

KLASIFIKACIJA DJELATNOSTI

PODRUČJE A - POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBOLOV

Ovo područje obuhvaća iskorištavanje biljnih i životinjskih prirodnih resursa. Obuhvata djelatnosti koje se odnose na gajenje usjeva, uzgajanje životinja, uzgoj i sječu stabala, uzgoj i iskorištavanje ostalih biljaka, životinja ili životinjskih proizvoda na poljoprivrednim gazdinstvima ili u njihovim prirodnim staništima.

01 Biljna i stočarska proizvodnja, lov i pripadajuće uslužne djelatnosti

Ova oblast obuhvaća dvije bazične aktivnosti, proizvodnju biljnih proizvoda i proizvodnju stočarskih proizvoda, isto tako obuhvaća ekološku poljoprivredu, gajenje genetski modificiranih usjeva i uzgoj genetski modificiranih životinja. Obuhvata i gajenje usjeva na otvorenom, kao i u zaštićenom prostoru.

Grana 01.5 Mješovita poljoprivredna proizvodnja razvrstana je prema uobičajenim principima za određivanje glavne djelatnosti. Prihvaćeno je da mnoga poljoprivredna gazdinstva imaju racionalno uravnoteženu biljnu i stočarsku proizvodnju, tako da se mogu proizvoljno razvrstati u jednu, odnosno drugu kategoriju. Ova oblast uključuje uslužne djelatnosti koje se odnose na poljoprivredu, kao i na lov, hvatanje divljači u zamke (traperstvo) i pripadajuće djelatnosti. Poljoprivredne djelatnosti isključuju svaku dalju preradu poljoprivrednih proizvoda (razvrstanu u oblastima 10 i 11 - Proizvodnja hrane i pića, i u oblasti 12 - Proizvodnja duhanskih proizvoda), osim one koja se odnosi na pripremu poljoprivrednih proizvoda za primarno tržište, tj. direktnu prodaju na pijacama. Ovdje je obuhvaćena primarna priprema proizvoda za tržište.

Oblast isključuje građevinske radove na polju (npr. poravnavanje poljoprivrednog zemljišta, drenažu, pripremu rižinih polja i sl.), koji su razvrstani u područje F (Građevinarstvo), kao i udruženja kupaca i zadružne organizacije koje se bave marketingom poljoprivrednih proizvoda razvrstanih u području G (Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala). Također, isključeno je uređenje i održavanje životne sredine, koje je razvrstano u razred 81.30.

01.1 Gajenje jednogodišnjih usjeva

Ova grana obuhvaća gajenje jednogodišnjih usjeva, tj. biljaka čiji je vijek trajanja kraći od dvije gajne sezone. Obuhvaćeno je i gajenje tih biljaka za potrebe sjemenske proizvodnje.

01.11 Gajenje žitarica (osim riže), mahunarki i sjemenja uljarica

Ovaj razred obuhvaća sve načine gajenja žitarica, mahunarki i sjemenja uljarica na otvorenom polju. Gajenje tih usjeva često se kombinuje unutar poljoprivrednih jedinica.

Ovaj razred uključuje:

- gajenje žitarica kao što su:
  - pšenica,
  - kukuruz,
  - sirak,
  - ječam,
  - raž,
  - zob,
  - proso,
  - heljda,
  - ostale žitarice na drugom mjestu nepomenute (u daljem tekstu: d. n.),
- gajenje mahunarki kao što su:
  - grah,
  - bob,
  - slanutak,
  - crni grah (stočni grašak),
  - sočivo,
  - obrnika (vučjaka, divlja kava),
  - grašak,

- golubiji grašak,
- ostale mahunarke,
- gajenje sjemenja uljarica kao što su:
  - sjeme soje,
  - sjeme kikirikija,
  - sjeme pamuka,
  - sjeme ricinusa,
  - sjeme lana
  - sjeme gorušice,
  - crno sjeme,
  - sjeme uljane repice,
  - sjeme srpka (šafrike),
  - sjeme susama,
  - sjeme suncokreta,
  - ostalo sjemenje uljarica. Ovaj razred isključuje:
- gajenje riže (vidjeti: 01.12),
- gajenje kukuruza šećerca (vidjeti: 01.13),
- gajenje kukuruza za stoku (vidjeti: 01.19),
- gajenje uljanih plodova (vidjeti: 01.26).

01.12 Gajenje riže

01.13 Gajenje povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća

Ovaj razred uključuje:

- gajenje lisnatog i stabljičastog povrća kao što su:
  - artičoka,
  - šparoga,
  - kupus,
  - karfiol i brokula,
  - zelena salata i cikorija,
  - špinat,
  - ostalo lisnato i stabljičasto povrće,
- gajenje plodovitog povrća kao što je:
  - krastavac i krastavci za zimnicu,
  - patlidžan,
  - paradajz,
  - lubenica,
  - dinja,
  - ostale dinje i plodovito povrće,
- gajenje korjenastog, lukovičastog ili gomoljastog povrća kao što je:
  - mrkva,
  - repa,
  - bijeli luk,
  - crni luk (uključujući vlašac),
  - praziluk i ostale vrste luka,
  - ostalo korjenasto, lukovičasto ili gomoljasto povrće,
- gajenje gljiva i tartufa,
- gajenje sjemenja povrća, uključujući sjeme šećerne repice, isključujući sjemenje ostalih vrsta repice,
- gajenje šećerne repice,
- gajenje ostalog povrća,
- gajenje korjenastog i gomoljastog povrća kao što je:
  - krompir,
  - slatki krompir,
  - manioka,
  - jam,
  - ostalo korjenasto i gomoljasto povrće. Ovaj razred isključuje:
- gajenje feferona, paprike i ostalih začinskih i aromatičnih usjeva (vidjeti: 01.28),
- gajenje micelija gljiva (vidjeti: 01.30).

01.14 Gajenje šećerne trske

Ovaj razred isključuje:

- gajenje šećerne repice (vidjeti: 01.13).

01.15 Gajenje duhana

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju duhanskih proizvoda (vidjeti: 12.00).

01.16 Gajenje tekstilnih biljaka

Ovaj razred uključuje:

- gajenje pamuka,
- gajenje jute, kenafa i ostalih tekstilnih biljaka za proizvodnju liko vlakana,
- gajenje lana i konoplje,
- gajenje sisala i ostalih tekstilnih biljaka za proizvodnju vlakana iz porodice agava,
- gajenje abake, remije i ostalih povrtnih biljaka za proizvodnju tekstilnih vlakana,
- gajenje ostalih biljaka za proizvodnju tekstilnih vlakana.

01.19 Gajenje ostalih jednogodišnjih usjeva

Ovaj razred obuhvaća gajenje svih ostalih jednogodišnjih i dvogodišnjih usjeva.

Ovaj razred uključuje:

- gajenje stočne korabe i repe, ostalih krmnih korjenastih usjeva, djeteline, lucerke, esparzete, stočnog kukuruza i ostalih trava, stočnog kelja i ostalih krmnih biljaka,
- gajenje sjemena repice (isključujući sjeme šećerne repice) i sjemenja krmnog bilja,
- gajenje cvijeća,
- proizvodnju rezanog cvijeća i cvjetnih pupova,
- gajenje sjemenja cvijeća. Ovaj razred isključuje:
- gajenje jednogodišnjih i višegodišnjih biljaka za upotrebu u farmaciji, aromatičnih, začinskih i ljekovitih biljaka (vidjeti: 01.28).

01.2 Gajenje višegodišnjih usjeva

Ova grana obuhvaća gajenje višegodišnjih usjeva, tj. biljaka koje traju više od dvije gajne sezone, bilo da njihovi nadzemni dijelovi odumiru na kraju svake sezone, bilo da konstantno rastu. Obuhvaćeno je i gajenje tih biljaka za potrebe sjemenske proizvodnje.

01.21 Gajenje grožđa

Ovaj razred uključuje:

- gajenje vinskog i stonog grožđa u vinogradima. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju vina od grožđa (vidjeti: 11.02).

01.22 Gajenje tropskog i suptropskog voća

Ovaj razred uključuje:

- gajenje tropskog i suptropskog voća kao što je:
  - avokado,
  - banana (stone i za preradu),
  - datula,
  - smokva,
  - mango,
  - papaje,
  - ananas,
  - ostalo tropsko i suptropsko voće.

01.23 Gajenje agruma (citrusa)

Ovaj razred uključuje:

- gajenje agruma (citrusa) kao što su:
  - grejp i pomela,
  - limun i limeta,
  - narandža,
  - tangerin, mandarina i klementina,
  - ostali agrumi.

01.24 Gajenje jezgričastog i koštunjavog voća

Ovaj razred uključuje:

- gajenje jezgričastog i koštunjavog voća kao što je:
  - jabuka,
  - marelica,
  - trešnja i višnja,
  - breskva i nektarina,
  - kruška i dunja,
  - šljiva i trnjina,
  - ostalo jezgričasto i koštunjavo voće.

01.25 Gajenje bobičastog, orašastog i ostalog voća

Ovaj razred uključuje:

- gajenje bobičastog voća kao što je:
  - borovnica,
  - ribizla,
  - ogrozd,
  - kivi,
  - malina,
  - jagoda,
  - ostalog bobičasto voće,
- gajenje sjemenja voća,
- gajenje orašastog voća kao što je:
  - badem,
  - indijski oraščići,
  - kesten,
  - lješnjak,
  - pistacija,
  - orah,
  - ostalo orašasto voće,
- gajenje ostalog voća kao što je:
  - rogač.

Ovaj razred isključuje:

- gajenje kokosovog oraha (vidjeti: 01.26).

01.26 Gajenje plodova uljarica

Ovaj razred uključuje:

- gajenje plodova uljarica:
    - kokosovog oraha,
    - maslina,
    - uljanih palmi,
    - ostalih plodova uljarica.
- Ovaj razred isključuje:
- gajenje sjemena soje, kikirikija i ostalog sjemenja uljarica (vidjeti: 01.11).

01.27 Gajenje biljaka za pravljenje napitaka

Ovaj razred uključuje:

- gajenje biljaka za pravljenje napitaka:
  - kave,
  - čaja,
  - mate čaja,
  - kakaoa,
  - ostalih biljaka za pravljenje napitaka.

01.28 Gajenje biljaka za upotrebu u farmaciji, aromatičnih, začinskih i ljekovitih biljaka

Ovaj razred uključuje:

- gajenje jednogodišnjih i višegodišnjih začinskih i aromatičnih biljaka:
  - bibera,
  - feferona i paprike,
  - muškarnog oraščića, macisa i kardamona,
  - anisa, zvjezdastog anisa i kopra (miroĐje),
  - cimeta,
  - mirte,
  - Đumbira,
  - vanilije,
  - hmelja,
  - ostalih začinskih i aromatičnih biljaka,
- gajenje ljekovitih i opojnih biljaka.

01.29 Gajenje ostalih višegodišnjih usjeva

Ovaj razred uključuje:

- gajenje kaučukovca za dobivanje lateksa,
- gajenje božićnih i ukrasnih jelki,
- gajenje drvenastih biljaka namijenjenih za dobivanje biljnog soka,
- gajenje biljaka namijenjenih za izradu pletarskih proizvoda.

Ovaj razred isključuje:

- gajenje cvijeća, proizvodnju rezanog cvijeća, cvjetnih pupova i gajenje sjemenja cvijeća (vidjeti: 01.19),
- prikupljanje biljnog soka ili gume u šumama (vidjeti: 02.30).

01.3 Gajenje sadnog materijala i ukrasnih biljaka

01.30 Gajenje sadnog materijala i ukrasnih biljaka

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju vegetativnih biljnih materijala kao što su isječci, izdanci i sadnice za direktno gajenje sadnog materijala i ukrasnih biljaka ili za proizvodnju kalema (stabala, podloga, za kalemljenje biljaka) na koje će se kalemiti izabrane mladice u cilju proizvodnje sadnog materijala.

Ovaj razred uključuje:

- gajenje biljaka za sadnju,
- gajenje ukrasnih biljaka, uključujući utrinu (busenje trave) za presaĐivanje,
- gajenje lukovica, gomolja i korijenja, isječaka i mladica, micelija gljiva,
- djelatnosti rasadnika drveća, osim za šumsko drveće.

Ovaj razred isključuje:

- gajenje biljaka za potrebe proizvodnje sjemenja (vidjeti: 01.1, 01.2),
- djelatnosti rasadnika šumskog drveća (vidjeti: 02.10).

01.4 Uzgoj ťivotinja

Ova grana obuhvaća uzgoj i razmnoĐavanje svih vrsta ťivotinja, osim vodenih ťivotinja.

Ova grana isključuje:

- ishranu, smještaj i brigu o domaćim životinjama (vidjeti: 01.62),
- proizvodnju krzna i kože u klaonicama (vidjeti: 10.11).

01.41 Uzgoj krava za proizvodnju mlijeka

Ovaj razred uključuje:

- uzgoj i razmnožavanje krava za proizvodnju mlijeka,
- proizvodnju sirovog kravljeg ili bivoljeg mlijeka. Ovaj razred isključuje:
- preradu mlijeka (vidjeti: 10.51).

01.42 Uzgoj ostalih goveda i bivola

Ovaj razred uključuje:

- uzgoj i razmnožavanje goveda i bivola za proizvodnju mesa,
- proizvodnju goveđeg sjemena.

01.43 Uzgoj konja, magaraca, mula i mazgi

Ovaj razred uključuje:

- uzgoj i razmnožavanje konja, magaraca, mula i mazgi. Ovaj razred isključuje:
- rad štala (ergela) za trkaće i jahaće konje (vidjeti: 93.19).

01.44 Uzgoj deva i lama

Ovaj razred uključuje:

- uzgoj i razmnožavanje deva i lama.

01.45 Uzgoj ovaca i koza

Ovaj razred uključuje:

- uzgoj i razmnožavanje ovaca i koza,
- proizvodnju sirovog ovčijeg ili kozijeg mlijeka,
- proizvodnju sirove vune. Ovaj razred isključuje:
- šišanje ovaca, uz naplatu ili na osnovu ugovora (vidjeti: 01.62),
- proizvodnju čupane vune (vidjeti: 10.11),
- preradu mlijeka (vidjeti: 10.51).

01.46 Uzgoj svinja

01.47 Uzgoj peradi

Ovaj razred uključuje:

- uzgoj i razmnožavanje peradi:
  - kokoški, ćurki, pataka, gusaka, biserki (gvinejska kokoš),
- proizvodnju jaja,
- rad peradarnika.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju perja i paperja (vidjeti: 10.12).

01.49 Uzgoj ostalih životinja

Ovaj razred uključuje:

- uzgoj i razmnožavanje pripitomljenih i ostalih životinja:
  - nojeva i emua,
  - ostalih ptica (osim peradi),
  - insekata,
  - zečeva i drugih krznaša,

- proizvodnja krzna i kože od uzgajanih krznaša, gmizavaca i ptica,
- uzgoj crva, glista, ostalih zemljanih mekušaca, puževa itd.,
- uzgoj svilene bube i proizvodnja čahura (kokona) svilene bube,
- uzgoj pčela, proizvodnju meda i pčelinjeg voska,
- uzgoj i razmnožavanje kućnih ljubimaca (osim ribe):
  - mačaka i pasa,
  - ptica kao što su papige itd.,
  - hrčaka itd.,
- uzgoj nepomenutih životinja.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju sirovih koža i krzna, koje potiču od lova i traperstva (vidjeti: 01.70),
- uzgoj žaba, krokodila, morskih crva (vidjeti: 03.21, 03.22),
- djelatnosti ribnjaka (vidjeti: 03.21, 03.22),
- ishranu, smještaj i dresuru kućnih ljubimaca (vidjeti: 96.09),
- uzgoj i razmnožavanje peradi (vidjeti: 01.47).

01.5 Mješovita poljoprivredna proizvodnja

01.50 Mješovita poljoprivredna proizvodnja

Ovaj razred obuhvaća kombinirano gajenje usjeva i uzgoj životinja, bez specijaliziranog gajenja usjeva ili uzgoja životinja. Veličina ukupne poljoprivredne proizvodnje nije determinišući faktor. Ako u datoj jedinici gajenje usjeva ili uzgoj životinja iznosi 66% ili više od standardne bruto vrijednosti, mješovita djelatnost ne bi trebalo da bude obuhvaćena ovdje, nego razvrstana u gajenje usjeva ili u uzgoj životinja.

Ovaj razred isključuje:

- mješovito gajenje usjeva (vidjeti: grane 01.1 i 01.2),
- mješovito gajenje životinja (vidjeti: grane 01.4).

01.6 Pomoćne djelatnosti u poljoprivredi i djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve/berbe poljoprivrednih proizvoda

Ova grana obuhvaća djelatnosti koje su povezane sa poljoprivrednom proizvodnjom i djelatnostima koje su bliske poljoprivredi, ali se ne obavljaju u svrhe poljoprivredne proizvodnje (npr. žetva/berba poljoprivrednih proizvoda), koje se rade uz naplatu ili na osnovu ugovora.

Obuhvaćene su i djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve/berbe s ciljem pripremanja poljoprivrednih proizvoda za primarno tržište.

01.61 Pomoćne djelatnosti u gajenju usjeva i zasada

Ovaj razred uključuje:

- poljoprivredne djelatnosti uz naplatu ili na osnovu ugovora:
  - priprema zemljišta,
  - sjetva/sadnja usjeva,
  - redovna obrada usjeva,
  - zaprašivanje usjeva, uključujući i zaprašivanje iz zraka,
  - obrezivanje voćaka i vinove loze,
  - presađivanje riže, prorjeđivanje repe,
  - žetva/berba,
  - zaštita od štetočina (uključujući zečeve) u vezi sa poljoprivredom,
- održavanje poljoprivrednog zemljišta u dobrom poljoprivrednom i ekološkom stanju,
- rad poljoprivredne opreme za navodnjavanje,
- iznajmljivanje poljoprivrednih mašina sa rukovaoceom i poljoprivrednim radnicima.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve usjeva (vidjeti: 01.63),
- drenažni radovi na poljoprivrednom zemljištu (vidjeti: 43.12),
- projektiranje životne sredine (vrtova, sportskih terena itd.), (vidjeti: 71.11),

- djelatnosti agronoma i agroekonomista (vidjeti: 74.90),
- sadnja i uređenje životne sredine (vrtova, parkova, zelenih površina), (vidjeti: 81.30),
- organiziranje poljoprivrednih izložbi i sajмова (vidjeti: 82.30).

01.62 Pomoćne djelatnosti u uzgoju životinja

Ovaj razred uključuje:

- poljoprivredne djelatnosti uz naplatu ili na osnovu ugovora:
  - djelatnosti usmjerene na unapređenje stočarske proizvodnje kao što je rasplodnja, rast i obim,
  - usluge testiranja stada, vođenje stada, opsluživanje i pripust stoke, usluge iznajmljivanja polja za ispašu, kopuniranje peradi, čišćenje peradarnika itd.,
  - djelatnosti vještačkog osjemenjivanja,
  - djelatnosti vezane za brigu o ergeli konja,
  - šišanje ovaca,
  - ishrana, smještaj i briga o domaćim životinjama,
- djelatnosti potkivanja. Ovaj razred isključuje:
- iznajmljivanje (davanje u zakup) prostora za ishranu i smještaj životinja (vidjeti: 68.20),
- veterinarske djelatnosti (vidjeti: 75.00),
- cijepjenje životinja (vidjeti: 75.00),
- iznajmljivanje životinja (npr. stada), (vidjeti: 77.39),
- ishranu i smještaj kućnih ljubimaca (vidjeti: 96.09).

01.63 Djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve/berbe poljoprivrednih proizvoda (priprema za primarno tržište)

Ovaj razred uključuje:

- pripremanje usjeva za primarno tržište, tj. čišćenje, obrezivanje, sortiranje, dezinfekcija,
- čišćenje pamuka od sjemenja,
- pripremanje lista duhana, npr. sušenje,
- pripremanje zrna kakaoa, npr. ljuštenje (guljenje),
- premazivanje voća smolom.

Ovaj razred isključuje:

- pripremu poljoprivrednih proizvoda od strane proizvođača (vidjeti: odgovarajuće razrede u granama 01.1, 01.2 ili 01.3),
- djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve usjeva u cilju poboljšanja kvaliteta sjemenja (vidjeti: 01.64),
- puštanje korijenja i ponovno sušenje duhana (vidjeti: 12.00),
- marketinške djelatnosti trgovačkih posrednika i zadružnih udruženja (vidjeti: oblast 46),
- trgovinu na veliko poljoprivrednim sirovinama (vidjeti: 46.2).

01.64 Dorada sjemenja (za sjemenski materijal)

Ovaj razred obuhvaća sve djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve u cilju poboljšavanja kvaliteta sjemenskog materijala, kao što je odvajanje primjesa, odvajanje sjemenja koje nije zadovoljavajuće veličine, oštećenog (mehanički ili od insekata) sjemenja, nedozrelog sjemenja i snižavanje vlažnosti sjemenja do nivoa kada je sigurno za skladištenje. Ova djelatnost obuhvaća sušenje, čišćenje, sortiranje i preradu sjemenja do prodaje. Ovdje je obuhvaćena i prerada genetski modificiranog sjemenja.

Ovaj razred isključuje:

- gajenje sjemenja (vidjeti: grane 01.1 i 01.2),
- preradu sjemenja za dobivanje ulja (vidjeti: 10.41),
- istraživanje u cilju razvoja novih ili izmijenjenih vrsta sjemenja (vidjeti: 72.11).

01.7 Lov, hvatanje divljači u zamke (traperstvo) i pripadajuće uslužne djelatnosti

01.70 Lov, hvatanje divljači u zamke (traperstvo) i pripadajuće uslužne djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- lov i traperstvo na komercijalnom osnovu,
- hvatanje životinja radi ishrane, krzna, kože, naučnog istraživanja, za zoološke vrtove ili kućne ljubimce,
- proizvodnju krzna, kože od gmizavaca i ptičijih koža od ustreljenih ili uhvaćenih životinja.

Ovaj razred također uključuje:

- ulov morskih sisara na obali, npr. morževa i tuljana. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju krzna, kože od gmizavaca i ptičije kože od uzgajanih životinja (vidjeti: 01.49),
- uzgoj divljih životinja na farmama (vidjeti: 01.4),
- ulov kitova (vidjeti: 03.11),
- proizvodnju kože i krzna u klaonicama (vidjeti: 10.11),
- sportsko-rekreativni lov i pripadajuće uslužne djelatnosti (vidjeti: 93.19),
- uslužne djelatnosti vezane za promociju lova i traperstva (vidjeti: 94.99).

02 Šumarstvo i sječa drveta

Ova oblast obuhvaća proizvodnju trupaca, vađenje i prikupljanje nekultivisanih šumskih plodova, osim šumskih sortimenata. Pored proizvodnje trupaca od šumskog drveća, šumarstvo uključuje i proizvode prerade drveta malog obima kao što je drvo za ogrev ili za industrijsku upotrebu (npr. jamska građa, drvo za celulozu itd.). Ove djelatnosti mogu se obavljati u prirodnim ili plantažnim šumama. Isključena je dalja prerada drveta, koja počinje testerisanjem i blanjanjem drveta (vidjeti: oblast 16).

02.1 Gajenje šuma i ostale slične djelatnosti u šumarstvu

02.10 Gajenje šuma i ostale slične djelatnosti u šumarstvu

Ovaj razred uključuje:

- gajenje drveća: sadnja, rasađivanje, presađivanje, prorjeđivanje i zaštitu šuma i šumskih pojaseva,
- gajenje niskog rastinja, proizvodnju drveta za celulozu i ogrevnog drveta,
- rad rasadnika šumskog drveća.

Ove djelatnosti mogu se obavljati u prirodnim ili plantažnim šumama.

Ovaj razred isključuje:

- gajenje božićnih i ukrasnih jelki (vidjeti: 01.29),
- rad rasadnika drveća, osim za šumsko drveće (vidjeti: 01.30),
- prikupljanje gljiva i ostalih nekultivisanih šumskih plodova i proizvoda (vidjeti: 02.30),
- proizvodnju iverja i drvenih ostataka (vidjeti: 16.10).

02.2 Sječa drveta

02.20 Sječa drveta

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju trupaca za potrebe industrije koja se zasniva na šumarstvu,
- proizvodnju trupaca koji se koriste u neobrađenom obliku kao što su:
  - jamska oblovina, TT stubovi, kolci i motke,
- prikupljanje i proizvodnju drveta za potrebe proizvodnje energije,
- prikupljanje i proizvodnju šumskih otpadaka, nastalih od rušenja drveća, za potrebe proizvodnje energije,
- proizvodnju drvenog uglja u šumi (na tradicionalan način).

Izlazni proizvod ove djelatnosti može biti u obliku cjepanica ili drveta za ogrev.

Ovaj razred isključuje:

- gajenje božićnih i ukrasnih jelki (vidjeti: 01.29),
- gajenje drveća: sadnja, rasađivanje, presađivanje, prorjeđivanje i zaštita šuma i šumskih pojaseva

(vidjeti: 02.10),

- prikupljanje nekultiviranih šumskih plodova i proizvoda (vidjeti: 02.30),
- proizvodnju iverja i drvenih ostataka (vidjeti: 16.10),
- proizvodnju drvenog uglja postupkom destilacije drveta (vidjeti: 20.14).

02.3 Prikupljanje nekultiviranih šumskih plodova i proizvoda, osim šumskih sortimenata

02.30 Prikupljanje nekultiviranih šumskih plodova i proizvoda, osim šumskih sortimenata

Ovaj razred uključuje:

- prikupljanje nekultiviranih šumskih plodova i proizvoda, osim šumskih sortimenata:
  - pečurki, tartufa,
  - bobičastog voća,
  - orašastog voća,
  - balate i drugih guma,
  - pluta,
  - laka i smole (šelaka),
  - balzama,
  - raznovrsne trave,
  - morske trave,
  - žireva, kestena,
  - mahovine i lišaja. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju bilo koga spomenutog proizvoda u ovom razredu (osim gajenja hrasta plutnjaka), (vidjeti: oblast 01),
- gajenje gljiva ili tartufa (vidjeti: 01.13),
- gajenje bobičastog ili orašastog voća (vidjeti: 01.25),
- prikupljanje drveta za ogrev (vidjeti: 02.20),
- proizvodnju iverja (vidjeti: 16.10).

02.4 Pomoćne uslužne djelatnosti u šumarstvu

02.40 Pomoćne uslužne djelatnosti u šumarstvu

Ovaj razred obuhvaća obavljanje pomoćnih uslužnih djelatnosti u šumarstvu uz naplatu ili na osnovu ugovora.

Ovaj razred uključuje:

- uslužne djelatnosti u šumarstvu:
  - inventura šuma,
  - usluge savjetovanja vezane za upravljanje šumom,
  - procjena šumskog fonda,
  - borba i zaštita od požara,
  - zaštita šuma od štetočina,
- uslužne djelatnosti vezane za sječu (eksploataciju) šuma:
  - prijevoz trupaca unutar šume. Ovaj razred isključuje:
- rad rasadnika šumskog drveća (vidjeti: 02.10),
- drenažu šumskog zemljišta (vidjeti: 43.12),
- raščišćavanje gradilišta (vidjeti: 43.12).

03 Ribolov i akvakultura

Ova oblast obuhvaća ribolov i akvakulturu, korištenje ribljih resursa iz morskih ili slatkovodnih voda, s ciljem da se ulove ili prikupe ribe, ljuskari, mekušci i drugi morski organizmi i proizvodi (npr. vodene biljke, biseri, sunđeri itd.).

Tu su obuhvaćene i djelatnosti koje su obično integrisane u proces proizvodnje za sopstveni račun (npr. uzgoj i razmnožavanje ostriga za proizvodnju bisera). Uslužne djelatnosti koje se odnose na morski ili slatkovodni ribolov ili akvakulturu uključene su u spomenute djelatnosti.

Ova oblast ne obuhvaća gradnju i popravku brodova i čamaca (30.1, 33.15), djelatnosti sportskog i rekreativnog ribolova (93.19). Prerada riba, ljuskara ili mekušaca je isključena bez obzira na to obavlja li se u pogonima na kopnu ili na brodovima fabrikama (10.20).

03.1 Ribolov

Ova grana obuhvaća ribolov, tj. djelatnosti ulova i prikupljanja usmjerenih na vađenje ili prikupljanje živih vodenih organizama (posebno riba, ljuskara i mekušaca) obuhvaćajući okeanske biljke, biljke obalnih i unutrašnjih voda za ljudsku ishranu ili u druge svrhe, a mogu se prikupljati ručno ili pomoću različitih vrsta ribarske opreme kao što su mreže, udice, vrše (stacionarne zamke). Takve djelatnosti mogu se zasnivati na obalnom prikupljanju školjaka kao što su dagnje i kamenice u periodu između plime i oseke ili ulov mrežom na obali ili pomoću čamac domaće izrade ili, što je mnogo češće, pomoću komercijalnih brodova u obalnim, priobalnim ili u otvorenim vodama. Spomenute djelatnosti isto tako obuhvaćaju ribolov u poribljenim vodenim površinama.

03.11 Morski ribolov

Ovaj razred uključuje:

- ribolov na komercijalnom osnovu u okeanima i morima,
- ulov morskih ljuskara i mekušaca,
- ulov kitova,
- ulov morskih vodenih životinja: morskih kornjača, morskih štrcaljki, plaštaša, morskih ježeva itd.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti brodova koji se bave morskim ribolovom, preradom i konzervisanjem morske ribe,
- prikupljanje ostalih morskih organizama i materijala: prirodnih bisera, sunčera, korala i algi.

Ovaj razred isključuje:

- ulov morskih sisara, osim kitova, npr. morževa, tuljana (vidjeti: 01.70),
- preradu kitova na brodovima fabrikama (vidjeti: 10.11),
- preradu ribe, ljuskara i mekušaca na brodovima koji se bave preradom i konzervisanjem ribe ili u fabrikama na kopnu (vidjeti: 10.20),
- iznajmljivanje brodova za razonodu sa posadom za prijevoz morem i priobaljem (npr. za ribolov), (vidjeti: 50.10),
- usluge nadzora, zaštite i patrole u vezi sa ribolovom (vidjeti: 84.24),
- sportsko-rekreativni ribolov i pripadajuće usluge (vidjeti: 93.19),
- rad rezervata za sportski ribolov (vidjeti: 93.19).

03.12 Slatkovodni ribolov

Ovaj razred uključuje:

- ribolov na komercijalnom osnovu u unutrašnjim vodama,
- ulov slatkovodnih ljuskara i mekušaca,
- ulov slatkovodnih vodenih životinja. Ovaj razred također uključuje:
- prikupljanje slatkovodnih vodenih biljaka i ostalih organizama.

Ovaj razred isključuje:

- preradu riba, ljuskara i mekušaca (vidjeti: 10.20),
- usluge nadzora, zaštite i patrole u vezi sa ribolovom (vidjeti: 84.24),
- sportsko-rekreativni ribolov i pripadajuće usluge (vidjeti: 93.19),
- rad rezervata za sportski ribolov (vidjeti: 93.19).

03.2 Akvakultura

Ova grana obuhvaća akvakulturu (ili vodeni uzgoj), tj. proces proizvodnje koji uključuje kultivisanje ili uzgoj, (uključujući izlov) vodenih organizama (riba, ljuskara, mekušaca, biljaka, krokodila, aligatora i vodozemaca), korištenjem tehnika kojom se povećava proizvodnja organizama iznad prirodnih kapaciteta životne sredine (npr. skladištenjem hrane, ishranom i zaštitom od grabežljivaca).

Uzgoj/kultivisanje se odnosi do stadija mlađ i/ili do njihove odrasle faze, do uvjeta u kojima je dopušten izlov tih organizama. Osim toga, akvakultura (ili vodeni uzgoj) može biti u privatnom, korporativnom ili državnom vlasništvu kroz faze uzgoja ili razmnožavanja pa sve do izlova pojedinih organizama.

03.21 Morska akvakultura

Ovaj razred uključuje:

- uzgoj riba u morskoj vodi, uključujući uzgoj morskih ukrasnih ribica,
- proizvodnju mrijesti školjkaša (kamenice, dagnje itd.), mladih jastoga i škampa (nakon stadija larve) i riblje mlađi,
- uzgoj morskih algi i ostalih jestivih morskih trava,
- uzgoj ljuskara, školjaka, mekušaca i ostalih morskih životinja.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti akvakulture u slankastim vodama,
- djelatnosti akvakulture u bazenima ili rezervoarima sa slanom vodom,
- rad morskih mrijestilišta i ribnjaka,
- rad farmi morskih crva. Ovaj razred isključuje:
- uzgoj žaba (vidjeti: 03.22),
- rad rezervata za sportski ribolov (vidjeti: 93.19).

03.22 Slatkovodna akvakultura

Ovaj razred uključuje:

- uzgoj slatkovodnih riba, uključujući uzgoj slatkovodnih ukrasnih ribica,
- uzgoj slatkovodnih ljuskara, školjaka, mekušaca i ostalih vodenih životinja,
- rad slatkovodnih mrijestilišta i ribnjaka,
- uzgoj žaba.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti akvakulture u bazenima ili rezervoarima sa slanom vodom (vidjeti: 03.21),
- rad rezervata za sportski ribolov (vidjeti: 93.19).

PODRUČJE B - VAĐENJE RUDA I KAMENA

Ovo područje obuhvaća vađenje minerala, koji se u prirodi nalaze u čvrstom (ugalj i rude), tečnom (nafta) ili plinovitom stanju (prirodni plin). Vađenje se može obavljati različitim metodama kao što su podzemni i površinski kop, bušenje, podmorski kop itd.

Ovo područje obuhvaća i dodatne djelatnosti u cilju pripreme mineralnih sirovina za transport i tržište, npr.: lomljenje, drobljenje, mljevenje, čišćenje, sušenje, razvrstavanje, koncentrisanje ruda, prevođenje prirodnog plina u tečno stanje (utečnjavanje prirodnog plina) i aglomeracije čvrstih goriva. Te radove često izvode jedinice za vađenje resursa i/ili druge koje su smještene u blizini.

Rudarske djelatnosti razvrstavaju se u oblasti, grane i razrede na osnovu glavnog proizvedenog minerala. Oblasti 05 i 06 odnose se na vađenje fosilnih goriva (uglja, lignita, nafte, plina); oblasti 07 i 08 odnose se na vađenje metalnih ruda, različitih minerala i proizvoda iz kamenoloma.

Neke tehničke radove u ovom području, posebno one koji se odnose na vađenje ugljikovodonika, mogu obavljati specijalizirane jedinice za treća lica kao industrijske usluge koje su predstavljene u oblasti 09.

Ovo područje isključuje:

- preradu izvađenih sirovina [vidjeti: područje C (Prerađivačka industrija)],
- korištenje izvađenih sirovina, bez dalje transformacije za potrebe građevinarstva [vidjeti: područje F (Građevinarstvo)],
- flaširanje prirodne izvorske i mineralne vode sa izvora i vrela (vidjeti: 11.07),
- lomljenje, drobljenje i drugu obradu nekih vrsta zemlje, kamena i minerala koja nije povezana sa rudarstvom i vađenjem (vidjeti: 23.9).

05 Vačenje uglja i lignita (mrkog uglja)

Ova oblast obuhvaća vađenje čvrstih mineralnih goriva kroz podzemne ili površinske kopove i radove (npr. razvrstavanje, čišćenje, presovanje i ostale postupke neophodne za transport), koji stvaraju tržišni proizvod.

Ova oblast ne uključuje koksovanje (vidi 19.10), pomoćne djelatnosti koje se odnose na vađenje uglja ili lignita (mrkog uglja), (vidi 09.90) ili proizvodnju briketa (vidi 19.20).

05.1 Vaćenjekamenog uglja

05.10 Vaćenje kamenog uglja

Ovaj razred uključuje:

- vađenje kamenog uglja podzemnim ili površinskim kopom, uključujući vađenje rude metodom topljenja,
- čišćenje, mjerenje, razvrstavanje, usitnjavanje, presovanje itd. uglja zbog sortiranja, poboljšavanja kvaliteta, olakšavanja transporta ili skladištenja.

Ovaj razred također uključuje:

- ponovno dobivanje kamenog uglja od sitneži (sitnog uglja).

Ovaj razred isključuje:

- vađenje lignita (mrkog uglja), (vidjeti: 05.20),
- vađenje treseta (vidjeti: 08.92),
- pomoćne djelatnosti povezane sa vađenjem kamenog uglja (vidjeti: 09.90),
- probno bušenje za vađenje lignita (mrkog uglja) (vidjeti: 09.90),
- proizvodnju čvrstih goriva u koksnim pećima (vidjeti: 19.10),
- proizvodnju briketiranog kamenog uglja (vidjeti: 19.20),
- izvođenje radova na pripremi nalazišta za vađenje uglja (vidjeti: 43.12).

05.2 Vaćenjelignita (mrkog uglja)

05.20 Vaćenje lignita (mrkog uglja)

Ovaj razred uključuje:

- vađenje lignita (mrkog uglja) podzemnim ili površinskim kopom, uključujući vađenje rude metodom topljenja,
- pranje, sušenje, usitnjavanje i presovanje lignita (mrkog uglja) zbog poboljšavanja kvaliteta, olakšavanja transporta ili skladištenja.

Ovaj razred isključuje:

- vađenje kamenog uglja (vidjeti: 05.10),
- vađenje treseta (vidjeti: 08.92),
- pomoćne djelatnosti povezane sa vađenjem uglja (vidjeti: 09.90),
- probno bušenje povezano sa vađenjem uglja (vidjeti: 09.90),
- proizvodnju briketiranog lignita (mrkog uglja), (vidjeti: 19.20),
- izvođenje radova na pripremi nalazišta za vađenje uglja (vidjeti: 43.12).

06 Vaćenjesirove nafte i prirodnog plina

Ova oblast obuhvaća proizvodnju sirove nafte, vađenje nafte iz naftnih škriljaca i bitumenskog pijeska i proizvodnju prirodnog plina i obnavljanje (dobivanje) tečnih ugljikovodonika. Ova oblast obuhvaća djelatnosti povezane sa radovima i/ili razvojem naftnih i plinovitih nalazišta. Takve djelatnosti mogu uključivati bušenje, dovršavanje i opremanje bušotina, osposobljavanje za rad separatora, razbijača emulzije, opreme za desalinizaciju, mreže cjevovoda za prikupljanje sirove nafte na polju i sve ostale djelatnosti u pripremi nafte i plina do tačke otpreme sa nalazišta.

Ova oblast isključuje:

- usluge na naftnim i plinskim poljima, uz naplatu ili na osnovu ugovora (vidjeti: 09.10),
- pronalaženje naftnih i plinskih nalazišta (vidjeti: 09.10),
- probno bušenje i sondiranje terena (vidjeti: 09.10),
- rafiniranje naftnih proizvoda (vidjeti: 19.20),
- geofizička, geološka i seizmička istraživanja (vidjeti: 71.12).

06.1 Vaćenjesirove nafte

06.10 Vaćenje sirove nafte

Ovaj razred uključuje:

- vađenje sirove nafte.

Ovaj razred također uključuje:

- vađenje bitumenskih škriljaca i pijeska,
- proizvodnju sirove nafte iz bitumenskih škriljaca i pijeska,
- postupke za dobivanje sirove nafte: prelijevanje, desalinizaciju, dehidraciju, stabilizaciju, itd.

Ovaj razred isključuje:

- pomoćne djelatnosti povezane sa vađenjem nafte i prirodnog plina (vidjeti: 09.10),
- pronalaženje nafte i plina (vidjeti: 09.10),
- proizvodnju naftnih derivata (vidjeti: 19.20),
- dobivanje utečenih plinova pri proizvodnji naftnih derivata (vidjeti: 19.20),
- cjevovodni transport (vidjeti: 49.50).

06.2 Vađenje prirodnog plina

06.20 Vađenje prirodnog plina

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sirovog plinovitog ugljikovodonika (prirodnog plina),
- vađenje kondenzata,
- odvajanje tečnih frakcija ugljikovodonika,
- odsumporavanje (desumporizacija) plinova. Ovaj razred također uključuje:
- vađenje tečnih ugljikovodonika metodom utečnjavanja ili pirolizom.

Ovaj razred isključuje:

- pomoćne djelatnosti povezane sa vađenjem nafte i prirodnog plina (vidjeti: 09.10),
- pronalaženje nafte i plina (vidjeti: 09.10),
- dobivanje tečnih plinova prilikom proizvodnje naftnih derivata (vidjeti: 19.20),
- proizvodnju industrijskih plinova (vidjeti: 20.11),
- cjevovodni transport (vidjeti: 49.50).

07 Vađenje ruda metala

Ova oblast obuhvaća vađenje minerala metala (ruda) podzemnim, površinskim ili podmorskim kopom. Isto tako obuhvaća radove na pripremanju i obogaćivanju ruda kao što su: lomljenje, drobljenje, pranje, sušenje, sinterovanje, kalcinacija ili ispiranje ruda, gravitacijska separacija ili flotacija.

Ova oblast isključuje:

- prženje pirita gvožđa (vidjeti: 20.13),
- proizvodnju aluminij oksida (glinice), (vidjeti: 24.42),
- djelatnosti visokih peći (vidjeti: oblast 24).

07.1 Vađenje ruda gvožđa

07.10 Vađenje ruda gvožđa

Ovaj razred uključuje:

- vađenje ruda vrednovanih po sadržaju gvožđa,
- obogaćivanje i aglomeraciju ruda gvožđa.

Ovaj razred isključuje:

- vađenje i pripremu pirita i pirotita (osim prženja), (vidjeti: 08.91).

07.2 Vađenje ruda obojenih metala

Ova grana obuhvaća vađenje ruda obojenih metala.

07.21 Vađenje ruda uranija i torija

Ovaj razred uključuje:

- vađenje ruda vrednovanih prema sadržaju uranija i torija: uranij oksid itd.,
- koncentraciju takvih ruda,
- proizvodnju "žutog kolača" (uranij oksid).

Ovaj razred isključuje:

- obogaćivanje ruda uranija i torija (vidjeti: 20.13),
- proizvodnju metala urana iz uranovog smolinca i drugih ruda (vidjeti: 24.46),
- topljenje i rafiniranje uranija (vidjeti: 24.46).

07.29 Vaćenje ostalih ruda obojenih metala

Ovaj razred uključuje:

- vađenje i pripremu ruda vrednovanih uglavnom prema sadržaju obojenih metala:
  - aluminija (boksita), bakra, olova, cinka, kositra, mangana, hroma, nikla, kobalta, molibdena, tantala, vanadija itd.,
  - plemenitih metala: zlata, srebra, platine. Ovaj razred isključuje:
- vađenje i pripremu ruda uranija i torija (vidjeti: 07.21),
- proizvodnju aluminij oksida (glinice), (vidjeti: 24.42),
- proizvodnju poluproizvoda od bakra ili nikla (vidjeti: 24.44, 24.45).

08 Vaćenje ostalih ruda i kamena

Ova oblast obuhvaća ne samo vađenje ruda i kamena već i čišćenje zemljišta od aluvijalnih nanosa, lomljenje kamena i upotrebu isušivača prilikom dobivanja soli. Proizvodi se uglavnom upotrebljavaju u građevinarstvu (npr. pijesak, kamen itd.), u proizvodnji materijala (npr. gline, gipsa, kalcija itd.), prilikom proizvodnje hemijskih proizvoda.

Ova oblast ne uključuje obradu izvađenih minerala (osim lomljenja, drobljenja, rezanja, čišćenja, sušenja, razvrstavanja i miješanja).

08.1 Vaćenje kamena, pijeska i gline

08.11 Vaćenje ukrasnog kamena i kamena za građevinarstvo, krečnjaka, gipsa, krede i škriljaca

Ovaj razred uključuje:

- vađenje, grubu obradu i sječenje ukrasnog i građevinskog kamena kao što su mermer, granit, pješčar itd.,
- drobljenje i lomljenje ukrasnog i građevinskog kamena,
- vađenje, lomljenje i drobljenje krečnjaka (kao npr. tucanika i sl.),
- vađenje gipsa i anhidrida,
- vađenje krede i nekalciniranog dolomita.

Ovaj razred isključuje:

- vađenje minerala za hemikalije i đubriva (vidjeti: 08.91),
- proizvodnju kalciniranog (pečenog) dolomite (vidjeti: 23.52),
- rezanje, oblikovanje i obradu kamena izvan kamenoloma (vidjeti: 23.70).

08.12 Djelatnosti kopova šljunka i pijeska; vaćenje gline i kaolina

Ovaj razred uključuje:

- vađenje i bagerovanje industrijskog pijeska, pijeska za građevinarstvo i šljunka,
- lomljenje i drobljenje šljunka,
- vađenje pijeska,
- vađenje gline, vatrostalne gline i kaolina.

Ovaj razred isključuje:

- vađenje bitumenoznog pijeska (vidjeti: 06.10).

08.9 Vaćenje ruda i kamena, d. n.

08.91 Vaćenje minerala za hemijsku proizvodnju i proizvodnju prirodnih mineralnih đubriva

Ovaj razred uključuje:

- vađenje prirodnih fosfata i prirodnih soli kalija,
- vađenje prirodnog sumpora,
- vađenje i pripremu pirita i pirotita, osim prženja,

- vaĐenje prirodnog barij-sulfata i karbonata (barita i viterita), prirodnog barita, prirodnog magnezij-sulfata (kiserita),
  - vaĐenje zemljanih boja, fluorita i drugih minerala vrednovanih prema sadržaju hemikalija.
- Ovaj razred takoĐer uključuje:
- kopanje guana.
- Ovaj razred isključuje:
- vaĐenje soli (vidjeti: 08.93),
  - prženje pirita gvoŹĐa (vidjeti: 20.13),
  - proizvodnju vještačkih Đubriva i azotnih jedinjenja (vidjeti: 20.15).

08.92 VaĆenje treseta

Ovaj razred uključuje:

- vaĐenje treseta,
- pripremu treseta radi poboljšavanja kvaliteta, lakšeg transporta ili skladištenja.

Ovaj razred isključuje:

- uslužne djelatnosti povezane sa vaĐenjem treseta (vidjeti: 09.90),
- proizvodnju briketiranog treseta (vidjeti: 19.20),
- proizvodnju zemlje za cvijeće (mješavine treseta, prirodne zemlje, pijeska, ilovaće (gline), mineralnih Đubriva itd.), (vidjeti: 20.15),
- proizvodnju predmeta od treseta (vidjeti: 23.99).

08.93 VaĆenje soli

Ovaj razred uključuje:

- vaĐenje soli podzemnim kopom, uključujući otapanje i isumpavanje,
- proizvodnju soli isparavanjem morske vode i drugih slanih voda,
- drobljenje, čišćenje i rafiniranje soli od strane proizvoĐača.

Ovaj razred isključuje:

- preradu soli u so koja se upotrebljava u prehrani, npr. jodirana so (vidjeti: 10.84),
- proizvodnju pitke vode isparavanjem slane vode (vidjeti: 36.00).

08.99 VaĆenje ostalih ruda i kamena, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- rudarstvo i vaĐenje razliĉitih minerala i materijala:
  - abrazivnih materijala, azbesta, fosila, silicija, prirodnog grafita, talka, feldspata itd.,
  - prirodnog asfalta, asfaltnog kamena i prirodnog ĉvrstog bitumena,
  - dragog kamenja, kremenja, liskuna itd.

09 Pomoćne usluĐne djelatnosti u vaĆenju ruda i kamena

Ova oblast obuhvaća specijalizirane pomoćne usluĐne djelatnosti koje se odnose na vaĐenje uz naplatu ili na osnovu ugovora. Obuhvaćene su i usluge ispitivanja, putem tradicionalnih metoda istraživanja rudnih leŹišta, na osnovu uzimanja uzorka stijena i geološke analize, kao i bušenjem, probnim bušenjem ili ponovljenim bušenjem/dobuŹivanjem za potrebe pronalaŹenja nalazišta nafte i metalnih i nemetalnih minerala. Ostale specifiĉne usluge obuhvaćaju montaŹu naftnih postrojenja, ugraĐivanje i cementiranje zaŹtitnih cijevi, čišćenje i crpljenje naftnih i plinskih nalazišta, drenaŹu i isumpavanje vode iz rudnika, usluge uklanjanja nanosa iz rudnika itd.

09.1 Pomoćne djelatnosti za vaĆenje nafte i prirodnog gasa

09.10 Pomoćne djelatnosti za vaĆenjenufte i prirodnog gasa

Ovaj razred uključuje:

- uslužne djelatnosti vaĐenja nafte i plina uz naplatu ili na osnovu ugovora:
  - usluge ispitivanja koje su povezane sa vaĐenjem nafte i plina, npr. tradicionalne metode istraživanja rudnih leŹišta kao Źto su geološka ispitivanja na potencijalnim nalazištima,

- usmjereno bušenje i ponovljeno bušenje/dobušivanje; montažu/demontažu postrojenja za bušenje na nalazištu, popravljavanje i rasklapanje; ugradnju i cementiranje zaštitnih naftnih i plinskih cijevi; crpljenje bušotina; postavljanje čepova (zatrpanje) i napuštanje likvidacija bušotina itd.,
- utečnjavanje i regasifikaciju prirodnog plina za potrebe transporta, na mjestu nalazišta,
- usluge drenaže i ispumpavanja, uz naplatu ili na osnovu ugovora,
- probno bušenje koje je povezano sa vađenjem nafte ili plina.

Ovaj razred također uključuje:

- usluge zaštite od požara na naftnim ili plinskim poljima. Ovaj razred isključuje:
- uslužne djelatnosti koje obavljaju mašine za vađenje nafte i prirodnog plina (vidjeti: 06.10, 06.20),
- specijalizirane popravke mašina za rudarstvo (vidjeti: 33.12),
- utečnjavanje i regasifikacija prirodnog plina za potrebe transporta, dalje od mjesta nalazišta (vidjeti: 52.21),
- geofizička, geološka i seizmološka istraživanja (vidjeti: 71.12).

09.9 Pomoćne djelatnosti za ostalo vađenje ruda i kamena

09.90 Pomoćne djelatnosti za ostalo vađenje ruda i kamena

Ovaj razred uključuje:

- pomoćne usluge uz naplatu ili na osnovu ugovora, za potrebe rudarskih djelatnosti oblasti 05, 07 i 08:
  - usluge ispitivanja, npr. tradicionalnom metodom istraživanja rudnih ležišta, kao što su uzimanje uzorka stijena i geološke analize na budućim nalazištima,
  - usluge drenaže i ispumpavanja, uz naplatu ili na osnovu ugovora,
  - probno bušenje i sondiranje.

Ovaj razred isključuje:

- rad rudnika ili kamenoloma uz naplatu ili na osnovu ugovora (vidjeti: oblasti 05, 07 ili 08),
- specijalizirane popravke mašina za rudarstvo (vidjeti: 33.12),
- usluge geofizičkih istraživanja, uz naplatu ili na osnovu ugovora (vidjeti: 71.12).

PODRUČJE C - PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

Ovo područje obuhvaća fizičke ili hemijske transformacije materijala, supstanci ili sastojaka u nove proizvode, iako to ne može biti jedini univerzalni kriterij za definiranje prerađivačke industrije (vidi napomenu koja se odnosi na prerađivanje otpada). Materijali, supstance ili sastojci koji se transformišu su sirovine koje nastaju kao proizvodi poljoprivrede, šumarstva, ribolova, vađenja ruda i kamena i drugih prerađivačkih djelatnosti. Velike promjene, obnavljanje ili rekonstrukcija proizvoda uopćeno se smatraju prerađivačkom industrijom.

Rezultat prerađivačkog procesa je proizvod koji može biti gotov u smislu da je spreman za upotrebu ili konzumaciju, ili poluproizvod koji se kao ulaz (input) dalje prerađuje. Na primjer, proizvod rafiniranog (prerađenog) aluminija je poluproizvod (ulaz) koji se koristi u primarnoj proizvodnji aluminija; primarni aluminij je poluproizvod (ulaz) u pogonu za izvlačenje aluminijske žice; dok je ta ista aluminijska žica input u proizvodnji žičanih proizvoda.

Proizvodnja specijaliziranih komponenti i njihovih dijelova, pribora i dodataka mašinama i opremi, u pravilu razvrstava se u isti razred kao i proizvodnja mašina i opreme kojima su dijelovi i pribor namijenjeni. Proizvodnja nespecijaliziranih komponenti i dijelova za mašine i opremu, npr. motori, klipovi, električni motori, električni pribor, ventili, prijenosnici, kuglični ležajevi, razvrstavaju se u odgovarajući razred prerađivačke industrije bez obzira na mašine i opremu u koju bi se ti predmeti mogli uključiti. Međutim, proizvodnja specijaliziranih komponenti i pribora kalupljenjem ili istiskivanjem plastičnih materijala uključena je u granu 22.2.

Prerađivačkom industrijom se smatra sastavljanje od sastavnih dijelova prerađenih proizvoda. Ovo obuhvaća sastavljanje prerađenih proizvoda od vlastito proizvedenih komponenti ili od kupljenih. Također, prerađivačkom industrijom se smatra djelatnost naručilaca proizvodnje koji posjeduju glavne sirovine kao inpute u proizvodnji i koji posjeduju konačni autput, ali tu proizvodnju obavljaju drugi.

Reciklaža otpada, tj. prerada otpada u sekundarnu sirovinu razvrstava se u granu 38.3 (Reciklaža materijala). Ovo može obuhvaćati fizičku ili hemijsku transformaciju i ne može se smatrati dijelom prerađivačke industrije. Osnovna funkcija tih djelatnosti je obrada ili prerada otpada i zbog toga se svrstavaju u područje E [Snabdijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine]. Ipak, proizvodnja novih, finalnih, proizvoda (za razliku od proizvodnje sekundarnih sirovina), razvrstava se u prerađivačku industriju, pa čak i ako se ti procesi koriste otpadom kao ulazom (inputom). Na primjer, proizvodnja srebra iz istrošenog filma smatra se proizvodnim procesom.

Specijalizirana održavanja i popravka industrijskih, poslovnih i sličnih mašina i opreme u pravilu se razvrstavaju u oblast 33 (Popravka i instalacija mašina i opreme). Međutim, popravka računara i predmeta za osobnu upotrebu i aparata za domaćinstvo razvrstava se u oblast 95 (Popravka računara i predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo),

dok se popravka motornih vozila razvrstava u oblast 45 (Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravka motornih vozila i motocikala).

Instalacija industrijskih mašina i opreme, koja se obavlja kao specijalizirana djelatnost, razvrstava se u 33.20.

Napomena: granica između prerađivačke industrije i drugih područja klasifikacionog sistema nekada može biti nejasna. Kao opće pravilo, prerađivačka djelatnost bavi se transformacijom sirovina u novi proizvod. Izlaz (output) je novi proizvod. Međutim, definicija onoga što čini novi proizvod može biti prilično subjektivna.

Za objašnjenje, sljedeće se djelatnosti smatraju prerađivačkim u ovoj klasifikaciji djelatnosti:

- prerada svježe ribe (priprema ostriga, ribljih fileta) koja se ne obavlja na brodu (vidjeti: 10.20),
- pasterizacija mlijeka i punjenje u flaše (vidjeti: 10.51),
- konvertovanje kože (vidjeti: 15.11),
- impregnacija (zaštita) drveta (vidjeti: 16.10),
- štampanje i pripadajuće djelatnosti (vidjeti: 18.1),
- protektovanje guma (vidjeti: 22.11),
- proizvodnja gotove smjese betona (vidjeti: 23.63),
- elektroprevlačenje, prevlačenje i toplotna obrada metala (vidjeti: 25.61),
- obnavljanje ili fabričko poboljšavanje mašina, npr. automobilskih motora (vidjeti: 29.10).

Suprotno tome, postoje djelatnosti koje se ponekad smatraju prerađivačkom industrijom, ali se u ovoj klasifikaciji djelatnosti razvrstavaju u druga područja (tj. ne razvrstavaju se u prerađivačku industriju). One obuhvaćaju:

- sječu drveta (razvrstano u područje A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov),
- iskorištavanje poljoprivrednih proizvoda (razvrstano u područje A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov),
- pripremu hrane za neposrednu potrošnju na licu mjesta (razvrstano u oblast 56 - Djelatnosti pripreme i posluživanja hrane i pića),
- iskorištavanje ruda i drugih minerala (razvrstano u područje B - Vađenje ruda i kamena),
- izgradnju građevina i radove koje se izvode na gradilištu (razvrstano u područje F - Građevinarstvo),
- djelatnosti razdvajanja proizvoda velike količine i preraspodjele u manje količine, obuhvaćajući pakiranje, prepakivanje ili punjenje u flaše kao što su likeri i hemikalije; sortiranje otpada; miješanje boja prema narudžbi kupca; rezanje metala prema narudžbi kupca; obrada čiji rezultat nisu različiti, odnosno novi proizvodi, razvrstavaju se u područje G (Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala).

10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda

Ova oblast obuhvaća preradu proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribolova u hranu i piće za ljude i životinje, obuhvaćajući proizvodnju raznovrsnih intermedijarnih proizvoda, koji nisu neposredno proizvodi hrane. Djelatnost često generiše pridružene proizvode veće ili manje vrijednosti (npr. kože od klanja ili uljani kolač dobiven proizvodnjom ulja).

Ova oblast organizirana je prema djelatnostima koje se bave proizvodnjom različitih vrsta proizvoda: mesom, ribom, voćem i povrćem, mastima i uljima, mliječnim proizvodima, proizvodima mljevenih žitarica, proizvodima za ishranu životinja i ostalih prehrambenih proizvoda. Proizvodnja se može obavljati za sopstveni račun ili za treća lica, npr. klanje po narudžbi.

Neke djelatnosti smatraju se prerađivačkim (npr. pekare, poslastičarnice i prodavnice za pripremu mesa itd. koje prodaju svoje vlastite proizvode), čak i kad imaju vlastitu trgovinu na malo svojih proizvoda. Međutim, kada je prerada u manjim razmjerama i ne vodi ka stvarnoj transformaciji proizvoda, jedinice se razvrstavaju u trgovinu na veliko i malo - područje G (Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala).

Priprema hrane za neposrednu potrošnju na licu mjesta razvrstana je u oblast 56 (Djelatnosti pripreme i posluživanja hrane i pića).

Obrada ostataka i otpada iz klaonica za proizvodnju stočne i druge životinjske hrane razvrstana je u granu 10.9, dok je prerada ostataka i otpada hrane i pića u sekundarne sirovine razvrstana u granu 38.3, a zbrinjavanje otpada hrane i pića u razred 38.21.

Ova oblast ne uključuje pripremu jela za neposrednu potrošnju, kao u restoranima.

10.1 Prerada i konzervisanje mesa i proizvodnja proizvoda od mesa

10.11 Prerada i konzervisanje mesa

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti klaonica koje se bave klanjem, pripremom i pakiranjem mesa: govedine, svinjetine, jagnjetine, mesa od zečeva, ovčetine, mesa od deve itd.,
- proizvodnju svježeg, ohlađenog ili zamrznutog mesa, cijelog (ne sječenog),
- proizvodnju svježeg, ohlađenog ili zamrznutog mesa, sječenog u komade.

Ovaj razred također uključuje:

- klanje i preradu kitova na kopnu ili na specijaliziranim brodovima,
- proizvodnju koža i krzna iz klaonica, uključujući odstranjivanje dlake sa kože kao pripreme za dalju proizvodnju,
- proizvodnju svinjske masti i ostalih jestivih masti životinjskog porijekla,
- preradu životinjskih iznutrica,
- proizvodnju čupane vune.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju jestivih masti od peradi (vidjeti: 10.12),
- pakiranje mesa (vidjeti: 82.92).

10.12 Prerada i konzervisanje mesa peradi

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti klaonica koje se bave klanjem peradi, pripremom ili pakiranjem mesa od peradi,
- proizvodnju svježeg, ohlađenog ili zamrznutog mesa, pripremljenog u obliku individualnih porcija,
- proizvodnju jestivih masti od peradi. Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju perja i paperja.

Ovaj razred isključuje:

- pakiranje mesa (vidjeti: 82.92).

10.13 Proizvodnja proizvoda od mesa i mesa peradi

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sušenog, usoljenog ili dimljenog mesa,
- proizvodnju mesnih prerađevina:
  - kobasica svih vrsta, salama, krvavica, safalade, pašteta, hladetine, kuvane šunke.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju pripremljenih zamrznutih jela od mesa i mesa peradi (vidjeti: 10.85),
- proizvodnju gotovih supa koje sadrže meso (vidjeti: 10.89),
- trgovinu na veliko mesom (vidjeti: 46.32),
- pakiranje mesa (vidjeti: 82.92).

10.2 Prerada i konzervisanje ribe, ljuskara i mekušaca

10.20 Prerada i konzervisanje ribe, ljuskara i mekušaca

Ovaj razred uključuje:

- preradu i konzervisanje ribe, ljuskara i mekušaca: zamrzavanje, duboko zamrzavanje, sušenje, kuvanje, dimljenje, soljenje, potapanje u salamuru, stavljanje u konzerve itd.,
- proizvodnju proizvoda od ribe, ljuskara i mekušaca: ribljih fileta, riblje ikre, kavijara, zamjene kavijara itd.,
- proizvodnju ribljih jela za ljudsku upotrebu ili kao hrane za životinje,
- proizvodnju nejestivog brašna, iscijeđenog soka od ribe i ostalih vodenih životinja za ljudsku upotrebu.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti na brodovima koji se bave isključivo preradom i konzerviranjem ribe,
- preradu morskih trava.

Ovaj razred isključuje:

- preradu i konzervisanje ribe na brodovima koji se bave ribolovom (vidjeti: 03.11),
- preradu kitova na kopnu ili nespecijaliziranim brodovima (vidjeti: 10.11),

- proizvodnju ulja i masti od morskih životinja (vidjeti: 10.41),
- proizvodnju pripremljenih zamrznutih jela od ribe (vidjeti: 10.85),
- proizvodnju riblje supe (vidjeti: 10.89).

10.3 Prerada i konzervisanje voća i povrća

10.31 Prerada i konzervisanje krompira

Ovaj razred uključuje:

- preradu i konzervisanje krompira:
  - proizvodnju polugotovog zamrznutog krompira,
  - proizvodnju sušenog pirea od krompira,
  - proizvodnju pomfrita,
  - proizvodnju čipsa (hrskavog krompira),
  - proizvodnju krompirovog brašna i prekrupe.

Ovaj razred također uključuje:

- industrijsko guljenje krompira.

10.32 Proizvodnja sokova od voća i povrća

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju soka od voća i povrća,
- proizvodnju koncentrata svježeg voća i povrća.

10.39 Ostala prerada i konzervisanje voća i povrća

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju hrane koja se uglavnom sastoji od voća ili povrća, osim gotovih zamrznutih jela ili jela u konzervama,
- konzervisanje voća, orašastog voća ili povrća: zamrzavanje, sušenje, stavljanje u ulje ili sirće, stavljanje u konzerve itd.,
- proizvodnju prehrambenih proizvoda od voća ili povrća,
- proizvodnju džema, marmelade i voćnog želea,
- proizvodnju prženog orašastog voća,
- proizvodnju hrane i smjesa od orašastog voća. Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju lahko kvarljive hrane od voća ili povrća kao što su:
  - salate; miješane salate, zapakirane salate,
  - oguljeno, oljušteno ili rezano povrće,
  - tofu (sojin sir).

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju sokova od voća i povrća (vidjeti: 10.32),
- proizvodnju brašna ili prekrupe od suhog mahunastog povrća (vidjeti: 10.61),
- konzervisanje voća i orašastog voća u šećeru (vidjeti: 10.82),
- proizvodnju jela pripremljenih od povrća (vidjeti: 10.85),
- proizvodnju vještačkih koncentrata (vidjeti: 10.89).

10.4 Proizvodnja biljnih i životinjskih ulja i masti

Ova grana obuhvaća proizvodnju sirovih i rafiniranih ulja i masti biljnog i životinjskog porijekla, osim topljene ili rafinirane svinjske masti i ostalih jestivih životinjskih masti.

10.41 Proizvodnja ulja i masti

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sirovih biljnih ulja: maslinovo, sojino, palmino, suncokretovo ulje, ulje od pamučnog sjemena, ulje od repice, gorušice, ulje od lanenog sjemena itd.,
- proizvodnju neodmašćenog brašna i prekrupe mljevenjem sjemenja uljarica, plodova uljanih oraha i uljanih koštica,

- proizvodnju rafiniranih biljnih ulja: maslinovog, sojinog ulja itd.,
- preradu biljnih ulja: duhanjem, kuvanjem, dehidracijom, hidrogenizacijom itd.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju nejestivih životinjskih ulja i masti,
- proizvodnju ribljeg ulja i ulja morskih sisara,
- proizvodnju pamučnog lintersa (otpadno pamučno vlakno), pogače (kolača) od uljanog sjemenja i drugih ostataka iz proizvodnje ulja.

Ovaj razred isključuje:

- topljenje i rafiniranje svinjske masti i ostalih jestivih životinjskih masti (vidjeti: 10.11),
- proizvodnju margarina (vidjeti: 10.42),
- vlažno mljevenje žitarica (vidjeti: 10.62),
- proizvodnju ulja od kukuruza (vidjeti: 10.62),
- proizvodnju eteričnih ulja (vidjeti: 20.53),
- hemijsku obradu ulja i masti (vidjeti: 20.59).

10.42 Proizvodnja margarina i sličnih jestivih masti

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju margarina,
- proizvodnju mješavina margarina s dodacima i sličnih namaza,
- proizvodnju miješanih masnoća za kuvanje.

10.5 Proizvodnja mliječnih proizvoda

10.51 Proizvodnja mlijeka, mliječnih proizvoda i sira

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju svježeg tečnog mlijeka, pasterizovanog, sterilizovanog, homogenizovanog i/ili obrađenog na veoma visokim temperaturama,
- proizvodnju napitaka baziranih na mlijeku,
- proizvodnju pavlake od svježeg tečnog mlijeka pasterizovanog, sterilizovanog, homogenizovanog,
- proizvodnju mlijeka u prahu i kondenzovanog mlijeka, zaslađenog ili nezaslađenog,
- proizvodnju mlijeka i pavlake u čvrstom stanju,
- proizvodnju putera,
- proizvodnju jogurta,
- proizvodnju sira i urde,
- proizvodnju surutke,
- proizvodnju kazeina, mliječnog šećera (laktoze) i dr. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju svježeg pomuženog kravljeg mlijeka (vidjeti: 01.41),
- proizvodnju svježeg pomuženog mlijeka (ovčije, kozje, konjsko, magareće, devino itd.), (vidjeti: 01.43, 01.44 i 01.45),
- proizvodnju zamjene (supstituta) za mlijeko i sir (vidjeti: 10.89).

10.52 Proizvodnja sladoleda i drugih zamrznutih smjesa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sladoleda i drugih jestivih zamrznutih smjesa, kao što je šerbet.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju sladoleda u sladoledarskim radnjama (vidjeti: 56.10).

10.6 Proizvodnja mlinskih proizvoda, skroba i proizvoda od skroba

Ova grana obuhvaća mljevenje brašna ili prekrupe od žitarica ili povrća, mljevenje, čišćenje i poliranje riže, kao i proizvodnju mješavina brašna ili tijesta od tih proizvoda. Ova grana isto tako obuhvaća mljevenje žitarica i povrća i proizvodnju skroba i proizvoda od skroba.

10.61 Proizvodnja mlinskih proizvoda

Ovaj razred uključuje:

- mljevenje žita: proizvodnju brašna, griza, prekrupe ili peleta (kuglica) od pšenice, raži, zobi (ovsa), kukuruznog zrna ili drugih žitarica,
- obradu riže: proizvodnju oguljenog, mljevenog, poliranog, glaziranog, djelimično kuvane ili konvertovane riže; proizvodnju brašna od riže,
- mljevenje povrća: proizvodnju brašna i prekrupe od sušenog mahunastog povrća, korjenastog i gomoljastog povrća ili jestivog orašastog voća,
- proizvodnju žitnih obroka (pahuljica),
- proizvodnju mješavine brašna i tijesta pripremljene za hljeb, kolače, sitno suho pecivo ili palačinke.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju brašna i prekrupe od krompira (vidjeti: 10.31),
- vlažno mljevenje žitarica (vidjeti: 10.62).

10.62 Proizvodnja skroba i proizvoda od skroba

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju skroba od riže, krompira, kukuruza itd.,
- vlažno mljevenje žitarica,
- proizvodnju glukoze, sirupa od glukoze, maltoze, inulina itd.,
- proizvodnju glutena,
- proizvodnju tapioke, zamjena za tapioku koje su proizvedene od skroba,
- proizvodnju ulja od kukuruza. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju laktoze (mliječnog šećera), (vidjeti: 10.51),
- proizvodnju šećera iz trske ili repe (vidjeti: 10.81).

10.7 Proizvodnja pekarskih proizvoda, proizvoda od brašna i kolača

Ova grana obuhvaća proizvodnju pekarskih proizvoda, maka-rona, tjestenine i sličnih proizvoda.

10.71 Proizvodnja hljeba, svježih peciva i kolača

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju svježih pekarskih proizvoda:
  - hljeba i peciva,
  - svježih poslastica, kolača, pita, voćnih pita, palačinki, vafli, rolada itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju suhih pekarskih proizvoda (vidjeti: 10.72),
- proizvodnju tjestenine (vidjeti: 10.73),
- podgrijavanje pekarskih proizvoda za trenutnu konzumaciju (vidjeti: oblast 56).

10.72 Proizvodnja dvopeka i keksa; proizvodnja trajnih peciva i kolača

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju hrskavih proizvoda, dvopeka, keksa i ostalih suhih pekarskih proizvoda,
- proizvodnju trajnih peciva, poslastica i kolača,
- proizvodnju slanih ili slatkih grickalica (štapića, krepera, peretaka itd.).

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju čipsa (vidjeti: 10.31).

10.73 Proizvodnja makarona, rezanaca, kuskusa i sličnih proizvoda od brašna

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju tjestenina kao što su makaroni i njoke bez obzira na to da li su kuvani i punjeni ili nisu,

- proizvodnju kuskusa,
  - proizvodnju konzervisane ili zamrznute tjestenine.
- Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju jela od kuskusa (vidjeti: 10.85),
  - proizvodnju supa koje sadrže tjesteninu (vidjeti: 10.89).

10.8 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda

Ova grana obuhvaća proizvodnju šećera i proizvoda od šećera, gotovih jela i obroka, kafe, čaja i začina, kao i lahko kvarljivih prehrambenih proizvoda i specijaliteta.

10.81 Proizvodnja šećera

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju ili rafiniranje šećera (saharoze) i zamjena za šećer koji se dobija iz soka šećerne trske, repe, javora i palme,
- proizvodnju šećernog sirupa,
- proizvodnju melase,
- proizvodnju sirupa i šećera od javora. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju glukoze, sirupa od glukoze, maltose (vidjeti: 10.62).

10.82 Proizvodnja kakaoa, čokolade i proizvoda od šećera

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju kakaoa, kakao-putera, kakao-masti i kakao-ulja,
- proizvodnju čokolade i čokoladnih bombona,
- proizvodnju proizvoda od šećera: karamela, kašua, nugata, fondana, bijele čokolade,
- proizvodnju guma za žvakanje,
- konzervisanje ušećerenog voća, orašastog voća, kora od voća i drugih dijelova biljki,
- proizvodnju slatkih dražeja i pastila (protiv kašlja). Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju šećera (saharoze), (vidjeti: 10.81).

10.83 Prerada čaja i kafe

Ovaj razred uključuje:

- dekofeinizovanje i prženje kafe,
- proizvodnju proizvoda od kafe:
  - mljevena kafa,
  - instant-kafa (rastvorljiva kafa),
  - ekstrakti i koncentrati kafe,
- proizvodnju zamjena (supstituta) za kafu,
- proizvodnju mješavine čaja i mate čaja,
- proizvodnju ekstrakata i preparata na bazi čaja ili mate čaja,
- pakiranje čaja, uključujući i pakiranje u kesice. Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju biljnih smjesa (metvice, kamilice itd.). Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju inulina (vidjeti: 10.62),
- proizvodnju alkoholnih pića, piva, vina i osvježavajućih pića (vidjeti: oblast 11),
- pripremu biljnih proizvoda za upotrebu u farmaciji (vidjeti: 21.20).

10.84 Proizvodnja začina i drugih dodataka hrani

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju začina, sosova i drugih dodataka:
  - majoneze,
  - gorušice (slačice) / brašna i prekrupe,
  - senfa,
- proizvodnju sirćeta.

Ovaj razred također uključuje:

- preradu (npr. drobljenje, prečišćavanje i rafiniranje) soli u so koja se koristi u ishrani, npr. jodirana so.
- Ovaj razred isključuje:
- uzgoj začinskih usjeva (vidjeti: 01.28).

10.85 Proizvodnja gotove hrane i jela

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju gotove (tj. spremljene, začinjene i kuvane) hrane i jela. To su prerađena jela kako bi se sačuvali u zamrznutom ili konzervisanom obliku i obično su pakirana i pripremljena za dalju prodaju. Ovaj razred ne uključuje spremanje hrane za neposrednu potrošnju na licu mjesta, kao što je slučaj u restoranima. Da bi se hrana smatrala jelom, mora se sastojati iz najmanje dva različita sastojka (osim začina itd.).

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju jela od mesa ili jela od mesa peradi,
- proizvodnju jela od ribe, uključujući "ribu i čips",
- proizvodnju jela od povrća,
- proizvodnju zamrznutih ili na drugi način konzervisanih pica (pizza).

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju domaćih i nacionalnih jela. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju svježe hrane ili jela sa manje (vidjeti: odgovarajući razred u oblasti 10) od dva sastojka,
- proizvodnju lahko kvarljivih gotovih jela (vidjeti: 10.89),
- trgovinu na malo gotovom hranom i jelima u prodavnicama (vidjeti: 47.11 i 47.29),
- trgovinu na veliko gotovom hranom i jelima (vidjeti: 46.38),
- usluge dostavljanja hrane na osnovu ugovora (vidjeti: 56.29).

10.86 Proizvodnja homogenizovanih prehrambenih proizvoda i dijetetske hrane

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju hrane za posebnu nutricionističku upotrebu:
  - hrana za dojenčad,
  - mliječna i druga dopunska hrana,
  - hrana za bebe,
  - niskokalorična hrana i hrana sa smanjenom kaloričnom vrijednošću namijenjena za reguliranje tjelesne težine,
  - dijetalna hrana za specijalne medicinske svrhe,
  - hrana sa smanjenim sadržajem natrija, uključujući i dijetalne soli sa smanjenim sadržajem natrija ili bez natrija,
  - hrana bez glutena,
  - hrana za upotrebu pri jakim fizičkim naporima, posebno za sportiste,
  - hrana za dijabetičare.

10.89 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju supa i čorbi,
- proizvodnju vještačkog meda i karamela,
- proizvodnju lahko kvarljivih gotovih jela kao što su:
  - sendviči,
  - svježa (nepečena) pica (pizza),
- proizvodnju dodatka hrani i drugih proizvoda hrane itd.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju kvasca,
- proizvodnju ekstrakata i sokova od mesa, riba, ljuskara ili mekušaca,
- proizvodnju zamjena (supstituta) za mlijeko i sir,
- proizvodnju proizvoda od jaja, albumina od jaja,
- proizvodnju vještačkih koncentrata. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju lahko kvarljive gotove hrane od voća i povrća (vidjeti: 10.39),
- proizvodnju zamrznutih pica (pizza), (vidjeti: 10.85),
- proizvodnju alkoholnih pića, piva, vina i osvježavajućih pića (vidjeti: oblast 11).

10.9 Proizvodnja gotove hrane za životinje

10.91 Proizvodnja gotove hrane za domaće životinje

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju gotove hrane za životinje, uključujući koncentrate i dodatke hrane za životinje,
- pripremanje nemiješane hrane za životinje. Ovaj razred također uključuje:
- preradu otpada iz klaonica za proizvodnju hrane za životinje.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju riblje hrane za ishranu životinja (vidjeti: 10.20),
- proizvodnju pogače (kolača) od uljanog sjemenja (vidjeti: 10.41),
- djelatnosti čiji su rezultat nusproizvodi koji se bez posebne prerade mogu koristiti za ishranu životinja, npr. pogače (kolača) od uljanog sjemenja, ostaci mljevenih žitarica itd. (vidjeti: 10.41 i 10.61).

10.92 Proizvodnja gotove hrane za kućne ljubimce

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju gotove hrane za kućne ljubimce (pse, mačke, ptice, ribe itd.).

Ovaj razred također uključuje:

- preradu otpada iz klaonica za proizvodnju hrane za životinje.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju riblje hrane za ishranu životinja (vidjeti: 10.20),
- proizvodnju pogače (kolača) od uljanog sjemenja (vidjeti: 10.41),
- djelatnosti čiji su rezultat nusproizvodi koji se bez posebne prerade mogu koristiti za ishranu životinja, npr. pogače (kolači) od uljanog sjemenja, ostaci mljevenih žitarica itd. (vidjeti: 10.41 i 10.61).

11 Proizvodnja pića

Ova oblast obuhvaća proizvodnju pića kao što su bezalkoholna pića i mineralna voda, proizvodnju alkoholnih pića koja se uglavnom dobijaju fermentacijom piva i vina i proizvodnju destiliranih alkoholnih pića.

Ova oblast isključuje:

- proizvodnju sokova od voća i povrća (vidjeti: 10.32),
- proizvodnju na mlijeku baziranih pića (vidjeti: 10.51),
- proizvodnju proizvoda od kafe, čaja i mate čaja (vidjeti: 10.83).

11.0 Proizvodnja pića

11.01 Destiliranje, prečišćavanje i miješanje alkoholnih pića

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju destiliranih, pitkih, alkoholnih pića: viskija, rakije, džina, likera itd.,
- proizvodnju pića koja su miješana sa destiliranim alkoholnim pićima,
- miješanje destiliranog špirita,
- proizvodnju neutralnih špirita.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju nedestiliranih alkoholnih pića (vidjeti: 11.02, 11.06),
- proizvodnju sintetičkog etil-alkohola (vidjeti: 20.14),
- proizvodnju etil-alkohola iz fermentovanih materijala (vidjeti: 20.14),
- flaširanje i etiketiranje [vidjeti: 46.34 (ako se obavlja u sastavu trgovine na veliko) i 82.92 (ako se obavlja uz naplatu ili na osnovu ugovora)].

11.02 Proizvodnja vina od grožđa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju vina,
- proizvodnju pjenušavih vina,
- proizvodnju vina iz koncentrisane vinske šire.

Ovaj razred također uključuje:

- miješanje, prečišćavanje i flaširanje vina,
  - proizvodnju bezalkoholnog vina ili vina sa niskim sadržajem alkohola.
- Ovaj razred isključuje:
- flaširanje i etiketiranje [vidjeti: 46.34 (ako se obavlja u sastavu trgovine na veliko) i 82.92 (ako se obavlja uz naplatu ili na osnovu ugovora)].

11.03 Proizvodnja jabukovače i vina od ostalog voća

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju fermentovanih, ali nedestiliranih alkoholnih pića: vino od riže (sake), jabukovače, kruškovače, medovine i drugih voćnih vina.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju medovine i miješanih pića koja sadrže voćna vina.

Ovaj razred isključuje:

- flaširanje i etiketiranje [vidjeti: 46.34 (ako se obavlja u sastavu trgovine na veliko) i 82.92 (ako se obavlja uz naplatu ili na osnovu ugovora)].

11.04 Proizvodnja ostalih nedestiliranih fermentovanih pića

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju vermuta, medovine, sake (vino od riže) i sl.

Ovaj razred isključuje:

- flaširanje i etiketiranje [vidjeti: 46.34 (ako se obavlja u sastavu trgovine na veliko) i 82.92 (ako se obavlja uz naplatu ili na osnovu ugovora)].

11.05 Proizvodnja piva

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju pića dobivenog vrenjem slada kao što je pivo, englesko bijelo pivo (ale), crno pivo (porter) i jako crno pivo (stout).

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju bezalkoholnog piva ili piva sa niskim sadržajem alkohola.

11.06 Proizvodnja slada

11.07 Proizvodnja osvježavajućih pića; proizvodnja mineralne vode i drugih flaširanih voda

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju bezalkoholnih pića (osim bezalkoholnog piva i vina).

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju prirodne mineralne vode i ostale flaširane vode,
- proizvodnju osvježavajućih pića:
  - bezalkoholnih aromatiziranih ili zaslađenih voda: limunada, oranžada, kola, voćnih sokova, tonika itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju soka od voća i povrća (vidjeti: 10.32),
- proizvodnju pića zasnovanih na mlijeku (vidjeti: 10.51),
- proizvodnju proizvoda od kafe, čaja i mate čaja (vidjeti: 10.83),
- proizvodnju pića kojima je baza alkohol (vidjeti: 11.01, 11.02, 11.03, 11.04, 11.05),
- proizvodnju bezalkoholnog vina (vidjeti: 11.02),
- proizvodnju bezalkoholnog piva (vidjeti: 11.05),
- proizvodnju leda (vidjeti: 35.30),
- flaširanje i etiketiranje [vidjeti: 46.34 (ako se obavlja u sastavu trgovine na veliko) i 82.92 (ako se obavlja uz naplatu ili na osnovu ugovora)].

12 Proizvodnja duhanskih proizvoda

Ova oblast obuhvaća preradu poljoprivrednog proizvoda duhana u oblik koji je odgovarajući za krajnju potrošnju.

12.0 Proizvodnja duhanskih proizvoda

12.00 Proizvodnja duhanskih proizvoda

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju duhanskih proizvoda i zamjena (supstituta) za duhanske proizvode: cigareta, duhana za cigarete, cigara, duhana za lulu, duhana za žvakanje, burmuta,
- proizvodnju "homogenizovanog" duhana i duhanskih folija ("rekonstituiranog" duhana).

Ovaj razred također uključuje:

- puštanje korijenja i ponovno sušenje duhana,
- prirodnu ili vještačku fermentaciju duhana.

Ovaj razred isključuje:

- gajenje i primarnu preradu duhana (vidjeti: 01.15, 01.63).

13 Proizvodnja tekstila

Ova oblast obuhvaća pripremanje i pređenje tekstilnih vlakana, kao i tekstilnih tkanina, dovršavanje tekstila i odjeće, proizvodnju gotovih tekstilnih proizvoda, osim odjeće (npr. rublja za domaćinstvo, pokrivača, prostirki, užadi itd.). Gajenje prirodnih vlakana pripada oblasti 01, dok je proizvodnja sintetičkih vlakana hemijski proces koji se razvrstava u razred 20.60. Proizvodnja odjeće razvrstava se u oblast 14.

13.1 Priprema i pređenje tekstilnih vlakana

13.10 Priprema i pređenje tekstilnih vlakana

Ovaj razred obuhvaća pripreme radnje na tekstilnim vlaknima i pređenje tekstilnih vlakana. Ovo se može vršiti na različitim sirovinama kao što su svila ili vuna, kao i na drugim vlaknima životinjskog, biljnog ili vještačkog porijekla, te papira, stakla itd.

Ovaj razred uključuje:

- pripreme radnje na tekstilnim vlaknima:
  - namotavanje i pranje svile,
  - odmašćivanje i karbonizovanje vune i bojenje runa,
  - grebananje i češljanje svih vrsta vlakana, bilo životinjskog, biljnog ili vještačkog porijekla.
- pređenje i proizvodnja prediva i konca za tkanje ili šivanje za prodaju ili dalju proizvodnju:
  - trljanje lana,
  - teksturisavanje, dubliranje, upredanje, kabliranje i namakanje prediva od vještačkih ili sintetičkih filamenata.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju prediva od papira.

Ovaj razred isključuje:

- pripreme radnje koje se obavljaju u kombinaciji sa poljoprivredom (vidjeti: oblast 01),
- potapanje u vodu biljaka koje sadrže biljna tekstilna vlakna (juta, lan, kokosovo vlakno itd.), (vidjeti: 01.16),
- čišćenje pamuka od sjemenja (vidjeti: 01.63),
- proizvodnju sintetičkih ili vještačkih vlakana, proizvodnju jednostrukih prediva (uključujući visokootporna prediva i prediva za tepihe) od vještačkih i sintetičkih vlakana (vidjeti: 20.60),
- proizvodnju staklenih vlakana (vidjeti: 23.14).

13.2 Tkanje tekstila

13.20 Tkanje tekstila

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju tekstila koji se može dobiti iz različitih sirovina kao što su svila, vuna, ostala vlakna životinjskog, biljnog ili vještačkog porijekla, papira ili stakla itd.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju širokih tkanina od prediva, pamučnog tipa, vunenog tipa, od češljane vune ili od prediva svilenog tipa, uključujući i mješavine od vještačkog ili sintetičkog prediva (polipropilen itd.),
- proizvodnju ostalih širokih tkanina korištenjem lana, ramije, konoplje, jute, lika i specijalnih prediva.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju tankog buklea, žanil tkanina, frotira, gaze itd.,

- proizvodnju tkanina od staklenih vlakana,
- proizvodnju konca od indigo-vlakna i aramidnog vlakna,
- proizvodnju imitacije krzna tkanjem. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju pletenih i kukičanih tkanina (vidjeti: 13.91),
- proizvodnju prekrivača za pod od tekstila (vidjeti: 13.93),
- proizvodnju netkanog tekstila (vidjeti: 13.95),
- proizvodnju uskih tkanina (vidjeti: 13.96),
- proizvodnju filca (vidjeti: 13.99).

13.3 Dovršavanje tekstila

13.30 Dovršavanje tekstila

Ovaj razred obuhvaća dovršavanje tekstila i odjeće, tj. bijeljenje, bojenje, dorađivanje i slične djelatnosti.

Ovaj razred uključuje:

- bijeljenje i bojenje tekstilnih vlakana, prediva, tkanina i tekstilnih proizvoda, obuhvaćajući odjevne predmete,
- dorađivanje, sušenje, parenje, skupljanje, popravljanje, sanforizovanje, mercerizaciju tekstila i tekstilnih proizvoda, uključujući odjevne predmete.

Ovaj razred također uključuje:

- izbjeljivanje džinsa,
- plisiranje i slični radovi na tekstilu,
- hidroizolaciju, prevlačenje, gumiranje ili impregnaciju na kupljenoj odjeći,
- štampanje na tekstilu i odjevnim predmetima sitoštampanjem.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju tekstilnih tkanina impregniranih, prevučениh, prekrivenih ili laminiranih gumom, u kojima je guma glavni sastojak (vidjeti: 22.19).

13.9 Proizvodnja ostalog tekstila

Ova grupa obuhvaća proizvodnju proizvoda od tekstila, osim odjevnih predmeta, kao što su gotovi tekstilni predmeti, tepisi i prostirke, užad, uske tekstilne tkanine, ukrasi itd.

13.91 Proizvodnja pletenih i kukičanih tkanina

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju i obradu pletenih i kukičanih tkanina:
  - buklea i frotirnih tkanina,
  - mrežastih tkanina i tkanina za postavljanje na prozore, pletenih na “rachel” i sličnim mašinama,
  - ostale pletene i kukičane tkanine. Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju vještačkog krzna, imitacije, pletenjem. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju ostalih mrežastih tkanina i tkanina od čipke za postavljanje na prozore, pletenih na “rachel” i sličnim mašinama (vidjeti: 13.99),
- proizvodnju pletene i kukičane odjeće (vidjeti: 14.39).

13.92 Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda, osim odjeće

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju gotovih proizvoda od bilo kog tekstilnog materijala, uključujući i proizvode od pletenih ili kukičanih tkanina:
  - ćebad, napravljena od svih vrsta materijala, uključujući i ćebad za putovanja,
  - posteljina, stono, toaletno i kuhinjsko platno rublje,
  - pokrivači, jorgani, jastuci, jastučići, vreće za spavanje itd.,
- proizvodnju gotovih proizvoda za opremanje kao što su:
  - zavjese, zastori, roletne, prekrivači za krevet, navlake za namještaj ili mašine itd.,
  - cerade, šatori, proizvodi za kampiranje, jedra, zaštitnici za sunce, prekrivači za automobile, mašine i namještaj itd.,
  - zastave, barjaci, zastavice itd.,

- krpe za prašinu, krpe za sudove i slični proizvodi, pojasevi za spasavanje, padobrani itd.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju dijelova od tekstila za električnu ćebad,
- proizvodnju ručno tkanih tapiserija. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju tekstilnih proizvoda za tehničke svrhe (vidjeti: 13.96).

13.93 Proizvodnja tepiha i prostirki za pod

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju prekrivača za pod od tekstila:
  - tepisi, prostirke za pod, pokrivači i assure. Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju iglom rađenih prekrivača za pod od filca. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju asura i pokrivača od pletarskih materijala (vidjeti: 16.29),
- proizvodnju prekrivača za pod od pluta (vidjeti: 16.29),
- proizvodnju elastičnih prekrivača za pod kao što su vinil, linoleum (vidjeti: 22.23).

13.94 Proizvodnja uća di, konopaca, pletenica i mreža

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju pletenica, užadi, kanapa i konopaca (kablova) od tekstilnih vlakana, traka ili sličnih materijala, bez obzira na to da li su impregnirani, prevučeni, pokriveni ili obloženi gumom ili plastičnom masom,
- proizvodnju čvorovanih mreža od upredenog konca, užadi ili konopca,
- proizvodnju proizvoda od užadi ili mreža: ribarske mreže, odbojnici za brodove, jastuci za istovaranje, omče za teret, konopci i užad opremljeni metalnim prstenovima itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju mrežica za kosu (vidjeti: 14.19),
- proizvodnju konopca od žice (vidjeti: 25.93),
- proizvodnju mreža za sportski ribolov (vidjeti: 32.30).

13.95 Proizvodnja netkanog tekstila i proizvoda od netkanog tekstila, osim odjeće

Ovaj razred obuhvaća sve djelatnosti koje pripadaju proizvodnji tekstila i tekstilnih proizvoda koje nisu razvrstane na drugom mjestu u oblastima 13 i 14, a uključuju veliki broj prerada i raznovrsnih proizvoda.

13.96 Proizvodnja ostalih tehničkih i industrijskih tekstilnih proizvoda

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju uskih tkanina, uključujući i tkanine na osnovu bez potke koje su sastavljene pomoću ljepljivih materijala,
- proizvodnju etiketa ili naljepnica, znački itd.,
- proizvodnju ukrasnih predmeta: pletenice, rese, pompini itd.,
- proizvodnju tkanina impregniranih, prevučenih, prekrivenih ili laminiranih plastičnom masom,
- proizvodnju metalizovanog ili obavijenog prediva, gumenih niti obavijenih tekstilnim materijalom, tekstilnog prediva ili traka prekrivenih, impregniranih, prevučenih ili obloženih gumom ili plastičnom masom,
- proizvodnju kord-tkanine velike čvrstine od vještačkog prediva za automobilske gume,
- proizvodnju raznih obrađenih ili presvučenih tkanina: krutih tkanina ili sličnih ukrućenih tkanina, tkanina presvučenih gumom ili skrobnim sastojcima,
- proizvodnju raznovrsnih tekstilnih proizvoda: tekstilnih fitilja i vatrootporne mrežice za plin,
- proizvodnju prekrivenih tkanina, crijeva za šmrkove, prijenosnih i tekućih (pogonskih) traka i pojaseva (bez obzira na to da li su ili nisu pojačani metalom ili nekim drugim materijalom), tkanina za sita, tkanina za filtere,
- proizvodnju tekstilnih proizvoda za opremanje motornih vozila,
- proizvodnju platna i odjeće za slikanje.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju prijenosnih traka, prijenosnih i tekućih (pogonskih) kaiševa od tekstilne tkanine, prediva ili

korda impregniranih, presvučenih, prekrivenih ili laminiranih gumom, kada je guma glavni sastojak (vidjeti: 22.19),

- proizvodnju ploča ili folija od celularne gume ili plastičnih masa u kombinaciji sa tekstilom samo u cilju njegovog pojačavanja (vidjeti: 22.19, 22.21),
- proizvodnju tkanina od pletene metalne žice (vidjeti: 25.93).

13.99 Proizvodnja ostalih tekstilnih proizvoda, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju filca,
- proizvodnju tila i drugih mrežastih tkanina, čipke u komadima, trakama ili sa motivima vezenih tkanina,
- proizvodnju tekstilnih traka osjetljivih na pritisak,
- proizvodnju vezica za cipele od tekstila,
- proizvodnju jastučića za puderisanje i rukavica bez prstiju.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju iglom rađenih pokrivača za pod od filca (vidjeti: 13.93),
- proizvodnju tekstilne vate i proizvoda od vate: higijenski ulošci, tamponi itd. (vidjeti: 17.22).

14 Proizvodnja odjeće

Ova oblast pokriva kompletnu izradu odjeće (konfekcija ili po mjeri), od svih materijala (npr. kože, tkanina, pletenih ili kukičanih materijala) i svih vrsta odjeće (npr. spoljašnje odjeće i rublja za muškarce, žene i djecu; radne odjeće, odjeće za izlaske i svakodnevne odjeće, itd.) i pribora. Nema razlike između odjeće za odrasle i odjeće za djecu, kao ni između moderne ili tradicionalne odjeće.

Oblast 14 obuhvaća industriju krzna (krzno i odjeća od krzna).

14.1 Proizvodnja odjeće, osim odjeće od krzna

Ova grana obuhvaća proizvodnju odjeće. Materijal koji se koristi u proizvodnji može biti bilo koje vrste i može biti presvučen, impregniran ili gumiran.

14.11 Proizvodnja kožne odjeće

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju odjeće od kože ili kompozitne kože, uključujući industrijski radni pribor kao što je kožna pregača za varenje.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju odjevnih predmeta od krzna (vidjeti: 14.20),
- proizvodnju kožnih sportskih rukavica i sportskih naglavnih garnitura (vidjeti: 32.30),
- proizvodnju protivpožarne i zaštitne sigurnosne odjeće (vidjeti: 32.99).

14.12 Proizvodnja radne odjeće

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju obuće (vidjeti: 15.20),
- proizvodnju protivpožarne i zaštitne sigurnosne odjeće (vidjeti: 32.99),
- popravku odjevnih predmeta (vidjeti: 95.29).

14.13 Proizvodnja ostale spoljašnje odjeće

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju ostale odjeće izrađene od materijala kao što su tkane, pletene ili kukičane tkanine, netkani tekstil i dr., za muškarce, žene i djecu:

- kaputi, odijela, kompleti, jakne, pantalone, suknje i dr.

Ovaj razred također uključuje:

- šivenje odijela po mjeri,
- proizvodnju dijelova za spomenute proizvode.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju odjeće od krzna (osim naglavnih garnitura), (vidjeti: 14.20),
- proizvodnju odjevnih predmeta od gume ili plastičnih masa koji nisu šiveni već samo slijepjeni (vidjeti: 22.19, 22.29),
- proizvodnju protivpožarne i zaštitne sigurnosne odjeće (vidjeti: 32.99),
- popravku odjevnih predmeta (vidjeti: 95.29).

14.14 Proizvodnja rublja

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju rublja izrađenog od materijala kao što su tkane, pletene ili kukičane tkanine, čipke itd., za muškarce, žene i djecu:
  - košulje, majice, duge gaće, gaćice, pidžame, spavaćice, kućni ogrtači, bluze, kombinezoni, grudnjaci, korzeti itd.

Ovaj razred isključuje:

- popravku odjevnih predmeta (vidjeti: 95.29).

14.19 Proizvodnja ostale odjeće i pribora za odjeću

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju odjeće za bebe i malu djecu, trenerke, odijela za skijanje, kostimi za kupanje itd.,
- proizvodnju šešira i kapa,
- proizvodnju ostalog pribora za odijevanje: rukavice, pojasevi, šalovi, mašne, kravate, mreže za kosu itd.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju naglavnih garnitura od krzna,
- proizvodnju obuće od tekstilnog materijala bez dodatnih đonova,
- proizvodnju dijelova za navedene proizvode. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju sportskih naglavnih garnitura (vidjeti: 32.30),
- proizvodnju sigurnosnih naglavnih garniture (osim sportskih naglavnih garnitura), (vidjeti: 32.99),
- proizvodnju protivpožarne i zaštitne sigurnosne odjeće (vidjeti: 32.99),
- popravku odjevnih predmeta (vidjeti: 95.29).

14.2 Proizvodnja proizvoda od krzna

14.20 Proizvodnja proizvoda od krzna

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju proizvoda od krzna:
  - odjeće i pribora od krzna,
  - spajanje odsječaka od krzna u druge oblike kao što su ploče, asure, trake itd.,
  - raznih proizvoda od krzna: prostirke, nepunjeni jastuci, industrijske krpe za poliranje.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju sirovih koža sa krznom (vidjeti: 01.4, 01.70),
- proizvodnju sirovih koža (vidjeti: 10.11),
- proizvodnju imitacija krzna (materijal sa dugom dlakom dobiven tkanjem ili pletenjem), (vidjeti: 13.20, 13.91),
- proizvodnju krznenih kapa (vidjeti: 14.19),
- proizvodnju odjeće ukrašene krznom (vidjeti: 14.19),
- doradu i bojenje krzna (vidjeti: 15.11),
- proizvodnju čizama i cipela sa dijelovima od krzna (vidjeti: 15.20).

14.3 Proizvodnja pletene i kukičane odjeće

14.31 Proizvodnja pletenih i kukičanih čarapa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju čarapa, uključujući i kratke čarape, triko-čarape i hula-hop čarape.

14.39 Proizvodnja ostale pletene i kukičane odjeće

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju pletene i kukičane odjeće i ostalih gotovih predmeta: pulovera, jakni, žerseja, prsluka i sličnih predmeta.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju pletenih i kukičanih tkanina (vidjeti: 13.91),
- proizvodnju hula-hop čarapa (vidjeti: 14.31).

15 Proizvodnja kože i proizvoda od kože

Ova oblast obuhvaća obradu i bojenje krzna, preradu krzna u kožu, štavljenje i sušenje i preradu kože u proizvode finalne potrošnje.

Ova oblast isto tako uključuje proizvodnju sličnih proizvoda od ostalih materijala (imitaciju kože ili zamjene za kožu) kao što su obuća od gume, koferi od tekstila itd. Proizvodi od zamjene za kožu su obuhvaćeni, jer su izrađeni na sličan način kao i proizvodi od kože (npr. koferi) i često se proizvode u istoj proizvodnoj jedinici.

15.1 Štavljenje i obrada kože; proizvodnja putnih i ručnih torbi, sedlarskih i saračkih proizvoda; dorada i bojenje krzna

Ova grana obuhvaća proizvodnju kože, krzna i proizvoda od kože i krzna.

15.11 Štavljenje i obrada kože; dorada i bojenje krzna

Ovaj razred uključuje:

- štavljenje, bojenje i obradu kože,
- proizvodnju semišovane, pergamentne, lakovane ili metalizovane kože,
- proizvodnju kože od kožnih ostataka (kompozitne kože), kao i proizvodnju vještačke kože na podlozi od prirodne kože,
- struganje, mekšanje, štavljenje, bijeljenje, šišanje i čupanje, bojenje kože sa krznom i sirove kože sa dlakama.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju sirove kože kao dio uzgoja životinja (vidjeti: 01.4),
- proizvodnju sirove kože kao dio radnog procesa u klaonicama (vidjeti: 10.11),
- proizvodnju kožne odjeće (vidjeti: 14.11),
- proizvodnju imitacija kože koje nemaju podlogu od prirodne kože (vidjeti: 22.19, 22.29).

15.12 Proizvodnja kofera, ručnih torbi i sličnih proizvoda, sedlarskih i saračkih proizvoda

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju kofera, ručnih torbi i sličnih predmeta od kože, kožnih ostataka, vještačke kože ili bilo kog drugog materijala, kao što su: plastične folije, tekstilni materijali, vulkanfibri i karton, ako se primjenjuje ista tehnologija kao i za kožu,
- proizvodnju sedlarskih i saračkih proizvoda,
- proizvodnju nemetalnih kaiševa za satove (npr. platneni, kožni, plastični),
- proizvodnju raznih proizvoda od kože ili kožnih ostataka: pogonski kaiš, zaptivači itd.,
- proizvodnju kožnih pertli za cipele,
- proizvodnju korbača (bičeva) i štapova za jahanje. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju kožne odjeće (vidjeti: 14.11),
- proizvodnju kožnih rukavica i šešira (vidjeti: 14.19),
- proizvodnju obuće (vidjeti: 15.20),
- proizvodnju sjedala za bicikle (vidjeti: 30.92),
- proizvodnju kaiševa za satove od plemenitih materijala (vidjeti: 32.12),
- proizvodnju kaiševa za satove od neplemenitih materijala (vidjeti: 32.13),
- proizvodnju linijskih sigurnosnih pojaseva i ostalih pojaseva za profesionalnu upotrebu (vidjeti: 32.99).

15.2 Proizvodnja obuće

15.20 Proizvodnja obuće

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju obuće svih namjena od svih materijala napravljenih bilo kojim procesom, uključujući i livanje u kalupe,
- proizvodnju kožnih dijelova obuće: lica (gornjišta) i njihovih dijelova, spoljašnjih i unutrašnjih Đnova, štikli i dr.,
- proizvodnju kamašni, gležnjeric, kaljača, sara i sličnih proizvoda.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju tekstilne obuće bez dodatnih Đnova (vidjeti: 14.19),
- proizvodnju drvenih dijelova obuće (npr. štikli i kalupa), (vidjeti: 16.29),
- proizvodnju gumenih čizama, potpetica, Đnova i ostalih gumenih dijelova obuće (vidjeti: 22.19),
- proizvodnju obuće od plastičnih dijelova (vidjeti: 22.29),
- proizvodnju cipela za skijanje (pancerica), (vidjeti: 32.30),
- proizvodnju ortopedskih cipela (vidjeti: 32.50).

16 Prerada drveta i proizvoda od drveta i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala

Ova oblast obuhvaća proizvodnju proizvoda od drveta, kao što je graĐevinsko drvo, šperploče, furnir, drveni sanduci, drveni podovi, drvene strukture i montažne kuće od drveta. Proizvodni proces obuhvaća testerisanje, blanjanje, oblikovanje, laminiranje i sastavljanje proizvoda od drveta, počevši od sječenog drveta koje je rezano na komade ili graĐevinskog drveta koje se može dalje rezati ili oblikovati blanjalicom ili ostalim alatima za oblikovanje. GraĐevinsko drvo i ostali transformirani oblici drveta mogu također da budu dalje testerisani ili blanjani (glačani) i sastavljeni u konačne proizvode kao što su drveni sanduci.

Podjela ove oblasti izvršena je na osnovu specifičnih proizvoda koji se proizvode preradom drveta sa izuzetkom testerisanja i impregnacije (zaštite) drveta.

Ova oblast isključuje proizvodnju namještaja (31.0), ugradnju graĐevinske stolarije i slično (43.32, 43.33, 43.39).

16.1 Testerisanje i blanjanje drveta (proizvodnja rezane graČe); impregnacija drveta

16.10 Testerisanje i blanjanje drveta (proizvodnja rezane graČe); impregnacija drveta

Ovaj razred uključuje:

- testerisanje, blanjanje i mašinsko obraĐivanje drveta (proizvodnja drvene graĐe),
- rezanje, ljuštenje (guljenje) i cijepanje trupaca,
- proizvodnju drvenih željezničkih pragova,
- proizvodnju nesastavljenog drvenog materijala za podove (parket, brodski pod i dr.),
- proizvodnju drvene vune, drvenog brašna, iverja, drvenih dijelova.

Ovaj razred također uključuje:

- sušenje drveta,
- impregnaciju ili hemijski postupak s drvetom, uz korištenje zaštitnih sredstava ili drugih materijala.

Ovaj razred isključuje:

- sječenje trupaca i grubu obradu drveta (vidjeti: 02.20),
- proizvodnju dovoljno tankih furnira koji se mogu koristiti za šperploče, ploče i panele (vidjeti: 16.21),
- proizvodnju šindre, cijepanog (tesanog) drveta, tokarenih profila, kalupa i modela (vidjeti: 16.23),
- proizvodnju cjepanica ili presovanog drveta (vidjeti: 16.29).

16.2 Proizvodnja proizvoda od drveta, pluta, slame i pletarskih materijala

Ova grana obuhvaća proizvodnju proizvoda od drveta, pluta, slame ili pletarskog materijala, obuhvaćajući osnovne oblike i sastavljene proizvode.

16.21 Proizvodnja furnira i ostalih ploča od drveta

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju furnira koji su dovoljno tanki da se mogu koristiti za šperploče, ploče, panele i za druge svrhe:
  - izravnatih, suženih, prevučenih, impregmiranih, ojačanih (s poleđinom od papira ili tekstila),
  - izrađenih u obliku motiva,
- proizvodnju šperploča, furnirskih panel ploča i sličnih drvenih ploča i listova obloženih laminatom,
- proizvodnju tzv. orijentisanih ploča od iverice, ostalih ploča od iverice i vlaknastih ploča,
- proizvodnju vlaknastih ploča srednje gustine i ostalih vlaknastih ploča,
- proizvodnju zbijenog drveta,
- proizvodnju lijepljenog drveta obloženog laminatima, furnir ploče obložene laminatima.

16.22 Proizvodnja sastavljenog parketa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju parketnih blokova, traka itd., sastavljenih u panele.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju nespojenih drvenih ploča za podove (vidjeti: 16.10).

16.23 Proizvodnja ostale građevinske stolarije i elemenata

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju proizvoda od drveta prvenstveno namijenjenih za upotrebu u građevinarstvu:
  - grede, drvo za rogove (krov), krovni podupirači i dr.,
  - lijepljeni, laminirani i metalom povezani montažni nosači od drveta,
  - vrata, prozori, kapci i njihovi okviri, sa ili bez sadržaja metalnih dijelova kao što su zglobovi, brave itd.,
  - stubište, ograde,
  - tokarski profili od drveta, šindre i tesano drvo,
- proizvodnju drvenih montažnih kuća i njihovih elemenata, npr. sauna,
- proizvodnju pokretnih kuća,
- proizvodnju drvenih pregrada (osim slobodno stojećih). Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju kuhinjskog namještaja, polica za knjige, ormara za odjeću itd. (vidjeti: 31.01, 31.02, 31.09),
- proizvodnju slobodno stojećih drvenih pregrada (vidjeti: 31.01, 31.02, 31.09).

16.24 Proizvodnja ambalaže od drveta

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sanduka, kutija, gajbi, doboša, i slične ambalaže od drveta,
- proizvodnju paleta, boks paleta i drugih postavnih površina od drveta,
- proizvodnju buradi, bačvi, kaca i drugih bačvarskih proizvoda od drveta,
- proizvodnju doboša (kalemova) i druge ambalaže od drveta.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju kofera (vidjeti: 15.12),
- proizvodnju sanduka i kutija od pletarskih materijala (vidjeti: 16.29).

16.29 Proizvodnja ostalih proizvoda od drveta; proizvodnja predmeta od pluta, slame i pletarskih materijala

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju raznih proizvoda od drveta:
  - drvene drške i dijelovi za alat, metle, četke i dr.,
  - drveni dijelovi i kalupi za obuću i drvene vješalice,
  - predmeti za domaćinstvo od drveta (zidni i stojeći stalci i sl.) i pribor od drveta za kuhinjsku upotrebu (podmetači i sl.),
  - drvene statue i ukrasi, marketarije i intarzije od drveta,
  - drveni kovčežići i kutije za nakit, pribor za jelo i slični proizvodi,
  - drvene špule, poklopci, bobine, kalemovi za konac i slični proizvodi od struganog drveta,
  - ostali drveni proizvodi,

- preradu prirodnog pluta, proizvodnju aglomerisanog pluta,
- proizvodnju predmeta od prirodnog ili aglomerisanog pluta, uključujući one za pokrivanje podova,
- proizvodnju pletenica i proizvoda od pletarskog materijala: podmetači, prostirači, zastori, kutije itd.,
- proizvodnju korparskih i pletarskih predmeta,
- proizvodnju cjepanica za vatru i tableta za potpaljivanje vatre koji su izrađeni od presovanog drveta ili zamjenskog materijala kao što su podzemni dijelovi kafe ili soje,
- proizvodnju okvira od drveta za ogledala i slike,
- proizvodnju okvira za slikarska platna,
- proizvodnju drvenih dijelova obuće (npr. potpetica i kalupa),
- proizvodnju držača za kišobrane, štapova i dr.,
- proizvodnju dijelova za proizvodnju lula za pušenje. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju prostirki i staza od tekstila (vidjeti: 13.92),
- proizvodnju kofera (vidjeti: 15.12),
- proizvodnju drvene obuće (vidjeti: 15.20),
- proizvodnju šibica (vidjeti: 20.51),
- proizvodnju kutija za časovnike i satove (vidjeti: 26.52),
- proizvodnju "špula" i bobina od drveta koji su dio tekstilnih mašina (vidjeti: 28.94),
- proizvodnju namještaja (vidjeti: 31.0),
- proizvodnju drvenih igraćaka (vidjeti: 32.40),
- proizvodnju četki i metli (vidjeti: 32.91),
- proizvodnju mrtvačkih sanduka (vidjeti: 32.99),
- proizvodnju pojaseva za spasavanje od pluta (vidjeti: 32.99).

17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira

Ova oblast obuhvaća proizvodnju celuloze, papira i prerađevina od papira. Proizvodnja tih proizvoda razvrstana je zajedno jer čini seriju vertikalno povezanih procesa. Često se samo u jednoj jedinici obavlja više ovakvih vertikalno povezanih procesa.

U suštini, ovdje su obuhvaćene tri osnovne djelatnosti. Proizvodnja celuloze bavi se razdvajanjem celuloznih vlakana od ostalih nečistoća u drvetu ili u korištenom papiru, rastvaranjem i izvlačenjem mastila, te miješanjem u male količine reagenasa i ojačavanjem vezivnih vlakana. Proizvodnja papira podrazumijeva izbacivanje celuloze na mrežu, kao i uzdužno slaganje i raspoređivanje tih vlakana u listove.

Prerađevine od papira se proizvode obradom papira i ostalih materijala uz korištenje različitih tehnika rezanja i oblikovanja i obuhvaćaju djelatnosti prevlačenja i laminiranja. Predmeti od papira mogu biti štampani (npr. zidne tapete, papir za zamotavanje itd.), a njihova proizvodnja razvrstana u ovu oblast ako štampana informacija nije glavna svrha štampanja.

Proizvodnja celuloze, papira i kartona u slobodnim listovima obuhvaćena je u grani 17.1, dok ostali razredi obuhvaćaju proizvodnju papira i proizvoda od papira koji su dalje prerađeni.

17.1 Proizvodnja celuloze, papira i kartona

17.11 Proizvodnja celuloze

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju bijeljene, polubijeljene i nebijeljene celuloze primjenom mehaničkog, hemijskog (sa rastvaranjem ili bez rastvaranja) ili poluhemijskog procesa,
- proizvodnju celuloze pamučnog lintera,
- odstranjivanje štamparske boje i proizvodnju celuloze od starog i otpadnog papira.

17.12 Proizvodnja papira i kartona

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju papira i kartona namijenjenih za dalju industrijsku preradu.

Ovaj razred također uključuje:

- dalju preradu papira i kartona:
  - premazivanje, prekrivanje i impregniranje papira i kartona,

- proizvodnju krepuvanog i plisirano papira,
- proizvodnju laminata i folija ako su laminirani papirom ili kartonom (laminiranje papira i tekstila, papira i plastičnih masa i papira i metalne folije),
- proizvodnju ručno napravljenog papira,
- proizvodnju novinskog papira i ostalog papira za štampanje i pisanje,
- proizvodnju celulozne vate i traka od celuloznih vlakana,
- proizvodnju karbonskog papira ili papira sa šablonima u rolama i velikim listovima.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju talasastog papira i kartona (vidjeti: 17.21),
- proizvodnju dalje prerađenih predmeta od papira, kartona ili celuloze (vidjeti: 17.22, 17.23, 17.24, 17.29),
- proizvodnju premazanog ili impregniranog papira, gdje je premaz ili impregnat glavni sastojak (vidjeti: razred u kojem je razvrstana proizvodnja premaza ili impregnata,
- proizvodnju abrazivnog papira (vidjeti: 23.91).

17.2 Proizvodnja proizvoda od papira i kartona

17.21 Proizvodnja talasastog papira i kartona i ambalaže od papira i kartona

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju talasastog papira i kartona,
- proizvodnju ambalaže od talasastog papira i kartona,
- proizvodnju sklapajuće ambalaže od papira i kartona,
- proizvodnju ambalaže od tvrdog kartona,
- proizvodnju ostale ambalaže od papira i kartona,
- proizvodnju vreća i kesa od papira,
- proizvodnju uredskih registratora i sličnih proizvoda.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju koverata (vidjeti: 17.23),
- proizvodnju modeliranih i presovanih proizvoda od papirne kaše (ljepila), npr. kartona za pakiranje jaja, modeliranih podloga od papirne kaše (ljepila), (vidjeti: 17.29).

17.22 Proizvodnja proizvoda od papira za domaćinstvo, higijenu i toaletne potrebe

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju predmeta od papira za domaćinstva i osobnu upotrebu i proizvoda od celulozne vate:
  - listići za skidanje šminke,
  - maramice, ubrusi i salvete,
  - toaletni papir,
  - higijenski ulošci i tamponi, pelene za bebe i podmetači za pelene,
  - šolje, činije, poslužavnici i dr.,
- proizvodnju tekstilne vate i proizvoda od vate: higijenski ulošci, tamponi itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vate od celuloze (vidjeti: 17.12).

17.23 Proizvodnja uredskog materijala od papira

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju papira za štampanje i pisanje, gotovog za upotrebu,
- proizvodnju papira za računarsko štampanje, gotovog za upotrebu,
- proizvodnju samokopirajućeg papira, gotovog za upotrebu,
- proizvodnju matrica za umnožavanje i karbon papira, gotovog za upotrebu,
- proizvodnju gumiranog i ljepljivog papira, gotovog za upotrebu,
- proizvodnju koverata i dopisnica,
- proizvodnju školskog i uredskog pribora za pisanje (bilježnica, registratora, računovodstvenih knjiga, poslovnih obrazaca itd.), kada štampana informacija nije glavna karakteristika,
- proizvodnju kutija, kesica i notesa i sličnih proizvoda koji kao dodatak imaju neki od sortimenata

konfekcije od papira.

Ovaj razred isključuje:

- štampanje na proizvodima od papira (vidjeti: 18.1).

17.24 Proizvodnja zidnih tapeta

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju zidnih tapeta i sličnih zidnih obloga, uključujući i zidne tapete prevučene vinilom i zidne tapete od tekstila.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju neupakiranog papira i kartona (u rasutom stanju), (vidjeti: 17.12),
- proizvodnju zidnih tapeta od plastičnih masa (vidjeti: 22.29).

17.29 Proizvodnja ostalih proizvoda od papira i kartona

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju etiketa ili naljepnica,
- proizvodnju filter papira i kartona,
- proizvodnju bobina, špula, kopsova itd. od papira i kartona,
- proizvodnju kutija za jaja i drugih proizvoda za pakiranje od presovanog kartona itd.,
- proizvodnju noviteta od papira,
- proizvodnju kartica od papira ili kartona za upotrebu u "Jacquard" mašinama.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju karata za igranje (vidjeti: 32.40),
- proizvodnju igara i igračkica od papira i kartona (vidjeti: 32.40).

18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa

Ova oblast, djelatnost štampanja, obuhvaća štampanje proizvoda kao što su, na primjer novine, knjige, periodične publikacije, poslovni obrasci, čestitke i drugi materijali i pripadajuće pomoćne djelatnosti kao što su knjigovezački radovi, izrada štamarske forme i prikazivanje podataka. Pomoćne djelatnosti koje su ovdje uključene čine integralni dio štamarske djelatnosti, a proizvod (štamarska ploča, uvezana knjiga, CD ili datoteka) koji je integralni dio štamarske djelatnosti gotovo je uvijek dobiven iz tih pomoćnih operacija.

Procesi koji se koriste u štamarskoj djelatnosti obuhvaćaju različite metode pomoću kojih se slika sa ploče, ekrana ili iz računarske datoteke prenosi na neki drugi medij, kao što je papir, plastika, metal, tekstilni predmet ili drvo. Najistaknutija od tih metoda je transfer slike s ploče ili ekrana na drugi medij (litografija, gravura, platno, ekran i fleksografsko štampanje). Često se koriste računarske datoteke da direktno "upravljaju" mehanizmima štampanja kako bi se izradila slika ili elektrostatička i druga vrsta opreme (digitalno ili nemehaničko štampanje).

Iako štampanje i izdavačku djelatnost često obavlja jedna te ista jedinica (npr. novine), ipak je sve manje slučajeva da se i te različite djelatnosti obavljaju na istoj lokaciji, tj. samo jedna jedinica.

Ova oblast obuhvaća umnožavanje snimljenih zapisa kao što su CD i DVD, video zapisi, softver na disku ili kaseti, ploče itd.

Ova oblast isključuje izdavačke djelatnosti (vidi područje J).

18.1 Štampanje i uslužne djelatnosti povezane sa štampanjem

Ova grana obuhvaća štamarske proizvode kao što su novine, knjige, periodične publikacije, poslovni obrasci, čestitke i ostali materijali i pripadajuće pomoćne djelatnosti (knjigovezački radovi, izrada štamarske forme i prikazivanje podataka). Štampanje se može vršiti koristeći se različitim tehnikama i na različitim materijalima.

18.11 Štampanje novina

Ovaj razred uključuje:

- štampanje ostalih periodičnih publikacija koje izlaze više od četiri puta sedmično.

Ovaj razred isključuje:

- izdavanje štampanog materijala (vidjeti: 58.1),

- fotokopiranje dokumenata (vidjeti: 82.19).

18.12 Ostalo štampanje

Ovaj razred uključuje:

- štampanje magazina i drugih periodičnih publikacija koji izlaze manje od četiri puta sedmično,
- štampanje knjiga i brošura, muzičkih djela i muzičkih rukopisa, geografskih karata, atlasa, plakata, reklamnih kataloga, prospekata i drugih štampanih reklama, poštanskih i pristojbenih maraka, dokumenata o svojini, čekova i drugih vrijednosnih papira, registara, pametnih kartica, albuma, dnevnika, kalendara i drugih komercijalnih štampanih materijala, osobnih trajnih dokumenata od papira i drugih štampanih materijala, štampanih na mašinama za štampanje pomoću otisaka, ofset mašinama, mašinama za fotograviranje, fleksografskim mašinama, mašinama za sitoštampanje i drugim mašinama za štampanje, na mašinama za umnožavanje, računarskim štampačima, štampačima za grafiku itd., uključujući brzo štampanje,
- neposredno štampanje na tekstilu, plastici, staklu, metalu, drvetu i keramici.

Štampani materijali su obično zaštićeni autorskim pravom. Ovaj razred također uključuje:

- štampanje naljepnica ili etiketa (litografija, gravura, fleksografija i ostale).

Ovaj razred isključuje:

- štampanje tekstila i odjevnih predmeta sitoštampanom (vidjeti: 13.30),
- proizvodnju pribora za pisanje (bilježnica, registratora, računovodstvenih knjiga, poslovnih obrazaca itd.), kada štampana informacija nije glavna karakteristika (vidjeti: 17.23),
- izdavanje štampanog materijala (vidjeti: 58.1).

18.13 Usluge pripreme za štampu i objavljivanje

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti unosa podataka: pripremu štamparskog oblika, podešavanje izgleda teksta, podešavanje izgleda slike, ulaznih podataka, uključujući skeniranje i prepoznavanje optičkih obilježja, elektronskog izgleda,
- pripremu datoteka za aplikacije na raznim medijima (štampanje na papiru, CD-ROM, Internet),
- usluge izrade štamparskih ploča, uključujući podešavanje slika i ploča (za proces običnog i ofset štampanja),
- pripreme cilindra: graviranje cilindra za gravuru,
- postupke sa pločom "sa računara na ploču" (isto tako fotopolimerske ploče),
- pripremu ploča i kalupa za pečate ili za štampanje,
- pripremu:
  - umjetničkih radova tehničkog karaktera kao što su litografske ploče i drveni blokovi,
  - medija za potrebe prezentacije, npr. pozornica za projektore i ostalih oblika digitalne prezentacije,
  - nacрта, skica, uzoraka itd.,
  - proizvodnju bakroreznih otisaka (za korekturu).

Ovaj razred isključuje:

- specijalizirane dizajnerske djelatnosti (vidjeti: 74.10).

18.14 Knjigovezačke i pripadajuće uslužne djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- završne radove na uvezivanju odštampanih listova, izradi probnih primjeraka i doštampanju, npr. uvezivanje knjiga, brošura, časopisa, kataloga itd., slaganje, rezanje i obrezivanje, spajanje, prošivanje, bušenje, rezanje i postavljanje naslova, lijepljenje, upoređivanje, zlatoštampa, spiralni uvez i uvezivanje plastičnom žicom,
- uvezivanje i dovršavanje štampanog papira ili kartona, slaganje, štampanje, bušenje, probijanje rupa, perforiranje, reljefno ili trodimenzionalno modeliranje (dizajniranje), lijepljenje, laminiranje,
- završne radove na CD-ROM-u,
- završne poštanske radove kao što su standardizacija, priprema koverata i adresiranje,
- ostale završne djelatnosti kao što su stavljanje u kalup, utiskivanje ili otiskivanje, Braille kopiranje.

18.2 Umnožavanje (reprodukcija) snimljenih zapisa

18.20 Umnožavanje (reprodukcija) snimljenih zapisa

Ovaj razred uključuje:

- umnožavanje (reprodukcija) sa master-kopija gramofonskih ploča, CD, DVD i traka sa muzičkim i drugim zvučnim zapisima,
- umnožavanje (reprodukcija) sa master-kopija zapisa, CD, DVD i traka sa filmovima i drugim video zapisima,
- umnožavanje (reprodukcija) sa master-kopija softvera i podataka na diskove i trake.

Ovaj razred isključuje:

- umnožavanje štampanog materijala (vidjeti: 18.11, 18.12),
- izdavanje softvera (vidjeti: 58.2),
- izdavanje i distribuciju filmova, video-traka i filmova na DVD i sličnim medijima (vidjeti: 59.11, 59.12, 59.13),
- umnožavanje filmova za javnu distribuciju bioskopima (vidjeti: 59.12),
- proizvodnju master-kopija za snimljeni ili audio materijal (vidjeti: 59.20).

19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda

Ova oblast obuhvaća transformaciju sirove nafte i uglja u upotrebljive proizvode. Dominantan proces je rafiniranje nafte koji uključuje razdvajanje sirove nafte u komponentne proizvode korištenjem takvih tehnika kao što su krekovanje i destilacija.

Ova oblast obuhvaća proizvodnju plinova kao što su etan, propan i butan, kao i proizvode naftnih rafinerija.

Ova oblast pokriva proizvodnju karakterističnih proizvoda za sopstvene potrebe (npr. koks, butan, propan, nafta, kerozin, ulja za loženje itd.), kao i usluge prerade (npr. rafiniranje za korisnike).

Nije obuhvaćena proizvodnja takvih plinova u drugim jedinicama (20.14), proizvodnja industrijskih plinova (20.11), vađenje prirodnog plina - metana, etana, butana ili propana (06.20) i proizvodnja plinovitih goriva, osim naftnih plinova - na primjer, plin od plinifikacije uglja, vodeni plin, proizvodni plin, plin iz plinskih postrojenja (35.21). Proizvodnja petrohemijskih proizvoda iz rafinirane nafte koja se razvrstava u oblast 20.

19.1 Proizvodnja proizvoda koksnih peći (koksovanja)

19.10 Proizvodnja proizvoda koksnih peći (koksovanja)

Ovaj razred uključuje:

- rad koksnih peći,
- proizvodnju koksa i polukoksa,
- proizvodnju smole i smolastog koksa,
- proizvodnju koksnog plina iz koksnih peći,
- proizvodnju sirovog katrana iz mrkog uglja i lignita,
- briketiranje (aglomeracija) koksa. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju goriva od briketa uglja (vidjeti: 19.20).

19.2 Proizvodnja rafiniranih naftnih proizvoda

19.20 Proizvodnja rafiniranih naftnih proizvoda

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju tečnih i plinovitih goriva i drugih proizvoda od sirove nafte, bitumenoznih minerala ili proizvoda njihovih frakcija. Rafiniranje nafte uključuje samo jednu ili neke od sljedećih djelatnosti: frakcioniranje, neposredna destilacija sirove nafte i krekiranje.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju motornih goriva: benzina, kerozina itd.,
- proizvodnju destiliranih goriva: lakih, srednjih i teških naftnih ulja, rafiniranih plinova kao što su: etan, propan, butan itd.,
- proizvodnju mazivnih ulja i maziva na bazi nafte i na bazi otpadnog ulja,
- proizvodnju proizvoda (bitumenskih materijala) za petrohemijsku industriju i potrebe za izgradnju puteva,
- proizvodnju različitih proizvoda: bijeli špirit, vazelin, parafinski vosak, žele od nafte itd.,
- proizvodnju naftnih briketa,

- miješanje biogoriva, tj. miješanje alkohola sa naftom (npr. plinohol).

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju briketa treseta,
- proizvodnju goriva od briketa kamenog uglja i briketa lignita (mrkog uglja).

20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda

Ova oblast se zasniva na transformaciji organskih i anorganskih sirovina u hemijskom procesu i formiranju novog proizvoda. Ova oblast razlikuje proizvodnju osnovnih (baznih) hemikalija koja je razvrstana u prvu industrijsku granu i proizvodnju intermedijarnih i konačnih proizvoda proizvedenih daljom preradom baznih hemikalija, koja je razvrstana u preostale razrede djelatnosti.

20.1 Proizvodnja osnovnih hemikalija, Ćubriva i azotnih jedinjenja, plastike i sintetičkog kaučuka u primarnim oblicima

Ova grana obuhvaća proizvodnju osnovnih hemijskih proizvoda, mineralnih Ćubriva i azotnih jedinjenja, kao i proizvodnju plastičnih masa i sintetičke gume u primarnom obliku.

20.11 Proizvodnja industrijskih plinova

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju tečnih ili komprimiranih anorganskih industrijskih ili medicinskih plinova:
  - plinoviti elementi,
  - tečni ili komprimirani (kondenzovani) zrak,
  - rashladni plinovi,
  - miješani industrijski plinovi,
  - interni plinovi kao što je karbon-dioksid,
  - plinovi za izolaciju i dr.

Ovaj razred isključuje:

- vaĎenje metana, etana, butana ili propana (vidjeti: 06.20),
- proizvodnju plinovitih goriva kao što su: etan, propan ili butan u rafinerijama nafte (vidjeti: 19.20),
- proizvodnju plinovitih goriva od uglja, otpada itd. (vidjeti: 35.21).

20.12 Proizvodnja boja i pigmenata

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sredstava za bojenje i pigmenata bilo kog porijekla, u osnovnim oblicima ili u obliku koncentrata.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju proizvoda koji se koriste kao fluorescenti ili luminoscenti.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju gotovih sredstava za bojenje i pigmenata (vidjeti: 20.30).

20.13 Proizvodnja ostalih osnovnih neorganskih hemikalija

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju hemikalija koristeći se osnovnim procesima kao što su termalno kreiranje i destilacija. Izlazni proizvodi tih procesa su obično odvojeni hemijski elementi ili odvojena hemijska jedinjenja.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju hemijskih elemenata (osim industrijskih gasova i baznih metala),
  - proizvodnju neorganskih kiselina, osim azotne kiseline,
  - proizvodnju baza u čvrstom stanju (alkala), baznih otopina (vodenih rastvora natrij i kalij hidroksida) i drugih neorganskih baza, osim amonijaka,
  - proizvodnju ostalih neorganskih jedinjenja,
  - prženje pirita gvoĎa,
  - proizvodnju destilirane vode.
- Ovaj razred također uključuje:

- obogaćivanje ruda uranija i torija.
- Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju industrijskih plinova (vidjeti: 20.11),
  - proizvodnju azotnih mineralnih Đubriva i azotnih jedinjenja (vidjeti: 20.15),
  - proizvodnju amonijaka (vidjeti: 20.15),
  - proizvodnju amonij-hlorida (vidjeti: 20.15),
  - proizvodnju nitrata i kalij-nitrata (vidjeti: 20.15),
  - proizvodnju amonij-karbonata (vidjeti: 20.15),
  - proizvodnju aromatične destilirane vode (vidjeti: 20.53),
  - proizvodnju baznih metala (vidjeti: oblast 24).

20.14 Proizvodnja ostalih osnovnih organskih hemikalija

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju hemikalija koristeći se baznim procesima kao što su termalno krekiranje i destilacija. Izlazni proizvodi tih procesa su obično odvojeni hemijski elementi ili odvojena hemijska jedinjenja.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju baznih organskih hemikalija:
  - zasićeni i nezasićeni aciklični ugljikovodonici,
  - zasićeni i nezasićeni ciklični ugljikovodonici,
  - aciklični i ciklični alkoholi, uključujući i sintetički alkohol,
  - monokarbonske i polikarbonske kiseline, uključujući sirćetnu kiselinu,
  - ostala jedinjenja sa kiseoničkom grupom, uključujući aldehide, ketone, hinone i organska jedinjenja sa dvojnim ili polikiseoničkim grupama,
  - sintetički glicerol,
  - organska jedinjenja sa azotnom grupom, uključujući amine,
  - fermentaciju šećerne trske, repe, žitarica i sličnog za proizvodnju alkohola i estera (biogorivo),
  - ostala organska jedinjenja, uključujući i proizvode suve destilacije drveta (npr. drveni ugalj) itd.,
- proizvodnju sintetičkih aromatičnih proizvoda,
- destilaciju ugljenog katrana. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju plastičnih masa u primarnim oblicima (vidjeti: 20.16),
- proizvodnju sintetičkog kaučuka u primarnim oblicima (vidjeti: 20.17),
- proizvodnju sirovog glicerina (vidjeti: 20.41),
- proizvodnju prirodnih eteričnih ulja (vidjeti: 20.53),
- proizvodnju salicilne i O-acetilsalicilne kiseline (vidjeti: 21.10).

20.15 Proizvodnja vještačkih Đubriva i azotnih jedinjenja

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju vještačkih Đubriva:
  - prosta ili složena azotna, fosforna ili kalijeva vještačka Đubriva,
  - urea, sirovi prirodni fosfati i sirove prirodne kalijeve soli,
- proizvodnju azotnih jedinjenja:
  - azotna kiselina i sulfoazotne kiseline, amonijak, amonij-hlorid, nitriti i nitrati kalija.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju zemlje za cvijeće sa tresetom kao glavnim sastojkom,
- proizvodnju zemlje za cvijeće, mješavinu prirodne zemlje, pijeska, gline (ilovače) i minerala.

Ovaj razred isključuje:

- vađenje guana (vidjeti: 08.91),
- proizvodnju agrohemijskih proizvoda kao što su pesticidi (vidjeti: 20.20).

20.16 Proizvodnja plastičnih masa u primarnim oblicima

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju smole, plastičnih masa i nevolkanizovanih termoplastičnih elastomera, kao i mješavina i smjesa smole na korisničkoj bazi i proizvodnju nekorisničkih sintetičkih smola.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju plastičnih masa u primarnim oblicima:
  - polimeri, uključujući i polimere od etilena, propilena, stirena, vinilhlorida, vinilacetata i akrilata,

- poliamidi,
- fenolne i epoksidne smole i poliuretani,
- alkidne i poliesterske smole i polietri,
- silikoni,
- izmjenjivači jona na bazi polimera.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju celuloze i njenih hemijskih derivata.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vještačkih i sintetičkih vlakana, filamenata i prediva (vidjeti: 20.60),
- reciklaža (isijecanje) plastičnih proizvoda (vidjeti: 38.32).

20.17 Proizvodnja sintetičkog kaučuka u primarnim oblicima

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sintetičkog kaučuka u primarnim oblicima (ili u obliku ploča, listova i traka):
  - sintetički kaučuk,
  - faktis,
- proizvodnju mješavina sintetičkog kaučuka, prirodnog kaučuka i kaučuka sličnog gumi (npr. balata).

20.2 Proizvodnja pesticida i drugih hemijskih proizvoda za poljoprivredu

20.20 Proizvodnja pesticida i drugih hemijskih proizvoda za poljoprivredu

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju insekticida, rodenticida, fungicida, herbicida, akaricida, sredstava protiv puževa, biocida,
- proizvodnju sredstava protiv klijanja i sredstava za reguliranje rasta biljaka,
- proizvodnju sredstava za dezinfekciju (za poljoprivredne i druge svrhe),
- proizvodnju drugih agrohemijskih proizvoda d. n.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vještačkih đubriva i azotnih jedinjenja (vidjeti: 20.15).

20.3 Proizvodnja boja, lakovana i sličnih premaza, grafičkih boja i kitova

20.30 Proizvodnja boja, lakovana i sličnih premaza, grafičkih boja i kitova

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju boja, lakovana, emajla i lak-boja,
- proizvodnju pripremljenih pigmenata i sredstava za bojenje, opacifijena i koloranata,
- proizvodnju staklastog emajla, glazura, engoba (prevlaka) i sličnih preparata,
- proizvodnju kitova,
- proizvodnju zaptivnih smjesa (smjesa za punjenje) i sličnih nevatrostralnih preparata za zaptivanje (punjenje) i površinsko oblaganje (kitovi i dr.),
- proizvodnju složenih organskih rastvarača i razrjeđivača,
- proizvodnju pripremljenih sredstava za skidanje boja, lakova i dr.,
- proizvodnju grafičkih boja.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju boja i pigmenata (vidjeti: 20.12),
- proizvodnju tinte za pisanje i crtanje (vidjeti: 20.59).

20.4 Proizvodnja sapuna i deterđena ta, preparata za čišćenje i poliranje, parfema i toaletnih preparata

20.41 Proizvodnja sapuna i deterđena ta, preparata za čišćenje i poliranje

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju organskih površinski aktivnih supstanci,
- proizvodnju papira, vate, filca itd., presvućenih ili prekrivenih sapunom ili deterđentom,
- proizvodnju sirovog glicerina,
- proizvodnju sapuna, osim kozmetičkog sapuna,
- proizvodnju površinski aktivnih preparata:
  - praškovi za pranje u čvrstom i tečnom stanju i deterđenti,
  - preparati za pranje posuđa
  - omekšivači za tekstil,
- proizvodnju preparata za čišćenje i poliranje:
  - preparati za parfemiranje i dezodorisanje prostorija,
  - vještački voskovi i preparati na bazi voskova,
  - politura i krema za kožu,
  - politura i krema za drvo,
  - politura za karoserije, staklo i metal,
  - paste i praškovi za čišćenje (uklanjanje masnoća), poliranje, uključujući papir, vatu itd. kojima su presvućeni ili prekriveni.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju odvojenih, hemijski definiranih jedinjenja (vidjeti: 20.13, 20.14),
- proizvodnju glicerina koji je sintetizovan iz naftnih proizvoda (vidjeti: 20.14),
- proizvodnju kozmetičkog sapuna (vidjeti: 20.42).

20.42 Proizvodnja parfema i toaletnih preparata

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju parfema i toaletnih preparata:
  - parfemi i toaletne vode,
  - preparati za uljepšavanje i šminkanje,
  - preparati za pojačavanje pigmentacije pri sunčanju i preparati za zaštitu od sunca,
  - preparati za manikir i pedikir,
  - šamponi, lahkovi za kosu, preparati za kovrdžanje i ispravljanje kose,
  - paste za zube i preparati za oralnu higijenu, uključujući i preparate za pričvršćivanje zubnih proteza,
  - preparati za brijanje, uključujući preparate prije i poslije brijanja,
  - dezodoransi i soli za kupanje,
  - depilatori i dr.,
- proizvodnju kozmetičkih sapuna.

Ovaj razred isključuje:

- vađenje i rafiniranje prirodnih eteričnih ulja (vidjeti: 20.53).

20.5 Proizvodnja ostalih hemijskih proizvoda

Ova grana obuhvaća proizvodnju eksplozivnih i pirotehničkih proizvoda, ljepila, eteričnih ulja i drugih hemijskih proizvoda, npr. hemijske proizvode koji se koriste pri izradi fotografija (uključujući filmove i papir osjetljiv na svjetlo), želatine i preparate kompozitne dijagnostike itd.

20.51 Proizvodnja eksploziva

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju propulzivnog praha (baruta),
- proizvodnju eksploziva i pirotehničkih materijala, uključujući udarne kapsule, detonatore, signalne rakete itd.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju šibica.

20.52 Proizvodnja ljepila

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju ljepila i sredstava za lijepljenje, uključujući ljepila i sredstva za lijepljenje na bazi kaučuka i gume.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju želatina i njegovih derivata (vidjeti: 20.59).

20.53 Proizvodnja eteričnih ulja

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju ekstrakata iz prirodnih aromatičnih proizvoda,
- proizvodnju rezinoida,
- proizvodnju mješavina eteričnih mirisnih ulja za upotrebu u proizvodnji parfema ili prehrambenih proizvoda.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju sintetičkih aromatičnih proizvoda (vidjeti: 20.14),
- proizvodnju parfema i toaletnih preparata (vidjeti: 20.42).

20.59 Proizvodnja ostalih hemijskih proizvoda, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju fotografskih ploča, filmova, papira i drugih na svjetlost osjetljivih i neosvijetljenih materijala d. n.,
- proizvodnju hemijskih preparata za fotografske svrhe,
- proizvodnju želatina i njegovih proizvoda,
- proizvodnju različitih hemijskih proizvoda:
  - peptoni i njihovi derivati i druge proteinske supstance i njihovi derivati,
  - hemijski modificirana ulja i masti,
  - sredstva za dovršavanje tekstila i kože,
  - prahovi i paste za tvrdo i mehko lemljenje, brušenje i zavarivanje,
  - sredstva za odmašćivanje (čišćenje) metala,
  - pripremljeni aditivi za cement,
  - aktivni ugalj, dodaci (aditivi) uljima za podmazivanje, pripremljeni akceleratori (ubrzivači) za gumu, katalizatori i drugi hemijski proizvodi za upotrebu u industriji,
  - antidetonatori, antifrizpreparati,
  - tečnosti za hidrauličke prijenose,
  - složeni laboratorijski i dijagnostički reagensi. Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju mastila i tuša za pisanje i crtanje. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju hemijski definiranih proizvoda u velikoj količini (vidjeti: 20.13, 20.14),
- proizvodnju destilirane vode (vidjeti: 20.13),
- proizvodnju ostalih baznih organskih hemikalija (vidjeti: 20.14),
- proizvodnju mastila za štampanje (vidjeti: 20.30),
- proizvodnju sredstava za lijepljenje koji su bazirani na asfaltu (vidjeti: 23.99).

20.6 Proizvodnja vještačkih vlakana

20.60 Proizvodnja vještačkih vlakana

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sintetičkih i vještačkih dugih vlakana (filamenata),
  - proizvodnju sintetičkih i vještački sječenih vlakana, nevlačenih, nečešljanih, niti na drugi način pripremljenih za pređenje,
  - proizvodnju sintetičkih i vještačkih jednožičanih (filament) prediva, uključujući i predivo visoke čvrstine i teksturisano predivo,
  - proizvodnju sintetičkih i vještačkih monofilamenata ili traka.
- Ovaj razred isključuje:

- predenje sintetičkih i vještačkih vlakana (vidjeti: 13.10),
- proizvodnju prediva izrađenih od vještačkih vlakana (vidjeti: 13.10).

21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata

Ova oblast obuhvaća proizvodnju osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata.

Isto tako, u ovu oblast uključena je i proizvodnja hemijskih i biljnih proizvoda za medicinske svrhe.

21.1 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda

21.10 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju medicinski aktivnih supstanci koje se koriste u proizvodnji lijekova zbog njihovih farmakoloških osobina: antibiotici, osnovni vitamini, salicilne i O-acetisalicilne kiseline itd.,
- preradu krvi.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju hemijski čistog šećera,
- preradu žlijezda i proizvodnju ekstrakta iz žlijezda.

21.2 Proizvodnja farmaceutskih preparata

21.20 Proizvodnja farmaceutskih preparata

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju lijekova:
  - antiserumi i druge frakcije krvi,
  - vakcine,
  - različiti lijekovi, uključujući homeopatske preparate,
- proizvodnju hemijskih kontraceptivnih sredstava za spoljašnju upotrebu i hormonskih kontraceptivnih preparata,
- proizvodnju medicinskih dijagnostičkih preparata, uključujući testove za trudnoću,
- proizvodnju radioaktivnih (u živom organizmu) dijagnostičkih supstanci,
- proizvodnju biotehnoških farmaceutskih proizvoda. Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju medicinski impregnirane vate, gaze, zavoja, bandažnog materijala, hirurškog ketguta (crijeva) i dr.,
- pripremu biljnih proizvoda (drobljenih, sortiranih, mljevenih) za farmaceutske svrhe.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju biljnih ekstrakata (metvice, sporiša, kamilice itd.), (vidjeti: 10.83),
- proizvodnju punjenja za zubarstvo i proizvodnju stomatološkog cementa (vidjeti: 32.50),
- proizvodnju cementa za rekonstrukciju kosti (vidjeti: 32.50),
- proizvodnju hirurških ogrtača (vidjeti: 32.50),
- trgovinu na veliko farmaceutskim proizvodima (vidjeti: 46.46),
- trgovinu na malo farmaceutskim proizvodima (vidjeti: 47.73),
- istraživanje i razvoj za potrebe farmaceutskih i biotehnoških proizvoda (vidjeti: 72.1),
- pakiranje farmaceutskih proizvoda (vidjeti: 82.92).

22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa

Ova oblast obuhvaća proizvodnju proizvoda od gume i proizvoda od plastičnih masa, a karakteristična je po sirovinama koje se koriste u proizvodnom procesu. Međutim, nije sva proizvodnja koja koristi ove sirovine razvrstana u okviru djelatnosti iz ove oblasti.

22.1 Proizvodnja proizvoda od gume

Ova grana obuhvaća proizvodnju proizvoda od gume.

22.11 Proizvodnja spoljašnjih i unutrašnjih guma za vozila; protektovanje spoljašnjih guma za vozila

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju spoljašnjih guma za motorna vozila, opremu, pokretne mašine, avione, igračke, namještaj i druge potrebe:
  - pneumatske gume,
  - čvrste ili pune gume,
- proizvodnju unutrašnjih guma,
- proizvodnju promjenljivih dijelova za spoljašnje gume, oboda (štitnika) gume, profilisanih traka za protektovanje spoljašnjih guma itd.,
- reproizvodnju i protektovanje spoljašnjih guma. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju crijeva za popravku gume (vidjeti: 22.19),
- popravku guma i crijeva, podešavanje ili mijenjanje (vidjeti: 45.20).

22.19 Proizvodnja ostalih proizvoda od gume

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju ostalih proizvoda od prirodnog ili sintetičkog kaučuka, nevulkanizovane, vulkanizovane ili tvrde gume:
  - gumene ploče, listovi, trake, šipke, podlošci i drugi profilisani oblici,
  - cijevi, crijeva i šmrkovi,
  - transportne trake, prijenosni i pogonski kaiši (pojasevi) od gume,
  - predmeti od gume za higijenske svrhe kao što su sredstva za kontracepciju, vještačke grudi, boce za toplu vodu itd.,
  - gumeni odjevni predmeti (samo ako su zalijepljeni zajedno, a ne sašiveni),
  - gumeni dijelovi donje strane cipele i ostali gumeni dijelovi obuće,
  - gumene niti i kablovi,
  - gumirano predivo i tkanine,
  - gumeni prstenovi, prirubnice i zaptivači,
  - gumene obloge za valjke,
  - gumeni dušeci za naduvavanje,
  - baloni za naduvavanje,
- proizvodnju gumenih četki,
- proizvodnju poklopaca od tvrde gume na parnim cjevovodima,
- proizvodnju češljeva, ukosnica, uvijača za kosu i sličnih predmeta od tvrde gume.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju gumenih materijala za popravku,
- proizvodnju impregniranih tekstilnih tkanina, koje su obložene, pokrivene ili laminirane gumom, gdje je glavni sastav guma,
- proizvodnju gumenih dušeka za vodene krevete,
- proizvodnju gumenih kapa za kupanje i kecelja,
- proizvodnju gumenih kostima za kupanje i ronilačkih odijela,
- proizvodnju gumenih seksi predmeta. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju kord tkanina za proizvodnju spoljašnjih guma (vidjeti: 13.96),
- proizvodnju odjevnih predmeta od elastičnih tkanina (vidjeti: 14.14, 14.19),
- proizvodnju gumene obuće (vidjeti: 15.20),
- proizvodnju ljepljiva i sredstava za lijepljenje na bazi kaučuka i gume (vidjeti: 20.52),
- proizvodnju profilisanih traka, tj. promjenljivih dijelova za protektovanje spoljašnjih guma (vidjeti: 22.11),
- proizvodnju splavova i čamaca na naduvavanje (vidjeti: 30.11, 30.12),
- proizvodnju nepresvučenih madraca od pjenaste gume (vidjeti: 31.03),
- proizvodnju gumenih sportskih rekvizita, osim odjeće (vidjeti: 32.30),
- proizvodnju gumenih igara i igračaka (uključujući dječije bazene, dječije brodove na naduvavanje, gumene životinje na naduvavanje, lopte i slično), (vidjeti: 32.40),
- dobivanje gume iz iskorištenih spoljašnjih guma za proizvodnju sekundarnih sirovina (vidjeti: 38.32).

22.2 Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa

Ova grana obuhvaća prerađivanje nove ili stare (tj. reciklirane) plastične smole u međuproizvode ili finalne proizvode, koristeći se procesima kao što su kompresijsko modeliranje; ekstruzijsko modeliranje, modeliranje ubrizgavanjem, modeliranje duhanjem i livanjem. Za većinu ovih metoda proizvodni proces je takav da može poslužiti za proizvodnju raznovrsnih proizvoda.

22.21 Proizvodnja ploča, listova, cijevi i profila od plastičnih masa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju poluproizvoda od plastičnih masa:
  - plastične ploče, listovi, blokovi, filmovi, folije, trake itd. (samoljepljive ili ne),
- proizvodnju gotovih proizvoda od plastičnih masa:
  - plastične cijevi, crijeva i šmrkovi i pribor za cijevi i crijeva i njihovo spajanje,
  - celofanski filmovi i listovi.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju plastičnih masa u primarnim oblicima (vidjeti: 20.16),
- proizvodnju predmeta od sintetičkog ili prirodnog kaučuka i gume (vidjeti: 22.1).

22.22 Proizvodnja ambalaže od plastičnih masa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju predmeta od plastičnih masa za pakiranje robe:
  - plastične kese, vreće, kanisteri, kutije, sanduci, opletene boce, boce i dr.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju putnih predmeta (kofera i ručnih torbi) od plastičnih masa (vidjeti: 15.12).

22.23 Proizvodnja proizvoda za građevinarstvo od plastičnih masa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju proizvoda za građevinarstvo od plastičnih masa:
  - plastična vrata, prozori, ramovi, kapci, žaluzine, lajsne za pod i dr.,
  - tankovi i rezervoari,
  - podne, zidne ili plafonske obloge od plastičnih masa u obliku rolni ili pločica itd.,
  - sanitarni predmeti od plastičnih masa kao što su kade, tuš-kade, umivaonici, klozetske šolje, vodokotlići itd.
- proizvodnju savitljivih podnih pokrivača kao što su vinil, linoleum itd.,
- proizvodnju vještačkog kamena (npr. vještačkog mermera).

22.29 Proizvodnja ostalih proizvoda od plastičnih masa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju stonog i kuhinjskog posuđa i predmeta za toalet od plastičnih masa,
- proizvodnju raznovrsnih proizvoda od plastičnih masa:
  - plastični šljemovi, izolacioni pribor, dijelovi pribora za rasvjetnu opremu, uredska i školska oprema, odjevni predmeti (samo ako su zalijepljeni zajedno, a ne sašiveni), pribor za namještaj, statue, prijenosni i pogonski kaiši (pojasevi), plastični podlošci, samoljepljive plastične trake, plastični dijelovi obuće (potpetice), obućarski kalupi, plastični držači za cigare i cigarete, češljevi, plastični uvijači za kosu, plastični noviteti itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju putnih predmeta (kofera i ručnih torbi) od plastičnih masa (vidjeti: 15.12),
- proizvodnju obuće od plastičnih masa (vidjeti: 15.20),
- proizvodnju namještaja od plastičnih masa (vidjeti: 31.01, 31.02, 31.09),
- proizvodnju nepresvučenih madraca od pjenastih plastičnih masa (vidjeti: 31.03),
- proizvodnju sportskih rekvizita od plastičnih masa (vidjeti: 32.30),
- proizvodnju igara i igraćaka od plastičnih masa (vidjeti: 32.40),

- proizvodnju medicinskog i zubarskog pribora od plastičnih masa (vidjeti: 32.50),
- proizvodnju optičkih elemenata od plastičnih masa (vidjeti: 32.50),
- proizvodnju plastičnih kaciga i ostale osobne sigurnosne opreme od plastičnih masa (vidjeti: 32.99).

23 Proizvodnja ostalih proizvoda od nemetalnih minerala

Ova oblast obuhvaća proizvodne djelatnosti od kojih se svaka od- nosi na pojedinačnu supstancu mineralnog porijekla, od sirovina do gotovih proizvoda. Ova oblast obuhvaća proizvodnju stakla i proizvoda od stakla (npr. ravno staklo, šuplje staklo, vlakna, tehničku robu od stakla itd.), zatim proizvodnju keramičkih proizvoda, pločica, proizvoda od pečene gline i proizvodnju cementa i pečenog gipsa.

Proizvodnja oblikovanog, gotovog i obrađenog kamena i ostalih mineralnih proizvoda obuhvaćena je u ovoj oblasti.

23.1 Proizvodnja stakla i proizvoda od stakla

Ova grana obuhvaća staklo u svim oblicima, izrađeno bilo kojom vrstom proizvodnog procesa, kao i predmeta od stakla.

23.11 Proizvodnja ravnog stakla

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju ravnog stakla, uključujući i armirano, obojeno ili matirano ravno staklo.

23.12 Oblikovanje i obrada ravnog stakla

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju kaljenog ili slojevitog (laminiranog) ravnog stakla,
- proizvodnju staklenih ogledala,
- proizvodnju višeslojnih zidnih elemenata za izolaciju od stakla.

23.13 Proizvodnja šupljeg stakla

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju boca i drugog ambalažnog stakla ili kristalnog stakla,
- proizvodnju čaša za piće i drugih proizvoda za domaćinstvo od stakla ili kristalnog stakla.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju igračaka od stakla (vidjeti: 32.40).

23.14 Proizvodnja vlakana od stakla

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju staklenih vlakana, uključujući staklenu vunu i netkane proizvode od staklenih vlakana.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju tkanih tkanina od staklenih prediva (vidjeti: 13.20),
- proizvodnju kablova od optičkih vlakana za prijenos podataka ili za prijenos slika "uživo" (vidjeti: 27.31).

23.19 Proizvodnja i obrada ostalog stakla, uključujući tehničke proizvode od stakla

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju proizvoda od stakla za laboratorijske, higijenske ili farmaceutske svrhe,
- proizvodnju stakla za ručne i ostale satove, optičkog stakla i optičkih elemenata koji nisu optički obrađeni,
- proizvodnju predmeta od stakla za izradu bižuterije,
- proizvodnju izolatora i izolacionog pribora od stakla,
- proizvodnju kugli za svjetiljke od stakla,

- proizvodnju figurica od stakla,
  - proizvodnju blokova za popločavanje i oblaganje od stakla,
  - proizvodnju šipki i cijevi od stakla.
- Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju optičkih doruđenih elemenata (vidjeti: 26.70),
  - proizvodnju šprica za injekcije i ostale medicinskolaboratorijske opreme (vidjeti: 32.50).

23.2 Proizvodnja vatrostalnih proizvoda

23.20 Proizvodnja vatrostalnih proizvoda

Ovaj razred obuhvaća međuproizvode od nemetalnih minerala koji su dobiveni vađenjem pijeska, šljunka, kamena ili gline.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju vatrostalnog maltera i betona,
- proizvodnju vatrostalnih proizvoda od keramike:
  - termoizolacioni keramički proizvodi od silikatnog fosilnog brašna,
  - vatrostalna opeka, blokovi, crepovi itd.,
  - vatrostalne keramičke retorte, lonci, mufovi, izlivnici (ispusti), cijevi, crijeva i dr.,
- proizvodnju vatrostalnih predmeta na bazi magnezita, dolomita i hromita.

23.3 Proizvodnja proizvoda od pečene gline za građevinarstvo

23.31 Proizvodnja pločica i podnih ploča od keramike

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju nevatrostalnih keramičkih zidnih pločica, mozaik kockica i dr.,
- proizvodnju nevatrostalnih podnih pločica, te ploča i pločica za popločavanje i oblaganje od keramike.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vještačkog kamena (npr. vještačkog mermera), (vidjeti: 22.23),
- proizvodnju vatrostalnih proizvoda od keramike (vidjeti: 23.20),
- proizvodnju opeke i krovnog crijepa od keramike (vidjeti: 23.32).

23.32 Proizvodnja opeke, crijepa i ostalih proizvoda od pečene gline za građevinarstvo

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju nevatrostalnog građevinskog materijala od pečene gline:
  - proizvodnju keramičke opeke, krovnog crijepa, kapa i cijevi za dimnjake, druge cijevi, odvodi i dr.,
- proizvodnju podnih blokova od pečene gline.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vatrostalnih proizvoda od keramike (vidjeti: 23.20),
- proizvodnju nevatrostalnih proizvoda od keramike, koji se ne upotrebljavaju u građevinarstvu (vidjeti: 23.4).

23.4 Proizvodnja ostalih proizvoda od porcelana i keramike

Ova grana obuhvaća proizvodnju finalnih proizvoda koji se dobijaju vađenjem nemetalnih minerala kao što su pijesak, šljunak ili glina.

23.41 Proizvodnja proizvoda za domaćinstvo i ukrasnih predmeta od keramike

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju stonog posuđa od keramike i drugih proizvoda za domaćinstvo ili toalet od keramike,
- proizvodnju statua i drugih ukrasnih predmeta od keramike.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju predmeta od keramike za izradu bižuterije (vidjeti: 32.13),

- proizvodnju igračaka od keramike (vidjeti: 32.40).

23.42 Proizvodnja sanitarne opreme od keramike

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sanitarne opreme od keramike kao što su nužnici, kade, bidei, vodokotlići itd.,
- proizvodnju ostalog namještaja od keramike.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vatrostalnih proizvoda od keramike (vidjeti: 23.20),
- proizvodnju građevinskih proizvoda od keramike (vidjeti: 23.3).

23.43 Proizvodnja izolatora i pribora od keramike za izolaciju

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju električnih izolatora i pribora za izolaciju od keramike.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vatrostalnih proizvoda od keramike (vidjeti: 23.20).

23.44 Proizvodnja ostalih tehničkih proizvoda od keramike

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju keramičkih i feritnih magneta,
- proizvodnju predmeta od keramike za laboratorijske, hemijske i industrijske svrhe.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vještačkog kamena (npr. vještačkog mermera), (vidjeti: 22.23),
- proizvodnju vatrostalnih proizvoda od keramike (vidjeti: 23.20),
- proizvodnju građevinskog materijala od keramike (vidjeti: 23.3).

23.49 Proizvodnja ostalih proizvoda od keramike

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju lonaca, sudova i sličnih proizvoda od keramike koji se koriste za prenošenje ili pakiranje proizvoda,
- proizvodnju proizvoda od keramike koji nisu klasificirani na drugom mjestu.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju ugradne sanitarne keramike (vidjeti: 23.42),
- proizvodnju vještačkih zuba (vidjeti: 32.50).

23.5 Proizvodnja cementa, kreča i gipsa

23.51 Proizvodnja cementa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju klinkera i hidrauličnog cementa, uključujući i portland cement, aluminijski (topljeni) cement, cement od šljake i superfosfatni cement.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vatrostalnog maltera i betona (vidjeti: 23.20),
- proizvodnju gotove i suhe betonske smjese i maltera (vidjeti: 23.63, 23.64),
  - proizvodnju proizvoda od cementa (vidjeti: 23.69),
  - proizvodnju cementa koji se upotrebljava u zubarstvu (vidjeti: 32.50).

23.52 Proizvodnja kreča i gipsa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju negašenog, gašenog i hidrauličkog kreča,
- proizvodnju kalciniranog (pečenog) gipsa ili kalciniranog (pečenog) sulfata.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju kalciniranog (pečenog) dolomita.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju proizvoda od gipsa (vidjeti: 23.62, 23.69).

23.6 Proizvodnja proizvoda od betona, cementa i gipsa

23.61 Proizvodnja proizvoda od betona za građevinarstvo

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju livenjem oblikovanih proizvoda od betona, cementa ili predmeta od vještačkog kamena koji se upotrebljavaju u građevinarstvu:
  - crijep, ploče za popločavanje, cigle, grede, ploče, panele, cijevi, stubove, ispune itd.,
- proizvodnju prefabrikovanih montažnih građevinskih elemenata za visokogradnju i niskogradnju od cementa, betona ili vještačkog kamena.

23.62 Proizvodnja proizvoda od gipsa za građevinarstvo

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju proizvoda od gipsa koji se upotrebljavaju u građevinarstvu:
  - blokovi (table), ploče, paneli itd.

23.63 Proizvodnja gotove betonske smjese

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju gotove i suhe betonske smjese i maltera.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vatrostalnog cementa (vidjeti: 23.20).

23.64 Proizvodnja maltera

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju maltera u prahu. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju vatrostalnog maltera (vidjeti: 23.20),
- proizvodnju suhe betonske smjese i maltera (vidjeti: 23.63).

23.65 Proizvodnja vlaknastih zacementiranih proizvoda (fibrocementa)

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju građevinskog materijala od biljnih supstanci (drvena vuna, slama, trstika, rogoz) koje su aglomerisane cementom, gipsom ili drugim mineralnim vezivima,
- proizvodnju proizvoda od azbestnog cementa, celuloznog fibrocementa i sličnih vlakana:
  - talasaste i duge ploče, panele, crepove, cijevi, crijeva, rezervoare, oluke, korita, šolje, posude, namještaj, ramove prozora itd.

23.69 Proizvodnja ostalih proizvoda od betona, gipsa i cementa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju ostalih proizvoda od betona, gipsa, cementa ili vještačkog kamena:
  - statue, namještaj, predmeti sa plitkim i visokim reljefom, vaze, posude za cvijeće itd.

23.7 Sječenje, oblikovanje i obrada kamena

23.70 Sječenje, oblikovanje i obrada kamena

Ovaj razred uključuje:

- sječenje, oblikovanje i obradu kamena koji se upotrebljava u građevinarstvu, na grobljima, u izgradnji puteva, za pokrivanje krovova itd.,

- proizvodnju namještaja od kamena.

Ovaj razred isključuje:

- radove koji se obavljaju u kamenolomima kao što je gruba obrada kamena (vidjeti: 08.11),
- proizvodnju mlinskog kamena, brusnog kamena i sličnih proizvoda (vidjeti: 23.9).

23.9 Proizvodnja brusnih proizvoda i proizvoda od nemetalnih minerala, d. n.

Ova grana obuhvaća proizvodnju brusnih proizvoda i proizvoda od nemetalnih minerala.

23.91 Proizvodnja brusnih proizvoda

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju mlinskog kamena, kamena za oštrenje i poliranje, prirodnih ili vještačkih abrazivnih proizvoda, uključujući i abrazivne proizvode na mehknoj podlozi (npr. brusni papir).

23.99 Proizvodnja ostalih proizvoda od nemetalnih minerala, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju frikcionih materijala i nemontiranih proizvoda od tih materijala, na podlozi od mineralnih supstanci ili od celuloze,
- proizvodnju mineralnih izolacionih materijala:
  - vuna od šljake, kamena vuna i slične mineralne vune, listasti vermikulit, ekspanzovana glina i slični materijali za toplotnu i zvučnu izolaciju ili apsorpciju zvuka,
- proizvodnju proizvoda od raznovrsnih mineralnih materijala:
  - obrađeni liskuni i proizvodi od liskuna, treseta, grafita (osim električnih materijala) itd.,
- proizvodnju proizvoda od asfalta ili sličnog materijala, na primjer ljepila bazirana na asfaltu, treset od katrana itd.,
- proizvodnju vlakana i proizvoda od karbona i grafita (osim elektroda i električnih aplikacija),
- proizvodnju vještačkog korunda.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju staklene vune i netkanih proizvoda od staklene vune (vidjeti: 23.14),
- proizvodnju elektroda od grafita (vidjeti: 27.90),
- proizvodnju zaptivača od karbona ili grafita (vidjeti: 28.29).

24 Proizvodnja baznih metala

Ova oblast obuhvaća djelatnosti topljenja i/ili rafiniranja metala od gvožđa i obojenih metala, a dobijaju se iz ruda, komada ili ostataka, pri čemu se koriste tehnike elektrometalurgije ili druge tehnike metalurškog procesa.

Ova oblast isto tako obuhvaća proizvodnju metalnih legura i ojačanih legura, superlegura koje se dobijaju dodavanjem drugih hemijskih elemenata čistim metalima. Proizvod topljenja i rafiniranja obično je u formi komada, koji se dalje koriste za obradu valjanjem, vučenjem i izvlačenjem kako bi se dobili proizvodi kao što su limovi, ploče, trake, šipke, cijevi, žica, crijeva i šuplji profili; ili u rastopljenoj formi kako bi se izradili livenjem odlivci i drugi metalni proizvodi od baznih metala.

24.1 Proizvodnja sirovog gvožđa, čelika i ferolegura

Ova grana obuhvaća djelatnosti kao što su proizvodnja, tj. direktno pretvaranje rude gvožđa u sirovo gvožđe, u rastopljenom ili čvrstom stanju, zatim proizvodnju čelika od sirovog gvožđa, te proizvodnju ferolegura i proizvodnju proizvoda od čelika.

24.10 Proizvodnja sirovog gvožđa, čelika i ferolegura

Ovaj razred uključuje:

- rad i proizvodnju proizvoda visokih peći, konvertora od čelika i valjaonica,
- proizvodnju sirovog livenog gvožđa i sjajnog gvožđa u komadima, blokovima i drugim primarnim oblicima,

- proizvodnju ferolegura,
- proizvodnju čeličnih proizvoda direktnom redukcijom gvožđa i ostalih spužvastih proizvoda od gvožđa,
- proizvodnju gvožđa izuzetne čistoće dobivenog elektrolizom ili nekim drugim hemijskim procesom,
- topljenje izlomljenih komada od gvožđa i čelika,
- proizvodnju granula i praha od gvožđa,
- proizvodnju komada od čelika ili ostalih primarnih oblika,
- proizvodnju polugotovih proizvoda od čelika,
- proizvodnju toplo, hladno i ravno valjanih proizvoda od čelika,
- proizvodnju toplo valjanih šipki i cijevi od čelika,
  - proizvodnju toplo valjanih otvorenih profila od čelika,
  - proizvodnju piling ploča od čelika i zavarenih otvorenih profila od čelika,
  - proizvodnju proizvoda od čelika za izgradnju kolosijeka (nesastavljene šine).

Ovaj razred isključuje:

- hladno vučenje šipki (vidjeti: 24.31).

24.2 Proizvodnja cijevi, crijeva, otvorenih profila i pripadajuće opreme od čelika

24.20 Proizvodnja cijevi, crijeva, otvorenih profila i pripadajuće opreme od čelika

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju bešavnih cijevi i crijeva sa kružnim ili nekružnim poprečnim presjekom i neobrađenih profila kružnog poprečnog presjeka za dalju obradu vrućim valjanjem, kontinuiranim presovanjem ili vrućim izvlačenjem ili nekim drugim vrućim postupkom procesa brade međuprodukta, kao što su šipke ili poluge, koje se mogu dobiti vrućim valjanjem ili kontinualnim livenjem,
- proizvodnju preciznih ili nepreciznih bešavnih cijevi i crijeva vrućim valjanjem, kontinualnim presovanjem ili ručim izvlačenjem, za dalju obradu, hladnim izvlačenjem i hladnim valjanjem cijevi i crijeva kružnog poprečnog profila i hladno izvlačenje samo cijevi i crijeva nekružnog poprečnog presjeka i šupljih profila,
- proizvodnju zavarenih cijevi i crijeva, vanjskog prečnika većeg od 406.4 mm, hladno profilisanih vrućim valjanjem ravnih proizvoda (ploča) i uzdužno ili spiralno zavarenih,
- proizvodnju zavarenih cijevi i crijeva, vanjskog prečnika manje ili jednako 406.4 mm kružnog poprečnog presjeka napravljenih postupkom kontinualnog hladnog ili vrućeg oblikovanja, tj. vrućim ili hladnim valjanjem i izvlačenjem ravnih proizvoda i uzdužno ili spiralno zavarenih i proizvodnju cijevi nekružnog poprečnog presjeka napravljenih vrućim ili hladnim oblikovanjem od vrućih ili hladno valjanih traka, uzdužno zavarenih,
- proizvodnju preciznih zavarenih cijevi i crijeva vanjskog prečnika manjeg ili jednako 406.4 mm vrućim ili hladnim oblikovanjem od vruće ili hladno valjane trake i uzdužno zavarene i isporučene kao zavarene cijevi ili kao dalje obrađene cijevi ili crijeva nekružnog poprečnog presjeka, hladnim izvlačenjem ili hladnim valjanjem ili hladnim oblikovanjem,
- proizvodnju ravnih prirubnica (lamela) i prirubnica (lamela) sa kovanim obručom koje su proizvedene vrućim valjanjem ravnih proizvoda od čelika,
- proizvodnju cijevnog pribora za čeonu varenje kao što su koljena i redukcije (suzenja), kovanjem, vruće valjanih bešavnih cijevi od čelika,
- proizvodnju cijevnog pribora od čelika sa navojem ili drugog tipa.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju bešavnih centrifugalno livenih cijevi i crijeva od čelika (vidjeti: 24.52).

24.3 Proizvodnja ostalih proizvoda primarne prerade čelika

Ova grana obuhvaća proizvodnju ostalih proizvoda hladnim oblikovanjem čelika.

24.31 Hladno vučenje šipki

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju šipki ili profila od čelika hladnim vučenjem, brušenjem ili struganjem.

Ovaj razred isključuje:

- vučenje žice (vidjeti: 24.34).

24.32 Hladno valjanje uskih traka

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju ravno valjanih presvučenih ili nepresvučenih proizvoda od čelika u koturovima ili u trakama, širine manje od 600 mm, hladnim valjanjem toplo valjanih ravnih proizvoda ili čeličnih šipki.

24.33 Hladno oblikovanje ili savijanje profila

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju otvorenih profila, postepenim hladnim oblikovanjem u valjaonicama ili savijanjem na presama ravno valjanih proizvoda od čelika,
- proizvodnju hladno oblikovanih ili hladno savijenih, nabranih listova i sendvič panela presvučenih čeličnim listovima.

24.34 Hladno vučenje žice

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju vučenih žica od čelika, hladnim vučenjem žičanih šipki od čelika.

Ovaj razred isključuje:

- vučenje šipki i čvrstih profila od čelika (vidjeti: 24.31),
- proizvodnju proizvoda od žice (vidjeti: 25.93).

24.4 Proizvodnja baznih plemenitih i ostalih obojenih metala

24.41 Proizvodnja plemenitih metala

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju osnovnih plemenitih metala:
  - proizvodnju i rafiniranje neobrađenih ili obrađenih plemenitih metala: zlato, srebro, platina itd. od kovina i ostataka,
- proizvodnju legura od plemenitih metala,
- proizvodnju poluproizvoda od plemenitih metala,
- presvlačenje (patiniranje) srebrom baznih metala,
- presvlačenje (patiniranje) zlatom baznih metala ili srebra,
- presvlačenje (patiniranje) platinom ili metalima platinske grupe zlata, srebra ili baznih metala.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju žice od tih metala vučenjem,
- proizvodnju pločastih listića od plemenitih metala. Ovaj razred isključuje:
- livenje lakih i obojenih metala (vidjeti: 24.53, 24.54),
- proizvodnju nakita od plemenitih metala (vidjeti: 32.12).

24.42 Proizvodnja aluminija

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju aluminija iz glinice (aluminij oksida),
- proizvodnju aluminija elektrolizom otpadaka, ostataka i starih materijala od aluminija,
- proizvodnju legura aluminija,
- primarnu preradu aluminija. Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju žice od ovog metala vučenjem,
- proizvodnju aluminij oksida (glinice),
- proizvodnju folija za pakiranje od aluminija,
- proizvodnju laminata od aluminijske folije kao glavne komponente.

Ovaj razred isključuje:

- livenje lakih i obojenih metala (vidjeti: 24.53, 24.54).

24.43 Proizvodnja olova, cinka i kalaja

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju olova, cinka i kalaja iz ruda,
- proizvodnju olova, cinka i kalaja elektrolizom otpada, ostataka i starih materijala od olova, cinka i kalaja,
- proizvodnju legura od olova, cinka i kalaja,
- primarnu preradu olova, cinka i kalaja.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju žice vučenjem tih metala,
- proizvodnju listova od kalaja.

Ovaj razred isključuje:

- livenje lakih i obojenih metala (vidjeti: 24.53, 24.54).

24.44 Proizvodnja bakra

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju bakra iz rude,
- proizvodnju bakra elektrolizom otpada, ostataka i starih materijala od bakra,
- proizvodnju legura bakra,
- proizvodnju žica i traka za osigurače od bakra,
- primarnu preradu bakra,
- proizvodnju žica vučenjem ovog metala.

Ovaj razred isključuje:

- livenje lakih i obojenih metala (vidjeti: 24.53, 24.54).

24.45 Proizvodnja ostalih obojenih metala

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju hroma, mangana, nikla i drugih obojenih metala iz ruda ili oksida,
- proizvodnju hroma, mangana, nikla i drugih obojenih metala elektrolizom i aluminotermičkom preradom otpada, ostataka i starih materijala od hroma, mangana, nikla i drugih obojenih metala,
- proizvodnju legura hroma, mangana, nikla itd.,
- primarnu preradu hroma, mangana, nikla i drugih obojenih metala,
- proizvodnju poluproizvoda od nikla.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju žice vučenjem tih metala.

Ovaj razred isključuje:

- livenje lakih i obojenih metala (vidjeti: 24.53, 24.54).

24.46 Prerada nuklearnog goriva

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju metala uranija iz uranij oksida ili drugih ruda,
- topljenje i rafiniranje uranija.

24.5 Livenje metala

Ova grana obuhvaća proizvodnju poluproizvoda i raznovrsnih odlivaka dobivenih procesom topljenja.

Ova grana isključuje:

- proizvodnju gotovih livenih proizvoda kao što su:
  - kotlovi i radijatori (vidjeti: 25.21),
  - liveni proizvodi za domaćinstvo (vidjeti: 25.99).

24.51 Livenje gvožđa

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti livenja gvožđa.

Ovaj razred uključuje:

- livenje poluproizvoda od gvožđa,
- livenje odlivaka od sivog livenog gvožđa

- livenje sferoidnih (modularnih) grafitnih odlivaka od livenog gvožđa,
- livenje odlivaka od kovanog (temper) gvožđa
- proizvodnju cijevi, crijeva, šupljih profila i pribora od livenog gvožđa

24.52 Livenje čelika

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti livenja čelika.

Ovaj razred uključuje:

- livenje poluproizvoda od čelika,
- livenje odlivaka od čelika,
- proizvodnju bešavnih cijevi i crijeva centrifugalnim livenjem čelika,
- proizvodnju cijevi, crijeva i pribora od livenog čelika.

24.53 Livenje lakih metala

Ovaj razred uključuje:

- livenje poluproizvoda od aluminijske, magnezij, titanijske, cinkove itd.,
- livenje odlivaka od lakih metala.

24.54 Livenje ostalih obojenih metala

Ovaj razred uključuje:

- livenje odlivaka od teških metala,
- livenje odlivaka od plemenitih metala,
- livenje kalupa od odlivaka obojenih metala.

25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme

Oblast 25 obuhvaća proizvodnju "čistih" metalnih proizvoda (kao što su metalni dijelovi, kontejneri i konstrukcije), obično onih čija je funkcija statična, tj. nepokretnih proizvoda, za razliku od oblasti 26-30, koje pokrivaju proizvodnju kombiniranih ili sastavljenih metalnih proizvoda iz oblasti 25 (ponekad zajedno sa ostalim materijalima) u složenije cjeline koje rade sa pokretnim dijelovima, osim onih cjelina koje su potpuno električne, elektronske ili optičke.

Ova oblast isto tako obuhvaća proizvodnju oružja i municije.

Ova oblast isključuje:

- specijalizirane djelatnosti popravke i održavanja (vidjeti: 33.1),
- specijalizirane instalacije proizvoda iz ove oblasti u zgradama, kao što su kotlovi za centralno grijanje (vidjeti: 43.22).

25.1 Proizvodnja proizvoda za metalne konstrukcije

Ova grana obuhvaća proizvodnju proizvoda za metalne konstrukcije (kao što su metalni kosturi ili dijelovi konstrukcija).

25.11 Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih dijelova

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju metalnih konstrukcija i kostura za građevinarstvo i njihovih dijelova (tornjevi, katarke, trase, mostovi itd.),
- proizvodnju metalnih konstrukcija za industrijsku opremu (kosturi za visoke peći, oprema za podizanje i manipulaciju itd.),
- proizvodnju montažnih zgrada od metala:
  - barake za gradilišta i drugi modularni elementi za izložbe itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju dijelova za brodske ili druge bojlere (vidjeti: 25.30),
- proizvodnju učvršćivača za sastavljanje željezničkih kolosijeka (spojno-pričvrtni pribor), (vidjeti: 25.99),
- proizvodnju sekcija za brodove (vidjeti: 30.11).

25.12 Proizvodnja vrata i prozora od metala

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju metalnih vrata i prozora, okvira za vrata i prozore, kapaka i kapija,
- proizvodnju metalnih pregrada za prostorije koje se učvršćuju za pod.

25.2 Proizvodnja cisterni, rezervoara i posuda od metala

Ova grana obuhvaća proizvodnju cisterni, radijatora i kotlova za centralno grijanje.

25.21 Proizvodnja radijatora i kotlova za centralno grijanje

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju električnih peći i grijača za vodu (vidjeti: 27.51).

25.29 Proizvodnja ostalih cisterni, rezervoara i posuda od metala

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju rezervoara, cisterni i sličnih metalnih posuda koje se instaliraju kao dio opreme za skladištenje ili proizvodne svrhe,
- proizvodnju metalnih posuda za komprimirani ili tečni plin.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju metalnih buradi, rezervoara, kanti, čabrova, kutija itd. koji se obično upotrebljavaju za nošenje i pakiranje robe, kapaciteta ispod 300 l (vidjeti: 25.91, 25.92),
- proizvodnju transportnih kontejnera (vidjeti: 29.20),
- proizvodnju tenkova (vojna oklopna vozila), (vidjeti: 30.40).

25.3 Proizvodnja parnih kotlova, osim kotlova za centralno grijanje

Ova grana obuhvaća proizvodnju parnih generatora.

25.30 Proizvodnja parnih kotlova, osim kotlova za centralno grijanje

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju parnih kotlova i drugih generatora pare,
- proizvodnju pomoćnih postrojenja za korištenje zajedno sa parnim kotlovima:
  - kondenzatori pare, ekonomajzeri, pregrijači, prikupljači i akumulatori pare,
- proizvodnju nuklearnih reaktora, osim separatora izotopa,
- proizvodnju dijelova za brodске ili druge kotlove. Ovaj razred također uključuje:
- izgradnju sistema cijevi koji se sastoji od dalje obrade cijevi radi osiguravanja pritiska u cijevima ili sistemu cijevi, zajedno sa pratećim projektnim i konstrukcionim radovima.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju kotlova za centralno grijanje toplom vodom i radijatora (vidjeti: 25.21),
- proizvodnju setova za kotlove turbina (vidjeti: 28.11),
- proizvodnju separatora izotopa (vidjeti: 28.99).

25.4 Proizvodnja oružja i municije

25.40 Proizvodnja oružja i municije

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju teškog naoružanja (artiljerija, mobilno oružje, rakete za lansiranje, torpedne cijevi, oružje krupnog kalibra i drugo teško naoružanje),
- proizvodnju lahkog naoružanja (revolveri, puške, oružje malog kalibra i drugo lahko naoružanje),
- proizvodnju zračnih ili plinskih pištolja i revolvera,

- proizvodnju bojeve municije. Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju vatrenog lovačkog, sportskog i zaštitnog oružja i odgovarajuće municije,
- proizvodnju eksplozivnih naprava kao što su bombe, mine i torpeda.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju udarnih kapsula, detonatora ili svijetlećih raketa (vidjeti: 20.51),
- proizvodnju kratkih i dugih mačeva i bajoneta (vidjeti: 25.71),
- proizvodnju oklopnih vozila za prijevoz novca ili dragocjenosti (vidjeti: 29.10),
- proizvodnju vasijskih letjelica (vidjeti: 30.30),
- proizvodnju tenkova i ostalih borbenih vozila (vidjeti: 30.40).

25.5 Kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala; metalurgija praha

Ova grana obuhvaća osnovne djelatnosti za obradu metala, kao što su kovanje i presovanje, koje se obavlja uz naplatu ili na osnovu ugovora.

25.50 Kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala; metalurgija praha

Ovaj razred uključuje:

- kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala,
- metalurgiju praha: proizvodnja metalnih predmeta neposredno iz metalnog praha zagrijavanjem (sinterovanjem) ili presovanjem.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju sitnog metalnog praha (vidjeti: 24.1, 24.2).

25.6 Površinska obrada i prevlačenje metala; mašinska obrada metala

Ova grana obuhvaća osnovne djelatnosti obrade metala kao što su prevlačenje, premazivanje, graviranje ili duborez, bušenje, poliranje, varenje itd., koje se obavljaju uz naplatu ili na osnovu ugovora.

25.61 Površinska obrada i prevlačenje metala

Ovaj razred uključuje:

- prevlačenje, anodiziranje metala itd.,
- termičku obradu metala,
- skidanje opiljaka, čišćenje pješčanim mlazom, tumbanje (radi čišćenja) i čišćenje metala,
- bojenje i graviranje metala,
- prevlačenje metala nemetalnim materijalima:
  - plastificiranje, emajliranje, lakiranje itd.,
- kaljenje, prevlačenje metala kožom.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti potkivanja (vidjeti: 01.62),
- štampanje na metalu (vidjeti: 18.12),
- prevlačenje plastike metalom (vidjeti: 22.29),
- patiniranje (presvlačenje) plemenitih metala, baznih ili drugih metala (vidjeti: 24.41, 24.42, 24.43, 24.44),
- usluge graviranja (rezbarenja) "dok čekate" (vidjeti: 95.29).

25.62 Mašinska obrada metala

Ovaj razred uključuje:

- bušenje, struganje, glodanje, erodiranje, rendisanje, gletovanje, razvrtanje, ravnanje, testerisanje, brušenje, oštrenje, poliranje, varenje, spajanje i druge radove na metalnim komadima,
- sječenje i graviranje metala pomoću laserskih zraka. Ovaj razred isključuje:
- djelatnosti potkivanja (vidjeti: 01.62).

25.7 Proizvodnja sječiva, alata i metalne robe za opću namjenu

Ova grana obuhvaća proizvodnju sječiva, ručnog alata od metala i metalne robe opće namjene.

25.71 Proizvodnja sječiva

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju pribora za jelo: noževi, viljuške, kašike itd.,
- proizvodnju različitih predmeta za sječenje:
  - sikirice (satare) i mašine za sječenje,
  - brijaći i nožići za brijanje (žileti),
  - makaze i pribor za šišanje kose,
- proizvodnju sablji, mačeva i bajoneta itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju posuđa (lonci, kotlovi, činije, pladnjevi, tanjiri, tanjirići itd.), (vidjeti: 25.99),
- proizvodnju pribora za jelo i posuđa od plemenitih metala (vidjeti: 32.12).

25.72 Proizvodnja brava i okova

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju katanaca, brava, ključeva, okova i drugih metalnih predmeta za zgrade, namještaj, vozila itd.

25.73 Proizvodnja alata

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju noževa i listova za sječenje za mašine ili za mehaničke aparate,
- proizvodnju ručnog alata kao što su kliješta, odvijači itd.,
- proizvodnju neelektričnog ručnog alata za poljoprivredu,
- proizvodnju testera i metalnih sječiva za testere, uključujući i sječiva za kružne i lančane testere,
- proizvodnju zamjenjivih dijelova (alata) za ručne alate bez obzira na to da li su električni ili nisu ili za zamjenjive dijelove alatnih mašina: svrdla (burgije), bušilice, noževi za glodalice itd.,
- proizvodnju alata za presovanje (presa),
- proizvodnju kovačkog alata: čekići, nakovnji itd.,
- proizvodnju kutija za modeliranje i kalupa (osim metalnih blokova za modeliranje),
- proizvodnju mengela i stega (alata za učvršćivanje). Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju ručnog alata na električni pogon (vidjeti: 28.24),
- proizvodnju kalupa za metalne komade (vidjeti: 28.91).

25.9 Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala

Ova grana obuhvaća proizvodnju različitih metalnih proizvoda kao što su konzerve i vedra; ekseri, vijci, metalni predmeti za domaćinstvo, metalni pričvršćivači, brodski propeleri i sidra, pričvršćivači koji služe za sastavljanje željezničkog kolosijeka (spojno- pričvršni pribor) itd., za raznovrsnu upotrebu u domaćinstvu i industriji.

25.91 Proizvodnja čeličnih buradi i sličnih posuda od čelika

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju čabrova, kanti, bačvi, kutija.
- Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju cisterni i rezervoara (vidjeti: 25.2).

25.92 Proizvodnja ambalaže od lakih metala

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju limenki i konzervi za pakiranje prehrambenih proizvoda, tuba i kutija,

- proizvodnju metalnih zatvarača za boce.

25.93 Proizvodnja proizvoda od žice, lanaca i opruga

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju metalnih kablova, pletenih traka i sličnih proizvoda,
- proizvodnju neizolovanih kablova od metala ili izolovanih kablova koji se ne mogu koristiti za provođenje električne energije,
- proizvodnju obložene i punjene žice,
- proizvodnju proizvoda od žice: bodljikava žica, žičana ograda, rešetke, mreže, pletiva, platna od žice itd.,
- obložene elektrode za električno varenje u luku,
- proizvodnju eksera i klinova,
- proizvodnju opruga (osim opruga za satove):
  - lisnate opruge, spiralne opruge i opruge sa torzionom polugom,
  - listići za opruge,
- proizvodnju lanaca, (osim lanaca za prijenos energije).

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju opruga za časovnike i satove (vidjeti: 26.52),
- proizvodnju žica i kablova za prijenos električne energije (vidjeti: 27.32),
- proizvodnju lanaca za prijenos energije (vidjeti: 28.15).

25.94 Proizvodnja vezanih elemenata i vijčanih mašinskih proizvoda

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju zakovica, podloški i sličnih proizvoda bez navoja,
- proizvodnju vijčanih mašinskih proizvoda,
- proizvodnju zavrtnja, šarafa, navrtnja i sličnih proizvoda sa navojem.

25.99 Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju metalnih proizvoda za domaćinstvo:
  - ravno posuđe: tanjiri, tanjirići itd.,
  - udubljeno posuđe: šerpe, kotlovi itd.,
  - posuđa za glavni obrok: činije, pladnjevi,
  - šerpe za dinstanje, tave za pečenje i drugo stono ili kuhinjsko neelektrično posuđe
  - mali kuhinjski ručni aparati i pribor,
  - metalni sunđeri za ribanje (čišćenje),
- proizvodnju ugradnih elemenata od cinka: oluci, krovni pokrivači, kade, sudoperi, tuš-kabine i slični proizvodi,
- proizvodnju metalnih proizvoda za uredske svrhe, osim namještaja,
- proizvodnju sefova, ormara i kasa, oklopnih vrata itd.,
- proizvodnju raznih metalnih proizvoda:
  - propeleri za brodove i njihove oštrice,
  - sidra,
  - zvona,
  - pričvršćivači za sastavljanje željezničkih kolosijeka (spojnopričvrtni pribor),
  - spone, kopče, kuke,
  - metalne merdevine,
  - metalne table za obilježavanje, uključujući saobraćajne znake,
- proizvodnju metalnih kesa,
- proizvodnju trajnih metalnih magneta,
- proizvodnju metalnih vakuumskih bokala i flaša,
- proizvodnju metalnih značaka i vojnih metalnih simbola,
- proizvodnju metalnih uvijača za kosu, metalnih drški za kišobrane i okvire, češljeva.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju mačeva i bajoneta (vidjeti: 25.71),
- proizvodnju kolica za kupovinu (vidjeti: 30.99),

- proizvodnju namještaja od metala (vidjeti: 31.01, 31.02, 31.09),
- proizvodnju sportske opreme (vidjeti: 32.30),
- proizvodnju igara i igraćaka (vidjeti: 32.40).

26 Proizvodnja računara, elektronskih i optičkih proizvoda

Oblast 26 obuhvaća proizvodnju računara, periferne i komunikacione računarske opreme i sličnih elektronskih proizvoda, kao i proizvodnju komponenti za takve proizvode. Proizvodni proces karakteriše izgled i upotreba integrisanog sklopa i primjena visoko specijalizirane i minijature tehnologije.

Ova oblast isto tako obuhvaća proizvodnju elektronike za potrošače, opreme za mjerenje, opreme za testiranje i navigaciju, opreme za zračenje, elektromedicinske i elektroterapeutske opreme, optičkih instrumenata i opreme, kao i proizvodnju magnetnih i optičkih medija.

26.1 Proizvodnja elektronskih komponenti i ploča

26.11 Proizvodnja elektronskih komponenti

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju poluprovodnika i ostalih komponenti za primjenu u elektronici.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju elektronskih kondenzatora,
- proizvodnju elektronskih otpornika,
- proizvodnju mikroprocesora,
- proizvodnju elektronskih cijevi,
- proizvodnju elektronskih konektora,
- proizvodnju praznih ploča štampanih kola,
- proizvodnju integrisanih kola (analognih, digitalnih ili hibridnih),
- proizvodnju dioda, tranzistora i posebno povezanih uređaja,
- proizvodnju induktora (npr. "čokovi", spirale, transformatori) i različitih elektronskih komponenti,
- proizvodnju elektronskih kristala i kristalnih sklopova,
- proizvodnju kalemova, prekidača i mjernih pretvarača za elektronsku upotrebu,
- proizvodnju tankih kockica ili pločica, prekidača i poluprovodnika, gotovih ili polugotovih,
- proizvodnju komponenti zaslona (plazme, polimeri, LCD),
- proizvodnju dioda sa svjetlosnom emisijom (LED dioda). Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju kablova za štampače, monitore, USB kablova, konektora itd.

Ovaj razred isključuje:

- štampanje pametnih kartica (vidjeti: 18.12),
- proizvodnju računarskih i televizijskih zaslona (vidjeti: 26.20, 26.40),
- proizvodnju modema (vidjeti: 26.30),
- proizvodnju rendgenskih cijevi i sličnih uređaja za zračenje (vidjeti: 26.60),
- proizvodnju optičke opreme i instrumenata (vidjeti: 26.70),
- proizvodnju sličnih uređaja za elektronsku upotrebu (vidjeti: oblast 27),
- proizvodnju fluorescentnih balasta (vidjeti: 27.11),
- proizvodnju električnih releja (vidjeti: 27.12),
- proizvodnju električnih žičanih uređaja (vidjeti: 27.33),
- proizvodnju proizvoda sastavljenih iz elektronskih komponenti razvrstava se prema vrsti konačnog ili finalnog proizvoda.

26.12 Proizvodnja punih elektronskih ploča

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju punjenih ploča štampanih kola,
- punjenje komponenti na ploču štampanih kola,
- proizvodnju interfejs kartica (npr. zvuk, video, regulatori, mreže, modemi).

Ovaj razred isključuje:

- štampanje pametnih kartica (vidjeti: 18.12),
- proizvodnju praznih pločica štampanih kola (vidjeti: 26.11).

26.2 Proizvodnja računara i periferne opreme

26.20 Proizvodnja računara i periferne opreme

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju i/ili sklapanje elektronskih računara kao što su glavni računari (centralna jedinica), stoni računari, laptopi i serveri računara; periferne opreme za računare kao što su uređaji za skladištenje podataka i ulazno/izlazni uređaji (štampači, monitori, tastature). Računari mogu biti analogni, digitalni ili hibridni. Digitalni računari, kao najzastupljeniji, su uređaji koji rade sljedeće: (1) smještaju programe obrade ili programe i podatke neophodne za izvršenje programa; (2) mogu se slobodno programirati u ovisnosti od zahtjeva korisnika; (3) izvode aritmetička izračunavanja specificirana od korisnika; (4) izvršavaju bez intervencije čovjeka, obrade programa koji zahtijeva od računara da modifikuje logičkom odlukom njegovo izvršenje, u toku procesa. Analogni računari sposobni su da istovremeno izvode matematičke modele i obuhvate najmanje jednu analognu kontrolu i programske elemente.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju stonih računara,
- proizvodnju laptop računara,
- proizvodnju glavnog računara (centralne jedinice),
- proizvodnju ručnih računara „hand-held” (npr. PDA),
- proizvodnju magnetnih disk uređaja, memorijskih stikova (flash drive uređaji) i ostali uređaji za smještanje podataka,
- proizvodnju uređaja za optičke medije (CD-RW, CD-ROM, DVD-ROM, DVD-RW),
- proizvodnju štampača,
- proizvodnju monitora,
- proizvodnju tastatura,
- proizvodnju svih vrsta miševa, palica za igru, pokretnih kugli,
- proizvodnju računarskih terminala za specijalne namjene,
- proizvodnju računarskih servera,
- proizvodnju skenera, obuhvaćajući skener bar-koda,
- proizvodnju čitača pametnih kartica,
- proizvodnju kaciga za virtuelnu stvarnost,
- proizvodnju računarskih projektora (video-projektora). Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju računarskih terminala kao što su bankomati, automatske mašine za brojanje novca (ATM's), uređaji namijenjeni za elektronsko plaćanje roba i usluga na prodajnom mjestu (POS terminali), kojima se ne upravlja,
- proizvodnju multifunkcionalne uredske opreme pomoću koje se mogu napraviti dvije ili više radnji, i to: štampanje, skeniranje, kopiranje, faksiranje itd.

Ovaj razred isključuje:

- umnožavanje (reprodukcija) snimljenih zapisa (računarskih medija, zvuka, videa, itd.), (vidjeti: 18.20),
- proizvodnju elektronskih komponenti i elektronskih sklopova koji se koriste u računarima i perifernim uređajima (vidjeti: 26.1),
- proizvodnju unutrašnjih/spoljašnjih računarskih modema (vidjeti: 26.12),
- proizvodnju interfejsa kartica, modula i sklopova (vidjeti: 26.12),
- proizvodnju modema, noseće opreme (vidjeti: 26.30),
- proizvodnju digitalnih komunikacionih sklopki, opreme za komunikaciju podacima (npr. premosnici, usmjerivači, pristupnici itd.), (vidjeti: 26.30),
- proizvodnju elektronskih uređaja za široku potrošnju kao što su CD i DVD uređaji (vidjeti: 26.40),
- proizvodnju televizijskih monitora i zaslona (vidjeti: 26.40),
- proizvodnju konzola za video-igrice (vidjeti: 26.40),
- proizvodnju praznih optičkih i magnetnih medija koji se koriste sa računarima ili ostalim uređajima (vidjeti: 26.80).

26.3 Proizvodnja komunikacione opreme

26.30 Proizvodnja komunikacione opreme

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju telefona i opreme za prijenos komunikacionih podataka koja se upotrebljava za elektronski prijenos signala putem žice ili kroz zrak, kao što su radijsko i televizijsko emitiranje i proizvodnja opreme za bežični prijenos podataka.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju uređaja za prespajanje telefonskih centrala,
- proizvodnju bežičnih telefona,
- proizvodnju opreme za privatne telefonske područne centrale (podcentrale), (PBX),
- proizvodnju telefonske i telefaksne opreme, obuhvaćajući automatsku telefonsku sekretaricu,
- proizvodnju opreme za prijenos podataka, kao što su prenosnici, usmjerivači, pristupnici,
- proizvodnju antena odašiljača i prijemnika signala,
- proizvodnju kablova za televiziju,
- proizvodnju pejdžera,
- proizvodnju mobilnih telefona,
- proizvodnju opreme za mobilnu komunikaciju,
- proizvodnju opreme za radijski i televizijski studio i opreme za emitiranje, obuhvaćajući televizijske kamere,
- proizvodnju modema i opreme za prijenos podataka,
- proizvodnju alarmnih sistema protiv požara ili protiv pljačke, kao i slanje signala kontrolnoj stanici,
- proizvodnju radijskih i televizijskih odašiljača,
- proizvodnju komunikacionih uređaja koji koriste infracrvene signale (npr. za daljinsko upravljanje).

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju elektronskih komponenti i podsklopova koji se koriste u komunikacionim uređajima, uključujući unutrašnje/spoljašnje računarske modeme (PC-tipa), (vidjeti: 26.1),
- proizvodnju učitanih elektronskih ploča (vidjeti: 26.12),
- proizvodnju računara i periferne opreme za računare (vidjeti: 26.20),
- proizvodnju audio i video opreme namijenjene potrošačima (vidjeti: 26.40),
- proizvodnju GPS uređaja (vidjeti: 26.51),
- proizvodnju elektronskih semafora na kojima se bilježi rezultat na utakmicama (vidjeti: 27.90),
- proizvodnju semafora za saobraćaj (vidjeti: 27.90).

26.4 Proizvodnja elektronskih uređaja za široku potrošnju

26.40 Proizvodnja elektronskih uređaja za široku potrošnju

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju elektronske audio i video opreme za kućnu zabavu, motorna vozila, sistema javnih adresa i pojačala za muzičke instrumente.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju video uređaja i opreme za umnožavanje,
- proizvodnju televizora,
- proizvodnju televizijskih monitora i zaslona,
- proizvodnju audio-rekordera i sistema za umnožavanje,
- proizvodnju stereo opreme,
- proizvodnju radio-prijemnika,
- proizvodnju sistema zvučnika,
- proizvodnju kućnih video kamera,
- proizvodnju muzičkih automata,
- proizvodnju pojačala za muzičke instrumente i sistema javnih adresa,
- proizvodnju mikrofona,
- proizvodnju CD i DVD uređaja,
- proizvodnju karaoke-uređaja,
- proizvodnju slušalica (npr. radio, stereo, računari),
- proizvodnju konzola za video-igre. Ovaj razred isključuje:
- umnožavanje snimljenih zapisa (računarskih medija, zvuka, videa, itd.), (vidjeti: 18.2),
- proizvodnju perifernih uređaja i monitora za računare (vidjeti: 26.20),
- proizvodnju telefonskih sekretarica (vidjeti: 26.30),
- proizvodnju pejdžer opreme (vidjeti: 26.30),
- proizvodnju uređaja za daljinsko upravljanje (radijsko i infracrveno), (vidjeti: 26.30),
- proizvodnju opreme za studijsko emitiranje kao što su oprema za snimanje, antene - odašiljači i prijemnici, komercijalne video kamere (vidjeti: 26.30),

- proizvodnju antena (vidjeti: 26.30),
- proizvodnju digitalnih kamera (vidjeti: 26.70),
- proizvodnju elektronskih igrica sa fiksnim (nezamjenjivim) softverom (vidjeti: 32.40).

26.5 Proizvodnja instrumenata i aparata za mjerenje, ispitivanje i navigaciju; proizvodnja satova

Ova grana obuhvaća proizvodnju opreme za mjerenje, ispitivanje i navigaciju u različitim industrijskim i neindustrijskim procesima, obuhvaćajući uređaje koji se zasnivaju na mjerenju vremena kao što su satovi i pripadajući uređaji.

26.51 Proizvodnja instrumenata i aparata za mjerenje, ispitivanje i navigaciju

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju sistema i instrumenata za istraživanje, pronalaženje, navigaciju, vođenje, zrakoplovstvo i nautiku; programe i uređaje za automatsko upravljanje i reguliranje kao što su grijanje, klimatizacija, hlađenje; instrumente i uređaje za mjerenje, prikazivanje, indiciranje, bilježenje, emitiranje i kontroliranje temperature, vlažnosti, pritiska, vakuuma, gorenja, protoka, stepeni, viskoznosti, gustine, kiselosti, koncentracije i rotacije; uređaji za sumiranje (registrovanje) mjerenja tečnosti i uređaji za računanje; instrumenti za mjerenje i ispitivanje karakteristika električne energije i električnih signala; instrumenti i sistem za mjerenje prilikom laboratorijske analize hemijskih ili fizičkih jedinjenja ili koncentraciju uzoraka čvrstih, tečnih, plinovitih ili složenih jedinjenja; ostala mjerenja, mjerni instrumenti i njihovi dijelovi.

Ovdje je obuhvaćena i proizvodnja neelektrične opreme za mjerenje, testiranje i navigaciju (osim jednostavnih električnih alata).

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju instrumenata za avionske motore,
- proizvodnju opreme za testiranje automobilskih izduvnih gasova,
- proizvodnju instrumenata za meteorologiju,
- proizvodnju opreme za testiranje fizičkih osobina i opreme za inspekcije,
- proizvodnju poligrafskih uređaja,
- proizvodnju instrumenata za otkrivanje i praćenje radijacije,
- proizvodnju geodetskih instrumenata,
- proizvodnju termometara na bazi tečnosti u staklu i termometara bimetalnog tipa (osim medicinskih),
- proizvodnju uređaja za mjerenje vlažnosti u zraku,
- proizvodnju hidroničkog kontrolora limita (granica),
- proizvodnju kontrolora vatre i gorionika,
- proizvodnju spektrometra,
- proizvodnju uređaja za baždarenje gumenih točkova,
- proizvodnju potrošačkih brojača (npr. vode, plina, struje),
- proizvodnju mjerača protoka i uređaja za računanje,
- proizvodnju telebrojača,
- proizvodnju detektora za mine, signalnih generatora, detektora za metal,
- proizvodnju opreme za istraživanje, pronalaženje, navigaciju, zrakoplovnu i nautičku opremu, uključujući sonoplovke,
- proizvodnju radarske opreme,
- proizvodnju GPS uređaja,
- proizvodnju aparata za kontrolu zaštite životne sredine i automatsku kontrolu aparata,
- proizvodnju opreme za mjerenje i bilježenje (npr. bilježenje letova),
- proizvodnju uređaja za detektovanje (registrovanje) pokreta,
- proizvodnju radara,
- proizvodnju instrumenata za laboratorijske analize (npr. opreme za analizu krvi),
- proizvodnju laboratorijskih mjerača, vaga, inkubatora i različitih laboratorijskih aparata za mjerenje, ispitivanje itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju telefonskih automatskih sekretarica (vidjeti: 26.30),
- proizvodnju opreme za zračenje (vidjeti: 26.60),
- proizvodnju opreme za optičko pozicioniranje (vidjeti: 26.70),
- proizvodnju diktafona (vidjeti: 28.23),

- proizvodnju uređaja za mjerenje težine (osim laboratorijskih vaga), libela, krojačkih metara itd. (vidjeti: 28.29),
- proizvodnju medicinskih toplomjera (vidjeti: 32.50),
- instalaciju industrijskih mašina i postrojenja (vidjeti: 33.20),
- proizvodnju jednostavnih mehaničkih alata za mjerenje (npr. trake za mjerenje, mjerači promjera), (vidjeti: razred prerađivačke industrije prema upotrebi glavne sirovine).

26.52 Proizvodnja satova

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju satova i vremenskih uređaja i njihovih dijelova.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju satova svih vrsta, uključujući satove za instrument-ploče,
- proizvodnju kućišta za satove, uključujući i ona od plemenitih metala,
- proizvodnju opreme za bilježenje vremena i opreme za mjerenje, bilježenje i one sa drugačijim prikazivanjem vremenskih intervala sa satnim mehanizmom ili sa sinhronizovanim motorom, kao što su:
  - mjerači vremena za parkiranje,
  - satovi za mjerenje vremena,
  - uređaji za utiskivanje vremena i datuma,
  - procesni tajmeri,
- proizvodnju vremenskih prekidača i drugih naprava sa satnim mehanizmom ili sinhronizovanim motorom:
  - brave sa ugrađenim satnim mehanizmom.
- proizvodnju dijelova za satove:
  - mehanizme za sve vrste satova,
  - opruge, ležajevi za osovine, brojčanici, kazaljke, ploče, mostovi i drugi dijelovi,
  - satnih kućišta i futrola od svih materijala. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju kaiševa za satove od nemetala (tekstil, koža, plastika), (vidjeti: 15.12),
- proizvodnju kaiševa za satove od plemenitih metala (vidjeti: 32.12),
- proizvodnju kaiševa za satove od neplemenitih metala (vidjeti: 32.13).

26.6 Proizvodnja opreme za zračenje, elektromedicinske i elektroterapeutske opreme

26.60 Proizvodnja opreme za zračenje, elektromedicinske i elektroterapeutske opreme

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju aparata i cijevi za zračenje (npr. industrijskih, medicinsko-dijagnostičkih, medicinsko-terapeutskih, istraživačkih, naučnih),
  - proizvodnja oprema za beta, gama, X-zračenje i druga oprema za zračenje,
  - proizvodnju CT-skenera,
  - proizvodnju PET-skenera,
  - proizvodnju opreme za snimanje magnetnom rezonancom (MRI),
  - proizvodnju medicinske opreme za ultrazvuk,
  - proizvodnju elektrokardiografske opreme,
  - proizvodnju elektromedicinske endoskopske opreme,
  - proizvodnju medicinske laserske opreme,
  - proizvodnju pejsmejkera,
  - proizvodnju pomoćnih slušnih aparata.
- Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju opreme za sterilizaciju mlijeka i hrane zračenjem.
- Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju kreveta za sunčanje (solarija), (vidjeti: 28.99).

26.7 Proizvodnja optičkih instrumenata i fotografske opreme

26.70 Proizvodnja optičkih instrumenata i fotografske opreme

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju optičkih instrumenata i sočiva kao što su dvogledi, mikroskopi (osim elektrona, protona), teleskopa, prizmi i sočiva (osim oftamoloških); premazivanje ili poliranje sočiva (osim oftamoloških), ugrađivanje sočiva (osim oftamoloških) i proizvodnju fotografske opreme kao što su kamere i mjerači svjetla.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju optičkih ogledala,
- proizvodnju optičke opreme za nišanje,
- proizvodnju optičke pozicione opreme,
- proizvodnju instrumenata sa optičkim uvećavanjem,
- proizvodnju optičkih uređaja sa preciznim alatima,
- proizvodnju optičkih komparatora,
- proizvodnju kamera (optičkih i digitalnih),
- proizvodnju projektora za prikazivanje filmova i slajdova,
- proizvodnju grafoskopa,
- proizvodnju mjernih optičkih i sigurnosnih uređaja i instrumenata (npr. protivpožarni uređaji, fotografski mjerači svjetla, daljinski detektori),
- proizvodnju sočiva, optičkih mikroskopa, dvogleda i teleskopa,
- proizvodnju sklopova za lasere.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju projektora za računare (vidjeti: 26.20),
- proizvodnju komercijalnih televizora i video kamera (vidjeti: 26.30),
- proizvodnju video kamera za kućnu upotrebu (vidjeti: 26.40),
- proizvodnju kompletne opreme koja se koristi laserskim komponentama [vidjeti: razred prerađivačke industrije prema vrsti mašina, na primjer medicinska laserska oprema (vidjeti: 26.60)],
- proizvodnju uređaja za fotokopiranje (vidjeti: 28.23),
- proizvodnju oftamoloških proizvoda (vidjeti: 32.50).

26.8 Proizvodnja magnetnih i optičkih medija

26.80 Proizvodnja magnetnih i optičkih medija

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju magnetnih i optičkih medija za snimanje.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju praznih magnetnih audio i video traka,
- proizvodnju praznih magnetnih audio i video kaset,
- proizvodnju praznih disketa,
- proizvodnju praznih optičkih diskova,
- proizvodnju hard drive medija (medija čvrstog pogona). Ovaj razred isključuje:
- umnožavanje snimljenih zapisa (računarski medij, zvuk, video itd.), (vidjeti: 18.2).

27 Proizvodnja električne opreme

Ova oblast obuhvaća proizvodnju proizvoda koji generišu, distribuišu i upotrebljavaju električnu energiju. Isto tako, obuhvaća i proizvodnju električne rasvjete, signalne opreme i električnih uređaja za domaćinstvo. Ova oblast isključuje proizvodnju elektronskih proizvoda (vidjeti: oblast 26).

27.1 Proizvodnja elektromotora, generatora, transformatora i uređaja za distribuciju i kontrolu električne energije

Ova grana obuhvaća proizvodnju energetske transformatora, distribucionih transformatora i transformatora za specijalne namjene, elektromotora, generatora i motornih generatora.

27.11 Proizvodnja elektromotora, generatora i transformatora

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju svih električnih motora i transformatora: AC, DC i AC/DC.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju električnih motora (osim startnih motora sa unutrašnjim sagorijevanjem),
- proizvodnju električnih distribucionih transformatora,
- proizvodnju elektrolučnih transformatora,
- proizvodnju fluorescentnih balasta (tj. transformatora),
- proizvodnju naizmjeničnih transformatora za distribuciju električne energije,
- proizvodnju regulatora za prijenos i distribuciju napona,
- proizvodnju generatora snage (osim baterija koje pune alternatore za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem),
- proizvodnju generatorskih setova motora (osim jedinica generatorskih setova turbina),
- premotavanje tvorničke armature. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju elektronskih komponenti - vrste transformatora i prekidača (vidjeti: 26.11),
- proizvodnju opreme za elektrovarenje i lemljenje (vidjeti: 27.90),
- proizvodnju čvrstih invertera, ispravljača i konvertora (vidjeti: 27.90),
- proizvodnju turbina generatorskih setova (vidjeti: 28.11),
- proizvodnju startnih motora i generatora sa unutrašnjim sagorijevanjem (vidjeti: 29.31).

27.12 Proizvodnja uređaja za distribuciju i kontrolu električne energije

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju pogonskih kružnih (sklopnih) prekidača,
- proizvodnju talasastog supresora (za distribuciju naponskog nivoa),
- proizvodnju kontrolnih ploča za distribuciju električne energije,
- proizvodnju električnih releja,
- proizvodnju vodova za električne ploče sa sklopkom,
- proizvodnju električnih osigurača,
- proizvodnju opreme za prekidače električne energije,
- proizvodnju prekidača na električni pogon (osim tipke za pokretanje mehanizama, zavojnica, prebacivača),
- proizvodnju generatorskog seta glavnog pokretača. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju instrumenata za kontrolu životne sredine i industrijskih procesa (vidjeti: 26.51),
- proizvodnju prekidača za električno strujno kolo kao što su prekidači i sklopke (vidjeti: 27.33).

27.2 Proizvodnja baterija i akumulatora

27.20 Proizvodnja baterija i akumulatora

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju nepunjivih i punjivih baterija.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju primarnih ćelija i primarnih baterija:
  - ćelije koje sadrže mangan-dioksid, živin dioksid, srebrni oksid itd.,
- proizvodnju električnih akumulatora i njihovih dijelova:
  - separatora, spremnika, poklopaca,
- proizvodnju olovnih baterija,
- proizvodnju NiCad baterija,
- proizvodnju NiMH baterija,
- proizvodnju litijskih baterija,
- proizvodnju baterija suhih ćelija,
- proizvodnju baterija vlažnih ćelija.

27.3 Proizvodnja žice i elektroinstalacionog materijala

Ova grana obuhvaća proizvodnju uređaja od žice za struju i uređaja od žice koji nisu za struju, a upotrebljavaju se za vodove električnih kola bez obzira na materijal.

Isto tako, ova grana obuhvaća izolaciju žica i proizvodnju vlaknastih optičkih kablova.

27.31 Proizvodnja kablova od optičkih vlakana

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju kablova od optičkih vlakana za prijenos podataka ili prijenos slike uživo.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vlakana ili niti od stakla (vidjeti: 23.14),
- proizvodnju garnitura optičkih kablova ili sklopova sa konektorima ili ostalim priključcima (vidjeti: u ovisnosti od upotrebe, npr. 26.11).

27.32 Proizvodnja ostalih elektronskih i električnih žica i kablova

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju izolovanih žica i kablova izrađenih od čelika, bakra, aluminija.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju (vučenje) žice (vidjeti: 24.34, 24.41, 24.42, 24.43, 24.44 i 24.45),
- proizvodnju kablova za računare, kablova za printere, USB kablove i slične kablovske setove ili sklopove (vidjeti: 26.11),
- proizvodnju električnih kablova sa izolovanim žicama i konektorima (vidjeti: 27.90),
- proizvodnju kablovskih setova, opreme od žice i sličnih kablovskih setova ili sklopova za primjenu u mašinama na sopstveni pogon (vidjeti: 29.31).

27.33 Proizvodnja elektroinstalacionog materijala

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju uređaja na struju i uređaja koji nisu na struju od žice, a upotrebljavaju se za električna kola neovisno od vrste materijala.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sabirnih šipki i električnih vodiča (osim vrsta podesivača prekidača),
- proizvodnju GFCI (prekidača za upravljanje prekidima strujnog kola),
- proizvodnju držača za svjetiljke,
- proizvodnju osigurača i zavojnica za rasvjetu,
- proizvodnju prekidača za električne instalacije (npr. pritiska, dugmeta za pokretanje mehanizama, zavojnica, prebacivača),
- proizvodnju električnih izlaza i utičnica,
- proizvodnju kutija za električne žice (npr. spojnica, izlaza, kutija za prekidače),
- proizvodnju električnih vodova i pribora,
- proizvodnju transmisijskih stubova i linijskih sklopova,
- proizvodnju plastičnih uređaja od žice koji nisu na struju, obuhvaćajući plastične električne izolacione cijevi i pribor, plastične spojne kutije, površinske ploče i sličnu plastičnu instalacionu opremu i pokrivače prekidača.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju izolatora od keramike (vidjeti: 23.43),
- proizvodnju elektronskih komponenti kao što su konektori, utičnice i prekidači (vidjeti: 26.11).

27.4 Proizvodnja električne opreme za rasvjetu

27.40 Proizvodnja električne opreme za rasvjetu

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju električnih sijalica, cijevi i njihovih dijelova i komponenti (osim stakla za električne sijalice), električne rasvjetne opreme i rasvjetnih komponenti za ugradnju (osim strujnih uređaja od žice).

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju svjetiljki, pribora, sijalica sa pražnjenjem i niti sijalice, fluorescentnih, ultraljubičastih, infracrvenih sijalica, lampi (svjetiljki), rasvjete itd.,

- proizvodnju plafonjerki,
- proizvodnju lusteri,
- proizvodnju stonih svjetiljki (lampi),
- proizvodnju rasvjetne opreme koja se koristi za božićne jelke,
- proizvodnju električnih kamina,
- proizvodnju ručnih lampi na baterije,
- proizvodnju električnih svjetiljki za hvatanje insekata,
- proizvodnju fenjera/lampi (npr. karbidnih, električnih, na plin, benzin, kerozin),
- proizvodnju reflektora,
- proizvodnju ulične rasvjete (osim saobraćajne signalizacije),
- proizvodnju rasvjetne opreme kao dijela transportne opreme (npr. za motorna vozila i avione).

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju neelektrične rasvjetne opreme.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju staklenog posuđa i staklenih dijelova za rasvjetnu opremu (vidjeti: 23.19),
- proizvodnju strujnih uređaja od žice za rasvjetne instalacije (vidjeti: 27.33),
- proizvodnju ventilatora na stropu ili u kupatilu sa rasvjetnom opremom (vidjeti: 27.51),
- proizvodnju električne signalne opreme kao što je saobraćajna i pješačka signalizacija (vidjeti: 27.90),
- proizvodnju električnih znakova (vidjeti: 27.90).

27.5 Proizvodnja aparata za domaćinstvo

Ova grana obuhvaća proizvodnju malih električnih aparata i električnih uređaja, ventilatora za domaćinstvo, usisivača za domaćinstvo, električnih uređaja za čišćenje podova, uređaja za kuhanje, mašina za veš, frižidera za domaćinstvo, zamrzivača i ostalih električnih i neelektričnih uređaja za domaćinstvo kao što su mašine za posuđe, električni grijači vode i uređaji za zbrinjavanje otpada. Ova grana obuhvaća proizvodnju uređaja koja se kao pogonskim goriom koriste strujom, plinom i sl.

27.51 Proizvodnja električnih aparata za domaćinstvo

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju električnih uređaja za domaćinstvo:
  - frižideri,
  - zamrzivači,
  - mašine za posuđe,
  - mašine za pranje i sušenje,
  - usisivači,
  - aparati za čišćenje podova,
  - uređaji za zbrinjavanje otpada,
  - mlinovi za mljevenje, mikseri, sokovnici,
  - otvarači konzervi,
  - električni aparati za brijanje, električne četkice za zube i ostali osobni uređaji za njegu,
  - brusevi za oštrenje noževa,
  - napa za ventilaciju i obnavljanje zraka,
- proizvodnju elektrotermičkih aparata za domaćinstvo:
  - električni grijači vode,
  - električni pokrivači,
  - električni aparati za sušenje kose, češljevi, četke, uvijači,
  - električne pegle,
  - pokretne grijalice za prostorije i ventilatori,
  - električne pećnice,
  - mikrovalne pećnice,
  - električni šporeti, kuhala (rešoi),
  - tosteri,
  - aparati za kafu i čaj,
  - friteze, roštilji, pećnice, nape,
  - električna grijaća tijela itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju komercijalnih i industrijskih frižidera i zamrzivača, uređaja za klimatizaciju, antenskih ventilatora, ventilatora za potkrovlja, trajno montiranih grijalica u prostorijama, komercijalnih ventilatora, izduvni ventilatora, komercijalne opreme za kuvanje, komercijalne mašine za veš, mašine za pranje i sušenje, opremu za peglanje, komercijalni, industrijski i institucionalni usisivači (vidjeti: oblast 28),
- proizvodnju mašina za šivenje za domaćinstvo (vidjeti: 28.94),
- instalaciju centralnog sistema za usisavanje (vidjeti: 43.29).

27.52 Proizvodnja neelektričnih aparata za domaćinstvo

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju neelektričnih kuvala i opreme za grijanje:
  - neelektrične grijalice prostorija, površine za kuvanje, kamini, peći, grijači vode, uređaji za kuvanje, metalne ploče za grijanje.

27.9 Proizvodnja ostale električne opreme

27.90 Proizvodnja ostale električne opreme

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju različite električne opreme, osim motora, generatora i transformatora, baterija i akumulatora, žica i uređaja od žice, opreme za rasvjetu ili uređaja za domaćinstvo.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju fiksnih punjača za baterije, poluprovodničkih komponenti (npr. tranzistori),
- proizvodnju električnih uređaja za otvaranje i zatvaranje vrata,
- proizvodnju električnih zvona,
- proizvodnju produžnih kablova koji su napravljeni od kupljene izolovane žice,
- proizvodnju ultrazvučnih uređaja za čišćenje (osim laboratorijskih i zubarskih),
- proizvodnju invertera u čvrstom stanju, aparata za ispravljanje, ćelija za gorivo, reguliranog ili nereguliranog pribora za napajanje,
- proizvodnju pribora za neprekidno napajanje (UPS),
- proizvodnju talasastih supresora (osim za distribuciju naponskog nivoa),
- proizvodnju kablova za uređaje, produžnih kablova i ostalih električnih kablova sa izolovanom žicom i priključnicima,
- proizvodnju elektroda od karbona i grafita, spojnice i ostalih električnih proizvoda od karbona i grafita,
- proizvodnju dijelova akceleratora,
- proizvodnju električnih kondenzatora, otpornika, sprava za zgušnjavanje, akceleratora i sličnih komponenti,
- proizvodnju elektromagneta,
- proizvodnju sirena,
- proizvodnju elektronskih semafora (npr. za bilježenje rezultata utakmice),
- proizvodnju elektronskih znakova,
- proizvodnju elektronske signalne opreme kao što je saobraćajna i pješачka signalizacija,
- proizvodnju električnih izolatora (osim stakla i porcelana), izolovanih cijevi i opreme od neplemenitih metala,
- proizvodnju električne opreme za varenje i lemljenje, uključujući ručne lemilice.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju izolatora od keramike (vidjeti: 23.43),
- proizvodnju vlakana i proizvoda od karbona i grafita (osim elektroda i onih za primjenu u električne svrhe), (vidjeti: 23.99),
- proizvodnju elektronskih komponenti za ispravljače, regulatore napona integrisanih kola, konvertora (pretvarača) struje integrisanih kola, elektronski kondenzatori, elektronski otpornici i slični uređaji (vidjeti: 26.11),
- proizvodnju transformatora, motora, generatora, prekidača, prijenosnika i industrijskih regulatora (vidjeti: 27.1),
- proizvodnju baterija (vidjeti: 27.20),
- proizvodnju komunikacionih i energetskih žica, strujnih i nestrujnih uređaja od žice (vidjeti: 27.3),

- proizvodnju rasvjetne opreme (vidjeti: 27.40),
- proizvodnju uređaja za primjenu u domaćinstvu (vidjeti: 27.5),
- proizvodnju neelektrične opreme za varenje i lemljenje (vidjeti: 28.29),
- proizvodnju električne opreme za motorna vozila kao što su generatori, alternatori, svjeće, kablovi za paljenje, električni sistemi za prozore i vrata, regulatori napona (vidjeti: 29.31).

28 Proizvodnja mašina i opreme, d. n.

Ova oblast obuhvaća proizvodnju mašina i opreme koje samostalno djeluju na materijale, bilo mehanički, toplotno ili izvode operacije na materijalima (kao što je rukovanje, raspršivanje, vaganje ili pakiranje), obuhvaćajući njihove mehaničke komponente koje proizvode ili primjenjuju silu i bilo koje specijalno proizvedene primarne dijelove. Ova oblast uključuje fiksne, mobilne ili ručne (prenosive) uređaje, bez obzira na to da li se upotrebljavaju u industriji, građevinarstvu, poljoprivredi ili u domaćinstvu. Ova oblast isto tako obuhvaća proizvodnju specijalne opreme za prijevoz putnika ili tereta unutar unaprijed određenog razgraničenja.

Ova oblast razlikuje proizvodnju mašina za specijalne namjene, tj. mašina koje se isključivo koriste u prerađivačkoj industriji ove klasifikacije industrije ili malim grupama industrije ove klasifikacije djelatnosti i mašina opće namjene, tj. koje se koriste u najrazličitijim industrijama ove klasifikacije djelatnosti.

Ova oblast isto tako obuhvaća ostale mašine za specijalne namjene, koje nisu obuhvaćene nigdje u klasifikaciji bez obzira na to koriste li se ili ne u proizvodnim procesima kao što su sprave za zabavu na otvorenom (lunapark i sl.), opreme za automatizirane kuglane itd.

Ova oblast isključuje proizvodnju metalnih proizvoda za opće namjene (oblast 25), pridružene kontrolne uređaje, računarsku opremu, uređaje za mjerenje i testiranje, aparate za distribuciju i kontrolu električne energije (oblasti 26 i 27) i motorna vozila opće namjene (oblasti 29 i 30).

28.1 Proizvodnja mašina za opću namjenu

28.11 Proizvodnja motora i turbina, osim motora za avione i motorna vozila

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju klipnih motora sa unutrašnjim sagorijevanjem, osim motora za motorna vozila, avione i motocikle:
  - motori za brodove,
  - motori za željeznicu (lokomotive),
- proizvodnju klipova, klipnih prstenova, karburatora i sl. za sve motore sa unutrašnjim sagorijevanjem, dizelske motore i sl.,
- proizvodnju usisnih i izduvnih ventila za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem,
- proizvodnju turbina i njihovih dijelova:
  - turbine na vodenu paru i ostale parne turbine,
  - hidraulične turbine, vodena kola i njihovi regulatori,
  - turbine na vjetar,
  - turbine na plin, osim turbomlaznih i turbopropelerskih za pogon aviona,
- proizvodnju kompleta za kotao turbina,
- proizvodnju generatorskih kompleta turbina,
- proizvodnju motora za primjenu u industriji. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju električnih generatora (osim, generatorskog kompleta turbina), (vidjeti: 27.11),
- proizvodnju generatorskih kompleta primarnih pokretača (osim generatorskog kompleta turbina), (vidjeti: 27.11),
- proizvodnju električne opreme i dijelova motora sa unutrašnjim sagorijevanjem (vidjeti: 29.31),
- proizvodnju motora za vozila, avione ili motocikle (vidjeti: 29.10, 30.30, 30.91),
- proizvodnju turbomlaznih aviona i turbopropelera (vidjeti: 30.30).

28.12 Proizvodnja hidrauličnih pogonskih uređaja

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju hidrauličnih i pneumatskih dijelova (uključujući hidraulične pumpe, hidraulične motore, hidraulične i pneumatske cilindre, hidraulične i pneumatske ventile, hidraulične i pneumatske cijevi i opremu),
- proizvodnju zračne opreme za korištenje u pneumatskim sistemima,
- proizvodnju fluidnog pogonskog sistema,

- proizvodnju hidrauličnih pogonskih sistema,
- proizvodnju hidrostatičnih prijenosnih uređaja. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju kompresora (vidjeti: 28.13),
- proizvodnju pumpi koje nisu za hidrauličnu upotrebu (vidjeti: 28.13),
- proizvodnju ventila koji nisu za hidrauličnu upotrebu (vidjeti: 28.14),
- proizvodnju mehaničkih prijenosnih uređaja (vidjeti: 28.15).

28.13 Proizvodnja ostalih pumpi i kompresora

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju zračnih i vakuumskih pumpi, zračnih i drugih plinskih kompresora,
- proizvodnju pumpi za tečnosti bilo da su opremljene ili nisu mjernim uređajima,
- proizvodnju pumpi dizajniranih za podešavanje na motore sa unutrašnjim sagorijevanjem, pumpi na naftu, vodu i gorivo za motorna vozila itd.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju ručnih pumpi.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju hidraulične i pneumatske opreme (vidjeti: 28.12).

28.14 Proizvodnja ostalih slavina i ventila

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju slavina i ventila za industriju, obuhvaćajući regulacione ventile i slavine za dotok,
- proizvodnju slavina i ventila za sanitarne potrebe,
- proizvodnju slavina i ventila za grijanje.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju ventila od nestvrđnute vulkanizovane gume, stakla ili keramičkog materijala (vidjeti: 22.19, 23.19 i 23.44),
- proizvodnju usisnih i izduvnih ventila za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem (vidjeti: 28.11),
- proizvodnju hidrauličnih i pneumatskih ventila i priprema zračne opreme koja se koristi u pneumatskim sistemima (vidjeti: 28.12).

28.15 Proizvodnja ležajeva, prijenosnika, prijenosnih i pogonskih elemenata

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju kugličnih i valjkastih ležajeva i njihovih dijelova,
- proizvodnju mehaničkih pogonskih prijenosnih uređaja:
  - prijenosnih osovina i koljena: bregaste osovine, koljenaste osovine, pogonske ručice itd.,
  - klizni ležajevi i njihova kućišta,
- proizvodnju zupčanika, zupčastih prijenosnika i prijenosnih kutija za mjenjače i ostalih mjenjača brzine,
- proizvodnju kvačila i spojeva za vratila,
- proizvodnju zamajaca i kaišnika,
- proizvodnju prijenosnih zglobnih lanaca,
- proizvodnju prijenosnih pogonskih lanaca.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju ostalih lanaca (vidjeti: 25.93),
- proizvodnju hidraulične prijenosne opreme (vidjeti: 28.12),
- proizvodnju hidrostatičkih prijenosnika (vidjeti: 28.12),
- proizvodnju (elektromagnetnih) spojnice (vidjeti: 29.31),
- proizvodnju polusastavljenih pogonskih uređaja koji se mogu prepoznati kao dijelovi vozila ili aviona (vidjeti: oblasti 29 i 30).

28.2 Proizvodnja ostalih mašina za opću namjenu

28.21 Proizvodnja industrijskih peći, ložišta i gorionika

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju električnih i drugih industrijskih i laboratorijskih ložišta i peći, uključujući peći za spaljivanje,
- proizvodnju gorionika,
- proizvodnju trajnih visokih grijača prostora, električnih grijača za bazene i za kupanje,
- proizvodnju opreme za trajno visoko neelektrično grijanje za domaćinstvo kao što je solarno grijanje, grijanje na paru, grijanje na naftu i sličnih peći i opreme za grijanje,
- proizvodnju električnih peći za domaćinstvo (električnih peći za zagrijavanje zraka, pumpi za grijanje itd.) i neelektričnih peći za zagrijavanje zraka za domaćinstvo.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju mehaničkih uređaja za loženje, čišćenje ložišta, rešetki i izbacivanje pepela itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju peći za domaćinstvo (vidjeti: 27.51),
- proizvodnju sušara za poljoprivredu (vidjeti: 28.93),
- proizvodnju peći za pekare (vidjeti: 28.93),
- proizvodnju sušara za drvo, papirnu pulpu, papir i karton (vidjeti: 28.99),
- proizvodnju medicinskih, hirurških i laboratorijskih sterilizatora (vidjeti: 32.50),
- proizvodnju stomatoloških laboratorijskih peći (vidjeti: 32.50).

28.22 Proizvodnja uređaja za dizanje i prenošenje

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju uređaja na ručni ili mehanički pogon, mašina za podizanje, prenošenje, utovar i istovar:
  - koturače i dizalice, čekrci, brodski čekrci i dizalice za automobile,
  - dizalice, kranovi, pokretne platforme za podizanje, kružni transporteri itd.,
  - viljuškari sa opremom ili bez opreme za podizanje ili prenošenje sa sopstvenim pogonom ili bez sopstvenog pogona za korištenje u fabrikama (uključujući ručna kolica i tačke),
  - mehanički manipulatori i industrijski roboti specijalno dizajnirani za podizanje, prenošenje, utovar ili istovar,
- proizvodnju pokretnih traka, žičara,
- proizvodnju liftova, pokretnih stepenica i staza za hodanje,
- proizvodnju specijaliziranih dijelova za uređaje za dizanje i prenošenje.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju industrijskih robota za višestruke namjene (vidjeti: 28.99),
- proizvodnju beskonačnih elevatora i pokretnih traka za rad pod zemljom (vidjeti: 28.92),
- proizvodnju mehaničkih kašikara, kopačica i utovarivača (vidjeti: 28.92),
- proizvodnju plovnih dizalica, željezničkih dizalica i kamiona dizalica (vidjeti: 30.11, 30.20),
- montažu liftova i pokretnih stepenica (vidjeti: 43.29).

28.23 Proizvodnja uredskih mašina i opreme (osim proizvodnje računara i periferne opreme)

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju računskih mašina,
- proizvodnju mašina za sabiranje, registar-kasa,
- proizvodnju elektronskih ili neelektronskih kalkulatora,
- proizvodnju mašina za frankovanje pošte, mašina za obradu pošte (mašina za popunjavanje omotnica, pečatiranje i adresiranje; otvaranje, sortiranje, pregledanje) uređaja za razvrstavanje,
- proizvodnju pisaćih mašina,
- proizvodnju mašina za stenografiju,
- proizvodnju opreme za povezivanje uredskog tipa (plastičnih ili u obliku poveza),
- proizvodnju mašina za ispisivanje čekova,
- proizvodnju mašina za brojanje i zamotavanje metalnog novca,
- proizvodnju mašina za oštrenje olovaka,
- proizvodnju klamerica i sprava za uklanjanje spajalica,
- proizvodnju uređaja za glasanje,
- proizvodnju bušača,
- proizvodnju mehaničkih registar-kasa,
- proizvodnju fotokopir uređaja,

- proizvodnju patrona (ketridža) za toner,
- proizvodnju školskih tabli, bijelih tabli i tabli za obilježavanje,
- proizvodnju diktafona. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju računara i periferne opreme (vidjeti: 26.20).

28.24 Proizvodnja ručnih prenosivih alata sa sopstvenim pogonom

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju ručnih alata, sa električnim ili neelektričnim motorom ili na pneumatski pogon, kao što su:
  - kružna mašina za testerisanje sa povratnim kretanjem (cirkular),
  - testera sa lancem,
  - bušilice i čekići za bušenje,
  - ručni brusevi,
  - pneumatski uređaji za stavljanje eksera,
  - baferi,
  - pokazivači,
  - brusevi,
  - heftarice (heft-mašine),
  - pneumatski pištolji za pričvršćivanje,
  - rendisaljka,
  - alati za guljenje i glodanje,
  - udarni odvijači za odvrtnje i zavrtnje,
  - mehanički uređaji za zakucavanje eksera.
- Ovaj razred isključuje:
  - proizvodnju zamjenjivih alata za ručne alate (vidjeti: 25.73),
  - proizvodnju električne opreme za varenje i lemljenje, uključujući lemilice koje se drže ručno (vidjeti: 27.90).

28.25 Proizvodnja rashladne i ventilacione opreme, osim one za domaćinstvo

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju industrijske opreme za hlađenje i zamrzavanje, uključujući dijelove za glavne komponente,
- proizvodnju stalaka za samoljepljive trake
- proizvodnju uređaja za klimatizaciju, obuhvaćajući one za motorna vozila,
- proizvodnju ventilatora, osim za domaćinstvo,
- proizvodnju izmjenjivača toplote,
- proizvodnju mašina za utečnjavanje zraka i plina,
- proizvodnju ventilatora za tavanae prostore (npr. zabatni ventilatori, ventilatori za potkrovlje itd.).

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju uređaja za hlađenje i zamrzavanje u domaćinstvu (vidjeti: 27.51),
- proizvodnju ventilatora za domaćinstvo (vidjeti: 27.51).

28.29 Proizvodnja ostalih mašina za opću namjenu, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju uređaja za mjerenje težine (osim preciznih laboratorijskih vaga):
  - vage za domaćinstvo i trgovinu, platformske vage, vage za kontinuirano mjerenje, mostne vage, utezi itd.,
- proizvodnju mašina i aparata za filtriranje i prečišćavanje tečnosti,
- proizvodnju opreme za izbacivanje, raspršivanje i prskanje tečnosti ili praha:
  - pištolji za raspršivanje, aparati za gašenje požara, mašine za čišćenje tečnosti ili praha pješčanim mlazom, mašine za čišćenje parom itd.,
- proizvodnju mašina za pakiranje i zamotavanje:
  - mašine za punjenje, zatvaranje, zaptivanje, kapsuliranje, etiketiranje itd.,
- proizvodnju mašina za pranje ili sušenje boca i za gaziranje pića, u rafinerijama nafte, hemijskoj industriji, industriji pića itd.,

- proizvodnju plinskih generatora,
- proizvodnju kalandera i drugih mašina za valjanje i njihovih cilindara (valjaka), (osim za metal i staklo),
- proizvodnju centrifuga (osim mašina za separaciju pavlake i centrifuga za sušenje veša),
- proizvodnju zaptivača i sličnih spojeva od kombiniranog materijala ili slojeva istog materijala,
- proizvodnju automata za prodaju gotove robe,
- proizvodnju linijara, mjernih traka i sličnih ručnih alata, preciznih alata za mehaničare (osim optičkih),
- proizvodnju neelektrične opreme za varenje i lemljenje,
- proizvodnju rashladnih tornjeva i sl. za direktno hlađenje pomoću recirkulirajuće vode.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju preciznih (laboratorijskih) vaga (vidjeti: 26.51),
- proizvodnju opreme za frižidere i zamrzivače koji se upotrebljavaju u domaćinstvu (vidjeti: 27.51),
- proizvodnju ventilatora za domaćinstvo (vidjeti: 27.51),
- proizvodnju električne opreme za varenje i lemljenje (vidjeti: 27.90),
- proizvodnju poljoprivrednih mašina za prskanje (prskalice), (vidjeti: 28.30),
- proizvodnju mašina za valjanje metala ili stakla i njihovih valjaka (vidjeti: 28.91, 28.99),
- proizvodnju sušara za poljoprivredu (vidjeti: 28.93),
- proizvodnju mašina za filterisanje i prečišćavanje (vidjeti: 28.93),
- proizvodnju separatora za pavlaku (vidjeti: 28.93),
- proizvodnju industrijskih sušilica za odjeću (vidjeti: 28.94),
- proizvodnju mašina za bojenje tekstila (vidjeti: 28.94).

28.3 Proizvodnja mašina za poljoprivredu i šumarstvo

28.30 Proizvodnja mašina za poljoprivredu i šumarstvo

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju traktora koji se koriste u poljoprivredi i šumarstvu,
- proizvodnju motokultivatora,
- proizvodnju kosačica, obuhvaćajući kosačice za travu,
- proizvodnju poljoprivrednih samoutovarnih i samoistovarnih prikolica i poluprikolica,
- proizvodnju poljoprivrednih mašina za pripremu zemljišta, sjetvu ili đubrenje:
  - plugovi, rasturači đubriva, sijačice, drljače itd.,
- proizvodnju mašina za žetvu i vršidbu:
  - žetelice, vršilice, sortirke itd.,
- proizvodnju mašina za mužu,
- proizvodnju mašina za prskanje (prskalice) koje se upotrebljavaju u poljoprivredi,
- proizvodnju raznovrsne poljoprivredne opreme:
  - mašina za uzgoj peradi i pčela, mašina za pripremu stočne hrane itd.,
  - mašina za čišćenje, sortiranje i klasiranje jaja, voća itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju nepogonskih ručnih alata za poljoprivredu (vidjeti: 25.73),
- proizvodnju pokretnih traka za upotrebu na poljoprivrednim gazdinstvima (vidjeti: 28.22),
- proizvodnju pogonskih ručnih alata (vidjeti: 28.24),
- proizvodnju separatora za pavlaku (vidjeti: 28.93),
- proizvodnju mašina za čišćenje, sortiranje i guljenje sjemena, zrnastog ili suhog mahunastog povrća (vidjeti: 28.93),
- proizvodnju drumskih traktora za poluprikolice (vidjeti: 29.10),
- proizvodnju prikolica i poluprikolica (vidjeti: 29.20).

28.4 Proizvodnja mašina za obradu metala i alatnih mašina

Ova grana obuhvaća proizvodnju mašina za obradu metala i alatnih mašina, na primjer proizvodnju alatnih mašina za obradu metala i ostalih materijala (drvo, kost, kamen, tvrda guma, tvrda plastika, hladno staklo), obuhvaćajući i one koji se koriste laserskim zracima, ultrazvučnim talasima, mlazom plazme, magnetskim pulsom itd.

28.41 Proizvodnja mašina za obradu metala

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju alatnih mašina za obradu metala, obuhvaćajući one koji se koriste laserskim zracima, ultrazvučnim talasima, mlazom plazme, magnetnim pulsom itd.,
- proizvodnju alatnih mašina za tokarenje, burgija, glodalica, mašina za oblikovanje, mašina za rendisanje, bušilica, brusilica itd.,
- proizvodnju alatnih mašina za otiskivanje i presovanje,
- proizvodnju presa za presijecanje, hidrauličnih presa, hidrauličnih ručica, čekića za oblikovanje, mašina za kovanje itd.,
- proizvodnju mašina za vuču metala, valjaka za žice ili mašina za obradu žice.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju zamjenjivih alata za ručne alate (vidjeti: 25.73),
- proizvodnju mašina za električno varenje i lemljenje (vidjeti: 27.90).

28.49 Proizvodnja ostalih alatnih mašina

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju alatnih mašina za obradu drveta, kosti, kamena, tvrde gume, tvrde plastike, hladnog stakla itd., obuhvaćajući one koje se koriste laserskim zracima, ultrazvučnim talasima, mlazom plazme, magnetnim pulsom itd.,
- proizvodnju držača za alatne mašine,
- proizvodnju razdjelnih glava i drugih specijalnih dodataka za alatne mašine,
- proizvodnju stacionarnih mašina za ukucavanje eksera, spajanje, lijepljenje i drugo za sastavljanje drveta, pluta, kosti, tvrde gume ili plastike itd.,
- proizvodnju statičnih rotacionih ili rotacionih udarnih bušilica, mašine za punjenje, pričvršćivači, mašine za sječenje metala itd.,
- proizvodnju presa, pojedinačnih dasaka i slično,
- proizvodnju mašina za galvanizaciju. Ovaj razred također uključuje:
- proizvodnju dijelova i pribora za već pomenute alatne mašine.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju promjenjivih dijelova alata za alatne mašine (bušilice, kliješta, kalupi za livenje, priključci, glodalice, mašine za struganje, testere, noževi za sječenje itd.), (vidjeti: 25.73),
- proizvodnju električnih ručnih lemilica (vidjeti: 27.90),
- proizvodnju ručnih alata na sopstveni pogon (vidjeti: 28.24),
- proizvodnju mašina koje se upotrebljavaju u pogonima metala i livnicama (vidjeti: 28.91),
- proizvodnju mašina za vađenje rude i kamena (vidjeti: 28.92).

28.9 Proizvodnja ostalih mašina za posebnu namjenu

Ova grana obuhvaća proizvodnju mašina za posebnu namjenu, tj. mašina koje se isključivo koriste u određenim industrijskim ili neindustrijskim djelatnostima.

Iako se većina ostalih mašina za posebnu namjenu upotrebljava u proizvodnim procesima kao što su proizvodnja hrane i tekstila, ova grana obuhvaća i proizvodnju mašina koje su karakteristične za ostale neindustrijske djelatnosti kao što je oprema za pokretanje aviona ili oprema za zabavne parkove.

28.91 Proizvodnja mašina za metalurgiju

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju mašina i opreme za rukovanje vrućim metalima: za livenje, mašina za livenje,
- proizvodnju linija za valjanje metala i valjaka za ove linije.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju mašina za vuču metala (vidjeti: 28.41),
- proizvodnju kutija i kalupa za livenje [osim, kalupa za ingote (metalne komade)], (vidjeti: 25.73),
- proizvodnju mašina za oblikovanje kalupa u livnicama (vidjeti: 28.99).

28.92 Proizvodnja mašina za rudnike, kamenolome i građevinarstvo

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju beskonačnih pokretnih traka i transportera (prijenosnih traka) za rad pod zemljom,
- proizvodnju mašina za bušenje, sječenje, iskopavanje i prokopavanje tunela (bez obzira na to da li su za upotrebu pod zemljom ili ne),
- proizvodnju mašina za prosijavanje, sortiranje, separaciju, pranje, drobljenje itd. kojim se obrađuju minerali,
- proizvodnju mješača za beton i malter,
- proizvodnju mašina za zemljane radove:
  - buldožeri, angladožeri (kopačice), mašine za ravnanje zemljišta (grederi), mašine za struganje i zgrtanje (grtalice), nivelirke, mehaničke kopačice (bageri, rovokopači, kašikare), utovarivači itd.,
- proizvodnju mašina za natrpavanje i vađenje jamske građe, mašina za nanošenje površinskih slojeva maltera, bitumena, betona itd.,
- proizvodnju traktora gusjeničara i drugih vrsta traktora koji se upotrebljavaju u građevinarstvu i rudarstvu,
- proizvodnju lopata za buldožere i angladožere (kopačice),
- proizvodnju kamiona dampera za prijevoz tereta izvan puteva.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju opreme za dizanje i prenošenje (vidjeti: 28.22),
- proizvodnju ostalih traktora (vidjeti: 28.30, 29.10),
- proizvodnju alatnih mašina za obradu kamena, obuhvaćajući mašine za cijepanje ili grubu obradu kamena (vidjeti: 28.49),
- proizvodnju kamiona za miješanje betona (vidjeti: 29.10).

28.93 Proizvodnja mašina za industriju hrane, pića i duhana

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sušara za poljoprivredu,
- proizvodnju mašina za mljekarsku industriju,
  - separatori mlijeka,
  - mašine za obradu mlijeka (npr. homogenizatori),
  - mašine za preradu mlijeka (bučkalice, mašine za obradu i oblikovanje putera),
  - mašine za izradu sira (homogenizatori, kalupi, prese itd.),
- proizvodnju mašina za mlinsku industriju:
  - mašine za čišćenje, sortiranje i gradaciju sjemenja, zrna ili sušenog mahunastog povrća (vijači, sita, separatori, mašine za čišćenje zrna itd.),
  - mašine za proizvodnju brašna i prekrupe (mlinski valjci, dozeri sirovina, sita, separatori mekinja za čišćenje, mješači, ljuštilice za rižu, mahunarke),
- proizvodnju presa i mašina za gnječenje itd. koje se upotrebljavaju u proizvodnji vina, jabukovače, voćnih sokova itd.,
- proizvodnju mašina za pekarsku industriju i izradu makarona, špageta i sličnih proizvoda:
  - pekarske peći, uređaji za miješanje, dijeljenje, oblikovanje i rezanje tijesta, mašine za slaganje keksa itd.,
- proizvodnju mašina i opreme za preradu raznovrsne hrane:
  - mašine za proizvodnju proizvoda od šećera (slatkiša), kakaoa ili čokolade, za proizvodnju šećera i piva, za obradu i preradu mesa ili mesa peradi, za pripremanje voća, oraha i povrća, za preradu ribe, školjki i druge morske hrane,
    - ostale mašine za industrijsku pripremu ili proizvodnju hrane ili pića,
  - proizvodnju mašina za vađenje i preradu životinjskih i biljnih masti i ulja,
  - proizvodnju mašina za preradu duhana i izradu cigareta, cigara, duhana za lulu, duhana za žvakanje i šmrkanje,
  - proizvodnju mašina za pripremu hrane u hotelima i restoranima.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju opreme za zračenje hrane i mlijeka (vidjeti: 26.60),
- proizvodnju mašina za pakiranje, zamotavanje i vaganje (vidjeti: 28.29),
- proizvodnju mašina za čišćenje, sortiranje ili klasiranje jaja, voća i ostalih usjeva (osim sjemenja, zrnastog ili suvog mahunastog povrća), (vidjeti: 28.30).

28.94 Proizvodnja mašina za industriju tekstila, odjeće i kože

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju mašina za industriju tekstila:
  - mašine za pripremu, proizvodnju, izvlačenje (ekstrudiranje), vučenje, teksturisane i sječenje vještačkih ili sintetičkih vlakana, materijala ili prediva,
  - mašine za pripremu tekstilnih vlakana: čišćenje pamuka od sjemenja, raskidanje bala, sakupljanje i rastresanje pamuka, pranje i karbonizaciju vune, češljanje, grebenanje i namotavanje vune na ramove itd.,
  - mašine za pređenje,
  - mašine za pripremu tekstilnog prediva: za namotavanje, izradu potki i drugi pripadajućih mašina,
  - tkalački razboji, obuhvaćajući ručne razboje,
  - mašine za pletenje,
  - mašine za izradu čvorovanih mreža, tila, čipki, pletenica itd.,
- proizvodnju pomoćnih mašina i opreme za tekstilne mašine:
  - dobi-mašine, žakard-mašine, mehanizmi za automatsko zaustavljanje kretanja, mehanizmi za mijenjanje tkačkih čunaka, vretena i leptirnjača za vretena itd.,
- proizvodnju mašina za štampanje tekstila,
- proizvodnju mašina za obradu tkanina:
  - mašine za filterisanje i prečišćavanje
    - mašine za pranje, bijeljenje, dekorisanje, finalnu doradu, premazivanje ili impregnaciju tkanina,
    - mašine za namotavanje, odmotavanje, previjanje, sječenje i perforisanje tekstilnih vlakana,
- proizvodnju mašina za pranje i mašina za peglanje:
  - mašine za pranje i mašine za peglanje, obuhvaćajući i tople prese,
  - mašine za pranje i sušenje perioničkog tipa,
  - mašine za hemijsko čišćenje,
- proizvodnju šivaćih mašina, glava i igala za šivaće mašine (bez obzira na to da li se upotrebljavaju u domaćinstvu ili ne),
- proizvodnju mašina za izradu ili dovršavanje filca ili netkanog tekstila,
- proizvodnju mašina za industriju kože:
  - za pripremu, štavljenje ili obradu sirovih koža, krzna ili štavljenih koža,
  - mašine za izradu i popravku obuće i drugih proizvoda od krzna, sirove kože i obrađene kože.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju kartica od papira i kartona za upotrebu na žakard-mašinama (vidjeti: 17.29),
- proizvodnju mašina za pranje i sušenje u domaćinstvu (vidjeti: 27.51),
- proizvodnju kalander-mašina (vidjeti: 28.29),
- proizvodnju mašina koje se upotrebljavaju u knjigovezačkim radovima (povezivanje knjiga), (vidjeti: 28.99).

28.95 Proizvodnja mašina za industriju papira i kartona

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju mašina za izradu papira i kartona,
- proizvodnju mašina za izradu predmeta od papira i kartona.
- proizvodnju mašina za izradu pulpe (celuloznog papira),

28.96 Proizvodnja mašina za plastične mase i gumu

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju mašina za obradu meke gume ili plastične mase i mašina za izradu proizvoda od tih materijala:
  - ekstrudera, kalupa, mašina za izradu pneumatike i protektovanje guma i drugih mašina za izradu posebnih vrsta proizvoda od gume i plastičnih masa.

28.99 Proizvodnja ostalih mašina za specijalnu namjenu, d. n.

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju mašina za specijalnu namjenu koje nisu razvrstane na drugom mjestu.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sušara za drvo, papirnu pulpu (celulozni papir), papir ili karton i druge materijale (osim za poljoprivredne proizvode i tekstil),
- proizvodnju štamparskih mašina, knjigovezačkih mašina i mašina za djelatnosti koje podržavaju štampanje na raznovrsnim materijalima,
- proizvodnju mašina za izradu crijepa, cigli i opeke, oblikovanje keramičkih proizvoda, cijevi, grafitnih elektroda, krede za pisanje, kalupa u livnicama itd.,
- proizvodnju mašina za proizvodnju poluprovodnika,
- proizvodnju industrijskih robota za izvođenje višenamjenskih specijalnih zadataka,
- proizvodnju različitih specijalnih mašina i opreme:
  - mašine za sastavljanje električnih i elektronskih svjetiljki (lampi), cijevi i rasvjete,
  - mašine za izradu ili toplu obradu stakla ili staklene robe, staklenih vlakana ili prediva,
  - mašine i aparati za separaciju izotopa,
- proizvodnju uređaja za centriranje i balansiranje guma; oprema za balansiranje (osim balansiranja točkova),
- proizvodnju središnjeg sistema za podmazivanje,
- proizvodnju opreme za lansiranje aviona, opreme za lansiranje katapultom na nosaču aviona i pripadajuće opreme,
- proizvodnju kreveta za sunčanje (solarija),
- proizvodnju opreme za automatizirane kuglane (npr. podizač čunjeva),
- proizvodnju vrteški, ljuljački, streljana i drugih uređaja za zabavu.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju uređaja za domaćinstvo (vidjeti: 27.5),
- proizvodnju fotokopir uređaja itd. (vidjeti: 28.23),
- proizvodnju uređaja ili opreme za rad sa tvrdom gumom, tvrdim plastičnim masama ili hladnim staklom (vidjeti: 28.49),
- proizvodnju kalupa za komade metala (ingote), (vidjeti: 28.91).

29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica

Ova oblast obuhvaća proizvodnju motornih vozila za prijevoz putnika ili robe. Ovdje je razvrstana proizvodnja različitih dijelova i pribora, kao i proizvodnja prikolica i poluprikolica. Održavanje i popravka vozila proizvedenih u ovoj oblasti razvrstani su u 45.20.

29.1 Proizvodnja motornih vozila

29.10 Proizvodnja motornih vozila

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju putničkih vozila,
- proizvodnju komercijalnih vozila:
  - džipovi, kamioni i kamioneti, teretnjaci, drumski traktori sa poluprikolicama itd.,
- proizvodnju autobusa, trolejbusa i kočija,
- proizvodnju motora za motorna vozila,
- proizvodnju šasija, sa ugrađenim motorom, za motorna vozila,
- proizvodnju ostalih motornih vozila:
  - vozila konstruisana za vožnju po snijegu, specijalna vozila za prijevoz putnika na terenima za golf, amfibijskih vozila itd.,
  - vatrogasna vozila, motorna vozila za čišćenje ulica, putujuće biblioteke, oklopna vozila itd.,
  - kamioni za miješanje betona,
- automatska transferna vozila - ATV (motocikla), karting i slično, uključujući vozila za trke.

Ovaj razred također uključuje:

- fabričko poboljšavanje karakteristika motora motornih vozila.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju električnih motora (osim startnih motora), (vidjeti: 27.11),
- proizvodnju rasvjetne opreme za motorna vozila (vidjeti: 27.40),
- proizvodnju klipova, klipnih prstenova i karburatora (vidjeti: 28.11),

- proizvodnju traktora za poljoprivredu (vidjeti: 28.30),
- proizvodnju traktora koji se koriste u građevinarstvu i rudarstvu (vidjeti: 28.92),
- proizvodnju kamiona za istovar (vidjeti: 28.92),
- proizvodnju karoserija za motorna vozila (vidjeti: 29.20),
- proizvodnju električnih dijelova za motorna vozila (vidjeti: 29.31),
- proizvodnju dijelova i pribora za motorna vozila (vidjeti: 29.32),
- proizvodnju tenkova i ostalih vojnih borbenih vozila (vidjeti: 30.40),
- održavanje i popravku motornih vozila (vidjeti: 45.20).

29.2 Proizvodnja karoserija za motorna vozila; proizvodnja prikolica i poluprikolica

29.20 Proizvodnja karoserija za motorna vozila; proizvodnja prikolica i poluprikolica

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju karoserija, uključujući i kabine za motorna vozila,
- proizvodnju opreme za sve vrste vozila, prikolica i poluprikolica,
- proizvodnju prikolica i poluprikolica:
  - cisterne, prikolice za selidbe itd.,
  - kamp-prikolice itd.,
- proizvodnju kontejnera namijenjenih za jedan ili više načina transporta.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju prikolica i poluprikolica posebno namijenjenih za upotrebu u poljoprivredi (vidjeti: 28.30),
- proizvodnju dijelova i pribora za karoserije motornih vozila (vidjeti: 29.32),
- proizvodnju vozila koje vuku životinje (vidjeti: 30.99).

29.3 Proizvodnja dijelova i pribora za motorna vozila

29.31 Proizvodnja električne i elektronske opreme za motorna vozila

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju električne i elektronske opreme za motorna vozila kao što su generatori, alternatori, svjećice, žice za inicijalno pokretanje vozila, opreme za dizanje i spuštanje prozora, otvaranje i zatvaranje vrata, mjerači sklopljeni u panel-instrumentnu spravu, regulatori napona, elektromagnetne spojnice itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju baterija za vozila (vidjeti: 27.20),
- proizvodnju rasvjetne opreme za motorna vozila (vidjeti: 27.40),
- proizvodnju pumpi za motorna vozila i motore (vidjeti: 28.13).

29.32 Proizvodnja ostalih dijelova i pribora za motorna vozila

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju različitih dijelova i pribora za motorna vozila:
  - kočnice, mijenjačke kutije, osovine, točkovi, amortizeri, hladnjaci, prigušivači, izduvne cijevi, katalizatori, kvačila, volani, upravljački stubovi i upravljačke kutije,
- proizvodnju dijelova i pribora za karoserije motornih vozila:
  - sigurnosni pojasevi, zračni jastuci, vrata, branici,
- proizvodnju automobilskih sjedišta.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju spoljašnjih i unutrašnjih guma za vozila (vidjeti: 22.11),
- proizvodnju gumenih cijevi, pojaseva i ostalih proizvoda od gume (vidjeti: 22.19),
- proizvodnju klipova, klipnih prstenova i karburatora (vidjeti: 28.11),
- održavanje, popravku i alternaciju motornih vozila (vidjeti: 45.20).

30 Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava

Ova oblast obuhvaća proizvodnju saobraćajnih sredstava kao što je izgradnja brodova i čamaca, proizvodnju šinskih vozila i lokomotiva, aviona i vasijskih letjelica i proizvodnju njihovih dijelova.

30.1 Izgradnja brodova i čamaca

Ova grana obuhvaća izgradnju brodova, čamaca i ostalih plovnih objekata za potrebe prijevoza i ostale komercijalne svrhe, kao i za potrebe sporta i rekreacije.

30.11 Izgradnja brodova i plovnih konstrukcija

Ovaj razred obuhvaća izgradnju brodova i plovnih objekata, osim plovnih objekata za sport i rekreaciju.

Ovaj razred uključuje:

- izgradnju komercijalnih brodova:
  - putnički brodovi, trajekti, brodovi za prijevoz tereta, tankeri, tegljači itd.,
- izgradnju ratnih brodova,
- izgradnju ribarskih brodova i fabrika na brodovima za preradu ribe.

Ovaj razred također uključuje:

- izgradnju hidrokrilnih brodova (gliseri), osim glisera za rekreaciju,
- izgradnju platformi za bušenje, plovnih ili uronjenih,
- izgradnju plovnih objekata:
  - plovni dokovi, pontoni, kesoni, plovna pristaništa, plutače, plovni spremnici, teglenice, svjetionici, plovne dizalice, gumeni čamci na naduvavanje koji se ne koriste u rekreacijske svrhe itd.,
- proizvodnju elemenata za brodove i plovne objekte. Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju dijelova za brodove koji ne čine glavne dijelove trupa:
  - proizvodnju jedara (vidjeti: 13.92),
  - proizvodnju brodskih propelera (vidjeti: 25.99),
  - proizvodnju sidara od gvožđa i čelika (vidjeti: 25.99),
  - proizvodnju brodskih motora (vidjeti: 28.11),
- proizvodnju navigacijskih instrumenata (vidjeti: 26.51),
- proizvodnju svjetlosne opreme za brodove (vidjeti: 27.40),
- proizvodnju amfibijskih motornih vozila (vidjeti: 29.10),
- proizvodnju brodova i čamaca na naduvavanje koji se koriste za rekreaciju (vidjeti: 30.12),
- specijalizirani popravci i održavanje brodova i plovnih objekata (vidjeti: 33.15),
- lomljenje brodova (vidjeti: 38.31),
- unutrašnje instalacije brodova (vidjeti: 43.3).

30.12 Izgradnja čamaca za rasonodu i sportskih čamaca

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju brodova i čamaca na naduvavanje,
- izgradnju jedrilica sa pomoćnim motorom ili bez njega,
- izgradnju motornih čamaca,
- izgradnju hidrauličnih brodova (glisera) za rasonodu i sport,
- proizvodnju osobnih skutera,
- proizvodnju ostalih čamaca za rasonodu i sport:
  - kanu, kajak, čamci za veslanje, skifovi (laki čamci). Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju dijelova čamaca za rasonodu i sport:
  - proizvodnju jedara (vidjeti: 13.92),
  - proizvodnju sidara od gvožđa i čelika (vidjeti: 25.99),
  - proizvodnju brodskih motora (vidjeti: 28.11),
- proizvodnju dasaka za jedrenje i surfanje (vidjeti: 32.30),
- održavanje i popravku brodova za rasonodu (vidjeti: 33.15).

30.2 Proizvodnja željezničkih lokomotiva i šinskih vozila

30.20 Proizvodnja željezničkih lokomotiva i šinskih vozila

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju električnih, dizel, parnih i drugih željezničkih lokomotiva,
- proizvodnju samohodnih željezničkih i tramvajskih vagona, prikolica i teretnih vagona, vozila za održavanje i servisiranje,
- proizvodnju željezničkih i tramvajskih vagona bez sopstvenog pogona:
  - putnički vagoni, teretni vagoni, vagoni-cisterne, vagoni sa automatskim istovarom, vagoni-radionice, vagoni-dizalice, tenderi itd.,
- proizvodnju specijaliziranih dijelova željezničkih i tramvajskih lokomotiva i (šinskih) vagona:
  - donji dijelovi vagona (podvozje), osovine i točkovi, kočnice i njihovi dijelovi, kuke i cijevne spojnice vagona, odbojnici vagona i njihovi dijelovi, amortizeri, kosturi vagona i lokomotiva, karoserija (trup), spojevi (platforme) za prolaz između vagona itd.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju lokomotiva i šinskih vozila za rudnike,
- proizvodnju mehaničke i elektromehaničke opreme za signalizaciju, opremu za sigurnost i kontrolu željezničkog, tramvajskog, drumskog saobraćaja, saobraćaja na unutrašnjim vodenim putevima, u parking objektima ili avionskim uzletištima itd.,
- proizvodnju sjedišta za željeznička vozila.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju nesastavljenih šina (vidjeti: 24.10),
- proizvodnju pričvršćivača za sastavljanje željezničkog kolosijeka (vidjeti: 25.99),
- proizvodnju elektromotora (vidjeti: 27.11),
- proizvodnju opreme za električnu signalizaciju, opreme za sigurnost i kontrolu saobraćaja (vidjeti: 27.90),
- proizvodnju motora i turbina (vidjeti: 28.11).

30.3 Proizvodnja zrakoplovnih i vasijskih letjelica i pripadajućih prijevoznih sredstava i opreme

30.30 Proizvodnja zrakoplovnih i vasijskih letjelica i pripadajućih prijevoznih sredstava i opreme

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju aviona za prijevoz robe i putnika za potrebe odbrambenih snaga, za sport i druge svrhe,
- proizvodnju helikoptera,
- proizvodnju zrakoplovnih jedrilica i zmajeva kojima se upravlja,
- proizvodnju dirizabla i balona,
- proizvodnju dijelova i pribora za avione ovog razreda:
  - glavnih dijelova kao što su trupovi aviona, krila, vrata, kontrolne površine, uređaji za spuštanje, rezervoari za gorivo, pilotske kabine itd.,
  - elise, rotor i lopatice rotora za helikoptere,
  - motori i mašine općeg tipa koji se koriste za zrakoplovne letjelice,
  - dijelovi turbomlaznih i turbopropelerskih motora,
- proizvodnju uređaja za obuku letenja na zemlji (trenažera),
- proizvodnju vasijskih letjelica i lansiranih vozila, satelita, međuplanetarnih sonde, orbitalnih stanica, vasijskih brodova itd.,
- proizvodnju interkontinentalnih balističkih projektila (ICBM).

Ovaj razred također uključuje:

- servisiranje i zamjenu aviona i avionskih motora,
- proizvodnju sjedišta za avione (zrakoplovne letjelice). Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju padobrana (vidjeti: 13.92),
- proizvodnju uobičajenog vojnog oružja i municije (vidjeti: 25.40),
- proizvodnju telekomunikacione opreme za satelite (vidjeti: 26.30),
- proizvodnju kontrolno-mjernih instrumenata za letjelice i avione (vidjeti: 26.51),
- proizvodnju sistema za zračnu navigaciju (vidjeti: 26.51),

- proizvodnju svjetlosne opreme za avione i druge letjelice (vidjeti: 27.40),
- proizvodnju dijelova za pokretanje letjelica i drugih električnih dijelova za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem (vidjeti: 27.90),
- proizvodnju klipova, klipnih prstenova i karburatora (vidjeti: 28.11),
- proizvodnju uređaja za polijetanje aviona (zrakoplovnih letjelica), zrakoplovnih izbacivača katapulta i pripadajuće opreme (vidjeti: 28.99).

30.4 Proizvodnja vojnih borbenih vozila

30.40 Proizvodnja vojnih borbenih vozila

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju tenkova,
- proizvodnju naoružanih vojnih amfibijskih vozila,
- proizvodnju ostalih vojnih borbenih vozila.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju oružja i municije (vidjeti: 25.40).

30.9 Proizvodnja saobraćajnih sredstava, d. n.

Ova grana obuhvaća proizvodnju drugih saobraćajnih sredstava, osim motornih vozila i željeznice, vodenih, zračnih i vasioniskih prijevoznih sredstava i vojnih vozila.

30.91 Proizvodnja motocikala

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju motocikala, mopeda i bicikala sa pomoćnim motorom,
- proizvodnju motora za motocikle,
- proizvodnju bočnih prikolica za motocikle,
- proizvodnju dijelova i pribora za motocikle.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju bicikala (vidjeti: 30.92),
- proizvodnju invalidskih kolica (vidjeti: 30.92).

30.92 Proizvodnja bicikala i invalidskih kolica

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju bicikala bez motora i ostalih bicikala, obuhvaćajući tricikle sa ugradnom kutijom za transport (dostavljanje) robe, dvocikle, dječje bicikle, tricikle,
- proizvodnju dijelova i pribora za bicikle,
- proizvodnju invalidskih kolica sa ili bez motora,
- proizvodnju dijelova i pribora za invalidska kolica,
- proizvodnju dječjih kolica.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju bicikala sa pomoćnim motorom (vidjeti: 30.91),
- proizvodnju igračkaka na točkove namijenjenih vožnji, obuhvaćajući bicikle i tricikle od plastičnih masa (vidjeti: 32.40).

30.99 Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju vozila na ručno upravljanje: kolica za prijevoz prtljage, ručnih kolica, sanki, kolica za kupovinu itd.,
- proizvodnju vozila koja vuku životinje (zaprežnih vozila) kao što su kočije na dva točka (jednosjed), kočije koje vuku magarci, katafalk itd.

Ovaj razred isključuje:

- radne kamionete, neovisno od toga da li su opremljeni opremom za podizanje i rukovanje, na sopstveni pogon ili ne, koja se koriste u fabrikama (obuhvaćajući ručna kolica i tačke), (vidjeti: 28.22),

- dekorativna kolica za potrebe restorana kao što su kolica za desert, jela i dr. (vidjeti: 31.01).

31 Proizvodnja namještaja

Ova oblast obuhvaća proizvodnju namještaja i pripadajućih proizvoda od bilo kog materijala osim kamena, betona i keramike. Procesi koji se koriste u proizvodnji namještaja su standardne metode oblikovanja materijala i spajanje komponenti, uključujući isijecanje, modeliranje i laminiranje. Dizajn proizvoda, estetski i funkcionalni kvalitet, važan su aspekt proizvodnog procesa.

Neki procesi koji se upotrebljavaju u proizvodnji namještaja slični su procesima u ostalim segmentima proizvodnje. Na primjer, isijecanje i sastavljanje pojavljuju se u proizvodnji drvene građe, koja je razvrstana u oblasti 16 (Prerada drveta i proizvoda od drveta). Ipak, višestrukim procesima razlikuje se proizvodnja namještaja od drveta od proizvodnje proizvoda od drveta. Slično, u proizvodnji namještaja od metala upotrebljavaju se tehnike kao što su one u proizvodnji kružno oblikovanih proizvoda koji su klasificirani u oblasti 25 (Proizvodnja proizvoda od metala). Proces oblikovanja namještaja od plastičnih masa sličan je oblikovanju ostalih proizvoda od plastičnih masa. Međutim, proizvodnja namještaja od plastičnih masa ima tendenciju da postane specijalizirana djelatnost.

31.0 Proizvodnja namještaja

31.01 Proizvodnja namještaja za poslovne i prodajne prostore

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju namještaja bilo koje vrste, od bilo kog materijala (osim kamena, betona ili keramike) za bilo koje mjesto i bilo koje svrhe.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju stolica i sjedišta za urede, radne sobe, hotele, restorane, javne potrebe i potrebe u domaćinstvu,
- proizvodnju stolica i sjedišta za pozorišta, kina i slično,
- proizvodnju specijalnog namještaja za prodavnice: tezge, izložbene police i ormari, stalaže itd.,
- proizvodnju uredskog namještaja,
- proizvodnju laboratorijskih klupa, stolica (bez naslona) i ostalih laboratorijskih sjedišta i laboratorijskog namještaja (npr. kabineta i stolova),
- proizvodnju namještaja za crkve, škole i restorane.

Ovaj razred također uključuje:

- dekorativna kolica za potrebe restorana kao što su kolica za deserte, jela itd.

Ovaj razred isključuje:

- školske table (vidjeti: 28.23),
- proizvodnju sjedišta za automobile (vidjeti: 29.32),
- proizvodnju sjedišta za vozove (vidjeti: 30.20),
- proizvodnju sjedišta za avione (vidjeti: 30.30),
- proizvodnju medicinskog, hirurškog, zubarskog ili veterinarskog namještaja (vidjeti: 32.50),
- ugradnju i postavljanje pridruženog namještaja, postavljanje pomičnih pregrada, montiranje laboratorijskog namještaja (vidjeti: 43.32).

31.02 Proizvodnja kuhinjskog namještaja

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju kuhinjskog namještaja.

31.03 Proizvodnja madraca

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju madraca:
  - madraci punjeni sa oprugama ili iznutra opremljeni nosećim materijalima,
  - nepresvučeni madraci od pjenaste gume ili plastičnih masa,
- proizvodnju nosača za madrace.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju madraca za naduvavanje od gume (vidjeti: 22.19),
- proizvodnju vodenih kreveta od gume (vidjeti: 22.19).

31.09 Proizvodnja ostalog namještaja

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju sofa, sofa kreveta i sofa garnitura,
- proizvodnju stolica i sjedišta za bašte,
- proizvodnju namještaja za spavaće sobe, dnevne boravke, bašte itd.,
- proizvodnju ormarića za šivaće mašine, televizore itd. Ovaj razred također uključuje:
- dovršavanje namještaja kao što je tapaciranje stolica i sjedišta,
- dovršavanje namještaja kao što je prskanje, bojenje, francusko poliranje, tapaciranje.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju jastuka, jastučića, pokrivača i perina (vidjeti: 13.92),
- proizvodnju namještaja od keramike, betona ili kamena (vidjeti: 23.42, 23.69, 23.70),
- proizvodnju svjetiljki i pribora za rasvjetu (vidjeti: 27.40),
- proizvodnju sjedišta za automobile (vidjeti: 29.32),
- proizvodnju sjedišta za vozove (vidjeti: 30.20),
- proizvodnju sjedišta za zrakoplovne letjelice (vidjeti: 30.30),
- ponovno tapeciranje i restauriranje namještaja (vidjeti: 95.24).

32 Ostala prerađivačka industrija

Ova oblast obuhvaća proizvodnju različitih proizvoda koji nisu uključeni u ostalim dijelovima klasifikacije. Budući da je ovo rezidualna oblast, proizvodni procesi, ulazni materijali i upotreba proizvedenih proizvoda mogu imati vrlo široke i uobičajene kriterije koji se ne mogu ovdje primijeniti za grupisanje razreda u oblasti.

32.1 Proizvodnja nakita, bižuterije i pripadajućih proizvoda

Ova grana obuhvaća proizvodnju nakita i bižuterije (imitacije nakita).

32.11 Proizvodnja kovanog novca

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju kovanog novca, obuhvaćajući i novac koji je zakonsko sredstvo plaćanja bez obzira na to da li je od plemenitog metala ili nije.

32.12 Proizvodnja nakita i pripadajućih proizvoda

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju obrađenih bisera,
- proizvodnju obrađenog dragog i poludragog kamena, obuhvaćajući i obradu kamena industrijskog kvaliteta, kao i sintetičkog i rekonstruisanog dragog i poludragog kamena,
- obradu dijamanta,
- proizvodnju nakita od plemenitih metala ili baznih metala presvučenih plemenitim metalima od dragog ili poludragog kamena, ili u kombinaciji plemenitih metala i dragog i poludragog kamena ili od drugih materijala,
- proizvodnju zlatarskih predmeta od plemenitih metala ili baznih metala presvučenih plemenitim metalima:
  - pribor za jelo, posuđe (plitko i duboko), predmeti za toaletnu upotrebu, uredski predmeti, proizvodi koji se koriste za religijske svrhe itd.,
- proizvodnju tehničkih i laboratorijskih predmeta od plemenitih metala (osim instrumenata i njihovih dijelova): lončića za taljenje, špatula, elektroplatiniranih anoda itd.,
- proizvodnju kaiševa za satove od plemenitih metala, zglobnih narukvica, običnih narukvica za satove i kutija za cigarete (tabakere).

Ovaj razred također uključuje:

- graviranje osobnih predmeta od plemenitih i neplemenitih metala.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju kaiševa za satove od nemetalnih materijala (tkanina, koža, plastika itd.), (vidjeti: 15.12),
- proizvodnju predmeta od osnovnih metala presvučenih plemenitim metalima (osim imitacije nakita),

(vidjeti: oblast 25),

- proizvodnju kućišta za satove (vidjeti: 26.52),
- proizvodnju kaiševa za satove od metala (neplemenitih), (vidjeti: 32.13),
- proizvodnju bižuterije (imitacije nakita), (vidjeti: 32.13),
- popravku nakita (vidjeti: 95.25).

32.13 Proizvodnja bižuterije i pripadajućih proizvoda

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju vještačkog nakita ili imitacije nakita:
  - prstenje, narukvice, ogrlice i slični predmeti napravljeni od osnovnih metala presvučenih sa plemenitim metalima,
  - nakit koji sadrži imitaciju dragog kamena kao što je imitacija dragulja, imitacija dijamanata i slično,
- proizvodnju kaiševa za satove od metala (osim od plemenitih metala).

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju nakita od plemenitih metala ili presvučenih plemenitim metalima (vidjeti: 32.12),
- proizvodnju nakita koji sadrže pravi dragi kamen (vidjeti: 32.12),
- proizvodnju kaiševa za satove od plemenitih metala (vidjeti: 32.12).

32.2 Proizvodnja muzičkih instrumenata

32.20 Proizvodnja muzičkih instrumenata

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju instrumenata sa žicom,
- proizvodnju klavijaturnih instrumenata sa žicom, obuhvaćajući automatski klavir (piano),
- proizvodnju orgulja sa cijevima i tipkama, obuhvaćajući harmonije i slične klavijaturne instrumente sa slobodnim metalnim piskovima,
- proizvodnju harmonika i sličnih instrumenata, obuhvaćajući i usne harmonike,
- proizvodnju duvačkih instrumenata,
- proizvodnju muzičkih instrumenata kao što su udaraljke,
- proizvodnju muzičkih instrumenata čiji se zvuk elektronski proizvodi,
- proizvodnju muzičkih kutija, orguljica i vašarskih orguljica, kaliopa itd.,
- proizvodnju dijelova i pribora za instrumente:
  - metronomi, tonske viljuške, pištaljke za davanje visine tona pjevačima, žica, diskova i valjaka za automatske mehaničke instrumente itd.

Ovaj razred također uključuje:

- proizvodnju pištaljki, pozivnih truba i ostalih duvačkih instrumenata za zvučne signale.

Ovaj razred isključuje:

- umnožavanje presnimljenih audio i video traka i diskova (vidjeti: 18.2),
- proizvodnju mikrofona, pojačala, zvučnika, slušalica i sličnih komponenti (vidjeti: 26.40),
- proizvodnju gramofona, magnetofona i slično (vidjeti: 26.40),
- proizvodnju muzičkih instrumenata igrački (vidjeti: 32.40),
- restauraciju orgulja i drugih historijskih muzičkih instrumenata (vidjeti: 33.19),
- izdavanje presnimljenih audio i video traka i diskova (vidjeti: 59.20),
- podešavanje (štimanje) klavira (vidjeti: 95.29).

32.3 Proizvodnja sportske opreme

32.30 Proizvodnja sportske opreme

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju sportske i atletske opreme (osim odjeće i obuće).

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju predmeta i opreme za sport, igre na otvorenom i u zatvorenom prostoru, od bilo kog materijala:
  - tvrdih, mekih lopti i lopti na naduvavanje,

- reketi, batine, palice za golf,
- skije, vezovi i štapovi,
- skijaške cipele (pancerice),
- daske za jedrenje i surfanje,
- rekviziti za sportski ribolov, obuhvaćajući mreže,
- rekviziti za lov, alpinizam itd.,
- sportske rukavice od kože i sportske naglavne garniture,
- bazeni za plivanje, dječiji bazeni (na punjenje) itd.,
- klizaljke, koturaljke itd.,
- lukovi i strijele,
- gimnastička oprema, oprema za fitness centre i atletska oprema.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju jedara za čamce (vidjeti: 13.92),
- proizvodnju sportske odjeće (vidjeti: 14.19),
- proizvodnju sedlarskih i saračkih proizvoda (vidjeti: 15.12),
- proizvodnju bičeva (korbača) i štapova za jahanje (vidjeti: 15.12),
- proizvodnju sportske obuće (vidjeti: 15.20),
- proizvodnju sportskog oružja i municije (vidjeti: 25.40),
- proizvodnju metalnih utega koji se koriste za dizanje u sportu (vidjeti: 25.99),
- proizvodnju sportskih vozila, osim tobogana i slično (vidjeti: oblasti 29 i 30),
- proizvodnju čamaca (vidjeti: 30.12),
- proizvodnju stolova za bilijar (vidjeti: 32.40),
- proizvodnju čepova za uši i nos (npr. za plivanje i za zaštitu od buke), (vidjeti: 32.99),
- popravku sportske opreme (vidjeti: 95.29).

32.4 Proizvodnja igara i igračkaka

32.40 Proizvodnja igara i igračkaka

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju lutaka, igračkaka i igara (uključujući elektronske igre), kutija sa priborom za hobi i dječija vozila (osim metalnih bicikala i tricikala).

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju lutaka, odjeće i pribora za lutke,
- proizvodnju akcijskih igračkaka,
- proizvodnju igračkaka sa životinjskim likovima,
- proizvodnju muzičkih instrumenata igračkaka,
- proizvodnju karata za igru,
- proizvodnju igara na pločama i sličnih vrsta igara,
- proizvodnju elektronskih igara: šaha itd.,
- proizvodnju umanjenih modela (maketa) i sličnih modela za zabavu, električnih vozova, setova za sastavljanje,
- proizvodnju zabavnih automata, igara na automatima koji se u rad puštaju kovanicama, bilijara, specijalnih stolova za kasino igre itd.,
- proizvodnju predmeta za luna-parkove, stone i sobne igre,
- proizvodnju igračkaka sa točkovima za vožnju, obuhvaćajući plastične bicikle i tricikle,
- proizvodnju slagalica i sličnih predmeta itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju konzola za video-igre (vidjeti: 26.40),
- proizvodnju bicikala (vidjeti: 30.92),
- proizvodnju rekvizita za šale i trikove (vidjeti: 32.99),
- pisanje i izdavanje softvera za računarske igre (vidjeti: 58.21, 62.01).

32.5 Proizvodnja medicinskih i stomatoloških instrumenata i pribora

32.50 Proizvodnja medicinskih i stomatoloških instrumenata i pribora

Ovaj razred obuhvaća proizvodnju laboratorijskih aparata, hirurških i medicinskih instrumenata, stomatološke opreme i pomagala, ortodontskih pomagala, zubala i ortodontskog pribora. Obuhvaćena je proizvodnja

medicinskog, stomatološkog i sličnog namještaja, pri čemu dopunske funkcije determinišu svrhu proizvoda, npr. zubarska stolica izrađena sa hidrauličnim funkcijama.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju hirurških ogrtača, gumenih rukavica (medicinskih), sterilnih traka i tkanina,
- proizvodnju stomatološkog punjenja i cementa (osim stomatološkog ljepila), stomatološkog voska i ostalih stomatoloških preparata od gipsa,
- proizvodnju cementa za rekonstrukciju kostiju,
- proizvodnju stomatoloških laboratorijskih peći,
- proizvodnju laboratorijskih ultrazvučnih uređaja za čišćenje,
- proizvodnju laboratorijskih sterilizatora,
- proizvodnju laboratorijskih aparata za destilaciju, laboratorijskih centrifuga,
- proizvodnju medicinskog, hirurškog, stomatološkog i veterinarskog namještaja, kao što su:
  - stolovi za operacije,
  - stolovi za pregled,
  - bolnički kreveti sa mehaničkim podešavanjima,
  - zubarske stolice,
- proizvodnju pločica i šarafa koji se ugrađuju u slučaju preloma kosti, šprica za injekcije, igala, katetera, kanila itd.,
- proizvodnju stomatoloških instrumenata (obuhvaćajući zubarske stolice kao dio zubarske opreme),
- proizvodnju vještačkih zuba, mostova itd., izrađenih u zubotehničkim laboratorijima,
- proizvodnju ortopedskih i protetičkih naprava,
- proizvodnju staklenih očiju,
- proizvodnju medicinskih termometara,
- proizvodnju oftamoloških proizvoda, naočara, sunčanih naočara, sočiva izrađenih po receptu, kontaktnih sočiva, naočara za zaštitu.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju ljepila za zubne proteze (vidjeti: 20.42),
- proizvodnju medicinski impregnirane vate, gaze, zavoja itd. (vidjeti: 21.20),
- proizvodnju elektromedicinske i elektroterapeutske opreme (vidjeti: 26.60),
- proizvodnju invalidskih kolica (vidjeti: 30.92),
- djelatnosti optičara (vidjeti: 47.78).

32.9 Preraćivačka industrija, d. n.

32.91 Proizvodnja metli i četki

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju metli i četki, obuhvaćajući one koje čine sastavni dio mašina, ručnih mehaničkih aparata za čišćenje podova, četki sa resama, metlice i pjalice, četke i ulošci za bojenje, valjci za bojenje, brisači sa spužvom za pranje podova i drugih četki, metli itd.,
- proizvodnju četki za obuću i odjeću.

32.99 Ostala preraćivačka industrija, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju zaštitne sigurnosne opreme:
  - proizvodnju vatrootporne i zaštitne sigurnosne odjeće,
  - proizvodnju sigurnosnih pojaseva za potrebe sporta i radnog mjesta,
  - proizvodnju pojaseva za spašavanje,
  - proizvodnju zaštitnih kaciga od plastičnih masa i ostale sigurnosne opreme od plastike (npr. kaciga za atletičare),
  - proizvodnju zaštitnih odijela za vatrogasce,
  - proizvodnju sigurnosnih kaciga i ostale zaštitne opreme od metala za osobnu sigurnost,
  - proizvodnju čepova za uši i nos (za plivanje i zaštitu od buke),
  - proizvodnju plin-maski,
- proizvodnju pera i olovaka svih vrsta bez obzira na to da li su mehaničke ili nisu,
- proizvodnju umetaka za olovke,

- proizvodnju žigova za datiranje, pečatiranje ili numerisanje, ručnih aparata za otiskivanje natpisa, garnitura za ručno štampanje, traka za pisane mašine i jastučice za žigove,
  - proizvodnju globusa,
  - proizvodnju kišobrana, suncobrana, štapova za šetnju, nogu za stolice,
  - proizvodnju dugmadi, kopči (drikeri), patentnih zatvarača, nitni, velikih kopči,
  - proizvodnju upaljača za cigarete,
  - proizvodnju predmeta za osobnu upotrebu: lule za pušenje, mirisni ukrasi, termos-boce i druge termo posude za ličnu upotrebu ili za domaćinstvo, perike, vještačke brade, trepavice,
  - proizvodnju raznovrsnih predmeta: svijeća, voštanica i slično, vještačkog cvijeća, voća i grana sa lišćem, ukrasa, ručnih sita i rešeta, krojačkih lutaka, mrtvačkih sanduka itd.,
  - proizvodnju korpi za cvijeće, bukete, vijence i sličnih proizvoda,
  - djelatnosti prepariranja.
- Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju fitilja za upaljače (vidjeti: 13.96),
  - proizvodnju radnih odijela i radne odjeće (npr. laboratorijskih mantila, odijela, uniformi), (vidjeti: 14.12),
  - proizvodnju noviteta od papira (vidjeti: 17.29).

33 Popravka i instalacija mašina i opreme

Ova oblast obuhvaća specijalizirane popravke proizvoda proizvedenih u proizvodnom sektoru da bi se mašine, oprema i drugi proizvodi vratili u radno stanje. Obuhvaćeno je redovno i rutinsko održavanje (tj. servisiranje) da bi se osigurala efikasnost mašina i preventivno spriječili mogući kvarovi.

Ova oblast obuhvaća samo specijalizirane popravke i djelatnosti održavanja. Veći dio popravki obavljaju sami proizvođači mašina, opreme i ostalih proizvoda, time će se klasificiranje jedinica koje obavljaju djelatnosti proizvodnje i popravki vršiti prema principu dodate vrijednosti, a jedinice koje obavljaju obje djelatnosti razvrstaju se u proizvodnju dobara, odnosno područje prerađivačke industrije. Isti princip se primjenjuje u slučaju kada se kombinuju djelatnosti trgovine i popravki.

Rekonstrukcija ili dalja izrada (proizvodnja) mašina i opreme isto tako se smatra kao djelatnost prerađivačke industrije, a uključena je u ostalim oblastima ovog područja.

Popravka i održavanje predmeta koji se upotrebljavaju kao kapitalna dobra i oni koji se upotrebljavaju kao potrošačka dobra razvrstavaju se u popravku i održavanje dobara za domaćinstvo (npr. popravka uredskog namještaja i namještaja za domaćinstvo (vidjeti: 95.24).

U ovoj oblasti isto tako je obuhvaćena specijalizirana instalacija mašina. Instalacija opreme koja čini sastavni dio objekata ili sličnih struktura kao što je instalacija električnih žica, instalacija pokretnih stepenica ili instalacija sistema za klimatizaciju, razvrstava se u građevinarstvo.

Ova oblast isključuje:

- čišćenje industrijskih mašina (vidjeti: 81.22),
- popravku i održavanje računara i komunikacione opreme (vidjeti: 95.1),
- popravku i održavanje proizvoda za domaćinstvo (vidjeti: 95.2).

33.1 Popravka proizvoda od metala, mašina i opreme

Ova grana uključuje specijalizirane popravke proizvoda izrađenih u proizvodnom sektoru s ciljem dovođenja tih metalnih predmeta, mašina, opreme i drugih proizvoda u radno stanje. Ovdje je obuhvaćeno redovno i rutinsko održavanje tih mašina (tj. servisiranje) kako bi se osigurala efikasnost i preventivno spriječili mogući kvarovi i nepotrebni popravci.

Ova grana isključuje:

- rekonstrukciju ili dalju izradu (proizvodnju) mašina i opreme (vidjeti: odgovarajući razred u oblastima 25-30),
- čišćenje industrijskih mašina (vidjeti: 81.22),
- popravku i održavanje računara i komunikacione opreme (vidjeti: 95.1),
- popravku i održavanje predmeta za domaćinstvo (vidjeti: 95.2).

33.11 Popravka gotovih proizvoda od metala

Ovaj razred obuhvaća popravku i održavanje proizvoda od metala iz oblasti 25.

Ovaj razred uključuje:

- popravku metalnih cisterni, rezervoara i kontejnera,

- popravku i održavanje cijevi i cjevovoda,
- popravku mobilnih uređaja za varenje,
- popravku čeličnih brodskih bačvi,
- popravku i održavanje parnih kotlova i drugih generatora pare,
- popravku i održavanje pomoćne opreme koja se upotrebljava sa parnim generatorima:
  - kondenzatori, ekonomizeri, supergrijači, sakupljači pare i akumulatori,
- popravku i održavanje nuklearnih reaktora, osim separatora izotopa,
- popravku i održavanje dijelova brodskih ili drugih kotlova,
- popravku galvanizacijom kotlova za centralno grijanje i radiatora,
- popravku i održavanje vatrenog oružja i municije (uključujući popravku sportskih pištolja i pištolja za rekreaciju),
- popravku i održavanje kolica za kupovinu.

Ovaj razred isključuje:

- oštrenje noževa i testera (vidjeti: 33.12),
- popravku sistema za centralno grijanje itd. (vidjeti: 43.22),
- popravku mehaničkih uređaja za zaključavanje, sefova itd. (vidjeti: 80.20).

33.12 Popravka mašina

Ovaj razred obuhvaća popravke i održavanje industrijskih mašina i opreme kao što su oštrenje i instalacije komercijalnih i industrijskih mašinskih sječiva (lopatica) i testera; obavljanje usluga popravka mašina za varenje i uređaja za varenje - lemilica (npr. automatiziranih, običnih); popravka poljoprivrednih i ostalih teških i industrijskih mašina i opreme (npr. viljuškara i ostale opreme za rukovanje materijalima, alatnim mašinama, komercijalne i industrijske opreme za rashlađivanje, opreme za građevinarstvo i rudarske mašine), obuhvaćajući mašine i opremu iz oblasti 28.

Ovaj razred uključuje:

- popravku i održavanje neautomatiziranih motora,
- popravku i održavanje pumpi, kompresora i pripadajuće opreme,
- popravku i održavanje hidrauličnih mašina,
- popravku ventila,
- popravku zupčanika i dijelova za vožnju,
- popravku i održavanje industrijskih peći koje se upotrebljavaju za obradu,
- popravku i održavanje opreme za rukovanje i podizanje,
- popravku i održavanje komercijalne i industrijske opreme za rashlađivanje i opreme za prečišćavanje zraka,
- popravku i održavanje mašina opće namjene komercijalnog tipa,
- popravku ostalih ručnih alata na električni pogon,
- popravku i održavanje mašinskih alata i pribora za sječenje i oblikovanje metala,
- popravku i održavanje ostalih mašinskih alata,
- popravku i održavanje poljoprivrednih traktora,
- popravku i održavanje poljoprivrednih mašina, mašina za šumarstvo i sječu drveta,
- popravku i održavanje mašina za metalurgiju,
- popravku i održavanje mašina za rudnike, za građevinarstvo, za naftna i plinska polja,
- popravku i održavanje mašina za preradu hrane, pića i duhana,
- popravku i održavanje mašina za proizvodnju tekstila, tekstilne odjeće i kože,
- popravku i održavanje mašina za proizvodnju papira,
- popravku i održavanje mašina za proizvodnju plastičnih masa i gume,
- popravku i održavanje ostalih mašina za specijalne namjene iz oblasti 28,
- popravku i održavanje opreme za vaganje,
- popravku i održavanje aparata za samoposluživanje (automata za prodaju robe),
- popravku i održavanje registar-blagajni,
- popravku i održavanje fotokopir uređaja,
- popravku kalkulatora, elektronskih ili neelektronskih,
- popravku pisaćih mašina.

Ovaj razred isključuje:

- instalaciju, popravku i održavanje peći i ostale opreme za grijanje (vidjeti: 43.22),
- instalaciju, popravku i održavanje liftova i pokretnih stepenica (vidjeti: 43.29),

- popravku računara (vidjeti: 95.11).

33.13 Popravka elektronske i optičke opreme

Ovaj razred obuhvaća popravku i održavanje proizvoda proizvedenih u granama 26.5, 26.6 i 26.7, osim onih koji se smatraju proizvodima za domaćinstvo.

Ovaj razred uključuje:

- popravku i održavanje opreme za mjerenje, ispitivanje, navigaciju i kontrolu, grane 26.5 kao što su:
  - zrakoplovni instrumenti,
  - oprema za testiranje automobilskih izduvnih plinova,
  - meteorološki instrumenti,
  - oprema za testiranje i ispitivanje fizičkih, električnih i hemijskih osobina,
  - geodetski instrumenti,
  - radijacijski detektori i nadzorni instrumenti,
- popravku i održavanje uređaja za iridaciju, elektromedicinske i elektroterapeutske opreme i razreda 26.60 kao što su:
  - oprema za snimanje magnetnom rezonancom,
  - medicinska oprema za ultrazvuk,
  - pejsmejkeri,
  - pomoćni slušni aparati,
  - elektrokardiografi,
  - elektromedicinska endoskopska oprema,
  - aparati za iridaciju,
- popravku i održavanje optičkih instrumenata i opreme iz razreda 26.70, ako se uglavnom upotrebljava u komercijalne svrhe, kao što su:
  - dvogledi,
  - mikroskopi (osim elektronskih i protonskih mikroskopa),
  - teleskopi,
  - prizme i sočiva (osim oftamoloških),
  - fotografska oprema.

Ovaj razred isključuje:

- popravku i održavanje fotokopir uređaja (vidjeti: 33.12),
- popravku i održavanje računara i periferne opreme (vidjeti: 95.11),
- popravku i održavanje računarskih projektora (vidjeti: 95.11)
- popravku i održavanje komunikacione opreme (vidjeti: 95.12),
- popravku i održavanje komercijalnih televizora i video kamera (vidjeti: 95.12),
- popravku video kamera za domaćinstvo (vidjeti: 95.21),
- popravku satova (vidjeti: 95.25).

33.14 Popravka električne opreme

Ovaj razred obuhvaća popravku, redovnu kontrolu i održavanje proizvoda iz oblasti 27, osim onih iz razreda grane 27.5, koji se upotrebljavaju u domaćinstvu.

Ovaj razred uključuje:

- popravku, redovnu kontrolu i održavanje transformatora za električnu energiju, distribuciju i specijalnih transformatora,
- popravku, redovnu kontrolu i održavanje električnih motora, generatora i generatorskih setova motora,
- popravku, redovnu kontrolu i održavanje komandnih uređaja (rasklopnih prekidača i ploča) i rasklopno-razvodnih postrojenja,
  - popravku, redovnu kontrolu i održavanje releja i aparata za industrijsku kontrolu,
  - popravku, redovnu kontrolu i održavanje primarnih baterija i akumulatora,
  - popravku, redovnu kontrolu i održavanje električne rasvjetne opreme,
  - popravku, redovnu kontrolu i održavanje uređaja od žice za struju i uređaja od žice koji nisu za struju, a upotrebljavaju se za vodove električnih kola,
  - popravku, redovnu kontrolu i održavanje mreže i vodova sa pripadajućom elektroenergetskom opremom,
  - popravku, redovnu kontrolu i održavanje gromobrana i sistema uzemljenja,
  - popravku, redovnu kontrolu i održavanje ostalih električnih instalacija (niskog napona).

Ovaj razred isključuje:

- popravku i održavanje računara i periferne opreme za računare (vidjeti: 95.11),
- popravku i održavanje telekomunikacione opreme (vidjeti: 95.12),
- popravku i održavanje elektronike za široku potrošnju (vidjeti: 95.21),
- popravku satova (vidjeti: 95.25).

33.15 Popravka i održavanje brodova i čamaca

Ovaj razred obuhvaća popravku i održavanje čamaca i brodova. Fabrička rekonstrukcija i servis brodova razvrstani su u oblast 30.

Ovaj razred uključuje:

- popravku i redovno održavanje brodova,
- popravku i održavanje čamaca za razonodu.

Ovaj razred isključuje:

- fabričku rekonstrukciju brodova (vidjeti: 30.1),
- popravku motora brodova i čamaca (vidjeti: 33.12),
- isijecanje brodova na komade, demontaža (vidjeti: 38.31).

33.16 Popravka i održavanje aviona i vasijskih letjelica

Ovaj razred obuhvaća popravku i održavanje aviona i vasijskih letjelica.

Ovaj razred uključuje:

- popravku i održavanje aviona (osim fabričkih konverzija, fabričkog servisa, fabričke rekonstrukcije),
- popravku i održavanje avionskih motora.

Ovaj razred isključuje:

- fabrički pregled i rekonstrukciju aviona (vidjeti: 30.30).

33.17 Popravka i održavanje ostalih saobraćajnih sredstava

Ovaj razred obuhvaća popravku i održavanje ostale saobraćajne opreme iz oblasti 30, osim motocikala i bicikala.

Ovaj razred uključuje:

- popravku i održavanje lokomotiva i šinskih vozila (osim fabričkih rekonstrukcija i fabričkih konverzija),
- popravku kola i vagona koje vuku životinje.

Ovaj razred isključuje:

- fabrički pregled i rekonstrukciju lokomotiva i šinskih vozila (vidjeti: 30.20),
- popravku i održavanje vojnih borbenih vozila (vidjeti: 30.40),
- popravku i održavanje kolica za kupovinu (vidjeti: 33.11),
- popravku i održavanje motora za vozove (vidjeti: 33.12),
- popravku i održavanje motocikala (vidjeti: 45.40),
- popravku bicikala (vidjeti: 95.29).

33.19 Popravka ostale opreme

Ovaj razred obuhvaća popravku i održavanje opreme koja nije pokrivena u ostalim granama ove oblasti.

Ovaj razred uključuje:

- popravku ribarskih mreža, uključujući krpjenje,
- popravku užadi, brodskog pribora, platna za jedrenje i nepropusnih cerada,
- popravku vreća u kojima se čuvaju vještačko đubrivo i hemikalije,
- popravku ili obnavljanje drvenih paleta, brodskih bačvi ili buradi i slične ambalaže od drveta za utovar,
- popravku flipera i ostalih aparata za igru koji se pokreću kovanicama,
- restauraciju orgulja i ostalih historijskih muzičkih instrumenata.

Ovaj razred isključuje:

- popravku namještaja za domaćinstvo i urede, restauraciju namještaja (vidjeti: 95.24),
- popravku bicikala (vidjeti: 95.29),
- popravku i promjenu namjene odjeće (vidjeti: 95.29).

33.2 Instalacija industrijskih mašina i opreme

33.20 Instalacija industrijskih mašina i opreme

Ovaj razred obuhvaća specijalizirane instalacije mašina. Međutim, instalacija opreme koja čini sastavni dio zgrada i sličnih građevinskih struktura kao što je instalacija pokretnih stepenica, električnih žica, alarmnog sistema protiv krađe ili klimatizacionih sistema, razvrstana je u građevinarstvu.

Ovaj razred uključuje:

- instalaciju industrijskih mašina i postrojenja, kao i energetske postrojenja i opreme,
- sastavljanje kontrolne opreme za industrijske procese,
- instalaciju ostale industrijske opreme, npr.:
  - komunikacione opreme,
  - glavnih i sličnih računara,
  - iradijacione i elektromedicinske opreme itd.,
- demontažu velikih mašina i opreme,
- djelatnosti izgradnje vodenica,
- montažu (postavljanje) mašina,
- instalaciju opreme za kuglane. Ovaj razred isključuje:
- postavljanje liftova, pokretnih stepenica, automatskih vrata, sistema za centralno usisavanje itd. (vidjeti: 43.29),
- postavljanje vrata, stepenica, opreme za prodavnice, namještaja itd. (vidjeti: 43.32),
- instalaciju (postavljanje) osobnih računara (vidjeti: 62.09).

PODRUČJE D - PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PARI I KLIMATIZACIJA

Ovo područje obuhvaća djelatnosti snabdijevanja električnom energijom, prirodnim plinom, parom i toplom vodom kroz stalnu infrastrukturnu mrežu, sastavljenju od vodova i cijevi. Veličina mreže nije presudna. Isto tako, obuhvaća snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i toplom vodom i sličnim energentima u industrijskim zonama ili stambenim blokovima.

Ovo područje prema tome obuhvaća i rad električnih i plinovitih preduzeća koji proizvode, kontroliraju i distribuiraju električnu energiju ili plin.

Isto tako, obuhvaća usluge snabdijevanja parom i klimatizaciju. Ovo područje isključuje preduzeća za prikupljanje, preradu i snabdijevanje vodom i uklanjanje otpadnih voda (vidjeti: 36 i 37). Ovo područje isto tako isključuje (obično kod velikih udaljenosti) transport plina kroz cjevovod.

35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija

35.1 Proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije

Ova grana obuhvaća proizvodnju električne energije visokog napona, prijenos električne energije od postrojenja za proizvodnju do centara za distribuciju, kao i distribuciju krajnjim korisnicima.

35.11 Proizvodnja električne energije

Ovaj razred uključuje:

- rad postrojenja koji proizvode električnu energiju uključujući termoelektrane, nuklearne elektrane, hidroelektrane, turbine na plin i dizel gorivo i druge obnovljive energetske izvore.
- Ovaj razred isključuje:
- proizvodnju električne energije spaljivanjem otpada (vidjeti: 38.21).

35.12 Prijenos električne energije

Ovaj razred uključuje:

- rad prijenosnog sistema kojim se prenosi električna energija od postrojenja za proizvodnju prema sistemu distribucije.

35.13 Distribucija električne energije

Ovaj razred uključuje:

- rad sistema distribucije (koji se sastoji od linija, stubova, mjerača i žica) koji prenose električnu energiju primljenu od postrojenja za proizvodnju ili sistema prijenosa do krajnjeg potrošača.

35.14 Snabdijevanje i trgovina električnom energijom

Ovaj razred uključuje:

- prodaju električne energije korisnicima,
- djelatnosti posrednika (brokera) za električnu energiju i agenata koji ugovaraju prodaju električne energije preko sistema distribucije kojim upravljaju drugi.

35.2 Proizvodnja plina; distribucija plinovitih goriva cjevovodima

Ova grana obuhvaća proizvodnju plina i distribuciju prirodnog i sintetičkog plina potrošačima, sistemom cjevovoda. Obuhvaćeni su trgovci plinom i posrednici (brokери), koji ugovaraju prodaju prirodnog plina preko sistema distribucije kojim upravljaju drugi.

Odvojen rad plinovoda, tipičan za velike udaljenosti, koji povezuje proizvođača sa distributerima plina ili između gradskih centara, isključen je iz ove grane i razvrstan u ostale djelatnosti prijevoza cjevovodom.

35.21 Proizvodnja plina

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju plina karbonizacijom uglja od nusproizvoda poljoprivrede ili iz otpada, u cilju snabdijevanja plinom,
- proizvodnju plinovitih goriva određene kalorične vrijednosti čišćenjem, miješanjem ili drugim procesima iz različitih vrsta plinova uključujući i prirodni plin.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju sirovog prirodnog plina (vidjeti: 06.20),
- rad koksnih peći (vidjeti: 19.10),
- proizvodnju rafiniranih naftnih proizvoda (vidjeti: 19.20),
- proizvodnju industrijskih plinova (vidjeti: 20.11).

35.22 Distribucija plinovitih goriva cjevovodima

Ovaj razred uključuje:

- distribuciju i snabdijevanje plinovitim gorivima svih vrsta kroz sistem cijevi.

Ovaj razred isključuje:

- prijevoz plina cjevovodima (na velike udaljenosti), (vidjeti: 49.50).

35.23 Trgovina plinom cjevovodima

Ovaj razred uključuje:

- prodaju plina korisnicima cjevovoda,
- djelatnosti posrednika (brokera) za plin i agenata koji ugovaraju prodaju plina preko distributivnog sistema kojim upravljaju drugi,
- robni i transportni kapacitet razmjene za plinovita goriva.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko plinovitim gorivima (vidjeti: 46.71),
- trgovinu na malo plinom u bocama (vidjeti: 47.78),
- direktnu prodaju goriva (vidjeti: 47.99).

35.3 Proizvodnja i snabdijevanje parom i klimatizacija

35.30 Proizvodnja i snabdijevanje parom i klimatizacija

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju, prikupljanje i distribuciju pare i tople vode za grijanje, pogonske i druge namjene,
- proizvodnju i distribuciju rashlađenog zraka,
- proizvodnju i distribuciju hladne vode koja je namijenjena hlađenju,
- proizvodnju leda, koji je namijenjen za hlađenje hrane ili za druge svrhe.

PODRUČJE E - SNABDIJEVANJE VODOM; KANALIZACIJA, UPRAVLJANJE OTPADOM I DJELATNOSTI SANACIJE (REMEDIJACIJE) ŽIVOTNE SREDINE

Ovo područje obuhvaća djelatnosti koje se odnose na upravljanje različitim oblicima otpada (uključujući prikupljanje, obradu i odlaganje otpada), kao što je industrijski otpad od čvrstog ili nekog drugog materijala ili otpad iz domaćinstva, kao i kontaminirana mjesta. Obradom otpada ili otpadne, zagađene vode može se dobiti sirovina za dalji proces proizvodnje ili obrađeni otpad. Djelatnosti snabdijevanja vodom se isto tako mogu grupisati u ovom području, jer se često obavljaju zajedno sa tim jedinicama ili su povezane sa tim jedinicama koje su uključene u obradu otpadnih, zagađenih voda.

36 Prikupljanje, prečišćavanje i snabdijevanje vodom

Ova oblast obuhvaća prikupljanje, prečišćavanje i snabdijevanje vodom za potrebe domaćinstva i industrije. Obuhvaćeno je pri kupljanje vode iz raznih izvora, kao i distribucija vode raznim sredstvima.

36.0 Prikupljanje, prečišćavanje i snabdijevanje vodom

36.00 Prikupljanje, prečišćavanje i snabdijevanje vodom

Ovaj razred obuhvaća prikupljanje, prečišćavanje i snabdijevanje vodom za potrebe domaćinstva, industrije, poljoprivrede, šumarstva, ribolova, kao i za ostale djelatnosti. Obuhvaćeno je prikupljanje vode iz raznih izvora, kao i distribucija vode raznim sredstvima.

Isto tako, u ovaj razred spada i rad irigacionih kanala, tj. kana- la za navodnjavanje; iako ne spada pružanje irigacionih usluga (usluga navodnjavanja) putem rasprskivača (prskalica) i slične pomoćne usluge u poljoprivredi.

Ovaj razred uključuje:

- prikupljanje termalnih i termomineralnih podzemnih voda,
- prikupljanje vode iz rijeka, jezera, izvora itd.,
- prikupljanje kišnice,
- prečišćavanje vode za potrebe vodosnabdijevanja,
- prečišćavanje vode za industrijske i ostale potrebe,
- desalinizacija morske vode ili podzemnih voda za potrebe proizvodnje vode kao proizvoda od najvećeg interesa,
- distribucija vode glavnim cjevovodima, kamionima ili drugim sredstvima,
- rad irigacionih kanala (kanala za navodnjavanje).

Ovaj razred isključuje:

- rad irigacione opreme za potrebe poljoprivrede (vidjeti: 01.61),
- prečišćavanje otpadnih voda radi preventivnog sprečavanja zagađivanja (vidjeti: 37.00),
- transport vode cjevovodima (na velike udaljenosti), (vidjeti: 49.50).

37 Kanalizacija

Ova oblast obuhvaća rad kanalizacionih sistema ili uređaja za prečišćavanje otpadnih, zagađenih voda koji omogućavaju prikupljanje, prečišćavanje i ispuštanje otpadne, zagađene vode.

37.0 Kanalizacija

37.00 Kanalizacija

Ovaj razred uključuje:

- rad kanalizacionog sistema ili uređaja za prečišćavanje kanalizacije i odvodnih kanala otpadnih, zagađenih, voda,
- prikupljanje i transport otpadnih voda iz domaćinstva, industrije, poljoprivrede, šumarstva, ribolova, kao i iz ostalih djelatnosti, od jednog ili nekoliko korisnika, kao i kišnice, sredstvima kao što su: kanalizaciona mreža, kolektori, cisterne ili druga prijevozna sredstva (komunalna vozila itd.),
- pražnjenje i čišćenje septičkih jama i tankova, odvoda i jama od otpadnih voda, servisiranje hemijskih toaleta,
- prečišćavanje otpadnih voda (obuhvaćajući otpadne vode iz domaćinstva, industrije, poljoprivrede, šumarstva, ribolova i ostalih djelatnosti, kao i vode iz bazena) fizičkim, hemijskim i biološkim procesima kao što su razrjeđivanje, prebiranje, procjeđivanje, taloženje itd.,
- održavanje i čišćenje odvodnih kanala i drenažnih cijevi, uključujući deblokiranje odvodnih kanala provlačenjem zglavkastog štapa.

Ovaj razred isključuje:

- dekontaminaciju površinskih i podzemnih voda na mjestu zagađivanja (vidjeti: 39.00),
- čišćenje i odčepljavanje kanizacionih, odvodnih, cijevi u zgradama (vidjeti: 43.22).

38 Prikupljanje otpada, djelatnosti obrade i odlaganja otpada; reciklaža materijala

Ova oblast obuhvaća prikupljanje otpada, obradu i odlaganje otpada.

Isto tako, obuhvaća lokalni prijevoz otpadnog materijala i rad uređaja za reciklažu materijala (tj. onih materijala koji su pogodni za reciklažu, obnavljanje iz otpadnih tokova).

38.1 Prikupljanje otpada

Ova grana obuhvaća prikupljanje otpada iz domaćinstva i poslovnih objekata sredstvima kao što su kante za smeće, kante za smeće na točkovima, kontejneri itd. Obuhvata prikupljanje opasnog i neopasnog otpada npr. otpada iz domaćinstva, iskorištenih baterija, iskorištenog ulja i masti od kivanja, otpadnog ulja sa brodova ili iskorištenog ulja iz garaža, kao i građevinskog otpada i otpada od rušenja.

38.11 Prikupljanje neopasnog otpada

Ovaj razred uključuje:

- prikupljanje neopasnog čvrstog otpada (tj. smeća) unutar lokalnog područja, kao što je prikupljanje otpada iz domaćinstva i poslovnih objekata sredstvima kao što su kante za smeće, kante za smeće na točkovima, kontejneri itd. Može uključivati mješavinu materijala koji se mogu reciklirati, tj. obnoviti,
- prikupljanje predmeta za reciklažu,
- prikupljanje otpada iz kanti za smeće na javnim mjestima. Ovaj razred također uključuje:
- prikupljanje građevinskog otpada i otpada od rušenja,
- prikupljanje i uklanjanje nanosa kao što su granje i šljunak,
- prikupljanje izlaznog otpada iz tekstilnih fabrika,
- rad objekata za odvoženje otpada koji se bavi neopasnim otpadom.

Ovaj razred isključuje:

- prikupljanje opasnog otpada (vidjeti: 38.12),
- rad deponija za odlaganje neopasnog otpada (vidjeti: 38.21),
- rad objekata za reciklažu gdje su smješteni obnovljivi materijali kao što su papir, plastične mase itd. koji se razvrstavaju u odvojene kategorije (vidjeti: 38.32).

38.12 Prikupljanje opasnog otpada

Ovaj razred obuhvaća prikupljanje čvrstog i ostalog opasnog otpada, tj. eksplozivnog, oksidirajućeg, zapaljivog, otrovnog, iritirajućeg, kancerogenog, korozivnog, infektivnog otpada ili ostalih supstanci i preparata štetnih za

ljudsko zdravlje i životnu sredinu. Podrazumijeva identifikaciju, obradu, pakiranje i etiketiranje otpada u svrhu prijevoza.

Ovaj razred uključuje:

- prikupljanje opasnog otpada kao što su:
  - iskorištena ulja sa brodova ili iz garaža,
  - bioopasni otpad,
  - nuklearni otpad,
  - iskorištene baterije itd.,
- rad reciklažnih dvorišta za prikupljanje opasnog otpada.

Ovaj razred isključuje:

- sanaciju (remedijaciju) i čišćenje kontaminiranih objekata, rudnika, zemljišta, podzemnih voda,
- reciklažu materijala (vidjeti: 38.3).

38.21 Obrada i odlaganje neopasnog otpada

Ovaj razred obuhvaća odlaganja i obradu otpada prije odlaganja čvrstog i drugog neopasnog otpada.

Ovaj razred uključuje:

- rad deponija za odlaganje neopasnog otpada,
- odlaganje neopasnog otpada spaljivanjem, sagorijevanjem ili nekom drugom metodom, u kojoj je rezultat, ili nije, proizvodnja električne energije ili pare, Đubrivo (kompost), zamjensko gorivo, biogas, pepeo ili neki drugi oblik nusproizvoda za dalju upotrebu itd.,
- obradu organskog otpada za odlaganje.

Ovaj razred isključuje:

- spaljivanje i sagorijevanje opasnog otpada (vidjeti: 38.22),
- rad objekata za reciklažu gdje su smješteni obnovljivi materijali kao što su papir, plastične mase, upotrijebljene konzerve od pića i metali koji se razvrstavaju u odvojene kategorije (vidjeti: 38.32),
- dekontaminaciju, čišćenje zemlje i vodene površine; smanjivanje otrovnih materijala (vidjeti: 39.00).

38.22 Obrada i odlaganje opasnog otpada

Ovaj razred obuhvaća odlaganje i obradu čvrstog ili ostalog opasnog otpada prije odlaganja, na primjer eksplozivnog, oksidirajućeg, zapaljivog, otrovnog, iritirajućeg, kancerogenog, korozivnog, infektivnog otpada ili ostalih supstanci i preparata štetnih za ljudsko zdravlje i životnu sredinu.

Ovaj razred uključuje:

- rad uređaja za obradu opasnog otpada,
- obradu i odlaganje otrovnih živih ili mrtvih životinja i drugog kontaminiranog otpada,
- spaljivanje opasnog otpada,
- odlaganje iskorištenih proizvoda kao što su frižideri da bi se eliminisao štetni otpad,
- obradu, odlaganje i skladištenje radioaktivnog nuklearnog otpada obuhvaćajući:
  - obradu i odlaganje prijelaznog radioaktivnog otpada, tj. radioaktivni otpad koji se raspada u periodu transporta iz bolnica,
  - enkapsulaciju, pripremanje i ostalu obradu nuklearnog otpada za skladištenje.

Ovaj razred isključuje:

- ponovnu preradu nuklearnog goriva (vidjeti: 20.13),
- spaljivanje neopasnog otpada (vidjeti: 38.21),
- dekontaminaciju, čišćenje zemlje i vode; smanjivanje otrovnih materijala (vidjeti: 39.00).

38.3 Reciklaža (prerada) materijala

38.31 Rastavljanje olupina

Ovaj razred obuhvaća rastavljanje olupina bilo koje vrste (automobila, brodova, računara, televizora i ostale opreme) radi reciklaže obnovljivog materijala.

Ovaj razred isključuje:

- odlaganje iskorištenih proizvoda kao što su frižideri da bi se eliminisao štetni otpad (vidjeti: 38.22),
- rastavljanje automobila, brodova, računara, televizora i druge opreme da bi se dobili upotrebljivi dijelovi koji se mogu ponovo prodavati (vidjeti: područje G).

38.32 Reciklaža (prerada) razvrstanih materijala

Ovaj razred obuhvaća preradu metalnog i nemetalnog otpada, osta npr. uklanjanje azbesta (vidjeti: 39.00).

38.2 Obrada i odlaganje otpada

Ova grana obuhvaća odlaganje i obradu otpada, prije odlaganja otpada, raznih oblika različitim sredstvima, kao što je obrada organskog otpada sa ciljem odlaganja; obrada i odlaganje otrovnih živih ili mrtvih životinja i drugog kontaminiranog otpada; obrada i odlaganje prijelaznog radioaktivnog otpada iz bolnica, itd.; izbacivanje smeća na zemlji ili u vodi; ukopavanje i zaoravanje smeća; odlaganje dotrajalih proizvoda kao što su frižideri, kako bi se eliminisao štetni uticaj otpada; odlaganje otpada spaljivanjem ili sagorijevanjem. Ova grana uključuje i obnavljanje energije koja nastaje u postupku spaljivanja otpada.

Ova grana isključuje:

- obradu i uklanjanje otpadnih voda (vidjeti: razred 37.00),
- taka i predmeta u sekundarne sirovine, obuhvaćajući mehaničke ili hemijske transformacione procese.

U ovaj razred spada i reciklaža materijala iz otpadnog toka u obliku (1) izdvajanja i sortiranja obnovljivih materijala iz neopasnih otpadnih tokova (npr. smeća) ili (2) izdvajanja i sortiranja izmiješanih obnovljivih materijala u odvojene kategorije kao što su papir, plastične mase, upotrebljene konzerve od pića i metali.

Primjeri mehaničkih ili hemijskih transformacionih procesa koji se preduzimaju navedeni su u opisu.

Ovaj razred uključuje:

- mehaničko drobljenje metalnog otpada kao što su iskorištena vozila, mašine za pranje veša, bicikala itd.,
- mehaničku redukciju velikih komada gvožđa kao što su željeznički vagoni,
- isijecanje metalnog otpada, starih vozila itd.,
- ostale metode mehaničke obrade, npr. sječenje i presovanje kako bi se umanjio obim,
- dobivanje metala iz fotografskog otpada, npr. fiksotopine, fotografski filmovi i papir,
- dobivanje gume iz iskorištenih spoljašnjih guma za proizvodnju sekundarnih sirovina,
- sortiranje i presovanje plastičnih masa za proizvodnju sekundarnih sirovina za cijevi, tegle za cvijeće, palete i slično,
- preradu (čišćenje, otapanje, mljevenje) otpada od plastičnih masa ili guma u granule,
- drobljenje, čišćenje i sortiranje stakla,
- drobljenje, čišćenje i sortiranje ostalog otpada, npr. ostataka od rušenja za dobivanje sekundarnih sirovina,
- preradu iskorištenih ulja i masti za kuvanje u sekundarne sirovine,
- preradu ostalog otpada od hrane, pića i duhana i rezidualnih supstanci u sekundarne sirovine.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju novih, gotovih, proizvoda iz sekundarnih sirovina (bilo da su ili nisu proizvodi iz sopstvene proizvodnje), npr. pređenje vlakana od otpada prediva, proizvodnja papira od starog papira, protektovanje gume ili proizvodnja metala od otpada metala; (vidjeti: odgovarajuće razrede u području C (Prerađivačka industrija),
- ponovnu preradu nuklearnog goriva (vidjeti: 20.13),
- topljenje otpada i ostataka od gvožđa (vidjeti: 24.10),
- obnavljanje materijala u toku sagorijevanja otpada ili tokom procesa spaljivanja (vidjeti: 38.2),
- obradu i odlaganje neopasnog otpada (vidjeti: 38.21),
- obradu organskog otpada za odlaganje, obuhvaćajući proizvodnju đubriva (vidjeti: 38.21),
  - obnavljanje energije u toku procesa spaljivanja neopasnog otpada (vidjeti: 38.21),
  - obradu i odlaganje prijelaznog radioaktivnog otpada iz bolnica itd. (vidjeti: 38.22),
  - obradu i odlaganje otrovnog, kontaminiranog otpada (vidjeti: 38.22),
  - trgovinu na veliko obnovljivim materijalima (vidjeti: 46.77).

39 Djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine i ostale usluge upravljanja otpadom

Ova oblast obuhvaća pružanje usluga sanacije (remedijacije) životne sredine, na primjer čišćenje kontaminiranih, zgrada i mjesta, zemljišta, površinskih ili podzemnih voda.

39.0 Djelatnosti sanacije (remedijacije) tivotne sredine i ostale usluge upravljanja otpadom

39.00 Djelatnosti sanacije (remedijacije) tivotne sredine i ostale usluge upravljanja otpadom

Ovaj razred uključuje:

- dekontaminaciju zemljišta i podzemnih voda na mjestu zagađenja ili izvan njega, upotrebom npr. mehaničkih, hemijskih ili bioloških metoda,
- dekontaminaciju industrijskih postrojenja ili mjesta uključujući nuklearna postrojenja i mjesta,
- dekontaminaciju i čišćenje površinskih voda nakon zagađenja koje je izazvano nesrećom, tj. sabiranjem zagađivača na jedno mjesto ili primjenom hemikalija,
- čišćenje naftnih mrlja i drugih nečistoća na zemljištu, na površinskim vodama, u okeanima i morima, obuhvaćajući priobalno područje,
- smanjivanje azbesta, boja i ostalih otrovnih materijala,
- ostale specijalizirane djelatnosti u vezi sa kontrolom zagađenja.

Ovaj razred isključuje:

- kontrolu štetočina u poljoprivredi (vidjeti: 01.61),
- prečišćavanje voda u cilju vodosnabdijevanja (vidjeti: 36.00),
- obradu i odlaganje neopasnog otpada (vidjeti: 38.21),
- obradu i odlaganje opasnog otpada (vidjeti: 38.22),
- čišćenje i pranje ulica (vidjeti: 81.29).

PODRUČJE F - GRAĐEVINARSTVO

Ovo područje obuhvaća opće i specijalizirane građevinske radove na izgradnji objekata visokogradnje i objekata niskogradnje. Obuhvata radove na novim građevinama, popravke, dogradnju i prepravke, podizanje montažnih objekata na gradilištu ili drugih objekata od prethodno izrađenih dijelova i izgradnju privremenih objekata.

Opće građevinske djelatnosti uključuju izgradnju stambenih i poslovnih zgrada, prodavnica, komunalnih i ostalih javnih objekata i objekata opće namjene, poljoprivrednih objekata itd., ili radove na izgradnji objekata niskogradnje, kao što su autoputevi, ulice, mostovi, tuneli, željezničke pruge, aerodromske staze, pomorske i druge luke, sistemi za navodnjavanje i ostali hidrograđevinski objekti, kanalizacioni sistemi, industrijski objekti, cjevovodi i električni vodovi, sportski objekti itd.

Ovi se radovi mogu obavljati na sopstveni račun, uz naplatu ili na osnovu ugovora za račun drugih. Dio radova, a ponekad i cjelokupni radovi, mogu se dati na izvođenje podugovaračima. Poslovni subjekat koji preuzima odgovornost za cjelokupni građevinski projekat razvrstava se u područje građevinarstva.

Ovdje je isto tako obuhvaćena popravka i održavanje objekata visokogradnje i objekata niskogradnje.

Ovo područje obuhvaća kompletnu izgradnju objekata visokogradnje (oblast 41), objekata niskogradnje (oblast 42), kao i specijalizirane građevinske djelatnosti, ako se obavljaju samo kao dio građevinskog procesa (oblast 43).

Iznajmljivanje građevinske opreme sa izvođačem se razvrstava prema građevinskoj djelatnosti koja se obavlja uz pomoć te opreme.

Ovo područje isto tako obuhvaća organizaciju izvođenja građevinskih projekata za objekte visokogradnje ili objekte niskogradnje okupljanjem finansijskih, tehničkih i fizičkih sredstava za realizaciju građevinskih projekata u cilju kasnije prodaje objekata. Ako se organizacija izvođenja građevinskog projekta ne obavlja radi kasnije prodaje nekog objekta, nego za potrebe sopstvenog poslovanja (tj. za iznajmljivanje prostora u takvim objektima, za obavljanje proizvodne djelatnosti u izgrađenoj fabrici), onda se poslovni subjekat koji je organizovao izvođenje građevinskog projekta ne razvrstava u građevinsku djelatnost, nego prema djelatnosti koju stvarno obavlja, na primjer iznajmljivanje nekretnina, prerađivačka industrija itd.

41 Izgradnja objekata visokogradnje

Ova oblast obuhvaća izgradnju svih vrsta objekata kao što su stambene i poslovne zgrade, prodavnice, komunalni i drugi javni objekti i objekti opće namjene, poljoprivredni objekti itd.

Obuhvata radove na novim građevinama, popravke, dogradnju, nadogradnju i prepravke, podizanje montažnih objekata na gradilištu od prethodno izrađenih dijelova i isto tako izgradnju privremenih objekata.

41.1 Organizacija izvođenja projekata za zgrade

41.10 Organizacija izvođenja projekata za zgrade

Ovaj razred uključuje:

- organizaciju izvođenja projekata za stambene i nestambene zgrade prikupljanjem finansijskih, tehničkih i fizičkih sredstava za realizaciju projekata u cilju kasnije prodaje građevina.

Ovaj razred isključuje:

- izgradnju zgrada visokogradnje (vidjeti: 41.20),
- arhitektonske i inženjerske djelatnosti (prostorno planiranje, urbanističko planiranje, projektiranje objekata i dr.), (vidjeti: 71.1),
- usluge vođenja i stručni nadzor u toku izgradnje objekta, tj. izvođenja građevinskih projekata (vidjeti: 71.1).

41.2 Izgradnja stambenih i nestambenih zgrada

Ova grana obuhvaća izgradnju stambenih i nestambenih zgrada, za sopstveni račun u cilju kasnije prodaje, uz naplatu ili na osnovu ugovora za račun drugih. Dio izgradnje ili čak cjelokupna izgradnja može se dati na izvođenje drugim izvođačima. Ako se izvode samo specijalizirani radovi građevinskog procesa, ovakva djelatnost se razvrstava u oblast 43.

41.20 Izgradnja stambenih i nestambenih zgrada

Ovaj razred uključuje:

- izgradnju svih vrsta stambenih zgrada:
  - porodičnih (individualnih) kuća,
  - više stambenih zgrada, uključujući nebudere,
- izgradnju svih vrsta nestambenih zgrada:
  - zgrade za industrijsku proizvodnju, kao što su: fabrike, radionice, montažne proizvodne hale itd.,
  - bolnice, škole, poslovne zgrade,
  - hoteli, prodavnice, trgovački (tržni) centri, restorani,
  - aerodromske zgrade,
  - sportske dvorane,
  - garaže za parkiranje, obuhvaćajući nadzemne i podzemne garaže,
  - skladišta,
  - zgrade za vjerske obrede,
- sastavljanje i podizanje montažnih objekata na gradilištu od prethodno izrađenih dijelova.

Ovaj razred također uključuje:

- pregrađivanje ili renoviranje postojećih stambenih objekata.

Ovaj razred isključuje:

- izgradnju industrijskih postrojenja osim zgrada (vidjeti: 42.99),
- arhitektonske i inženjerske usluge (prostorno planiranje, urbanističko planiranje, projektiranje objekata i dr.), (vidjeti: 71.1),
- usluge vođenja i stručnog nadzora u toku izgradnje objekata, tj. izvođenja građevinskih projekata (vidjeti: 71.1).

42 Izgradnja objekata niskogradnje

Ova oblast obuhvaća opće radove na objektima niskogradnje. Obuhvata izgradnju novih građevina, tj. radove na novim građevinama, popravke, dogradnju i prepravke, izgradnju objekata niskogradnje od prethodno izrađenih dijelova i izgradnju privremenih objekata niskogradnje.

Obuhvaćena je izgradnja masivnih građevina, tj. infrastrukture kao što su: autoputevi, ulice, mostovi, tuneli, željezničke pruge, aerodromske staze, pomorske i druge luke, sistemi za navodnjavanje i ostali hidrograđevinski objekti, kanalizacioni sistemi, industrijske građevine (objekti), cjevovodi i električni vodovi, sportski objekti itd. Ovi se radovi mogu obavljati na sopstveni račun ili uz naplatu na osnovu ugovora za račun drugih. Dio radova, a ponekad i cjelokupni radovi, mogu se dati na izvođenje podizvođačima.

42.1 Izgradnja puteva i željezničkih pruga

42.11 Izgradnja puteva i autoputeva

Ovaj razred uključuje:

- izgradnju autoputeva, ulica, puteva i ostalih saobraćajnica, biciklističkih i pješačkih staza,
- radove na izgradnji površinskog sloja ulica, puteva, autoputeva, mostova i tunela:
  - asfaltiranje trotoara na putevima,
  - bojenje i ostalo označavanje puteva,
  - postavljanje zaštitnih ograda, saobraćajnih znakova i slično,
- izgradnju aerodromskih staza (uzletišta).

Ovaj razred isključuje:

- postavljanje (instalaciju) ulične rasvjete i električne signalizacije (vidjeti: 43.21),
- arhitektonske i inženjerske usluge (prostorno planiranje, urbanističko planiranje, projektiranje objekata i dr.), (vidjeti: 71.1),
- usluge vođenja i stručnog nadzora u toku izgradnje objekata, tj. izvođenja građevinskih projekata (vidjeti: 71.1).

42.12 Izgradnja željezničkih pruga i podzemnih željeznica

Ovaj razred uključuje:

- izgradnju željezničkih pruga i podzemnih željeznica. Ovaj razred isključuje:
- postavljanje (instalaciju) rasvjete i električne signalizacije (vidjeti: 43.21),
- arhitektonske i inženjerske usluge (prostorno planiranje, urbanističko planiranje, projektiranje objekata i dr.), (vidjeti: 71.1),
- usluge vođenja i stručnog nadzora u toku izgradnje objekata, tj. izvođenja građevinskih projekata (vidjeti: 71.1).

42.13 Izgradnja mostova i tunela

Ovaj razred uključuje:

- izgradnju mostova, uključujući vijadukte i uzdignute autoputeve (na stubovima),
- izgradnju tunela.

Ovaj razred isključuje:

- postavljanje (instalaciju) rasvjete i električne signalizacije (vidjeti: 43.21),
- arhitektonske i inženjerske usluge (prostorno planiranje, urbanističko planiranje, projektiranje objekata i dr.), (vidjeti: 71.1),
- usluge vođenja i stručnog nadzora u toku izgradnje objekata, tj. izvođenja građevinskih projekata (vidjeti 71.1).

42.2 Izgradnja cjevovoda, vodova za električnu struju i telekomunikacije

42.21 Izgradnja cjevovoda za tečnosti i plinove

Ovaj razred obuhvaća izgradnju distribucione mreže za transport tečnosti i plinova i pripadajućih objekata i drugih građevina koje su sastavni dio ovih sistema.

Ovaj razred uključuje:

- izgradnju objekata niskogradnje:
  - međugradskih cjevovoda (cjevovoda na velike udaljenosti) i gradskih cjevovoda,
  - vodovoda,
  - sistema za navodnjavanje (kanala), (irigacioni sistemi),
  - rezervoara,
- izgradnju:
  - kanalizacijskih (odvodnih) sistema, uključujući popravljavanje objekata za odlaganje i prečišćavanje otpadnih voda,
  - pumpnih i mjernih stanica,
- bušenje izvora (nalazišta) vode.

Ovaj razred isključuje:

- usluge vođenja i stručnog nadzora u toku izgradnje objekata, tj. izvođenja građevinskih projekata koji pripadaju radovima izgradnje objekata niskogradnje (vidjeti: 71.12).

42.22 Izgradnja vodova za električnu struju i telekomunikacije

Ovaj razred obuhvaća izgradnju vodova za distribuciju električne struje i telekomunikacije i pripadajućih objekata i drugih građevina koje su sastavni dio ovih sistema.

Ovaj razred uključuje:

- izgradnju objekata niskogradnje:
  - međugradskih komunikacija (komunikacija na velike udaljenosti), gradskih komunikacija i elektroenergetskih vodova - elektrana.

Ovaj razred isključuje:

- usluge vođenja i stručnog nadzora u toku izgradnje objekata, tj. izvođenja građevinskih projekata koji pripadaju radovima izgradnje objekata niskogradnje (vidjeti: 71.12).

42.9 Izgradnja ostalih objekata niskogradnje

42.91 Izgradnja hidrograđevinskih objekata

Ovaj razred uključuje:

- izgradnju:
  - plovnih kanala, luka, tj. operativnih obala i hidrograđevinskih objekata za osiguranje obala u lukama i pristaništima, luka za nautički turizam (marina), hidrograđevinskih objekata za regulaciju saobraćaja na rijekama, ustava itd.,
  - brana i nasipa,
- čišćenje zemlje iz plovnih kanala (jaružanje).

Ovaj razred isključuje:

- usluge vođenja i stručnog nadzora u toku izgradnje objekata, tj. izvođenja građevinskih projekata koji pripadaju radovima izgradnje objekata niskogradnje (vidjeti: 71.12).

42.99 Izgradnja ostalih objekata niskogradnje, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- izgradnju industrijskih objekata, osim zgrada, kao što su:
  - rafinerije,
  - hemijska postrojenja,
- građevinske radove na izgradnji drugih objekata kao što su:
  - objekti za sportove koji se održavaju na otvorenom prostoru.

Ovaj razred također uključuje:

- parcelizaciju zemljišta i opremanje zemljišta potrebnom infrastrukturom (npr. izgradnja prilaznih puteva, komunalna infrastruktura itd.).

Ovaj razred isključuje:

- instalaciju industrijskih mašina i opreme (vidjeti: 33.20),
- parcelizaciju zemljišta bez opremanja zemljišta potrebnom infrastrukturom (vidjeti: 68.10),
- usluge vođenja i stručnog nadzora u toku izgradnje objekata, tj. izvođenja građevinskih projekata koji pripadaju radovima izgradnje objekata niskogradnje (vidjeti: 71.12).

43 Specijalizirane građevinske djelatnosti

Ova oblast obuhvaća specijalizirane građevinske djelatnosti, tj. izgradnju dijelova objekata i objekata niskogradnje ili pripreme radove u tu svrhu. Radi se o specijaliziranim radovima koji se mogu obavljati na različitim vrstama građevinskih konstrukcija, a zahtijevaju specijalističke stručne vještine ili opremu, kao što su zabijanje stubova (šipova), rad na izradi temelja građevine, postavljanje nosećih građevinskih konstrukcija, betonski radovi, zidanje, popločavanje kamenom, postavljanje skela, pokrivanje krovova itd. Obuhvaćena je montaža (postavljanje) konstrukcija od čelika pod uvjetom da dijelove konstrukcije nije proizveo isti poslovni subjekat (poslovna jedinica) koji ih i montira. Specijalizirane građevinske djelatnosti uglavnom se obavljaju na osnovu podugovora, ali se posebno u slučajevima popravke građevinskih objekata radovi obavljaju direktno za vlasnika objekta.

Ova oblast, također, obuhvaća instalacione i završne radove na građevinama.

Instalacioni radovi obuhvaćaju uvođenje instalacija svih vrsta koje omogućavaju nesmetano funkcioniranje građevinskog objekta. Te se djelatnosti većinom izvode na gradilištu, mada dio pripremnih radova može da se obavi i u radionici. U ovu oblast spadaju i djelatnosti kao što su: uvođenje instalacija za vodu, kanalizaciju i plin; instalaciju sistema grijanja i sistema za klimatizaciju zraka; antena; alarmnih sistema i ostali električni radovi; instalacija automatskih sistema za gašenje požara (tzv. sprinkler sistemi); montaža liftova i pokretnih stepenica itd. Također su obuhvaćeni izolacioni radovi (zaštita od vode, toplote, zvuka), limarski radovi, instalacija komercijalnih rashladnih sistema, postavljanje rasvjete i signalnih sistema na putevima, željeznici, aerodromima, pristaništima, lukama itd. U ovu oblast spadaju i poslovi popravki koje su vezane za navedene djelatnosti.

Završni građevinski radovi doprinose potpunom završavanju građevina kao što su: staklarski, fasadni i štukturni; molerski i dekorativni radovi; postavljanje podnih i zidnih pločica ili drugih obloga (parketi, tapisoni, tapete itd.); brušenje (pjeskarenje) podova; završni tesarski radovi; akustični radovi; spoljašnje čišćenje građevinskih objekata itd. U ovu oblast spadaju i poslovi popravki koje su vezane za navedene djelatnosti.

Iznajmljivanje opreme sa rukovaocem se razvrstava u onu građevinsku djelatnost koja se obavlja pomoću te opreme.

43.1 Uklanjanje objekata i pripremni radovi na gradilištu

Ova grana obuhvaća djelatnosti pripreme gradilišta za kasniju izgradnju objekata, obuhvaćajući uklanjanje postojećih objekata.

43.11 Uklanjanje objekata

Ovaj razred uključuje:

- rušenje ili demontažu zgrada i ostalih građevina.

43.12 Pripremni radovi na gradilištu

Ovaj razred uključuje:

- čišćenje (krčenje) gradilišta,
- zemljane radove: iskopavanje, nasipanje, ravnanje terena (nivelacija), gradacija, tj. kategorizacija gradilišta, prokopavanje kanala, uklanjanje stijena, miniranje itd.,
- pripremu zemljišta za vađenje ruda:
  - uklanjanje iskopina, zemljani i drugi radovi na priremi mineralnih nalazišta i gradilišta, osim nalazišta nafte i plina.

Ovaj razred također uključuje:

- drenažne radove na gradilištu,
- drenažne radove na poljoprivrednom ili šumskom zemljištu.

Ovaj razred isključuje:

- bušenje (eksploatacija) nalazišta nafte ili plina (vidjeti: 06.10, 06.20),
- dekontaminaciju zemljišta (vidjeti: 39.00),
- bušenje izvorišta vode (vidjeti: 42.21),
- jamsko kopanje (oknovsko kopanje), (vidjeti: 43.99).

43.13 Ispitivanje terena za gradnju bušenjem i sondiranjem

Ovaj razred uključuje:

- ispitivanje terena bušenjem, sondiranjem i uzimanjem uzorka za građevinske, geofizičke, geološke ili slične namjene.

Ovaj razred isključuje:

- bušenje, eksploataciju, nalazišta nafte ili plina (vidjeti: 06.10, 06.20),
- ispitivanje terena bušenjem i sondiranjem kao pomoćne usluge u toku djelatnosti vađenja ruda (vidjeti: 09.90),
- bušenje izvorišta vode (vidjeti: 42.21),
- jamsko kopanje (oknovsko kopanje), (vidjeti: 43.99),
- istraživanje nafte i plina, geofizičko, geološko i seizmičko istraživanje (vidjeti: 71.12).

43.2 Elektroinstalacioni radovi, uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije, plina i ostali građevinski instalacioni radovi

Ova grana obuhvaća instalacione radove koji omogućavaju nesmetanu upotrebu građevina, obuhvaćajući uvođenje električnih instalacija, instalacija vodovoda, kanalizacije i plina, sistema za grijanje i klimatizaciju, postavljanje liftova, pokretnih stepenica itd.

43.21 Elektroinstalacioni radovi

Ovaj razred obuhvaća uvođenje električnih instalacija u svim vrstama objekata visokogradnje i objekata niskogradnje.

Ovaj razred uključuje:

- postavljanje (instalaciju):
  - električnih vodova i opreme,
  - telekomunikacionih vodova,
  - vodova za računarsko umrežavanje i kablovsku televiziju, uključujući optičke kablove,
  - satelitskih antena,
  - sistema rasvjete,
  - protivpožarnih alarma,
  - alarma i sistema zaštite protiv provala,
  - ulične rasvjete i električne signalizacije,
  - rasvjete na aerodromskim pistama (uzletištima),
  - električnih kolektora za solarnu energiju. Ovaj razred također uključuje:
- priključivanje električnih aparata i opreme za domaćinstvo, uključujući podno grijanje.

Ovaj razred isključuje:

- izgradnju komunikacionih i elektroenergetskih distribucionih vodova (vidjeti: 42.22),
- postavljanje (instalaciju), održavanje i nadzor, obuhvaćajući daljinski nadzor, elektronskih sigurnosnih sistema, kao što su alarmi protiv provala i požara (vidjeti: 80.20).

43.22 Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije, plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju

Ovaj razred obuhvaća uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina, sistema za grijanje i klimatizaciju, obuhvaćajući dogradnju, prepravke, održavanje i popravku.

Ovaj razred uključuje:

- postavljanje instalacija u zgradama ili drugim objektima.
  - sistema za grijanje (na struju, plin ili naftu),
  - peći za proizvodnju toplote (npr. kotlovnice, visoke peći u industriji), uređaji za hlađenje vode (tzv. rashladni tornjevi u industriji),
  - neelektričnih kolektora sunčeve energije,
  - instalacije vodovoda, kanalizacije i plina i sanitarne opreme,
  - opreme i vodova za ventilaciju i klimatizaciju,
  - instalacija za plin,
  - cijevi za paru,
  - automatskih sistema protiv požara (tzv. sprinkler sistemi),
  - sistemi za raspršivanje vode na travnjacima (prskalice),
- postavljanje cijevi za prolaz zraka, tečnosti ili kablova.

Ovaj razred isključuje:

- postavljanje električnog podnog grijanja (vidjeti: 43.21).

43.29 Ostali građevinski instalacioni radovi

Ovaj razred obuhvaća postavljanje ostale opreme u objektima visokogradnje i objektima niskogradnje, osim uvođenja električnih instalacija, instalacija vodovoda, kanalizacije i plina, sistema za grijanje i klimatizaciju ili instalaciju industrijskih mašina i opreme.

Ovaj razred uključuje:

- postavljanje (instalaciju) u zgradama ili drugim građevinama:
  - liftova i pokretnih stepenica, obuhvaćajući popravku i održavanje,
  - automatskih vrata i vrata na senzor,

- gromobrana,
  - sistema za centralno usisavanje,
  - toplotne, zvučne i vibracijske izolacije.
- Ovaj razred isključuje:
- instalaciju industrijskih mašina i opreme (vidjeti: 33.20).

43.3 Završni građevinski radovi

43.31 Fasadni i štukturni radovi

Ovaj razred uključuje:

- malterisanje (postavljanje fasade) unutrašnjih i spoljašnjih površina zgrada i drugih objekata i ukrasne štuko radove, obuhvaćajući postavljanje podloge od drvenih letvica.

43.32 Ugradnja stolarije

Ovaj razred uključuje:

- ugradnju vrata (osim automatskih vrata i vrata na senzore), prozora, okvira za vrata i prozore, od drveta ili drugog materijala,
- ugradnju kuhinjskih elemenata, regala, stepenica, opreme za prodavnice i sl.,
- unutrašnje završne radove kao što su radovi na postavljanju stropova, pomičnih pregrada itd.

Ovaj razred isključuje:

- ugradnju automatskih vrata i vrata na senzore (vidjeti: 43.29).

43.33 Postavljanje podnih i zidnih obloga

Ovaj razred uključuje:

- postavljanje, popločavanje (postavljanje), vješanje, montažu u zgradama ili drugim građevinama:
  - zidnih ili podnih pločica od keramike, betona ili kamena, montažu peći od keramike,
  - parketa i drugih podnih obloga od drveta, zidanih obloga, tj. lamperije,
  - tepisona i linoleuma, obuhvaćajući podne podloge od gume ili plastičnih masa,
  - podnih i zidnih obloga od terace, mramora, granita ili škriljaca,
  - zidnih tapeta.

43.34 Farbarski i staklarski radovi

Ovaj razred uključuje:

- unutrašnje i spoljašnje bojenje zgrada,
- bojenje objekata niskogradnje,
- postavljanje stakla, ogledala itd.

Ovaj razred isključuje:

- ugradnju prozora (vidjeti: 43.32).

43.39 Ostali završni građevinski radovi

Ovaj razred uključuje:

- čišćenje novih zgrada nakon završetka izgradnje,
- ostali završni građevinski radovi, d. n.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti dizajnera unutrašnjih dekoracija (vidjeti: 74.10),
- unutrašnje čišćenje zgrada i drugih građevina (vidjeti: 81.21),
- specijalizirano unutrašnje i spoljašnje čišćenje zgrada (vidjeti: 81.22).

43.9 Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti

43.91 Postavljanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova

Ovaj razred uključuje:

- podizanje krovnih konstrukcija,
- pokrivanje krovova. Ovaj razred isključuje:
- iznajmljivanje građevinskih mašina i opreme bez rukovaoca (vidjeti: 77.32).

43.99 Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- specijalne građevinske djelatnosti koje se obavljaju na različitim vrstama građevina, a zahtijevaju specijalizirano izvođenje ili opremu:
  - fundiranje, obuhvaćajući i zabijanje stubova (šipova),
  - radove na zaštiti od vlage i vode (hidroizolacioni radovi),
  - uklanjanje vlage iz zgrada,
  - jamsko kopanje (oknovsko kopanje),
  - montažu elemenata od čelika,
  - armirane radove,
  - zidanje i popločavanje kamenom,
  - montažu i demontažu skela i radnih platformi, isključujući iznajmljivanje skela i radnih platformi,
  - izgradnju dimnjaka i industrijskih peći,
  - radove koji zahtijevaju specijaliziran pristup i za koje su neophodne penjačke vještine i upotreba odgovarajuće opreme, npr. visinski radovi na visokim građevinama,
- podvodne radove,
- izgradnju spoljašnjih bazena za plivanje,
- čišćenje parom, pješćanim mlazom i slične radove na spoljašnjim dijelovima zgrade,
- iznajmljivanje kranova i ostale opreme za izgradnju, koja se ne može razvrstati pod pojedine vrste građevinskih radova, sa rukovaocem.

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje građevinskih mašina i opreme bez rukovaoca (vidjeti: 77.32).

PODRUČJE G - TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVKA MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA

Ovo područje obuhvaća trgovinu na veliko i malo (prodaju bez prerade, tj. bez transformacije proizvoda) bilo kojom vrstom robe i pružanje usluge u vezi sa prodajom robe. Trgovina na veliko i malo predstavlja posljednju fazu u distribuciji robe. Ovo područje isto tako obuhvaća popravku motornih vozila i motocikala.

Smatra se da prodaja bez prerade obuhvaća uobičajene radnje (ili djelatnosti) povezane sa trgovinom, na primjer sortiranje, razdvajanje i prikupljanje robe, miješanje robe (npr. pijeska), punjenje u boce (sa prethodnim čišćenjem boca ili bez njega), pakiranje, podjelu rinfuzne robe u manje količine, prepakivanje za distribuciju u manjim pakiranjima, skladištenje robe (bez obzira na to da li je zamrznuta ili hlađena).

Oblast 45 obuhvaća sve djelatnosti koje su povezane sa prodajom i popravkom motornih vozila i motocikala, dok oblasti 46 i 47 obuhvaćaju sve ostale djelatnosti u području trgovine. Razlika između oblasti 46 (trgovina na veliko) i oblasti 47 (trgovina na malo) je određena prema pretežnoj vrsti kupca.

Trgovina na veliko je preprodaja (prodaja bez prerade) nove i polovne robe trgovcima na malo, industrijskim, trgovačkim ustanovama ili profesionalnim korisnicima ili drugim trgovcima na veliko, obuhvaćajući djelatnost posredovanja u kupovini, tj. prodaji robe za treća lica ili kompanije. Karakteristični trgovci na veliko su oni koji polažu pravo na robu koju prodaju, kao što su: distributeri industrijskih proizvoda, izvoznici, uvoznici, trgovačke zadruge, trgovačke podružnice i poslovnice (ali ne maloprodajne prodavnice) kojima upravljaju proizvodne ili rudarske jedinice izdvojene od fabrika ili rudnika radi plasiranja svojih proizvoda i koje ne preuzimaju samo one narudžbe koje se izvršavaju direktnim isporukama iz fabrika ili rudnika. Isto tako su obuhvaćene djelatnosti raznih posrednika za trgovačku robu i proizvode, agenata i združnih organizacija, kupaca i kooperacijskih društava koji su angažirani za plasiranje poljoprivrednih proizvoda.

Trgovci na veliko često sami prikupljaju, sortiraju i raspoređuju robu u velike količine, prepakuju i dijele robu u manje količine (npr. u farmaciji), obavljaju djelatnosti skladištenja, hlađenja, isporuke i instalacije robe i djelatnosti u vezi sa unapređenjem prodaje za svoje kupce i dizajnom naljepnica (etiketa).

Trgovina na malo je preprodaja (prodaja bez prerade) novih i korištenih predmeta pretežno stanovništvu za osobnu potrošnju ili upotrebu u domaćinstvu, u prodavnicama, robnim kućama, na štandovima, preko pošte i Interneta, uličnih prodavača, trgovačkih putnika, potrošačkih zadruga, aukcijskih kuća itd. Većina trgovaca na malo polaže pravo na robu koju prodaje, ali neki djeluju kao posrednici u ime vlasnika robe i obavljaju prodaju na osnovu konsignacije ili provizije.

45 Trgovina na veliko i na malo motornim vozilima i motociklima; popravka motornih vozila i motocikala

Ova oblast obuhvaća sve djelatnosti (osim proizvodnje i iznajmljivanja) povezane sa motornim vozilima i motociklima, obuhvaćajući kamione i teretnjake, kao što su trgovina na veliko i na malo novim i polovnim vozilima, popravka i održavanje vozila i trgovina na veliko i na malo dijelovima i priborom za motorna vozila i motocikle. Isto tako, u ovu oblast spadaju i djelatnosti posredovanja, tj. posrednika u trgovini na veliko i na malo vozilima.

Ova oblast isto tako obuhvaća djelatnosti kao što su pranje i poliranje vozila itd.

Ova oblast isključuje trgovinu na malo motornim gorivima, mazivima ili proizvodima za hlađenje i iznajmljivanje motornih vozila ili motocikala.

45.1 Trgovina motornim vozilima

45.11 Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko i na malo novim i polovnim (korištenim) vozilima:

- putničkim motornim vozilima, obuhvaćajući specijalizirana putnička motorna vozila kao što su vozila hitne medicinske pomoći, minibusi itd. (nosivosti manje od 3,5 tona).

Ovaj razred također uključuje:

- trgovinu na veliko i na malo terenskim motornim vozilima kao što su džipovi (nosivosti manje od 3,5 tona),
- trgovina na veliko i malo automobilima i motornim vozilima lake kategorije preko posrednika.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko i na malo dijelovima i priborom za motorna vozila (vidjeti: 45.3),
- iznajmljivanje motornih vozila sa vozačem (vidjeti: 49.3),
- iznajmljivanje motornih vozila bez vozača (vidjeti: 77.1).

45.19 Trgovina ostalim motornim vozilima

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko i na malo novim i polovnim vozilima:
  - kamioni, prikolice i poluprikolice,
  - vozila za kampiranje kako što su kamp-prikolice, "moto-kuće" i dr.

Ovaj razred također uključuje:

- trgovinu na veliko i na malo terenskim motornim vozilima kao što su džipovi (nosivosti veće od 3,5 tona),
- trgovinu na veliko i malo ostalim motornim vozilima preko posrednika.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko i na malo dijelovima i priborom za motorna vozila (vidjeti: 45.3),
- iznajmljivanje kamiona sa vozačem (vidjeti: 49.41),
- iznajmljivanje kamiona bez vozača (vidjeti: 77.12).

45.2 Održavanje i popravka motornih vozila

45.20 Održavanje i popravka motornih vozila

Ovaj razred uključuje:

- održavanje i popravku motornih vozila:
  - mehaničke popravke,
  - električne popravke,

- popravke elektronskih sistema, ubrizgavanja,
  - redovno servisiranje,
  - popravke karoserije,
  - popravke dijelova motornih vozila,
  - pranje, poliranje itd.,
  - prskanje i bojenje,
  - popravke vjetrobrana i prozora,
  - popravke sjedišta motornih vozila,
  - popravku spoljašnjih i unutrašnjih guma, podešavanje i zamjenu guma,
  - zaštitu od korozije,
  - ugrađivanje dijelova i pribora (koji nisu dio procesa proizvodnje).
- Ovaj razred isključuje:
- protektovanje i reproizvodnju guma (vidjeti: 22.11).

45.3 Trgovina dijelovima i priborom za motorna vozila

Ova grana obuhvaća trgovinu na veliko i na malo svim vrstama dijelova, komponenti, pribora, alata i opreme za motorna vozila, kao što su:

- spoljašnje i unutrašnje gume,
- svjećeice, baterije, rasvjetna oprema i električni dijelovi.

45.31 Trgovina na veliko dijelovima i priborom za motorna vozila

Ovaj razred uključuje:

- posredovanje u trgovini na veliko dijelovima i priborom za motorna vozila.

45.32 Trgovina na malo dijelovima i priborom za motorna vozila

Ovaj razred uključuje:

- posredovanje u trgovini na malo dijelovima i priborom za motorna vozila.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo gorivom za motore (vidjeti: 47.30).

45.4 Trgovina, održavanje i popravka motocikala, dijelova i pribora za motocikle

45.40 Trgovina, održavanje i popravka motocikala, dijelova i pribora za motocikle

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko i na malo motociklima, uključujući mopede,
- trgovinu na veliko i na malo dijelovima i priborom za motocikle (obuhvaćajući trgovinu preko posrednika ili poštom),
- održavanje i popravku motocikala. Ovaj razred isključuje:
- trgovinu na veliko biciklima i njihovim dijelovima i priborom (vidjeti: 46.49),
- trgovinu na malo biciklima i njihovim dijelovima i priborom (vidjeti: 47.64),
- iznajmljivanje motocikala (vidjeti: 77.39),
- popravku i održavanje bicikala (vidjeti: 95.29).

46 Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima

Ova oblast obuhvaća trgovinu na veliko za sopstveni račun ili uz naplatu ili na osnovu ugovora (posredovanje), a odnosi se na trgovinu na veliko na domaćem tržištu, kao i na međunarodnu trgovinu na veliko (uvoz/izvoz).

Ova oblast isključuje:

- trgovinu na veliko motornim vozilima, kamp-prikolicama i motociklima (vidjeti: 45.1, 45.4),
- trgovinu na veliko priborom za motorna vozila i motocikle (vidjeti: 45.31, 45.40),
- iznajmljivanje i davanje robe u zakup (lizing), (vidjeti: oblast 77),

- pakiranje čvrste robe i punjenje tečnosti ili plinovite robe u boce, uključujući miješanje i filtriranje za treća lica (vidjeti: 82.92).

46.1 Trgovina na veliko uz naplatu ili na osnovu ugovora

Ova grana obuhvaća:

- djelatnosti trgovačkih agenata, posrednika i svih drugih trgovaca na veliko koji trguju u ime ili za račun drugih,
- djelatnosti onih koji su uključeni u povezivanje prodavača sa kupcima ili preduzimaju trgovačke transakcije u ime vlasnika robe, uključujući Internet.

Ovaj razred isto tako obuhvaća:

- djelatnosti aukcijskih kuća u vezi sa trgovinom na veliko, uključujući i aukcije preko Interneta.

46.11 Posredovanje u trgovini poljoprivrednim sirovinama, žvrim žvotinjama, tekstilnim sirovinama i poluproizvodima

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko za sopstveni račun (vidjeti: 46.2 do 46.9),
- trgovinu na malo preko posrednika (vidjeti: 47.99).

46.12 Posredovanje u trgovini gorivima, rudama, metalima i industrijskim hemikalijama

Ovaj razred uključuje:

- posredovanje agenata (posrednika) u trgovini:
  - gorivima, rudama, metalima i industrijskim hemijskim proizvodima, obuhvaćajući vještačka Đubriva.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko za sopstveni račun (vidjeti: 46.2 do 46.9),
- trgovinu na malo preko posrednika (agenata), (vidjeti: 47.99).

46.13 Posredovanje u trgovini drvenom graĎom i graĎevinskim materijalom

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko za sopstveni račun (vidjeti: 46.2 do 46.9),
- trgovinu na malo preko posrednika (vidjeti: 47.99).

46.14 Posredovanje u trgovini mašinama, opremom za industriju, brodovima i avionima

Ovaj razred uključuje:

- posredovanje agenata (posrednika) u trgovini:
  - mašinama, obuhvaćajući mašine i računare za urede, opremu za industriju, brodove i avione.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti posredovanja agenata (posrednika) u trgovini motornim vozilima (vidjeti: 45.1),
- aukcije motornih vozila (vidjeti: 45.1),
- trgovinu na veliko za sopstveni račun (vidjeti: 46.2 do 46.9),
- trgovinu na malo preko posrednika (agenata), (vidjeti: 47.99).

46.15 Posredovanje u trgovini namještajem, robom za domaćinstvo i robom od metala i gvoŕĎa

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko za sopstveni račun (vidjeti: 46.2 do 46.9),
- trgovinu na malo preko posrednika (agenata), (vidjeti: 47.99).

46.16 Posredovanje u trgovini tekstilom, odjeĎom, krznom, obuĎom i proizvodima od koŕĎe

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko za sopstveni račun (vidjeti: 46.2 do 46.9),

- trgovinu na malo preko posrednika (agenata), (vidjeti: 47.99).

46.17 Posredovanje u trgovini hranom, pićima i duhanom

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko za sopstveni račun (vidjeti: 46.2 do 46.9),
- trgovinu na malo preko posrednika (agenata), (vidjeti: 47.99).

46.18 Posredovanje u trgovini specijaliziranoj za određene proizvode ili grupe ostalih proizvoda

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko za sopstveni račun (vidjeti: 46.2 do 46.9),
- trgovinu na malo preko posrednika (agenata), (vidjeti: 47.99),
- djelatnosti agenata osiguranja (vidjeti: 66.22),
- djelatnosti agenata za nekretnine (vidjeti: 68.31).

46.19 Posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko za sopstveni račun (vidjeti: 46.2 do 46.9),
- trgovinu na malo preko posrednika (agenata), (vidjeti: 47.99).

46.2 Trgovina na veliko poljoprivrednim sirovinama i živim životinjama

46.21 Trgovina na veliko žitaricama, sirovim duhanom, sjemenjem i hranom za životinje

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko žitaricama i sjemenjem,
- trgovinu na veliko uljanim plodovima,
- trgovinu na veliko sirovim duhanom,
- trgovinu na veliko hranom za životinje i poljoprivrednim sirovinama, d. n.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko tekstilnim vlaknima (vidjeti: 46.76).

46.22 Trgovina na veliko cvijećem i sadnicama (rastinjem)

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko cvijećem, sadnicama (rastinjem) i lukovicama.

46.23 Trgovina na veliko živim životinjama

46.24 Trgovina na veliko sirovom, nedovršenom i dovršenom kožom

46.3 Trgovina na veliko hranom, pićima i duhanom

46.31 Trgovina na veliko voćem i povrćem

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko svježim voćem i povrćem,
- trgovinu na veliko konzervisanim voćem i povrćem.

46.32 Trgovina na veliko mesom i proizvodima od mesa

46.33 Trgovina na veliko mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima, jestivim uljima i mastima

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko mliječnim proizvodima,
- trgovinu na veliko jajima i proizvodima od jaja,
- trgovinu na veliko jestivim uljima i masnoćama životinjskog ili biljnog porijekla.

46.34 Trgovina na veliko pićima

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko alkoholnim pićima,
- trgovinu na veliko bezalkoholnim pićima,
- kupovinu vina bez ambalaže (u rinfuzi) i punjenje u flaše bez prethodne dorade.

Ovaj razred isključuje:

- miješanje vina ili destiliranih alkoholnih pića (vidjeti: 11.01 i 11.02).

46.35 Trgovina na veliko duhanskim proizvodima

46.36 Trgovina na veliko šećerom, čokoladom i proizvodima od šećera

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko šećerom, čokoladom i bombonima,
- trgovinu na veliko pekarskim proizvodima.

46.37 Trgovina na veliko kafom, čajem, kakaom i začinicima

46.38 Trgovina na veliko ostalom hranom obuhvaćajući ribe, ljuskare i mekušce

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko hranom za kućne ljubimce.

46.39 Nespecijalizirana trgovina na veliko hranom, pićima i duhanom

46.4 Trgovina na veliko proizvodima za domaćinstvo

Ova grana obuhvaća trgovinu na veliko proizvodima za doma- činstvo, obuhvaćajući tekstil.

46.41 Trgovina na veliko tekstilom

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko predivom,
- trgovinu na veliko tkaninama,
- trgovinu na veliko platnom za domaćinstvo itd.,
- trgovinu na veliko pozamanterijom i priborom: iglama, koncima za šivanje itd.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko tekstilnim vlaknima (vidjeti: 46.76).

46.42 Trgovina na veliko odjećom i obućom

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko odjećom, obuhvaćajući sportsku odjeću,
- trgovinu na veliko priborom za odjeću kao što su rukavice, kravate i naramenice za hlače,
- trgovinu na veliko obućom,
- trgovinu na veliko proizvodima od krzna,
- trgovinu na veliko kišobranima. Ovaj razred isključuje:
- trgovinu na veliko nakitom (vidjeti: 46.48),
- trgovinu na veliko proizvodima od kože (vidjeti: 46.49),
- trgovinu na veliko specijalnom sportskom obućom kao što su skijaške cipele (pancerice), (vidjeti: 46.49).

46.43 Trgovina na veliko električnim aparatima za domaćinstvo

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko električnim aparatima za domaćinstvo,
- trgovinu na veliko radio i televizijskom opremom,
- trgovinu na veliko fotografskim i optičkim proizvodima,
- trgovinu na veliko električnim uređajima za grijanje,
- trgovinu na veliko snimljenim audio i video trakama, CD-ima, DVD-ima.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko praznim audio i video trakama, CD-ima, DVD-ima (vidjeti: 46.52),
- trgovinu na veliko mašinama za šivenje (vidjeti: 46.64).

46.44 Trgovina na veliko porcelanom, staklarijom i sredstvima za čišćenje

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko porcelanom i staklom,
- trgovinu na veliko sredstvima za čišćenje.

46.45 Trgovina na veliko parfimerijskim i kozmetičkim proizvodima

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko parfemima, kozmetikom i sapunima.

46.46 Trgovina na veliko farmaceutskim proizvodima

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko ortopedskim pomagalicama,
- trgovinu na veliko farmaceutskim i medicinskim proizvodima.

46.47 Trgovina na veliko namještajem, tepisima i opremom za rasvjetu

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko namještajem za domaćinstvo,
- trgovinu na veliko tepisima i drugim podnim prostirkama,
- trgovinu na veliko opremom za rasvjetu.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko namještajem za urede (vidjeti: 46.65).

46.48 Trgovina na veliko satovima i nakitom

46.49 Trgovina na veliko ostalom robom za domaćinstvo

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko drvenim, pletarskim i plutenim proizvodima itd.,
- trgovinu na veliko biciklima i njihovim dijelovima i priborom,
- trgovinu na veliko proizvodima od papira, knjigama, časopisima i novinama,
- trgovinu na veliko proizvodima od kože i priborom za putovanje,
- trgovinu na veliko muzičkim instrumentima,
- trgovinu na veliko igrama i igračkama,
- trgovinu na veliko sportskom opremom, obuhvaćajući specijalnu sportsku opremu kao što su skijaške cipele (pancerice).

46.5 Trgovina na veliko informacionom i komunikacionom opremom

Ova grana obuhvaća trgovinu na veliko opremom informacione i komunikacione tehnologije (ICT), tj.

računarima, telekomunikacionom opremom i dijelovima.

46.51 Trgovina na veliko računarima, perifernom opremom i softverom

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko računarima i računarskom perifernom opremom,
- trgovinu na veliko softverom.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko električnim dijelovima (vidjeti: 46.52),
- trgovinu na veliko mašinama i opremom za urede (osim računara i periferne opreme) (vidjeti: 46.66).

46.52 Trgovina na veliko elektronskim i telekomunikacionim dijelovima i opremom

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko elektronskim cijevima,
- trgovinu na veliko poluprovodničkim elementima,
- trgovinu na veliko mikročipovima i integrisanim kolima,
- trgovinu na veliko štamparskim kolima,
- trgovinu na veliko praznim audio i video trakama i disketama, magnetnim i optičkim diskovima (CD-i, DVD-i),
- trgovinu na veliko telefonima i komunikacionom opremom.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko snimljenim audio i video trakama, CD-ima, DVD-ima (vidjeti: 46.43),
- trgovinu na veliko računarima i računarskom perifernom opremom (vidjeti: 46.51).

46.6 Trgovina na veliko ostalim mašinama, opremom i priborom

Ova grana obuhvaća trgovinu na veliko specijaliziranim mašinama, opremom i priborom za sve vrste industrije i mašina opće namjene.

46.61 Trgovina na veliko poljoprivrednim mašinama, opremom i priborom

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko poljoprivrednim mašinama i opremom:
  - plugovi, rasipači Đubriva, sijačice,
  - žetelice,
  - vršilice,
  - strojevi za mužu,
  - oprema za uzgoj peradi, oprema za uzgoj pčela,
  - traktori koji se upotrebljavaju u poljoprivredi i šumarstvu,
- trgovinu na veliko kosačicama za travu.

46.62 Trgovina na veliko alatnim mašinama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko raznovrsnim alatnim mašinama za obradu svih vrsta materijala,
- trgovinu na veliko alatnim mašinama kojima upravljaju računari.

46.63 Trgovina na veliko mašinama za rudarstvo i građevinarstvo

46.64 Trgovina na veliko mašinama za industriju tekstila i mašinama za šivenje i pletenje

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko mašinama kojima upravljaju računari za industriju tekstila i mašinama kojima upravljaju računari za šivenje i pletenje.

46.65 Trgovina na veliko namještajem za urede

Ovaj razred uključuje:

- usluge trgovine na veliko proizvodima razvrstanim u razred 31.01 (Proizvodnja namještaja za urede i prodajne prostore).

46.66 Trgovina na veliko ostalim uredskim mašinama i opremom

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko mašinama i opremom za urede, osim računara i računarske periferne opreme.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko računarima i perifernom opremom (vidjeti: 46.51),
- trgovinu na veliko elektronskim dijelovima, telefonima i komunikacionom opremom (vidjeti: 46.52).

46.69 Trgovina na veliko ostalim mašinama i opremom

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko prijevoznom opremom, osim motornim vozilima, motociklima i biciklima,
- trgovinu na veliko automatiziranim proizvodnim linijama (robotima),
- trgovinu na veliko žicom, prekidačima i drugim instalacionim materijalom (opremom) koji se upotrebljava u industriji,
- trgovinu na veliko ostalim elektromaterijalom kao što su elektromotori, transformatori,
- trgovinu na veliko ostalim mašinama, d. n., koje se upotrebljavaju u industriji (osim za rudnike, građevinarstvo i tekstilnu industriju), trgovini, navigaciji i drugim uslužnim djelatnostima.

Ovaj razred također uključuje:

- trgovinu na veliko mjernim instrumentima i opremom. Ovaj razred isključuje:
- trgovinu na veliko motornim vozilima, prikolicama i kamp-prikolicama (vidjeti: 45.1),
- trgovinu na veliko dijelovima za motorna vozila (vidjeti: 45.31),
- trgovinu na veliko motociklima (vidjeti: 45.40),
- trgovinu na veliko biciklima (vidjeti: 46.49).

46.7 Ostala specijalizirana trgovina na veliko

Ova grana obuhvaća djelatnosti ostale specijalizirane trgovine na veliko koje nisu razvrstane u ostalim granama ove oblasti. Obuhvata trgovinu na veliko poluproizvodima, osim poljoprivrednim, koji se u pravilu ne upotrebljavaju za domaćinstvo.

46.71 Trgovina na veliko čvrstim, tečnim i plinovitim gorivima i sličnim proizvodima

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko gorivima, mazivima, uljima kao što su:
  - drveni ugalj, kameni ugalj, koks, drvo za ogrev, nafta,
  - sirova nafta, sirovo ulje, dizel gorivo, gazolin, pogonsko gorivo, lož-ulje, ulje za grijanje, kerozin,
  - tečni plin, butan i propan,
  - ulje za podmazivanje i mazivo, derivati nafte (rafinirani proizvodi nafte).

46.72 Trgovina na veliko metalima i metalnim rudama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko rudom gvožđa i obojenim metalima,
- trgovinu na veliko primarnim prerađevinama od gvožđai obojenih metala,
- trgovinu na veliko poluproizvodima od gvožđa i obojenih metala, d. n.,
- trgovinu na veliko zlatom i ostalim plemenitim metalima.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko metalnim otpadom (vidjeti: 46.77).

46.73 Trgovina na veliko drvetom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko neobrađenim drvetom,
- trgovinu na veliko proizvodima primarne prerade drveta,
- trgovinu na veliko bojama i lakovima,
- trgovinu na veliko građevinskim materijalom:
  - pijeskom, šljunkom,
  - stolarijom od svih vrsta materijala,
- trgovinu na veliko zidnim tapetama i podnim pokrivačima,
- trgovinu na veliko ravnim staklom,
- trgovinu na veliko sanitarnom opremom:
  - kade, umivaonici, WC školjke i ostala sanitarna keramika,
- trgovinu na veliko montažnim kućama.

46.74 Trgovina na veliko robom od metala, instalacionim materijalom, uređajima i opremom za vodovod i grijanje

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko robom od metala i bravama,
- trgovinu na veliko instalacionim materijalom,
- trgovinu na veliko grijačima za toplu vodu,
- trgovinu na veliko sanitarnom instalacionom opremom:
  - cijevi, crijeva, fitinzi, slavine, T-dijelovi, spojevi, gumene cijevi itd.,
- trgovinu na veliko alatima kao što su čekići, testere, odvijači i ostali ručni alati itd.

46.75 Trgovina na veliko hemijskim proizvodima

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko industrijskim hemikalijama:
  - anilinom, štamparskim bojama, eteričnim uljima, industrijskim plinovima, hemijskim ljepljivima, bojama, sintetičkom smolom, metanolom, parafinom, mirisima i aromama, sodom, industrijskom soli, kiselinama i sumpornim spojevima, derivatima skroba itd.,
- trgovinu na veliko đubrivima i agrohemijskim proizvodima.

46.76 Trgovina na veliko ostalim poluproizvodima

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko primarnim prerađevinama od plastičnih materijala,
- trgovinu na veliko gumom,
- trgovinu na veliko tekstilnim vlaknima itd.,
- trgovinu na veliko papirom u velikim količinama, tj. "neupakiranom" (nekonfencioniranom),
- trgovinu na veliko dragim kamenjem.

46.77 Trgovina na veliko otpadom i ostacima

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko metalnim i nemetalnim ostacima i otpadom i materijalom za reciklažu, obuhvaćajući prikupljanje, sortiranje, odvajanje, rastavljanje polovnih predmeta, na primjer automobila, radi izdvajanja dijelova koji se mogu ponovo upotrebljavati, pakiranje i prepakivanje, skladištenje i isporuku, ali bez transformacionog procesa, pri čemu kupljeni i prodani otpad zadržava preostalu vrijednost.

Ovaj razred također uključuje:

- rastavljanje automobila, računara, televizora i ostale opreme kako bi se dobili upotrebljivi dijelovi pogodni za ponovnu prodaju.

Ovaj razred isključuje:

- prikupljanje kućnog i industrijskog otpada (vidjeti: 38.1),
- preradu otpada, koji nije za dalju upotrebu u prerađivačkoj industriji, u cilju odlaganja (vidjeti: 38.2),
- preradu ostataka i otpada u sekundarnu sirovinu koja zahtijeva stvarni transformacioni proces (sekundarna

sirovina pogodna je za direktnu upotrebu u industrijskom procesu, a ne radi se o gotovom proizvodu), (vidjeti: 38.3),

- rastavljanje automobila, računara, televizora i ostale opreme u cilju reciklaže obnovljivog materijala (vidjeti: 38.31),
- rastavljanje brodova (vidjeti: 38.31),
- isijecanje automobila mehaničkim procesom (vidjeti: 38.32),
- trgovinu na malo polovnim proizvodima (vidjeti: 47.79).

46.9 Nespecijalizirana trgovina na veliko

46.90 Nespecijalizirana trgovina na veliko

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na veliko različitim proizvodima bez posebne specijalizacije.

47 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima

Ova oblast obuhvaća trgovinu na malo (prodaja bez prerade) novim i polovnim predmetima pretežno za osobnu potrošnju stanovništva ili upotrebu u domaćinstvu koja se obavlja u prodavnicama, robnim kućama, na štandovima, putem pošte i Interneta, uličnih prodavača, trgovačkih putnika, putem potrošačkih zadruga itd.

Trgovina na malo prvo se razvrstava prema vrsti prodajnog mjesta (trgovina na malo u prodavnicama: grane: 47.1 do 47.7; trgovina na malo izvan prodavnica: grane 47.8 i 47.9). Trgovina na malo u prodavnicama obuhvaća i trgovinu na malo polovnim predmetima (razred 47.79). Kod trgovine na malo u prodavnicama postoji dalja razlika između specijalizirane trgovine na malo (grana 47.2 do 47.7) i nespecijalizirane trgovine na malo (grana 47.1). Na- vedene grane dalje su podijeljene prema vrsti (asortimanu) prodajnih proizvoda. Prodaja izvan prodavnica razlikuje se prema načinu na koji se obavlja, na primjer trgovina na malo na štandovima i tržnicama (grana 47.8) i ostala trgovina na malo izvan prodavnica, na primjer narudžbe poštom, dostava kupcu na kućnu adresu, prodaja pomoću aparata za samoposluživanje itd. (grana 47.9).

Roba koja se prodaje u ovoj oblasti ograničena je i u pravilu se odnosi na robu široke potrošnje ili trgovine na malo. Prema tome, roba koja se inače ne prodaje u trgovini na malo isključena je iz ove oblasti (npr. žitarice, rude, industrijske mašine i oprema, itd.).

Ova oblast isto tako obuhvaća jedinice, poslovne subjekte, koji se bave pretežno prodajom proizvoda stanovništvu kao što su osobni računari, proizvodi od papira i pisači pribori, boje ili drvo, iako se ovi proizvodi ne moraju upotrebljavati za osobnu potrošnju ili upotrebu u domaćinstvu. Rukovanje proizvodima, koje je uobičajeno u trgovini, ne utiče na osnovne karakteristike proizvoda (robe) i može uključiti, na primjer, sortiranje, odvajanje, miješanje i pakiranje.

Ova oblast isto tako obuhvaća trgovinu na malo preko posrednika i djelatnosti aukcijskih kuća u vezi sa trgovinom na malo.

Ova oblast isključuje:

- prodaju poljoprivrednih proizvoda od strane poljoprivrednika (vidjeti: oblast 01),
- proizvodnju i prodaju proizvoda iz sopstvene proizvodnje, koja se uopćeno razvrstava u područje prerađivačke industrije oblasti 10-32,
- trgovinu motornim vozilima, motociklima i njihovim dijelovima (vidjeti: oblast 45),
- trgovinu žitaricama, rudama, sirovom naftom, industrijskim hemikalijama, gvožđem i čelikom, industrijskim mašinama i opremom (vidjeti: oblast 46),
- prodaju hrane i pića za konzumiranje u lokalima (na "licu mjesta") i prodaju hrane koja se iznosi van (vidjeti: oblast 56),
- iznajmljivanje stanovništvu proizvoda za osobnu potrošnju ili upotrebu u domaćinstvu (vidjeti: 77.2).

47.1 Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama

Ova grana obuhvaća trgovinu na malo raznovrsnom robom u istoj jedinici (nespecijalizirane prodavnice) kao što su supermarketi ili robne kuće.

Ova grana isto tako obuhvaća trgovinu na malo preko zastupnika (posrednika).

47.11 Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama pretežno prehrambenim proizvodima, pićima i duhanskim proizvodima

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo mješovitom robom, među kojom preovlađuje hrana, pića i duhanski proizvodi:
  - djelatnosti prodavnica mješovitom robom, u kojima se, osim hrane, pića i duhanskih proizvoda, prodaju i razni drugi proizvodi, kao što su odjeća, namještaj, aparati, metalna roba, kozmetika itd.

47.19 Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo mješovitim proizvodima, u kojoj ne preovlađuju hrana, pića i duhanski proizvodi,
- djelatnosti robnih kuća koje se bave prodajom raznovrsne robe, uključujući odjeću, namještaj, aparate, metalnu robu, kozmetiku, nakit, igračke, sportsku opremu itd.

47.2 Trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama

Ova grana isto tako obuhvaća trgovinu na malo preko zastupnika (posrednika).

47.21 Trgovina na malo voćem i povrćem u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo svježim voćem i povrćem,
- trgovinu na malo pripremljenim i konzervisanim voćem i povrćem.

47.22 Trgovina na malo mesom i proizvodima od mesa u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo mesom i proizvodima od mesa (uključujući meso peradi).

47.23 Trgovina na malo ribom, ljuskarima i mekušcima u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo ribom, morskim plodovima i njihovim proizvodima.

47.24 Trgovina na malo hljebom, kolaćima, proizvodima od brašna i proizvodima od šećera u specijaliziranim prodavnicama

47.25 Trgovina na malo pićima u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo pićima (ne za konzumiranje na "licu mjesta")
  - alkoholnim pićima,
  - bezalkoholnim pićima.

47.26 Trgovina na malo proizvodima od duhana u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo duhanom,
- trgovinu na malo proizvodima od duhana.

47.29 Ostala trgovina na malo prehrambenim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo mliječnim proizvodima i jajima,

- trgovinu na malo ostalim prehrambenim proizvodima, d. n.

47.3 Trgovina na malo motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama

Ova grana isto tako obuhvaća trgovinu na malo preko zastupnika (posrednika).

47.30 Trgovina na malo motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo gorivima za motorna vozila i motocikle. Ovaj razred također uključuje:
- trgovinu na malo mazivima i proizvodima za hlađenje za motorna vozila.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko gorivima (vidjeti: 46.71),
- trgovinu na malo plinom u bocama za domaćinstvo (za kuvanje i grijanje), (vidjeti: 47.78).

47.4 Trgovina na malo informacionom i komunikacionom opremom u specijaliziranim prodavnicama

Ova grana obuhvaća trgovinu na malo opremom informacione i komunikacione tehnologije (ICT) kao što su računari i periferna oprema, telekomunikaciona oprema i elektronski uređaji za široku potrošnju u specijaliziranim prodavnicama.

Ova grana isto tako obuhvaća trgovinu na malo preko zastupnika (posrednika).

47.41 Trgovina na malo računarima, perifernim jedinicama i softverom u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo računarima,
- trgovinu na malo računarskom perifernom opremom,
- trgovinu na malo konzolama za video-igre,
- trgovinu na malo standardnim softverom, uključujući video-igre.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo praznim trakama i diskovima (vidjeti: 47.63).

47.42 Trgovina na malo telekomunikacionom opremom u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo mobilnim telefonima.

47.43 Trgovina na malo audio i video opremom u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo radio i televizijskom opremom,
- trgovinu na malo audio i video opremom,
- trgovinu na malo CD i DVD uređajima.

47.5 Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u specijaliziranim prodavnicama

Ova grana obuhvaća trgovinu na malo opremom za domaćinstvo kao što su tekstil, roba od gvožđa, tepisi, električni aparati za domaćinstvo ili namještaj, u specijaliziranim prodavnicama.

Ova grana isto tako obuhvaća trgovinu na malo preko zastupnika (posrednika).

47.51 Trgovina na malo tekstilom u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo tkaninama,

- trgovinu na malo koncem za pletenje,
- trgovinu na malo osnovnim materijalom (podlogom) za izradu tepiha, goblena ili za vezenje,
- trgovinu na malo tekstilom,
- trgovinu na malo pozamanterijom i priborom: iglama, koncima za šivenje itd.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo odjećom (vidjeti: 47.71).

47.52 Trgovina na malo robom od metala, bojama i staklom u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo robom od metala,
- trgovinu na malo bojama, premazima i lakovima,
- trgovinu na malo ravnim staklom,
- trgovinu na malo ostalim građevinskim materijalom kao što su cigle, drvo, sanitarna oprema, stolarija od svih vrsta materijala,
- trgovinu na malo materijalom i opremom "uradi sam". Ovaj razred također uključuje:
- trgovinu na malo kosačicama za travu,
- trgovinu na malo saunama.

47.53 Trgovina na malo tepisima i prostiračima za pod, zidnim i podnim oblogama u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo tepisima i prostiračima za pod,
- trgovinu na malo zastorima i zavjesama,
- trgovinu na malo zidnim tapetama i podnim oblogama. Ovaj razred isključuje:
- trgovinu na malo plutenim pločama za oblaganje podova (vidjeti: 47.52).

47.54 Trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo audio i video opremom (vidjeti: 47.43).

47.59 Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i ostalim proizvodima za domaćinstvo, u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo namještajem za domaćinstvo,
- trgovinu na malo opremom za rasvjetu,
- trgovinu na malo kuhinjskim posuđem, priborom za jelo, predmetima od gline, stakla, porcelana i keramike,
- trgovinu na malo proizvodima od drveta, pluta i pruća,
- trgovinu na malo neelektričnim aparatima za domaćinstvo,
- trgovinu na malo muzičkim instrumentima i muzikalijama (notnim zapisima),
- trgovinu na malo sigurnosnim alarmnim sistemima kao što su ključaonice, sefovi i sigurnosni pretinci (trezori), bez usluge ugradnje ili održavanja,
- trgovinu na malo predmetima i opremom za domaćinstvo, d. n.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo antikvitetima (vidjeti: 47.79).

47.6 Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u specijaliziranim prodavnicama

Ova grana obuhvaća trgovinu na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju, kao što su knjige, novine, muzički i video zapisi, sportske opreme, igre i igračke u specijaliziranim prodavnicama.

Ova grana isto tako obuhvaća trgovinu na malo preko zastupnika (posrednika).

47.61 Trgovina na malo knjigama u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo knjigama svih vrsta.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo polovnim i antikvitetnim knjigama (vidjeti: 47.79).

47.62 Trgovina na malo novinama, papirom i pišaćim priborom u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo priborom za urede kao što su olovke, hemijske olovke, papir itd.

47.63 Trgovina na malo muzičkim i video zapisima u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo muzičkim zapisima, audio-trakama, CD-ima i audio-kasetama,
- trgovinu na malo video-trakama i DVD-ima. Ovaj razred također uključuje:
- trgovinu na malo praznim trakama i diskovima.

47.64 Trgovina na malo sportskom opremom u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo sportskom opremom, priborom za ribolov, opremom za kampiranje, čamcima i biciklima.

47.65 Trgovina na malo igrama i igračkama u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo igrama i igračkama (izrađene od svih materijala).

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo konzolama za video-igre (vidjeti: 47.41),
- trgovinu na malo standardnim softverom, uključujući video-igre (vidjeti: 47.41).

47.7 Trgovina na malo ostalom robom u specijaliziranim prodavnicama

Ova grana obuhvaća djelatnosti specijaliziranih prodavnica koje se bave prodajom određenih grupa proizvoda koji nisu obuhvaćeni u drugim dijelovima klasifikacije, kao što su: odjeća, obuća i proizvodi od kože; farmaceutski proizvodi i medicinski preparati; satovi; suveniri; sredstva za čišćenje; oružje; cvijeće; kućni ljubimci i ostalo. Isto tako, u ovu granu se uključuje trgovina na malo polovnom robom u specijaliziranim prodavnicama.

Ova grana isto tako obuhvaća trgovinu na malo preko zastupnika (posrednika).

47.71 Trgovina na malo odjećom u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo odjećom,
- trgovinu na malo proizvodima od krzna,
- trgovinu na malo priborom za odjeću kao što su rukavice, kravate, naramenice itd.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo tekstilom (vidjeti: 47.51).

47.72 Trgovina na malo obućom i robom od kože u specijaliziranim prodavnicama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo obućom,
- trgovinu na malo proizvodima od kože,

- trgovinu na malo priborom za putovanje od kože i vještačke kože.
- Ovaj razred isključuje:
- trgovinu na malo specijalnom sportskom obučom kao što su skijaške cipele (pancerice), (vidjeti: 47.64).

47.73 Apoteke

- Ovaj razred uključuje:
- trgovinu na malo farmaceutskim proizvodima.

47.74 Trgovina na malo medicinskom robom i ortopedskim pomagalicama u specijaliziranim prodavnicama

47.75 Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim preparatima u specijaliziranim prodavnicama

- Ovaj razred uključuje:
- trgovinu na malo parfemima, kozmetičkim i toaletnim proizvodima.

47.76 Trgovina na malo cvijećem, sadnicama, sjemenjem, Ćubrivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijaliziranim prodavnicama

47.77 Trgovina na malo satovima i nakitom u specijaliziranim prodavnicama

47.78 Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavnicama

- Ovaj razred uključuje:
- trgovinu na malo fotografskom, optičkom i preciznom opremom,
  - djelatnosti optičara,
  - trgovinu na malo suvenirima, rukotvorinama i religijskim proizvodima,
  - djelatnosti prodajnih umjetničkih galerija,
  - trgovinu na malo lož-uljem za domaćinstvo, plinom u bocama, ugljem i ogrevnim drvetom,
  - trgovinu na malo oružjem i municijom,
  - trgovinu na malo filatelističkim markama i kovanicama,
  - trgovinu na malo uslugama prodajnih umjetničkih galerija (umjetninama),
  - trgovinu na malo neprehrambenim proizvodima, d. n.

47.79 Trgovina na malo polovnom robom u specijaliziranim prodavnicama

- Ovaj razred uključuje:
- trgovinu na malo polovnim knjigama,
  - trgovinu na malo ostalim polovnim proizvodima,
  - trgovinu na malo antikvitetima,
  - djelatnosti aukcijskih kuća koje se odnose na trgovinu na malo.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo polovnim motornim vozilima (vidjeti: 45.1),
- djelatnosti aukcija putem Interneta i ostale aukcije izvan prodajnog prostora (u vezi sa trgovinom na malo), (vidjeti: 47.91, 47.99),
- djelatnosti zalagaonica (vidjeti: 64.92).

47.8 Trgovina na malo na tezgama i pijacama

Ova grana obuhvaća trgovinu na malo bilo kojom vrstom novih ili polovnih proizvoda većinom na pokretnim tezgama duž javnih saobraćajnica ili na stalnom mjestu na pijacama.

Ova grana isto tako obuhvaća trgovinu na malo preko zastupnika (posrednika).

47.81 Trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima na tezgama i pijacama

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo pripremljenom hranom za konzumaciju na "licu mjesta" (vidjeti: 56.10).

47.82 Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na tezgama i pijacama

47.89 Trgovina na malo ostalom robom na tezgama i pijacama

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo ostalom robom na tezgama i pijacama kao što su:
  - tepisi i prostirke,
  - knjige,
  - igre i igračke,
  - aparati za domaćinstvo i elektronski uređaji za široku potrošnju,
  - muzički i video zapisi.

47.9 Trgovina na malo izvan prodavnica, tezgi i pijaca

Ova grana obuhvaća djelatnosti trgovine na malo preko pošte, Interneta, prodajom od vrata do vrata, tj. djelatnost trgovačkih putnika, pomoću aparata za samoposluživanje (automata) itd.

Ova grana isto tako obuhvaća trgovinu na malo preko zastupnika (posrednika).

47.91 Trgovina na malo preko pošte ili Interneta

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti trgovine na malo preko pošte ili Interneta, tj. djelatnosti trgovine na malo kada kupac donosi odluku o kupovini na osnovu oglasa, kataloga, informacije dobivene sa internetskih stranica ili nekih drugih oblika oglašavanja. Kupac naručuje proizvode poštom, telefonom ili preko Interneta (obično pomoću posebnih metoda naručivanja koje se nalaze na internetskim stranicama). Kupljeni proizvodi se mogu preuzeti direktno sa Interneta ili se fizički dopremaju kupcu (naručiocu).

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo bilo kojom vrstom proizvoda preko pošte,
- trgovinu na malo bilo kojom vrstom proizvoda preko Interneta.

Ovaj razred također uključuje:

- direktnu prodaju preko televizije, radija i telefona,
- aukcijsku prodaju preko Interneta u vezi sa trgovinom na malo.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo motornim vozilima, dijelovima i priborom za motorna vozila preko Interneta (vidjeti: grane 45.1, 45.3),
- trgovinu na malo motociklima, dijelovima i priborom za motocikle preko Interneta (vidjeti: 45.40).

47.99 Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, tezgi i pijaca

Ovaj razred uključuje:

- trgovinu na malo bilo kojom vrstom proizvoda koja nije uključena u prethodnim razredima:
  - direktnu prodaju ili prodaju preko trgovačkih putnika,

- prodaju pomoću aparata za samoposluživanje (automata),
- direktnu prodaju goriva (lož-ulja, drveta za loženje, itd.), uz dostavu kupcu,
- aukciju izvan prodavnica (u vezi sa trgovinom na malo, osim Interneta),
- trgovinu na malo preko posrednika (agenata), (izvan prodavnica).

PODRUČJE H - SAOBRAĆAJ I SKLADIŠTENJE

Ovo područje obuhvaća djelatnosti u vezi sa obavljanjem putničkog ili robnog prijevoza, bilo redovnog ili vanrednog, željeznicom, cjevovodom, putevima, vodom ili zrakom i prateće djelatnosti na terminalima i parkiralištima, pretovar tereta, skladištenje itd. Ovo područje obuhvaća iznajmljivanje prijevoznih sredstava i opreme sa vozačem ili prijevoznikom. Isto tako je obuhvaćena poštanska i kurirska djelatnost.

Ovo područje isključuje:

- generalni remont ili popravku prijevoznih sredstava, osim motornih vozila (vidjeti: granu 33.1),
- izgradnju, održavanje i popravku puteva, željezničkih pruga, luka, aerodroma (vidjeti: oblast 42),
- održavanje i popravku motornih vozila (vidjeti: 45.20),
- iznajmljivanje prijevoznih sredstava ili opreme bez vozača ili prijevoznika (vidjeti: 77.1, 77.3).

49 Kopneni saobraćaj i cjevovodni transport

Ova oblast obuhvaća prijevoz putnika ili robe druskim i željezničkim saobraćajem, kao i prijevoz robe cjevovodima.

49.1 Prijevoz putnika željeznicom, međugradski

49.10 Prijevoz putnika željeznicom, međugradski

Ovaj razred uključuje:

- željeznički prijevoz putnika glavnom željezničkom mrežom, razmještenom većim geografskim područjem,
- željeznički prijevoz putnika međugradskom željeznicom,
- djelatnosti kola za spavanje ili kola za ručavanje kao integrisane djelatnosti željezničkih preduzeća.

Ovaj razred isključuje:

- prijevoz putnika gradskim i prigradskim prijevoznim sistemima (vidjeti: 49.31),
- djelatnosti putničkog terminala (vidjeti: 52.21),
- rad željezničke infrastrukture; pripadajuće djelatnosti koja se odnosi na uključivanje i manevrisanje (vidjeti: 52.21),
- djelatnosti kola za spavanje ili kola za ručavanje kada ih obavljaju samostalne jedinice (vidjeti: 55.90, 56.10).

49.2 Prijevoz robe željeznicom

49.20 Prijevoz robe željeznicom

Ovaj razred uključuje:

- prijevoz robe glavnom željezničkom mrežom, kao i prijevoz robe na kratkim relacijama.

Ovaj razred isključuje:

- skladištenje (vidjeti: 52.10),
- djelatnost robnih terminala (vidjeti: 52.21),
- rad željezničke infrastrukture; pripadajuće djelatnosti koje se odnose na priključivanje (prekopčavanje) i manevrisanje (vidjeti: 52.21),
- djelatnost pretovara tereta (vidjeti: 52.24).

49.3 Ostali kopneni prijevoz putnika

Ova grana obuhvaća sve djelatnosti kopnenog prijevoza putnika, osim željezničkog. Isto tako je obuhvaćen željeznički prijevoz kao dio gradskog i prigradskog prijevoznog sistema.

49.31 Gradski i prigradski kopneni prijevoz putnika

Ovaj razred uključuje:

- kopneni prijevoz putnika gradskim i prigradskim prijevoznim sistemima. Ovdje se mogu uključiti različiti oblici kopnenog prijevoza, kao što su: autobusi, tramvaji, ulična vozila, trolejbusi, podzemna željeznica, nadzemna željeznica itd. Saobraćajna djelatnost obično se obavlja na redovnim linijama slijedeći utvrđeni vozni red, preuzimaju i prevoze putnike na utvrđenim stanicama.

Ovaj razred također uključuje:

- linije od grada do aerodroma ili od grada do stanice, željezničke ili autobuske stanice,
- djelatnosti uspinjača, žičara itd. ako su dio gradskog i prigradskog kopnenog tranzitnog sistema.

Ovaj razred isključuje:

- prijevoz putnika međugradskom željeznicom (vidjeti: 49.10).

49.32 Taksi prevoz

Ovaj razred uključuje:

- ostalo iznajmljivanje osobnih automobila sa vozačem.

49.39 Ostali kopneni prijevoz putnika, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- ostali kopneni prijevoz putnika:
  - redovni autobuski prijevoz na duge distance, tj. međugradski,
  - čarterske vožnje, izleti i druge povremene prijevozne usluge,
  - prijevozna sredstva unutar aerodroma,
- rad žičara, uspinjača, skijaških žičara i ski-liftova ako nisu dio gradskog ili prigradskog tranzitnog sistema.

Ovaj razred također uključuje:

- prijevoz školskim autobusima i autobusima za prijevoz radnika na posao,
- prijevoz putnika vozilima pomoću ljudske ili životinjske snage (rikše ili zaprežna kola).

Ovaj razred isključuje:

- prijevoz vozilima hitne medicinske pomoći (vidjeti: 86.90).

49.4 Drumski prijevoz robe i usluge preseljenja

Ova grana obuhvaća cjelokupni kopneni prijevoz robe osim željezničkog.

49.41 Drumski prijevoz robe

Ovaj razred uključuje:

- cjelokupni drumski prevoz:
  - prijevoz balvana,
  - prijevoz stoke,
  - prijevoz zamrznutih proizvoda,
  - prijevoz teških tereta,
  - prijevoz rasutog tereta, obuhvaćajući prijevoz cisternama i prikupljanje mlijeka na farmama,
  - prijevoz automobila,
  - prijevoz otpada i otpadnog materijala, bez prikupljanja ili odlaganja.

Ovaj razred također uključuje:

- iznajmljivanje kamiona sa vozačem,
- prijevoz robe vozilima pomoću ljudske ili životinjske snage (rikše ili zaprežna kola).

Ovaj razred isključuje:

- prijevoz trupaca unutar šume, kao dio usluge u vezi sa sječom drveta (vidjeti: 02.40),
- distribuciju vode kamionima (vidjeti: 36.00),
- rad uređaja za pretovar robe na terminalima (vidjeti: 52.21),
- djelatnosti ambalažiranja i pakiranja za prijevoz (vidjeti: 52.29),
- poštanske i kurirske djelatnosti (vidjeti: 53.10 i 53.20),

- prijevoz otpada, kao sastavni dio djelatnosti prikupljanja otpada koju obavljaju specijalizirana preduzeća (vidjeti: 38.11, 38.12).

49.42 Usluge preseljenja

Ovaj razred uključuje:

- usluge preseljenja poslovnih subjekata ili domaćinstava kopnenim (drumskim) prevozom.

49.5 Cjevovodni transport

49.50 Cjevovodni transport

Ovaj razred uključuje:

- transport plina, tečnosti, vode, emulzije i drugih proizvoda preko cjevovoda.

Ovaj razred također uključuje:

- rad pumpnih stanica.

Ovaj razred isključuje:

- distribuciju prirodnog ili proizvedenog plina, pare ili vode (vidjeti: 35.22, 35.30 i 36.00),
- transport tečnosti kamionima (vidjeti: 49.41).

50 Vodeni saobraćaj

Ova oblast obuhvaća prijevoz putnika ili robe vodom, bilo da se radi o redovnom ili vanrednom prevozu. Isto tako, u ovu oblast spada i vuča ili guranje brodova, izleti, kružna putovanja i razgledanje brodom, prijevoz trajektima, taksijima itd. Iako je mjesto indikator za razdvajanje morskog od slatkovodnog prijevoza, odlučujući faktor zapravo je vrsta plovnog objekta koji se upotrebljava. Prijevoz plovnim objektom na moru razvrstava se u grane 50.1 i 50.2, dok se prijevoz koji se odvija drugim vrstama plovnih objekata razvrstava u grane 50.3 i 50.4.

Ova oblast isključuje djelatnosti restorana i barova na palubama broda (vidjeti: razrede 56.10 i 56.30), ako ih obavljaju odvojene jedinice (poslovni subjekti).

50.1 Pomorski i priobalni prijevoz putnika

Ova grana obuhvaća prijevoz putnika plovnim objektima koji su namijenjeni za prijevoz morem ili priobaljem. Isto tako, u ovu granu spada prijevoz putnika na velikim jezerima itd. kada se upotrebljavaju iste vrste plovnih objekata.

50.10 Pomorski i priobalni prijevoz putnika

Ovaj razred uključuje:

- prijevoz putnika morem i priobaljem, redovno ili vanredno:
  - prijevoz brodovima ili čamcima za izlete, kružna putovanja ili razgledanja (krstarenja),
  - prijevoz trajektima, taksijima na vodi itd. Ovaj razred također uključuje:
- iznajmljivanje brodova za razonodu sa posadom za prijevoz morem i priobaljem (npr. za ribolov).

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti restorana i barova na brodovima, kada obavljaju odvojene jedinice (poslovni subjekti) (vidjeti: 56.10 i 56.30),
- iznajmljivanje čamaca i jedrilica za razonodu, bez posade (vidjeti: 77.21),
- iznajmljivanje komercijalnih brodova ili čamaca, bez posade (vidjeti: 77.34),
- djelatnost "kockarnica na vodi" (vidjeti: 92.00).

50.2 Pomorski i priobalni prijevoz robe

Ova grana obuhvaća pomorski prijevoz robe plovnim objektima koji su namijenjeni za prijevoz morem ili priobaljem. Isto tako, u ovu granu spada prijevoz robe na velikim jezerima itd. kada se upotrebljavaju iste vrste plovnih objekata.

50.20 Pomorski i priobalni prijevoz robe

Ovaj razred uključuje:

- prijevoz robe morem ili priobaljem, redovno ili vanredno,
- prijevoz vučom (teglanjem) ili guranjem barži, morske platforme za bušenje i eksploataciju nafte.

Ovaj razred također uključuje:

- iznajmljivanje plovniha objekata sa posadom za morski i obalni prijevoz robe.

Ovaj razred isključuje:

- skladištenje robe (vidjeti: 52.10),
- rad luka i druge pomoćne djelatnosti kao što su: vezivanje broda (pristajanje), lučko pilotiranje, prijevoz tereta pomoću tegljača, spasavanje plovniha objekata (vidjeti: 52.22),
- pretovar tereta (vidjeti: 52.24),
- iznajmljivanje komercijalnih brodova ili čamaca, bez posade (vidjeti: 77.34).

50.3 Prijevoz putnika unutrašnjim vodenim putevima

Ova grana obuhvaća prijevoz putnika unutrašnjim vodenim putevima, obuhvaćajući plovne objekte koji nisu pogodni za prijevoz morem.

50.30 Prijevoz putnika unutrašnjim vodenim putevima

Ovaj razred uključuje:

- prijevoz putnika rijekama, kanalima, jezerima i ostalim unutrašnjim vodenim putevima, uključujući prijevoz unutar luka i dokova (pristaništa).

Ovaj razred također uključuje:

- iznajmljivanje brodova za razonodu sa posadom za prijevoz na unutrašnjim vodenim putevima.

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje čamaca i jedrilica za razonodu, bez posade (vidjeti: 77.21).

50.4 Prijevoz robe unutrašnjim vodenim putevima

Ova grana obuhvaća prijevoz robe unutrašnjim vodenim putevima, obuhvaćajući plovne objekte koji nisu pogodni za prijevoz morem.

50.40 Prijevoz robe unutrašnjim vodenim putevima

Ovaj razred uključuje:

- prijevoz robe rijekama, kanalima, jezerima i drugim unutrašnjim vodenim putevima, obuhvaćajući prijevoz unutar luka i dokova (pristaništa).

Ovaj razred također uključuje:

- iznajmljivanje plovniha objekata sa posadom za prijevoz robe unutrašnjim vodenim putevima.

Ovaj razred isključuje:

- pretovar tereta (vidjeti: 52.24),
- iznajmljivanje komercijalnih brodova ili čamaca, bez posade (vidjeti: 77.34).

51 Zrakoplovni saobraćaj

Ova oblast obuhvaća prijevoz putnika ili robe zrakom ili sve- mirom.

Ova oblast isključuje:

- zaprašivanje usjeva (vidjeti: 01.61),
- remont aviona i avionskih motora (vidjeti: 33.16),
- rad aerodroma (zrakoplovnih luka), (vidjeti: 52.23),
- reklamiranje iz zraka (vidjeti: 73.11),
- snimanje iz zraka (aerofoto snimanje), (vidjeti: 74.20).

51.1 Zrakoplovni prijevoz putnika

51.10 Zrakoplovni prijevoz putnika

Ovaj razred uključuje:

- zrakoplovni prijevoz putnika na redovnim linijama i prema redovnom redu letenja,
- čarter-letove za putnike,
- panoramsko razgledanje iz zraka.

Ovaj razred također uključuje:

- iznajmljivanje opreme i zračnih prijevoznih sredstava sa rukovaocem za potrebe prijevoza putnika,
- ostale djelatnosti zračnog prijevoza kao što su:
  - prijevoz putnika koji obavljaju aeroklubovi u cilju obuke ili razonode.

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje opreme i zračnih prijevoznih sredstava za zračni prijevoz bez rukovaoca (vidjeti: 77.35).

51.2 Zrakoplovni prijevoz robe i vasijski saobraćaj

51.21 Zrakoplovni prijevoz robe

Ovaj razred uključuje:

- zrakoplovni prijevoz robe redovnim linijama i prema redovnom redu letenja,
- vanredni zrakoplovni prijevoz robe.

Ovaj razred također uključuje:

- iznajmljivanje opreme i zrakoplovnih prijevoznih sredstava sa rukovaocem za potrebe zrakoplovnog prijevoza robe.

51.22 Vasijski prevoz

Ovaj razred uključuje:

- lansiranje satelita i vasijskih letjelica,
- vasijski prijevoz robe i putnika.

52 Skladištenje i pomoćne djelatnosti u saobraćaju

Ova oblast obuhvaća skladištenje i pomoćne djelatnosti za prijevoz kao što su djelatnost prijevozne infrastrukture (npr. aerodromi, morske luke, tuneli, mostovi itd.) i djelatnosti agencija za prijevoz i pretovar tereta.

52.1 Skladištenje robe

52.10 Skladištenje robe

Ovaj razred uključuje:

- rad skladišta i skladišnih objekata za sve vrste robe:
  - silosa za žitarice, skladišta za mješovitu robu, rashladnih skladišta, skladišta cisterni (tankova) itd.

Ovaj razred također uključuje:

- skladištenje roba u vanjskotrgovinskim (slobodnim) zonama,
- komore za naglo zamrzavanje.

Ovaj razred isključuje:

- parkirališta (vidjeti: 52.21),
- djelatnosti prostora opremljenog za sopstveno skladištenje (vidjeti: 68.20),
- iznajmljivanje praznih prostora (vidjeti: 68.20).

52.2 Pomoćne djelatnosti u saobraćaju

Ova grana obuhvaća prateće djelatnosti u prevozu putnika ili roba kao što je rad dijelova prijevozne infrastrukture ili djelatnosti koje se odnose na rukovanje teretima prije, poslije ili između pojedinih prijevoznih segmenata. Obuhvaćeni su rad i održavanje cjelokupne prijevozne opreme.

52.21 Uslužne djelatnosti u kopnenom saobraćaju

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti koje se odnose na kopneni prijevoz putnika, životinja ili robe:
  - rad terminala kao što su željezničke stanice, autobuske stanice i stanice za raspoređivanje robe,
  - usluge željezničke infrastrukture,
  - uslužne djelatnosti na putevima, mostovima, tunelima, parkiralištima ili javnim garažama, parkiralištima za bicikle, u skladištima za kamp-kućice tokom zime,
- priključivanje (prekopčavanje) i manevrisanje,
- vuču vozila i pomoć na putevima,
- vuču vagona (vozova).

Ovaj razred također uključuje:

- utečnjavanje plina za potrebe prijevoza.

Ovaj razred isključuje:

- pretovar tereta (vidjeti: 52.24).

52.22 Uslužne djelatnosti u vodenom saobraćaju

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti u vezi sa vodenim prevozom putnika, životinja ili robe:
  - rad terminala kao što su luke i pristaništa,
  - rad ustava (prevodnica) na vodenim tokovima itd.,
  - djelatnosti navigacije, lučko pilotiranje i pristajanje brodova,
  - djelatnosti prijevoza tereta tegljačima (baržama), djelatnosti spasavanja brodova,
  - djelatnosti svjetionika.

Ovaj razred isključuje:

- pretovar tereta (vidjeti: 52.24),
- rad marina (vidjeti: 93.29).

52.23 Uslužne djelatnosti u zrakoplovnom saobraćaju

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti koje se odnose na zrakoplovni prijevoz putnika, životinja ili robe:
  - rad terminala kao što su terminali avionskih saobraćajnih linija itd.,
  - djelatnosti aerodroma i kontrole leta,
  - uslužne djelatnosti na uzletištim aerodroma (na zemlji) itd.

Ovaj razred također uključuje:

- usluge gašenja požara i protivpožarne zaštite na aerodromima.

Ovaj razred isključuje:

- pretovar tereta (vidjeti: 52.24),
- rad škola za letenje (vidjeti: 85.32, 85.53).

52.24 Pretovar tereta

Ovaj razred uključuje:

- utovar i istovar tereta ili putničke prtljage bez obzira na vrstu prijevoza koji se upotrebljava,
- utovar u potpalublje,
- utovar i istovar tereta sa željezničkih vagona.

Ovaj razred isključuje:

- rad terminala (vidjeti: 52.21, 52.22 i 52.23).

52.29 Ostale pomoćne djelatnosti u prevozu

Ovaj razred uključuje:

- otpremanje tereta, uključujući špedicijske djelatnosti,
- organizaciju prijevoza željeznicom, putevima, morem ili zrakom,
- organizaciju grupnih i individualnih isporuka (uključujući podizanje i isporuku robe i grupnu

isporuku),

- izdavanje i dobavljanje transportne dokumentacije i tovarnih listova,
- djelatnosti carinskih zastupnika,
- djelatnosti prekomorskih špedicija i agencija za zračni utovar tereta (avio špedicija),
- posredovanje prostorima za odlaganje tereta u brodskim i zrakoplovnim lukama,
- djelatnosti rukovanja robom, npr. privremeno pakiranje robe isključivo radi zaštite robe u periodu tranzita, prepakiranje, uzimanje uzorka, vaganje robe.

Ovaj razred isključuje:

- kurirske djelatnosti (vidjeti: 53.20),
- pružanje usluga osiguranja za drumski, pomorski i avio saobraćaj (vidjeti: 65.12),
- djelatnosti putničkih agencija (vidjeti: 79.11),
- djelatnosti tur-operatora (vidjeti: 79.12),
- pomoćne djelatnosti u turizmu (vidjeti: 79.90).

53 Poštanske i kurirske djelatnosti

Ova oblast obuhvaća poštanske i kurirske djelatnosti kao što su prijem, prijevoz i isporuka pošte i paketa u skladu sa različitim ugovorima.

Lokalna isporuka i usluge kurira isto tako su uključene.

53.1 Djelatnosti pružanja univerzalnih poštanskih usluga

53.10 Djelatnosti pružanja univerzalnih poštanskih usluga

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti pružanja univerzalnih poštanskih usluga od strane jednog ili više davaoca univerzalnih poštanskih usluga. Usluge obuhvaćaju upotrebu jedinstvene poštanske mreže, obuhvaćajući mjesta za prijem poštanskih pošiljki, prostor sa opremom za sortiranje i obradu pošiljki, dostavljanje pošiljki poštom uredima za prihvatanje i isporuku pošte. Isporuka može obuhvaćati pismene pošiljke, na primjer pisma, razglednice, štampu (novine, časopise, oglase, itd.), male pakete, robu ili dokumene. Isto tako su obuhvaćene druge usluge neophodne da podrže prijenos univerzalnih poštanskih usluga.

Ovaj razred uključuje:

- prihvatanje, sortiranje, prijevoz i isporuka (domaćih ili međunarodnih) pismenih pošiljki i paketa koje obavljaju davaoci univerzalnih poštanskih usluga, transport se može obaviti sa jednom ili više vrsta prijevoza korištenjem sopstvenog (privatnog) ili javnog prijevoza,
- prikupljanje pismenih pošiljki i paketa iz javnih sandučića za građane ili iz poštanskoga ureda,
- rezervirane poštanske usluge (vrste univerzalnih poštanskih usluga koje može pružiti samo javni poštanski operater).

Ovaj razred isključuje:

- poslove poštanskih žiroračuna, štednih računa i ostale finansijske poslove koje obavljaju poštanski uredi (vidjeti: 64.19).

53.2 Djelatnosti pružanja ostalih poštanskih i kurirskih usluga

53.20 Djelatnosti pružanja ostalih poštanskih i kurirskih usluga

Ovaj razred uključuje:

- prihvatanje, sortiranje, prijevoz i isporuku (domaćih i međunarodnih) pismenih pošiljki i paketa od preduzeća koja nisu davaoci univerzalnih poštanskih usluga, transport se može obaviti sa jednim ili više vrsta prijevoza korištenjem sopstvenog (privatnog) ili javnog prijevoza.

Ovaj razred također uključuje:

- usluge isporuke na kućnu adresu.

Ovaj razred isključuje:

- prijevoz robe [vidjeti: (prema vrsti prijevoznog sredstva) 49.20, 49.41, 50.20, 50.40, 51.21 i 51.22].

PODRUČJE I - DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA, PRIPREME I POSLUŽIVANJA HRANE; HOTELIJERSTVO I UGOSTITELJSTVO

Ovo područje obuhvaća pružanje usluga smještaja za kraći boravak za posjetioce i ostale putnike i pružanje usluga pripremanja obroka hrane i pića koji se mogu odmah konzumirati. Količina i vrsta dopunskih usluga koje se pružaju unutar ovog područja dosta varira.

Ovo područje isključuje pružanje usluga smještaja za duži boravak, koji se smatra glavnim boravištem i razvrstava se pod područje L (Poslovanje nekretninama). Isto tako je isključena priprema obroka, hrane i pića koji se ne mogu odmah konzumirati ili se prodaju preko neovisnih distribucionih kanala, tj. djelatnosti trgovine na veliko ili trgovine na malo. Priprema tih obroka hrane razvrstava se pod područje C (Prerađivačka industrija).

55 Smještaj

Ova oblast obuhvaća pružanje usluga smještaja za kraći boravak za posjetioce i ostale putnike. Isto tako su obuhvaćene usluge pružanja smještaja za duži boravak za studente, radnike i slične pojedince. Neke jedinice mogu pružati samo usluge smještaja, dok druge mogu pružati kombinaciju usluga smještaja, pripremanja obroka i/ili opremu za rekreaciju.

Ova oblast isključuje djelatnosti koje se odnose na pružanje usluga dužeg boravka, koje se smatraju glavnim boravištem u objektima kao što su apartmani koji se iznajmljuju mjesečno ili godišnje i razvrstavaju se pod područje L (Poslovanje nekretninama).

55.1 Hoteli i sličan smještaj

55.10 Hoteli i sličan smještaj

Ovaj razred obuhvaća pružanje usluga smještaja u pravilu na dnevnoj ili sedmičnom osnovu, uglavnom za kraći boravak posjetilaca. Jedinice koje su ovdje razvrstane, pružaju smještaj u namještenim sobama i apartmanima. Usluga obuhvaća dnevno čišćenje i spremanje kreveta. Gostima se pružaju dopunske usluge, kao što su: usluge hrane i pića; parkiranja; usluge pranja veša; bazeni za plivanje i dvorane za vježbanje; oprema za rekreaciju; oprema za konferencije i sastanke.

Ovaj razred uključuje:

- smještaj u hotelima sa ili bez restorana,
- smještaj u hotelskim naseljima,
- smještaj u apartmanskim hotelima sa ili bez restorana,
- smještaj u apartmanskim naseljima,
- smještaj u motelima sa ili bez restorana,
- smještaj u turističkim naseljima. Ovaj razred isključuje:
- pružanje usluga smještaja u kućama i namještenim ili nenamještenim stanovima ili apartmanima za stalni boravak, koji se iznajmljuje po pravilu mjesečno ili godišnje (vidjeti: oblast 68).

55.2 Odmarališta i ostali smještaj za kraći odmor

55.20 Odmarališta i ostali smještaj za kraći odmor

Ovaj razred obuhvaća pružanje usluga smještaja u pravilu na dnevnoj ili sedmičnom osnovu, uglavnom za kraći boravak posjetilaca, u prostorima koji se sastoje od namještenih soba ili prostora za boravak / ručavanje i spavanje, sa opremom za kuvanje ili sa potpuno opremljenim kuhinjama. Mogu izgledati kao apartmani ili stanovi u malim samostojećim, višespratnim zgradama ili grupama zgrada, jednospratnim bungalovima, seoskim kućama, kolibama i brvnarama. U prostorijama za ovakav smještaj obično se ne pružaju nikakve dodatne usluge, ili je broj tih usluga ograničen.

Ovaj razred uključuje:

- smještaj u dječjim i ostalim odmaralištima,
- smještaj u stanovima, apartmanima za posjetioce i sobama za iznajmljivanje, kao i u bungalovima,
- smještaj u seoskim kućama, kolibama i brvnarama bez usluga održavanja,
- smještaj u omladinskim hotelima - hostelima i planinarskim domovima,
- smještaj u prenoćištim,
- smještaj u ugostiteljskom objektu "bad and breakfast".

Ovaj razred isključuje:

- pružanje usluga smještaja za kraći boravak sa dnevnim čišćenjem, spremanjem kreveta, uslugama hrane i pića (vidjeti: 55.10),
- pružanje usluga smještaja u kućama i namještenim ili nenamještenim stanovima ili apartmanima za stalni boravak, u pravilu na mjesečnoj ili godišnjoj osnovi (vidjeti: oblast 68).

55.3 Kampovi i prostori za kampiranje

55.30 Kampovi i prostori za kampiranje

Ovaj razred uključuje:

- pružanje usluga smještaja u prostorima za kampiranje i logorovanje, u kamp-kućama ili kamp-prikolicama, u kampovima za rekreaciju, lov ili ribolov, za posjetioce sa kraćim boravkom,
- pružanje usluga korištenja prostora i opreme za auto-kuće (kamp-prikolice).

Ovaj razred također uključuje:

- smještaj u zaštićenim skloništima ili praznim objektima za postavljanje šatora i/ili vrećama za spavanje (bivacima).

Ovaj razred isključuje:

- planinarske domove, kolibe i hostele (vidjeti: 55.20).

55.9 Ostali smještaj

55.90 Ostali smještaj

Ovaj razred obuhvaća pružanje usluga smještaja za privremeni ili duži boravak u jednokrevetnim ili višekrevetnim sobama ili domovima za studente, sezonske radnike (migrante) i ostale pojedince.

Ovaj razred uključuje:

- studentske domove,
- školske domove,
- radničke hostele (smještaj),
- pansionere,
- kola za spavanje u vozovima (na željeznici).

56 Djelatnost pripreme i posluživanja hrane i pića

Ova oblast obuhvaća djelatnosti posluživanja hrane i pića, obuhvaćajući kompletne obroke ili pića za direktnu potrošnju bez obzira na to da li je riječ o tradicionalnim restoranima, restoranima sa samoposluživanjem ili brzim restoranima, u obliku trajnih ili privremenih štandova sa ili bez sjedišta. Važna je činjenica da se nude obroci, namijenjeni direktnoj potrošnji (konzumaciji na licu mjesta) bez obzira na način pružanja usluga.

Isključena je proizvodnja obroka koja nije namijenjena direktnoj potrošnji, tj. neće biti konzumirana neposredno i pripremljena hrana koja se ne smatra obrokom (vidi oblast 10 - Proizvodnja prehrambenih proizvoda i oblast 11 - Proizvodnja pića). Isključena je isto tako prodaja hrane koja nije proizvedena sopstvenom proizvodnjom, hrane koja se ne smatra obrokom ili onih obroka koji nisu namijenjeni direktnoj potrošnji (vidi područje G: Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikla).

56.1 Djelatnosti restorana i usluge dostave hrane

56.10 Djelatnosti restorana i usluge dostave hrane

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti dostavljanja pripremljene hrane potrošačima, bilo da im je pripremljeni obrok serviran dok su na mjestu ili svako sebi servira izložene pripremljene obroke, bilo da potrošači konzumiraju pripremljene obroke na licu mjesta, odnose ih sa sobom ili su im dostavljeni. Ovo obuhvaća pripremu i serviranje obroka za direktnu potrošnju sa motorizovanog vozila ili kolica za serviranje obroka.

Ovaj razred uključuje:

- restorane (restoran, zdravljak, mliječni restoran, ekspres restoran, restoran finih peciva, pekoteka, gostionica, roštiljnica/čevabdžinica, buregdžinica, picerija, pečenjara, nacionalna kuća, domaća i javna kuhinja i sl.),
- kafeterije,

- restorane brze hrane,
- mjesta za pripremu obroka za konzumiranje izvan objekata pripreme,
- kamione za prodaju sladoleda,
- pokretna kolica sa hranom,
- pripremu hrane na tezgama na tržnicama.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti restorana i barova vezanih za transport, kada se obavljaju pomoću izdvojenih jedinica
  - pokretne ugostiteljske objekte (vozila i priključna vozila koja se kreću po putevima, kola za ručavanje na željeznici, plovni i plutajući objekti).

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na malo hranom putem aparata za samoposluživanje (automata), (vidjeti: 47.99),
- djelatnosti dostave hrane na osnovu koncesije (vidjeti: 56.29).

56.2 Djelatnosti kateringa i ostale djelatnosti pripreme i posluživanja hrane

Ova grana obuhvaća djelatnosti dostavljanja hrane za pojedinačne događaje ili za ugovoreno vremensko razdoblje i djelatnosti dostave hrane na bazi koncesije, kao što je dostavljanje hrane za sportske i slične događaje.

56.21 Djelatnosti kateringa

Ovaj razred obuhvaća usluge snabdijevanja hranom koje se za- snivaju na ugovoru sa kupcima, na lokaciji koju je odredio kupac za određeni događaj.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju lahko kvarljive hrane za preprodaju (vidjeti: 10.89),
- trgovinu na malo lahko kvarljivom hranom (vidjeti: oblast 47).

56.29 Ostale djelatnosti pripreme i posluživanja (dostave) hrane

Ovaj razred obuhvaća industrijski katering, tj. usluge dostave hrane koje su zasnovane na ugovoru sa kupcem za određeni period. Isto tako, u ovaj razred spadaju djelatnosti dostavljanja hrane koje su zasnovane na koncesiji za vrijeme sportskih i sličnih događaja. Hrana se obično priprema u centralnoj jedinici.

Ovaj razred uključuje:

- usluge dostave hrane na osnovu ugovora (npr. za prijevozna preduzeća),
- djelatnosti dostave hrane na osnovu koncesije za sportske i slične događaje,
- djelatnosti kantina i menzi (npr. za tvornice, urede, bolnice ili škole) na osnovu koncesije.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju lahko kvarljive hrane za preprodaju (vidjeti: 10.89),
- trgovinu na malo lahko kvarljive hrane (vidjeti: oblast 47).

56.3 Djelatnosti pripreme i posluživanja pića

56.30 Djelatnosti pripreme i posluživanja pića

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti posluživanja pića za neposrednu potrošnju na licu mjesta.

Ovaj razred uključuje:

- barove (bar, snek-bar, noćni bar, klub-bar i sl.),
- konobe (taverne),
- koktel-barove,
- diskoteke (u kojima se prvenstveno poslužuju pića), kao npr. disko-bar, disko-klub i sl.,
- bifei (pivnice, bife, vinarija, krčma, bistro i sl.),
- kafane (kafana, kafe-bar, kafe-poslastičarnica, internet-kafe, kafeterija, čokolaterija, čajdžinica, otvoreni bar i sl.),
- barove za pripremu voćnih napitaka,
- mobilna vozila za prodaju pića.

Ovaj razred isključuje:

- preprodaju pakiranog/pripremljenog pića (vidjeti: oblast 47),
- trgovinu na malo pićima putem aparata za samoposluživanje (automata), (vidjeti: 47.99),

- djelatnosti diskoteka i plesnih dvorana koje ne poslužuju pića (vidjeti: 93.29).

PODRUČJE J - INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE

Ovo područje obuhvaća proizvodnju i distribuciju informacija i kulturnih sadržaja, načine prijenosa ili distribucije tih sadržaja, kao i prijenos podataka, djelatnosti u vezi sa informacionom tehnologijom, obradu podataka i ostale informacione uslužne djelatnosti.

Glavne komponente ovog područja su izdavačke djelatnosti (oblast 58), obuhvaćajući izdavanje softvera; zatim proizvodnju filmova, video filmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanje muzičkih zapisa (oblast 59); emitiranje radio i televizijskog programa (oblast 60), telekomunikacije (oblast 61), računarsko programiranje, savjetovanje i pripadajuće djelatnosti (oblast 62) i informacione uslužne djelatnosti (oblast 63).

Izdavanje obuhvaća preuzimanje autorskih prava na sadržaj (informacionih proizvoda) i omogućavanje dostupnosti tih sadržaja široj javnosti uključivanjem ili pripremom za reprodukciju i distribuciju tih sadržaja u različitim oblicima. Svi mogući oblici izdavanja (štampani, elektronski ili u audio obliku, na Internetu, kao multimedijski proizvodi poput CD-ROM priručnika itd.) obuhvaćeni su u ovom području.

Djelatnosti koje se odnose na proizvodnju i distribuciju televizijskog programa obuhvaćene su u oblasti 59, 60 i 61, koje održavaju različite faze u ovom procesu. Individualne komponente, kao što su filmovi, televizijske serije itd. rezultat su djelatnosti iz oblasti 59, dok je stvaranje cjelokupnog televizijskog programa, iz komponenti koje se proizvode u oblasti 59 ili ostalih komponenti (kao što su vijesti uživo), obuhvaćeni su u oblast 60. Oblast 60 isto tako obuhvaća emitiranje tog programa od strane proizvođača. Distribucija kompletnog televizijskog programa od strane trećih lica, tj. bez ikakvih promjena sadržaja, obuhvaćena je u oblast 61. Distribucija u oblasti 61 može se provesti emitiranjem, satelitskim ili kablovskim sistemima.

58 Izdavačke djelatnosti

Ova oblast obuhvaća izdavanje knjiga, brošura, letaka, rječni-ka, enciklopedija, atlasa, karata (mapa) i grafikona; izdavanje novina i časopisa; lista datoteka i lista adresa korisnika, ostalo izdavaštvo, kao i izdavanje softvera.

Izdavanje obuhvaća preuzimanje autorskih prava na sadržaje (informacionih proizvoda) i omogućavanje dostupnosti tih sadržaja široj javnosti obuhvaćanjem u (ili pripremom za) reprodukciju i distribuciju tih sadržaja u različitim oblicima. Svi mogući oblici izdavanja (štampani, elektronski ili audio oblik, na Internetu, kao multimedijski proizvodi poput CD-ROM priručnika itd.), osim izdavanja filmova, uključeni su u ovu oblast.

Ova oblast isključuje djelatnost izdavanja filmova, video-traka i filmova na DVD-u ili sličnim zapisima (oblast 59), proizvodnju master-kopija za snimke ili audio materijale (oblast 59). Isto tako je isključeno štampanje (vidi 18.11, 18.12) i masovno umnožavanje snimljenih zapisa (vidi 18.20).

58.1 Izdavanje knjiga, periodičnih publikacija i ostale izdavačke djelatnosti

Ova grana obuhvaća djelatnosti izdavanja knjiga, novina, magazina i ostalih časopisa, imenika, lista adresa korisnika i ostalih radova, kao što su: fotografije, gravure, razglednice, vozni redovi, formulari, poster i reprodukcije umjetničkih dijela. Ove radove karakteriše intelektualna kreativnost koja je neophodna prilikom nji-hovog stvaranja i obično je zaštićena autorskim pravima.

58.11 Izdavanje knjiga

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti izdavanja knjiga u štampanom, elektronskom (CD, elektronska prikazivanja itd.) ili audio obliku ili na Internetu.

Ovaj razred uključuje:

- izdavanje knjiga, brošura, letaka i sličnih publikacija, obuhvaćajući izdavanje rječnika i enciklopedija,
- izdavanje atlasa, mapa (karata) i grafikona,
- izdavanje zvučnih (audio) knjiga,
- izdavanje enciklopedija itd. na CD-ROM-u.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju globusa (vidjeti: 32.99),
- izdavanje reklamnog materijala (vidjeti: 58.19),
- izdavanje muzičkih zapisa i knjiga (vidjeti: 59.20),
- djelatnosti samostalnih autora (vidjeti: 90.03).

58.12 Izdavanje imenika i lista poštanskih adresa korisnika

Ovaj razred obuhvaća izdavanje liste podataka/informacija (ba- ze podataka), koji su zaštićeni u svom obliku, ali ne i u sadržaju. Te se liste mogu izdati u štampanom ili elektronskom obliku.

Ovaj razred uključuje:

- izdavanje lista poštanskih adresa korisnika,
- izdavanje telefonskih imenika,
- izdavanje ostalih adresa i kompilacija kao što su pravni propisi, pregled farmaceutskih proizvoda (lista lijekova) itd.

58.13 Izdavanje novina

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti izdavanja novina, uključujući oglase koji izlaze najmanje četiri puta sedmično. Mogu se izdavati u štampanom ili elektronskom obliku, uključujući i na Interne- tu.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti novinskih agencija (vidjeti: 63.91).

58.14 Izdavanje časopisa i periodičnih publikacija

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti izdavanja časopisa i ostalih periodičnih publikacija koje izlaze manje od četiri puta sedmično. Mogu se izdavati u štampanom ili elektronskom obliku, uključujući i na Internetu. Ovaj razred isto tako obuhvaća izdavanje rasporeda radijskog i televizijskog programa.

58.19 Ostala izdavačka djelatnost

Ovaj razred uključuje:

- izdavanje (uključujući i na Internetu):
  - kataloga,
  - fotografija, gravura i razglednica,
  - čestitki,
  - formulara,
  - postera, reprodukcije umjetničkih djela,
  - reklamnih materijala,
  - ostalog štampanog materijala,
- objavljivanje statističkih podataka i ostalih informacija na Internetu.

Ovaj razred isključuje:

- izdavanje oglasa (vidjeti: 58.13),
- pružanje usluga softvera na Internetu (hosting aplikacija i pružanje aplikacijskih usluga), (vidjeti: 63.11).

58.2 Izdavanje softvera

58.21 Izdavanje računarskih igara

Ovaj razred uključuje:

- izdavanje računarskih igara za sve platforme.

58.29 Izdavanje ostalog softvera

Ovaj razred uključuje:

- izdavanje standardnog softvera, spremnog za upotrebu, uključujući prevod ili prilagođavanje standardnog softvera za određeno tržište, na sopstveni račun:
  - operativni sistemi,
  - poslovne i druge aplikacije. Ovaj razred isključuje:
- umnožavanje softvera (vidjeti: 18.20),
- trgovinu na malo standardnim softverom (vidjeti: 47.41),
- izradu softvera, koja nije povezana sa izdavanjem, uključujući prevod ili prilagođavanje standardnog softvera za određeno tržište, uz naknadu ili na osnovu ugovora (vidjeti: 62.01),

- pružanje usluga softvera na Internetu (hosting aplikacija i pružanje aplikacijskih usluga), (vidjeti: 63.11).

59 Proizvodnja filmova, video filmova i televizijskog programa, djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanja muzičkih zapisa

Ova oblast obuhvaća proizvodnju igranih i dokumentarnih filmova na filmskoj traci, videotraci ili disku za direktno prikazivanje u bioskopima ili na televiziji; pomoćne djelatnosti kao što su montaža filmova, isijecanje, sinhronizacija itd.; distribuciju filmova i drugih filmskih proizvoda ostalim industrijama; prikazivanje filmova ili drugih filmskih proizvoda. Obuhvata kupovinu i prodaju prava na distribuciju filmova ili drugih filmskih proizvoda.

Ova oblast isto tako obuhvaća djelatnosti snimanja zvuka, tj. proizvodnju originalnih zvučnih master-zapisa, izdavanje, promociju i njihovu distribuciju, izdavanje muzičkih zapisa, kao i djelatnosti snimanja zvučnih zapisa u studiju ili na drugom mjestu.

59.1 Proizvodnja i distribucija filmova, video filmova i televizijskog programa

Ova grana obuhvaća snimanje igranih i dokumentarnih filmova na filmskoj traci, video-traci, DVD-u ili nekom drugom zapisu, obuhvaćajući digitalnu distribuciju za direktno prikazivanje u bioskopima ili emitiranje na televiziji; pomoćne djelatnosti kao što su montaža filmova, isijecanje, sinhronizacija itd.; distribuciju filmova ili drugih filmskih proizvoda (video-trake, DVD-a itd.) ostalim industrijama; prikazivanje filmova.

Isto tako obuhvaća kupovinu i prodaju prava na distribuciju filmova ili drugih filmskih proizvoda.

59.11 Proizvodnja filmova, video filmova i televizijskog programa

Ovaj razred uključuje:

- proizvodnju igranih filmova, video filmova, televizijskih emisija (televizijskih serija, dokumentarnih filmova itd.) ili televizijskih reklamnih poruka.

Ovaj razred isključuje:

- umnožavanje filmova (osim umnožavanja igranih filmova za distribuciju bioskopima), kao i umnožavanje audio i video traka, CD-a ili DVD-a sa master-kopija (vidjeti: 18.20),
- trgovinu na veliko snimljenim video-trakama, CD-ima i DVD-ima (vidjeti: 46.43),
- trgovinu na veliko praznim video-trakama i CD-ima (vidjeti: 46.52),
- trgovinu na malo video-trakama, CD-ima i DVD-ima (vidjeti: 47.63),
- djelatnosti koje slijede nakon proizvodnje filmova, video filmova i televizijskog programa (vidjeti: 59.12),
- snimanje zvučnih zapisa i snimanje knjiga na trakama (vidjeti: 59.20),
- emitiranje televizijskog programa (vidjeti: 60.2),
- izradu kompletnog televizijskog programa (vidjeti: 60.2),
- obradu filma, osim za filmsku industriju (vidjeti: 74.20),
- djelatnosti osobnih pozorišnih ili umjetničkih agenata ili agencija (vidjeti: 74.90),
- iznajmljivanje video-traka i DVD-a građanima (vidjeti: 77.22),
- direktno (tj. simultano) titlovanje televizijskih prijenosa uživo, sastanaka, konferencija itd. (vidjeti: 82.99),
- djelatnosti neovisnih (samostalnih) glumaca, animatora, reditelja, scenografa i tehničkih stručnjaka (vidjeti: 90.0).

59.12 Djelatnosti koje slijede nakon proizvodnje filmova, video filmova i televizijskog programa

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti koje slijede nakon proizvodnje filmova, video filmova i televizijskog programa kao što su: montaža, prebacivanje filmova/traka, dodavanje naslova i podnaslova, kao i prevoda, davanje u zakup, izrada objavnih špica, računarske grafike, animacije i specijalni efekti, razvijanje i obradu filmskih traka, kao i djelatnosti filmskih laboratorija i specijalnih laboratorija za animirane filmove.

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti filmskih arhiva itd. Ovaj razred isključuje:
- umnožavanje filmova (osim umnožavanja igranih filmova za distribuciju bioskopima), kao i umnožavanje audio i video traka, CD-a ili DVD-a sa master-kopija (vidjeti: 18.20),
- trgovinu na veliko snimljenim video-trakama, CD-ima i DVD-ima (vidjeti: 46.43),
- trgovinu na veliko praznim video-trakama i CD-ima (vidjeti: 46.52),

- trgovinu na malo video-trakama, CD-ima i DVD-ima (vidjeti: 47.63),
- obradu filma, osim za filmsku industriju (vidjeti: 74.20),
- iznajmljivanje video-traka i DVD-a građanima (vidjeti: 77.22),
- djelatnosti neovisnih (samostalnih) glumaca, animatora, reditelja, scenografa i tehničkih stručnjaka (vidjeti: 90.0).

59.13 Distribucija filmova, video filmova i televizijskog programa

Ovaj razred uključuje:

- distribuciju filmova, video-traka, DVD-a i sličnih proizvoda bioskopima, televizijskim mrežama, stanicama i ostalim prikazivačima.

Ovaj razred također uključuje:

- sticanje prava na distribuciju filmova, video-traka i DVD-a.

Ovaj razred isključuje:

- umnožavanje filmova, kao i umnožavanje audio i video traka, CD-a ili DVD-a sa master-kopija (vidjeti: 18.20),
- trgovinu na veliko snimljenim video-trakama i DVD-ima (vidjeti: 46.43),
- trgovinu na malo snimljenim video-trakama i DVD-ima (vidjeti: 47.63).

59.14 Djelatnosti prikazivanja filmova

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti prikazivanja igranih ili video filmova u bioskopima, na otvorenom ili u drugim objektima za prikazivanje filmova,
- djelatnosti kino-klubova.

59.2 Djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanje muzičkih zapisa

59.20 Djelatnosti snimanja zvučnih zapisa i izdavanje muzičkih zapisa

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti snimanja originalnih zvučnih zapisa (master-kopija), kao što su trake ili CD-i; izdavanja reklama i distribuciju zvučnih zapisa trgovcima na veliko, trgovcima na malo ili direktno građanima. Te djelatnosti mogu i ne moraju biti povezane sa snimanjem originalnih zapisa u istoj jedinici, tj. u istom poslovnom subjektu. Ako nisu povezane, jedinica koja obavlja te djelatnosti mora steći pravo na umnožavanje i distribuciju originalnih zapisa.

Ovaj razred isto tako obuhvaća djelatnosti snimanja zvučnih zapisa u studiju ili na drugom mjestu, obuhvaćajući snimanje na traku radio programa (tj. koji nije uživo).

Ovaj razred isto tako obuhvaća djelatnosti izdavanja muzičkih zapisa, tj. djelatnosti sticanja i registracije autorskih prava za muzičke kompozicije, promociju, davanje odobrenja i upotrebu tih kompozicija za snimanje, na radiju i televiziji, u filmovima, izvođenju uživo, u štampi ili drugim medijima. Jedinice koje obavljaju ove djelatnosti mogu posjedovati autorska prava ili nastupaju kao zastupnici za autorska prava na zvučne i muzičke zapise u ime vlasnika autorskih prava. Ovdje je obuhvaćeno izdavanje muzičkih zapisa.

60 Emitiranje programa

Ova oblast obuhvaća djelatnosti stvaranja sadržaja ili sticanja prava na distribuciju sadržaja i zatim emitiranja tog sadržaja kao što su radijski i televizijski zabavni programi, rasprave o određenoj temi (talk-show), vijesti i sl. Isto tako, u ovu oblast je uključeno emitiranje podataka, koje je obično povezano sa emitiranjem radijskog ili televizijskog programa. Emitiranje se može provoditi primjenom različitih tehnologija, bežičnim putem, satelitom, kablovskom mrežom ili putem Interneta.

Ova oblast isto tako obuhvaća emitiranje specijalnih programa (ograničenog formata, kao što su vijesti, sportski program, obrazovni program, program za djecu i omladinu) uz pretplatu ili uz naknadu trećem licu za naknadno emitiranje građanima.

Ova oblast isključuje:

- distribuciju kablovskog ili ostalog pretplatničkog programa (vidjeti: oblast 61).

60.1 Emitiranje radijskog programa

60.10 Emitiranje radijskog programa

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti emitiranja zvučnog signala preko radio-stanica i opreme za prijenos radijskog programa građanima, pridruženim radio-stanicama ili pretplatnicima.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti radijskih mreža, tj. sastavljanje i prijenos radijskog programa pridruženim radijskim stanicama ili pretplatnicima bežičnim emitiranjem, kablovskom mrežom ili satelitom,
- djelatnosti emitiranja radijskog programa putem Interneta (internetske radio-stanice),
- emitiranje podataka koje je povezano sa emitiranjem radijskog programa.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju snimljenog radijskog programa (vidjeti: 59.20).

60.2 Emitiranje televizijskog programa

60.20 Emitiranje televizijskog programa

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti izrade cjelokupnog televizijskog programa sastavljenog od kupljenih programskih emisija (npr. filmova, dokumentaraca itd.), proizvodnju sopstvenih programskih emisija (npr. lokalne vijesti, javljanje uživo) ili njihovom kombinacijom.

Ovakav televizijski program mogu emitirati jedinice koje ga proizvode ili može biti proizveden za prijenos preko distributera kao što su kablovska preduzeća ili pružaoci usluga satelitske televizije.

Program može biti opće prirode ili specijaliziran (npr. ograničenog formata, kao što su vijesti, sportski program, obrazovni program ili program za omladinu). Ovaj razred obuhvaća izradu programa koji su korisnicima dostupni besplatno, kao i izradu programa za koje se plaća pretplata. Ovdje se ubrajaju i video programi koji se emitiraju na zahtjev korisnika.

Ovaj razred isto tako obuhvaća emitiranje podataka povezanih sa emitiranjem televizijskog programa.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju televizijskih emisija (igranih i dokumentarnih filmova, emisija uživo, reklamnih poruka itd.) bez njihovog emitiranja (vidjeti: razred 59.11),
- sastavljanje paketa programa i distribuciju tih paketa, bez izrade programa (vidjeti: oblast 61).

61 Telekomunikacije

Ova oblast obuhvaća djelatnosti pružanja telekomunikacione i povezane uslužne djelatnosti, tj. prijenos glasa, podataka, teksta, zvuka i slike. Uređaji i oprema za prijenos pomoću kojih se obavljaju ove djelatnosti mogu se zasnivati na jednoj ili više tehnologija. Zajednička karakteristika djelatnosti razvrstanih u ovoj oblasti je prijenos sadržaja, bez učestvovanja u njegovom stvaranju. Raščlanjivanje ove oblasti se zasniva na vrsti korištene infrastrukture.

U slučaju prijenosa televizijskog signala to može obuhvatiti povezivanje cjelokupnog televizijskog programa (proizvedenog u oblasti 60) u pakete programa za distribuciju.

61.1 Djelatnosti žičane telekomunikacije

61.10 Djelatnosti žičane telekomunikacije

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti rada, održavanja ili osiguravanja pristupa opremi potrebnoj za prijenos glasa, podataka, teksta, zvuka i slike korištenjem žičane telekomunikacione infrastrukture:
  - rad i održavanje uređaja za spajanje i prijenos, koji omogućavaju komunikaciju od tačke do tačke zemaljskim linijama, mikrotalasima ili kombinacijom zemaljskih linija i satelitskih veza,
  - rad kablovskog sistema distribucije (npr. za distribuciju informacija i televizijskih signala),
  - telegrafске i ostale bezzvučne komunikacione usluge korištenjem sopstvenih uređaja.

Uređaji i oprema za prijenos pomoću kojih se obavljaju ove djelatnosti mogu biti zasnovani na jednoj ili više tehnologija.

Ovaj razred također uključuje:

- kupovinu pristupa i mrežnog kapaciteta od vlasnika i mrežnih operatera i pružanje telekomunikacionih usluga preduzećima i domaćinstvima korištenjem tih kapaciteta,
- pružanje pristupa Internetu od strane operatera žičane infrastrukture.

Ovaj razred isključuje:

- preprodaju telekomunikacionog kapaciteta (vidjeti: 61.90).

61.2 Djelatnosti bežične telekomunikacije

61.20 Djelatnosti bežične telekomunikacije

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti rada, održavanja ili osiguravanja pristupa opremi potrebnoj za prijenos glasa, podataka, teksta, zvuka i slike korištenjem bežične telekomunikacione infrastrukture,
- djelatnosti održavanja i rada javnog sistema za povezivanje lica (paging), kao i mobilnih mreža i ostalih bežičnih telekomunikacionih mreža.

Uređaji i oprema koji osiguravaju prijenos sa odašiljača radiotalasa mogu biti zasnovani na jednoj ili više tehnologija.

Ovaj razred također uključuje:

- kupovinu pristupa i mrežnog kapaciteta od vlasnika i mrežnih operatera i pružanje bežičnih telekomunikacionih usluga (osim satelitskih) preduzećima i domaćinstvima korištenjem tih kapaciteta,
- pružanje pristupa Internetu od strane operatera bežične infrastrukture.

Ovaj razred isključuje:

- preprodaju telekomunikacionih kapaciteta (vidjeti: 61.90).

61.3 Djelatnosti satelitske telekomunikacije

61.30 Djelatnosti satelitske telekomunikacije

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti rada, održavanja ili osiguravanja pristupa opremi potrebnoj za prijenos glasa, podataka, teksta, zvuka i slike korištenjem satelitske telekomunikacione infrastrukture,
- isporuku vizuelnog, zvučnog ili tekstualnog programa primljenog putem kablovske mreže, lokalnih televizijskih stanica ili radijskih mreža direktno potrošačima putem satelitskih sistema. (Jedinice koje se ovdje razvrstavaju u pravilu ne proizvode programski materijal.)

Ovaj razred također uključuje:

- pružanje pristupa Internetu od strane operatera satelitske infrastrukture.

Ovaj razred isključuje:

- preprodaju telekomunikacionih kapaciteta (vidjeti: 61.90).

61.9 Ostale telekomunikacione djelatnosti

61.90 Ostale telekomunikacione djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- pružanje specijaliziranih telekomunikacionih usluga, kao što su satelitsko praćenje, telemetrija (daljinsko mjerenje) i rad radarskih stanica,
- rad satelitskih, krajnjih stanica i pripadajuće opreme povezanih sa jednim ili više zemaljskih komunikacionih sistema koji mogu prenositi telekomunikacije na satelitske sisteme i primati telekomunikacije sa satelitskih sistema,
- pružanje pristupa Internetu preko mreže između korisnika i davalaca usluge koji nije u vlasništvu ISP ili ga ne kontrolira davalac usluga ISP, npr. pristup Internetu biranjem broja (dial-up) itd.,
- pružanje telefonskog i internetskog pristupa pomoću uređaja koji su otvoreni za javnost,
- pružanje telekomunikacionih usluga preko postojećih telekomunikacionih veza:

- pružanje usluga VOIP-a (Voice Over Internet Protocol - internetska telefonija),
- preprodaju telekomunikacionih kapaciteta (tj. kupovina i preprodaja mrežnog kapaciteta bez pružanja dodatnih usluga).

Ovaj razred isključuje:

- pružanje pristupa Internetu od strane operatera telekomunikacione infrastrukture (vidjeti: 61.10, 61.20, 61.30).

62 Računarsko programiranje, savjetovanje i pripadajuće djelatnosti

Ova oblast obuhvaća sljedeće djelatnosti koje osiguravaju stručnost u području informacionih tehnologija: razvijanje, mijenjanje, testiranje i održavanje softvera; planiranje i izradu računarskih sistema koji povezuju računarski hardver, softver i komunikacione tehnologije; upravljanje i rad sa računarskim sistemima korisnika i/ili opremom za obradu podataka i ostale stručne i tehničke djelatnosti povezane sa računarima.

62.0 Računarsko programiranje, savjetovanje i pripadajuće djelatnosti

62.01 Računarsko programiranje

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti razvijanja (pisanja), mijenjanja, testiranja i održavanja softvera. Ovaj razred uključuje:

- izradu strukture i sadržaja i/ili pisanje računarskog koda neophodnog za kreiranje i primjenu:
  - sistemskog softvera (uključujući ažuriranje i dopune),
  - aplikacijskog softvera (uključujući ažuriranje i dopune),
  - baze podataka,
  - internetske (web) stranice,
- prilagođavanje softvera potrebama korisnika, tj. mijenjanje i oblikovanje postojeće aplikacije tako da je funkcionalna unutar sistema informacione okoline korisnika.

Ovaj razred isključuje:

- izdavanje softverskih paketa (vidjeti: 58.29),
- prevod ili prilagođavanje standardnog softvera za određeno tržište na sopstveni račun (vidjeti: 58.29),
- planiranje i izradu računarskih sistema koji povezuju računarski hardver, softver i komunikacione tehnologije, čak i osiguranje softvera može biti sastavni dio ove djelatnosti (vidjeti: 62.02).

62.02 Djelatnosti savjetovanja o računarima, tj. o računarskim sistemima

Ovaj razred obuhvaća planiranje i izradu računarskih sistema koji povezuju računarski hardver, softver i komunikacione tehnologije. Usluge mogu obuhvaćati sa tim povezanu obuku korisnika.

Ovaj razred isključuje:

- prodaju računarskog hardvera ili softvera (vidjeti: 46.51, 47.41),
- instalaciju glavnog i sličnih računara (vidjeti: 33.20),
- instalaciju (postavljanje) osobnih računara (vidjeti: 62.09),
- instalaciju softvera, usluge oporavljanja podataka nakon pada računarskog sistema (vidjeti: 62.09).

62.03 Upravljanje računarskom opremom i sistemom

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti upravljanja i rada sa računarskim sistemom korisnika i/ili opremom za obradu podataka, kao i pripadajuće usluge podrške.

62.09 Ostale uslužne djelatnosti koje se odnose na informacione tehnologije i računare

Ovaj razred obuhvaća ostale djelatnosti povezane sa informacionom tehnologijom i računarima, koje nisu na drugom mjestu razvrstane.

Ovaj razred uključuje:

- usluge instalacije softvera,
- usluge oporavljanja podataka nakon pada računarskog sistema,
- usluge instalacije (postavljanja) osobnih računara.

Ovaj razred isključuje:

- instalaciju glavnog i sličnih računara (vidjeti: 33.20),
- računarsko programiranje (vidjeti: 62.01),
- savjetovanje o računarima (vidjeti: 62.02),
- upravljanje računarskom opremom i sistemom (vidjeti: 62.03),
- obradu podataka i hosting (vidjeti: 63.11).

63 Informacione uslužne djelatnosti

Ova oblast obuhvaća djelatnosti pretraživača internetskih portala, obrade podataka i hostinga, kao i ostale djelatnosti koje prije svega osiguravaju informacije.

63.1 Obrada podataka, hosting i pripadajuće djelatnosti; internetski portali

Ova grana obuhvaća osiguravanje infrastrukture potrebne za hosting, usluge obrade podataka i pripadajuće djelatnosti, kao i osiguravanje alata za pretraživanje i ostalih portala za Internet.

63.11 Obrada podataka, hosting i pripadajuće djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- osiguravanje infrastrukture potrebne za hosting, obradu podataka i pripadajuće djelatnosti,
- specijalizirane djelatnosti hostinga kao što su:
  - hosting internetskih stranica,
  - usluge kontinuiranog toka podataka,
  - hosting aplikacija,
- pružanje aplikacijskih usluga,
- omogućavanje istovremene upotrebe glavnog računara korisnicima,
- djelatnosti obrade podataka:
  - kompletna obrada podataka koje dostavlja korisnik,
  - izrada specijaliziranih izvještaja iz podataka koje dostavlja korisnik,
- pružanje usluga unosa podataka.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti, u kojima isporučilac koristi računar samo kao alat, razvrstavaju se prema prirodi obavljene (napravljene) usluge.

63.12 Internetski portali

Ovaj razred uključuje:

- rad internetskih stranica koje se koriste pretraživačem kako bi se generisale i održavale sveobuhvatne baze podataka internet adresa i sadržaja u jednostavnom formatu za pretraživanje,
- rad ostalih internetskih stranica koji djeluju kao portali na Internetu, kao što su medijske stranice koje periodično osiguravaju ažurirani sadržaj.

Ovaj razred isključuje:

- izdavanje knjiga, novina, časopisa itd. putem Interneta (vidjeti: oblast 58),
- emitiranje preko Interneta (vidjeti: oblast 60).

63.9 Ostale informacione uslužne djelatnosti

Ova grana obuhvaća djelatnosti novinskih agencija i sve druge preostale informacione uslužne djelatnosti.

Ova grana isključuje:

- djelatnosti biblioteka i arhiva (vidjeti: 91.01).

63.91 Djelatnosti novinskih agencija

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti novinskih sindikata (konzorcija) i novinskih agencija koje snabdijevaju medije vijestima,

fotografijama i reportažama.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti neovisnih (samostalnih) foto-reportera (vidjeti: 74.20),
- djelatnosti neovisnih (samostalnih) novinara (vidjeti: 90.03).

63.99 Ostale informacione uslužne djelatnosti, d. n.

Ovaj razred obuhvaća ostale djelatnosti informacionih usluga koje nisu razvrstane na drugom mjestu.

Ovaj razred uključuje:

- usluge telefonskih informacija putem računara,
- usluge traženja informacija uz naplatu ili na osnovu ugovora,
- usluge prikupljanja novinskih isječaka, tj. novinskih izrezaka (press clipping) itd.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti pozivnih centara (vidjeti: 82.20).

PODRUČJE K - FINANSIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA

Ovo područje obuhvaća finansijske uslužne djelatnosti, obuhvaćajući osiguranje, reosiguranje, djelatnosti penzionih fondova i pomoćne djelatnosti kod finansijskih usluga.

Ovo područje isto tako obuhvaća djelatnosti posjedovanja imovine, kao što su djelatnosti finansijskih holding društava i djelatnosti trustova, fondova i sličnih finansijskih subjekata.

64 Finansijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i penzionih fondova

Ova oblast obuhvaća djelatnosti prikupljanja i preraspodjele finansijskih sredstava, osim za osiguranje, penzione fondove i obavezno socijalno osiguranje.

Napomena: uređenje i organizacija nacionalnih institucija imaju vrlo važnu ulogu kod razvrstavanja jedinica unutar ove oblasti.

64.1 Novčano poslovanje

Ova grana obuhvaća prikupljanje finansijskih sredstava u obliku prenosivih depozita, tj. sredstava koja su nepromjenjiva u novčanom smislu i prikupljaju se svakodnevno, posebno iz Centralne banke i iz nefinansijskih izvora.

64.11 Djelatnost Centralne banke

Ovaj razred uključuje:

- izdavanje i upravljanje državnim novcem,
- nadzor i kontrolu ponude (isporuke),
- uzimanje depozita koji se koriste za poravnavanje računa između finansijskih institucija,
- nadzor (nadgledanje) poslovanja banaka,
- upravljanje međunarodnim rezervama države,
- obavljanje bankarskih poslova za državu.

Djelatnosti centralnih banaka će se razlikovati iz institucionalnih razloga.

64.19 Ostalo novčano poslovanje

Ovaj razred obuhvaća prikupljanje depozita i/ili bliskih supstituta depozita i odobravanje kreditnih ili zajamskih sredstava. Odobravanje kredita može biti u različitim oblicima kao što su zajmovi, hipotekarni krediti, kreditne kartice itd. Uopćeno, te djelatnosti provode monetarne institucije koje nisu centralne banke.

Ovaj razred uključuje:

- banke,
- štedionice,
- kreditne organizacije.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti poštanskih žiro banaka i poštanskih štedionica,
- odobravanje stambenih kredita od specijaliziranih depozitnih institucija,
- djelatnosti obrade novčanih naloga.

Ovaj razred isključuje:

- odobravanje stambenih kredita od specijaliziranih nedepozitnih institucija (vidjeti: 64.92),
- djelatnosti obrade i izvršenja transakcija kreditnih kartica (vidjeti: 66.19).

64.2 Djelatnosti finansijskih holding društava

64.20 Djelatnosti finansijskih holding društava

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti finansijskih holding društava, tj. jedinica koje posjeduju imovinu (kontrolni udio vlasničkog kapitala) grupe korporacijskih podružnica čija je glavna djelatnost vlasništvo nad grupom. Finansijska holding društva u ovom razredu ne osiguravaju nikakvu drugu uslugu, ocim finansijskih, preduzećima u kojima imaju većinski udio u vlasničkom kapitalu, tj. ne rukovode ili ne upravljaju drugim jedinicama.

Ovaj razred isključuje:

- aktivno upravljanje društvima i preduzećima, strateško planiranje i donošenje odluka u vezi sa društvom (vidjeti: 70.10).

64.3 Trustovi, ostali fondovi i slični finansijski subjekti

64.30 Trustovi, fondovi i slični finansijski subjekti

Ovaj razred obuhvaća pravna lica koja su organizirana radi udruživanja vrijednosnih papira ili ostalih finansijskih sredstava, bez upravljanja, u ime akcionara ili korisnika. Portfelji su prilagođeni kupcu kako bi se postigle određene investicione karakteristike kao što su diverzifikacija, rizik, stopa povrata i promjenjivost cijena. Ti subjekti ostvaruju dobit na kamatama, dividendama i ostalim prihodima od imovine, ali imaju malo zaposlenih ili nemaju zaposlenih i nemaju prihod od prodaje usluga. Obuhvata dole navedene i druge oblike investicionih fondova.

Ovaj razred uključuje:

- otvorene investicione fondove,
- zatvorene investicione fondove,
- investicione trust fondove na udjele (fondovi povjerenja), ("unit investment trust funds"),
- trustove, posjedovne ili zastupničke račune, koji posluju u ime korisnika prema uvjetima trustovskog ugovora ili sporazuma o zastupanju.

Ovaj razred isključuje:

- uzajamne fondove, trustove i ostale fondove koji ostvaruju prihod od prodaje proizvoda ili usluge (vidjeti: razred KD-a prema njihovoj glavnoj djelatnosti),
- djelatnosti finansijskih holding društava (vidjeti: 64.20),
- penzione fondove (vidjeti: 65.30),
- upravljanje fondovima (vidjeti: 66.30).

64.9 Ostale finansijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i penzionih fondova

Ova grana obuhvaća finansijske uslužne djelatnosti, osim onih koje obavljaju monetarne institucije.

Ova grana isključuje:

- osiguranje i penzione fondove (vidjeti: oblast 65).

64.91 Finansijski zakup (lizing)

Ovaj razred uključuje:

- lizing, pri čemu rok zakupa približno pokriva očekivani vijek trajanja sredstava, a zakupac stiže sve koristi pri njihovoj upotrebi i preuzima sav rizik povezan sa njihovim vlasništvom. Vlasništvo se može i ne mora na kraju prenijeti na zakupca. Takav lizing pokriva sve ili gotovo sve troškove uključujući kamate.

Ovaj razred isključuje:

- operativni lizing (vidjeti: oblast 77, prema vrsti proizvoda koji se daje u zakup).

64.92 Ostalo odobravanje kredita

Ovaj razred uključuje finansijske uslužne djelatnosti koje se prije svega odnose na davanje zajmova od institucija koje nisu uključene u monetarno posredovanje, gdje odobravanje kredita može biti u različitim oblicima kao što su zajmovi, hipotekarni krediti, kreditne kartice itd.

Uključuje sljedeće vrste usluga:

- odobravanje potrošačkih kredita,
  - finansiranje međunarodne trgovine,
  - dugoročno finansiranje industrije putem industrijskih banaka,
  - pozajmljivanje novca izvan bankarskog sistema,
  - odobravanje stambenih kredita od specijaliziranih nedepozitnih institucija,
  - djelatnosti zalagaonica i zalagaoničara. Ovaj razred isključuje:
- odobravanje stambenih kredita od specijaliziranih institucija, koje isto tako uzimaju depozit (vidjeti: 64.19),
  - operativni lizing, prema vrsti robe koja se daje u zakup (vidjeti: oblast 77),
  - djelatnosti davanja novčane pomoći (donacija) od strane članskih organizacija (vidjeti: 94.99).

64.99 Ostale finansijske uslužne djelatnosti osim osiguranja i penzionih fondova, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- ostale finansijske uslužne djelatnosti koje se prije svega odnose na raspodjelu sredstava različitih od davanja zajmova:
  - djelatnosti faktoringa (naplatna potraživanja i naplatno-kreditno poslovanje),
  - ugovaranje kamatnih i deviznih konverzija ("swap" aranžmana), opcija i drugih instrumenata za prevazilaženje (pokrivanje) rizika,
  - djelatnosti trgovine polisama životnog osiguranja drugih lica,
- djelatnosti ulaganja za sopstveni račun putem preduzeća za kapitalna ulaganja, investicionih udruženja itd.

Ovaj razred isključuje:

- finansijski lizing (vidjeti: 64.91),
- posredovanje u poslovanju vrijednosnim hartijama za tuđ račun (vidjeti: 66.12),
- trgovinu, zakup, iznajmljivanje i posredovanje u poslovanju sa nekretninama (vidjeti: oblast 68),
- naplatu mjenica bez preuzimanja duga (vidjeti: 82.91),
- djelatnosti davanja novčane pomoći (donacija) od strane članskih organizacija (vidjeti: 94.99).

65 Osiguranje, reosiguranje i penzioni fondovi, osim obaveznog socijalnog osiguranja

Ova oblast obuhvaća preuzimanje rizika za rentno osiguranje, za polise osiguranja i ulaganje premija osiguranja radi jačanja portfelja finansijske imovine koja će se moći upotrebljavati u slučaju budućih zahtjeva za nadoknadu štete. Obuhvaćeno je direktno osiguranje i reosiguranje.

65.1 Osiguranje

Ova grana obuhvaća životno osiguranje, sa ili bez značajnijeg elementa štednje i ostala osiguranja.

65.11 Životno osiguranje

Ovaj razred uključuje:

- preuzimanje rizika za polise rentnog osiguranja i polise životnog osiguranja, polise osiguranja prihoda zbog nesposobnosti za rad, polise osiguranja za slučaj smrti i invaliditeta od posljedica nesretnog slučaja (sa ili bez značajnijeg elementa štednje).

65.12 Ostalo osiguranje

Ovaj razred uključuje:

- usluge osiguranja, osim životnog osiguranja:
  - osiguranje od nesreća i požara,
  - zdravstveno osiguranje,
  - osiguranje putovanja,

- osiguranje imovine,
- osiguranje drumskog, pomorskog i avio saobraćaja,
- osiguranje od finansijskih gubitaka i osiguranje odgovornosti.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti obaveznog socijalnog osiguranja (vidjeti: 84.30),
- djelatnost reosiguranja (vidjeti: 65.20).

65.2 Reosiguranje

65.20 Reosiguranje

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti preuzimanja svih ili dijela rizika povezanih sa postojećim polisama osiguranja koje su izvorno sklopljene sa drugim osiguravajućim društvima

65.3 Penzioni fondovi

65.30 Penzioni fondovi

Ovaj razred obuhvaća pravne subjekte (tj. fondove, planove i/ili programe) koji su organizirani kako bi osigurali penzije isključivo za zaposlene ili članove. Ovdje su obuhvaćeni penzioni planovi sa definiranim prihodima, kao i individualni planovi u kojima je prihod jednostavno definiran doprinosima članova.

Ovaj razred uključuje:

- planove prihoda za zaposlene,
- penzione fondove i planove,
- planove penzioniranja, Ovaj razred isključuje:
- upravljanje penzionim fondovima (vidjeti: 66.30),
- programe obaveznog socijalnog osiguranja (vidjeti: 84.30).

66 Pomoćne djelatnosti u finansijskim uslugama i djelatnosti osiguranja

Ova oblast obuhvaća pružanje usluga koje su obuhvaćene u ili su usko povezane sa finansijskim uslužnim djelatnostima, ali one same nisu finansijske usluge. Osnovna podjela ove oblasti izvršena je prema vrsti finansijske transakcije ili vrsti finansiranja.

66.1 Pomoćne djelatnosti u finansijskim uslugama, osim osiguranja i penzionih fondova

Ova grana obuhvaća pripremanje fizičkih ili elektronskih tržišta za potrebe kupovine ili prodaje akcija, opcija na akcije, obveznica ili robnih ugovora.

66.11 Poslovanje finansijskog tržišta

Ovaj razred obuhvaća poslovanje i nadzor finansijskih tržišta osim onih koje obavljaju državni organi.

Ovaj razred uključuje:

- berze robnih ugovora (robe),
- terminske berze robnih ugovora (robe),
- berze vrijednosnih hartija,
- berze akcija,
- berze opcija na akcije ili robnih opcija.

66.12 Posredovanja u poslovima sa hartijama od vrijednosti i robnim ugovorima

Ovaj razred uključuje:

- poslovanje na finansijskim tržištima u ime drugih (npr. posredovanje u poslovima sa akcijama - berzansko posredovanje) i pripadajuće djelatnosti,
- posredovanje hartijama od vrijednosti,

- posredovanje robnim ugovorima,
- djelatnosti mjenjačnica itd.

Ovaj razred isključuje:

- poslovanje na finansijskom tržištu za sopstveni račun (vidjeti: 64.99),
- upravljanje portfeljom, uz naplatu ili na osnovu ugovora (vidjeti: 66.30).

66.19 Ostale pomoćne djelatnosti u finansijskim uslugama, osim osiguranja i penzionih fondova

Ovaj razred obuhvaća ostale pomoćne djelatnosti u finansijskom posredovanju koje nisu na drugom mjestu klasificirane.

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti obrade i izvršenja finansijskih transakcija, uključujući i transakcije kreditnim karticama,
- obračun i poravnanje poslova sa hartijama od vrijednosti,
- usluge investicionih savjetnika,
- djelatnosti savjetnika i posrednika u poslovanju hipotekama.

Ovaj razred također uključuje:

- usluge povjerenika i čuvanja (nadzora) hartija od vrijednosti, uz naplatu ili na osnovu ugovora.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti zastupnika (agenata) i posrednika osiguranja (vidjeti: 66.22),
- upravljanje fondovima (vidjeti: 66.30).

66.2 Pomoćne djelatnosti u osiguranju i penzionim fondovima

Ova grana obuhvaća djelatnosti zastupnika (agenata), posrednika (brokera) u prodaji rente i polisa osiguranja ili usluga povezanih sa naknadama zaposlenih, osiguranjem i penzijama, kao što su rješavanje žalbi i upravljanje za treća lica.

66.21 Procjena rizika i štete

Ovaj razred obuhvaća pružanje administrativnih usluga osiguranja, kao što su procjena i podmirenje potraživanja od osiguranja.

Ovaj razred uključuje:

- procjenu potraživanja od osiguranja:
  - procjenu odštete,
  - procjenu rizika,
  - obračun rizika i štete,
  - procjenu havarije i gubitka,
- podmirenje potraživanja od osiguranja.

Ovaj razred isključuje:

- procjenu nekretnina (vidjeti: 68.31),
- procjenu za ostale svrhe (vidjeti: 74.90),
- djelatnosti istraživanja (vidjeti: 80.30).

66.22 Djelatnosti zastupnika i posrednika u osiguranju

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti zastupnika (agenata) i posrednika (brokera) u osiguranju prilikom prodaje ili pregovaranja o rentama i o polisama osiguranja i reosiguranja.

66.29 Ostale pomoćne djelatnosti u osiguranju i penzionim fondovima

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti koje su uključene u ili su usko povezane sa osiguranjem i penzionim fondovima (osim finansijskog posredovanja, procjene odštete i djelatnosti agenata osiguranja):
  - administrativne usluge u vezi sa spašavanjem imovine u slučaju nesreće,
  - aktuarske usluge (usluge procjenjivača rizika).

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti pomorskog spašavanja (vidjeti: 52.22).

66.3 Djelatnosti upravljanja fondovima

66.30 Djelatnosti upravljanja fondovima

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti upravljanja portfeljom i fondovima, uz naplatu ili na osnovu ugovora, za pojedince, preduzeća i ostale. To podrazumijeva namjensko trošenje i distribuciju novčanih sredstava u skladu sa namjenom organizacije fonda i izvršenjem budžeta.

Ovaj razred uključuje:

- upravljanje uzajamnim fondovima,
- upravljanje ostalim investicionim fondovima,
- upravljanje penzionim fondovima.

PODRUČJE L - POSLOVANJE NEKRETNINAMA

Ovo područje obuhvaća djelatnosti zakupodavca, zastupnika (agent) i/ili posrednika (brokera) u jednoj ili više sljedećih djelatnosti: prodaja ili kupovina nekretnina, iznajmljivanje nekretnina, pružanje ostalih usluga vezanih za poslovanje nekretninama kao što su procjena nekretnina ili usluge posrednika (zastupnika) u vezi sa uložnim nekretninama. Djelatnosti u ovom području mogu se obavljati sa sopstvenim ili zakupljenim nekretninama, uz naplatu ili na osnovu ugovora. Isto tako, u ovo područje spada i izgradnja građevina u kombinaciji sa zadržavanjem vlasništva nad nekretninom ili iznajmljivanjem (davanjem u zakup) takve nekretnine.

Ovo područje obuhvaća i upravljanje nekretninama.

68 Poslovanje nekretninama

68.1 Kupovina i prodaja sopstvenih nekretnina

68.10 Kupovina i prodaja sopstvenih nekretnina

Ovaj razred uključuje:

- kupovinu i prodaju sopstvenih nekretnina:
  - stambenih zgrada i stanova,
  - nestambenih zgrada, obuhvaćajući prostore (hale) za izložbe, skladišta, igrališta i trgovačke (tržne) centre,
  - zemljište.

Ovaj razred također uključuje:

- parcelizaciju zemljišta bez opremanja zemljišta potrebnom infrastrukturom.

Ovaj razred isključuje:

- organizaciju izvođenja projekata za zgrade u cilju kasnije prodaje građevina (vidjeti: 41.10),
- parcelizaciju zemljišta i opremanje zemljišta potrebnom infrastrukturom (vidjeti: 42.99).

68.2 Iznajmljivanje i poslovanje sopstvenim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (lizing)

68.20 Iznajmljivanje i poslovanje sopstvenim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (lizing)

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje i upravljanje sopstvenim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (lizing):
  - stambenim zgradama i stanovima,
  - nestambenim zgradama, uključujući prostore (hale) za izložbe, skladišta,
  - zemljištem,
- iznajmljivanje kuća, namještenih ili nenamještenih stanova ili apartmana na duže korištenje, u pravilu na mjesečnoj ili godišnjoj osnovi.

Ovaj razred također uključuje:

- organizaciju izvođenja projekta za zgrade radi osobnog poslovanja,
- iznajmljivanje prostora za stambene pokretne kuće.

Ovaj razred isključuje:

- pružanje kratkotrajnijih usluga smještaja u hotelima, vikendicama, sobama za iznajmljivanje, kampovima i drugim nestambenim prostorima (vidjeti: oblast 55).

68.3 Poslovanje nekretninama uz naplatu ili na osnovu ugovora

68.31 Agencije za nekretnine

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti poslovanja nekretninama koje obavljaju agencije za nekretnine.

Ovaj razred uključuje:

- posredovanje u kupovini, prodaji i iznajmljivanju nekretnina, uz naplatu ili na osnovu ugovora,
- savjetovanje i usluge procjene pri kupovini, prodaji i iznajmljivanju nekretnina, uz naplatu ili na osnovu ugovora,
- djelatnosti posrednika (eskrow agenata) koje su u vezi sa čuvanjem nekretnina datih kao zalog.

Ovaj razred isključuje:

- pravne djelatnosti (vidjeti: 69.10).

68.32 Upravljanje nekretninama uz naplatu ili na osnovu ugovora

Ovaj razred uključuje:

- agencije za naplatu iznajmljenih nekretnina. Ovaj razred isključuje:
- pravne djelatnosti (vidjeti: 69.10),
- pomoćne djelatnosti u zgradama (kombinacija usluga kao što su unutrašnje čišćenje, održavanje i manje popravke, odlaganje otpada, nadzor i osiguranje), (vidjeti: 81.10),
- upravljanje kasarnama, zatvorima i drugim objektima i njihovom opremom (osim upravljanja računarskom opremom i sistemom), (vidjeti: 81.10).

PODRUČJE M - STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI

Ovo područje obuhvaća specijalizirane stručne, naučne i tehničke djelatnosti. Te djelatnosti zahtijevaju visok stepen usavršavanja i pružaju korisnicima stručno znanje i vještine.

69 Pravne i računovodstvene djelatnosti

Ova oblast obuhvaća pravno zastupanje interesa jedne stranke protiv interesa druge stranke, pred sudom ili pred drugim pravnim organima, od strane ili pod nadzorom lica koji su članovi advokatske komore, a bave se savjetovanjem i zastupanjem u građanskim sporovima, savjetovanjem i zastupanjem u krivičnim sporovima, kao i savjetovanjem i zastupanjem u sporovima vezanim za radne odnose.

Isto tako, ova oblast obuhvaća izradu pravnih dokumenata kao što su ugovori o osnivanju poslovnih subjekata, ugovori o partnerstvu ili slični dokumenti u vezi sa osnivanjem poslovnih subjekata, patenata i autorskih prava, pripremu ugovora (npr. ugovora o po-lonu), testamenata, ugovora o starateljstvu itd., kao i ostale djelatnosti javnih notara, notara građanskog prava, mirovnih sudija i sudskih službenika, arbitara, revizora i vještaka.

Isto tako, ova oblast obuhvaća računovodstvene i knjigovodstvene usluge kao što su revizija računovodstvenih evidencija, izrada finansijskih izvještaja i vođenje poslovnih knjiga.

69.1 Pravne djelatnosti

69.10 Pravne djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- pravno zastupanje interesa jedne stranke protiv interesa druge stranke pred sudom ili pred drugim pravnim organima od strane ili pod nadzorom lica koji su članovi advokatske komore:
  - savjetovanje i zastupanje u građanskim sporovima,
  - savjetovanje i zastupanje u krivičnim sporovima,
  - savjetovanje i zastupanje u sporovima vezanim za radne odnose,
- pravno savjetovanje i izradu pravnih dokumenata:
  - ugovora o osnivanju poslovnih subjekata, ugovora o partnerstvu ili sličnih dokumenata u vezi sa

- osnivanjem poslovnih subjekata,
  - patenata i autorskih prava,
  - pripremu ugovora (npr. ugovora o poklonu), testamenata, ugovora o starateljstvu itd.,
  - ostale djelatnosti javnih notara, notara građanskog prava, mirovnih sudija i sudskih službenika, arbitara, revizora i vještaka.
- Ovaj razred isključuje:
- rad sudova (vidjeti: 84.23).

69.2 Računovodstvene, knjigovodstvene i revizorske djelatnosti; djelatnosti savjetovanja koji se odnose na porez

69.20 Računovodstvene, knjigovodstvene i revizorske djelatnosti; djelatnosti savjetovanja koji se odnose na porez

Ovaj razred uključuje:

- evidentiranje komercijalnih transakcija poslovnih ili drugih jedinica,
- pripremu ili reviziju finansijskih izvještaja,
- kontrolu, tj. pregled i verifikaciju ispravnosti finansijskih izvještaja,
- pripremanje osobnih i poslovnih prijava za plaćanje poreza,
- djelatnosti savjetovanja i zastupanja klijenata pred poreznim organima.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti obrade podataka i tabeliranje (vidjeti: 63.11),
- poslovno savjetovanje koje se odnosi na računovodstveni sistem i postupke kontrole budžeta (vidjeti: 70.22),
- naplatu računa (vidjeti: 82.91).

70 Upravljačke djelatnosti; savjetovanje koje se odnosi na upravljanje

Ova oblast obuhvaća savjetovanje i pružanje pomoći preduzećima i drugim organizacijama o pitanjima koja se odnose na upravljanje kao što su strateško i organizaciono planiranje; finansijsko planiranje i planiranje budžeta; marketinški ciljevi i politika; politika, praksa i planiranje koje se odnosi na ljudske potencijale; izrada planova proizvodnje; kontrola planiranja.

Isto tako, ova oblast obuhvaća nadzor i upravljanje drugim jedinicama istog društva ili preduzeća, tj. djelatnosti uprave (glavni uredi).

70.1 Djelatnosti upravljanja

70.10 Djelatnosti upravljanja

Ovaj razred obuhvaća nadzor i upravljanje drugim jedinicama iste kompanije ili preduzeća; preduzimanje strateških ili organizacionih planova i donošenje odluka vezano za društvo ili preduzeće; obavljanje operativne kontrole i vođenja svakodnevnih poslova njihovih pripadajućih jedinica.

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti glavnoga ureda,
- djelatnosti centralizovanoga administrativnoga ureda,
- djelatnosti korporativnoga ureda,
- djelatnosti područnih i regionalnih ureda,
- djelatnosti upravljanja podružnim uredima (jedinicama).

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti finansijskih holding društava, koja se ne bave upravljanjem (vidjeti: 64.20).

70.2 Djelatnosti savjetovanja koje se odnosi na upravljanje

70.21 Odnosi sa javnošću i djelatnosti saopćavanja

Ovaj razred obuhvaća savjetovanje, usmjeravanje i pružanje operativne pomoći, obuhvaćajući djelatnosti lobiranja, preduzećima i drugim organizacijama u odnosima sa javnošću i djelatnostima saopćavanja.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti agencija za reklamu i propagandu i usluge oglašavanja preko medija (vidjeti: 73.1),
- istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnjenja (vidjeti: 73.20).

70.22 Savjetovanje koje se odnosi na poslovanje i ostalo upravljanje

Ovaj razred obuhvaća savjetovanje, usmjeravanje i pružanje operativne pomoći preduzećima i drugim organizacijama o pitanjima koja se odnose na upravljanje, kao što je strateško i organizaciono planiranje, poslovni reinženjering, promjena sistema upravljanja, smanjenje troškova i ostala finansijska pitanja; marketinški ciljevi i politika; politika, praksa i planiranje koji se odnose na ljudske potencijale; strategija naknada i penzioniranja; izrada planova proizvodnje i kontrola planiranja.

Poslovne usluge mogu obuhvaćati savjetovanje, usmjeravanje ili pružanje operativne pomoći preduzećima, poslovnim i javnim službama.

Ovaj razred uključuje:

- izradu računovodstvenih sistema (metoda ili procedura), programa za knjigovodstvo troškova, postupaka budžetske kontrole,
- savjete i pomoć poslovnim i javnim službama u planiranju, organizaciji, efikasnosti i kontroli, informiranju uprave itd.

Ovaj razred isključuje:

- izradu računarskih softvera za računovodstvene sisteme (vidjeti: 62.01),
- pravno savjetovanje i zastupanje (vidjeti: 69.10),
- računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti, savjetovanje o porezu (vidjeti: 69.20),
- savjetovanje povezano sa arhitektonskim i inženjerskim djelatnostima (vidjeti: 71.11 i 71.12),
- savjetovanje u oblasti zaštite životne sredine, poljoprivrede, sigurnosti i slične djelatnosti savjetovanja (vidjeti: 74.90),
- savjetovanje koje se odnosi na savjetovanje rukovodilaca i njihovo zapošljavanje (vidjeti: 78.10),
- djelatnosti savjetovanja u području obrazovanja (vidjeti: 85.60).

71 Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; tehničko ispitivanje i analiza

Ova oblast obuhvaća arhitektonske usluge, inženjerske usluge, usluge izrade nacrtu (projektiranje), usluge građevinskog nadzora, premjeravanja zemljišta (geometarsko mjerenje) i kartografske usluge.

Ova oblast obuhvaća i usluge izvođenja fizičkih, hemijskih i drugih analitičkih ispitivanja.

71.1 Arhitektonske i inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje

Ova grana obuhvaća arhitektonske i inženjerske usluge, usluge izrade nacrtu (projektiranja), usluge građevinskog nadzora, premjeravanja (geometarsko mjerenje), kartografske usluge i slične usluge.

71.11 Arhitektonske djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti arhitektonskog savjetovanja:
  - izradu nacrtu (projektiranje) zgrada,
  - prostorno planiranje, urbanističko planiranje i projektiranje predjela.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti savjetnika za računare (vidjeti: 62.02 i 62.09),
- uređenje interijera (vidjeti: 74.10).

71.12 Inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje

Ovaj razred uključuje:

- tehničko projektiranje (tj. primjena zakona fizike i principa inženjerstva kod projektiranja mašina, materijala, instrumenata, struktura, procesa i sistema) i djelatnosti savjetovanje za:
  - projekte izrade mašina, industrijskih procesa i postrojenja,
  - projekte iz oblasti niskogradnje, hidrogradnje, saobraćaja,
  - projekte iz područja upravljanja vodama,

- izradu i realizaciju projekata (elaborata), obuhvaćajući nadzor kao fazu realizacije projekata, iz područja energetike, elektrike, elektronike, rudarstva, geologije, hemije, tehnologije, mašinstva, industrije, sistem inženjeringa i sigurnosnog inženjeringa,
- izradu projekata klimatizacije, hlađenja, projekata za sanitarnu kontrolu, kontrolu zagađenja i projekte akustičnosti itd.,
- geofizička, geološka i seizmička istraživanja i mjerenja,
- djelatnosti geodetskog istraživanja:
  - premjeravanje zemljišta i granica,
  - hidrološko mjerenje,
  - istraživanje podzemnih površina,
  - kartografsko i prostorno snimanje.
- Ovaj razred isključuje:
  - probno bušenje koje se odnosi na rudarstvo (vidjeti: 09.10 i 09.90),
  - razvoj ili izdavanje povezanih softvera (vidjeti: 58.29 i 62.01),
  - djelatnosti savjetnika za računare (vidjeti: 62.02 i 62.09),
  - tehničko ispitivanje (vidjeti: 71.20),
  - djelatnosti istraživanja i razvoja koje se odnose na inženjerstvo (vidjeti: 72.19),
  - industrijski dizajn (vidjeti: 74.10),
  - fotografisanje iz zraka (vidjeti: 74.20).

71.2 Tehničko ispitivanje i analiza

71.20 Tehničko ispitivanje i analiza

Ovaj razred uključuje:

- akustičko i vibracijsko ispitivanje,
- izvođenje fizičkih, hemijskih i ostalih analitičkih ispitivanja svih vrsta materijala i proizvoda, kao što su:
  - akustička i vibracijska ispitivanja,
  - ispitivanje sastava i čistoće minerala, ruda, nafte i naftnih derivata itd.,
  - ispitivanje higijene hrane, obuhvaćajući veterinarsko ispitivanje i kontrolu koja se odnosi na proizvodnju hrane,
  - ispitivanje fizičkih karakteristika svih vrsta materijala kao što su snaga, tvrdoća, trajnost, radioaktivnost itd.,
  - ispitivanje kvaliteta, kvantiteta i pouzdanosti,
  - ispitivanje karakteristika gotovih mašina i opreme: motora, automobila, elektronske opreme itd.,
  - radiografsko ispitivanje vara i spojeva,
  - analiza nedostataka,
  - ispitivanje i mjerenje ekoloških pokazatelja: zagađenja zraka i vode itd.
  - ispitivanje i kontrola uređaja za mjerenja temperature i pritiska,
  - ispitivanja i mjerenja elektroenergetskih i drugih energetskih postrojenja, uređaja, opreme i instalacija,
- izdavanje sertifikata za proizvode, obuhvaćajući potrošačku robu, motorna vozila, avione, kontejnere pod pritiskom, nuklearna ostrojenja itd.,
- redovni tehnički pregled motornih vozila u cilju sigurnosti na putu,
- ispitivanje upotrebom modela (npr. aviona, brodova, brana itd.),
- rad policijskih laboratorija. Ovaj razred isključuje:
  - ispitivanje životinjskih uzoraka (vidjeti: 75.00),
  - dijagnostiku, ispitivanje i analizu medicinskih i stomatoloških uzoraka (vidjeti: 86).

72 Naučno istraživanje i razvoj

Ova oblast uključuje tri vrste djelatnosti na području istraživanja i razvoja:

- 1) osnovno istraživanje: eksperimentalni i teorijski rad namijenjen prvenstveno sticanju novih znanja o temeljnim osnovama pojava i uočenim činjenicama, neovisno o konkretnoj primjeni ili upotrebi;
- 2) primijenjeno istraživanje: izvorno istraživanje namijenjeno sticanju novog znanja, prvenstveno usmjereno na ostvarivanje određenog praktičnog cilja;
- 3) eksperimentalni razvoj: sistemski rad, uz korištenje postojećih znanja stečenih istraživanjem i/ili

praktičnim iskustvom, usmjeren na proizvodnju novih materijala, proizvoda i uređaja, uvođenjem novih postupaka, sistema i usluga i bitno unapređenje onih koji se već proizvode ili su već uvedeni.

Djelatnosti na području istraživanja i razvoja iz ove oblasti podijeljene su u dvije kategorije: prirodne nauke, tehničke i tehnološke nauke, kao i društvene i humanističke nauke.

Ova oblast isključuje:

- istraživanje tržišta (vidjeti: 73.20).

72.1 Istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama

Ova grana obuhvaća osnovna istraživanja, primijenjena istraživanja i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama.

72.11 Istraživanje i eksperimentalni razvoj u biotehnologiji

Ovaj razred uključuje istraživanje i eksperimentalni razvoj u biotehnologiji:

- DNK/RNK: genomika, farmakogenomika, genetske probe, genetski inženjering, sekvencioniranje/sinteza/ umnožavanje (amplifikacija) DNK i RNK, profiliranje ekspresije gena i upotreba antisens tehnologije,
- proteini i ostale molekule: sekvencioniranje/sinteza/inženjering proteina i peptida (obuhvaćajući velikomolekule hormona); poboljšanje metode prijenosa velikih molekula lijeka; proteomika, izolacija i pročišćavanje proteina, stanična signalizacija, identifikacija staničnih receptora,
- kultura stanica, tkiva i inženjering: rad sa staničnim kulturama i kulturama tkiva, tkivni inženjering (obuhvaćajući elemente tkiva i biomedicinski inženjering), ćelijska fuzija, stimulantni za vakcine/ podizanje imuniteta, kultivisanje embrija,
- biotehnološke tehnike: fermentacija upotrebom bioreaktora, biološka obrada, biološka ekstrakcija, biološko bijeljenje, biološko odsumporavanje, bioremedijacija, biofiltracija, fitoremedijacija,
- genetski i RNK vektori: genetska terapija, virusni vektori,
- bioinformatika: izrada baze podataka o genomima i proteinskim sekvencama; modeliranje složenih bioloških procesa, obuhvaćajući biološke sisteme,
- nanobiotehnologija: primjenjuje alate i procese nano i mikrotehnologije za izradu uređaja za istraživanje bioloških sistema i primjenu u farmaciji, dijagnostici itd.

72.19 Ostalo istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama

Ovaj razred uključuje:

- istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama, osim istraživanja i eksperimentalnog razvoja u biotehnologiji:
  - istraživanju i razvoju u prirodnim naukama,
  - istraživanju i razvoju u tehničkim i tehnološkim naukama,
  - istraživanju i razvoju u medicinskim naukama,
  - istraživanju i razvoju u poljoprivrednim naukama,
  - multidisciplinarnom istraživanju i razvoju pretežno u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama.

72.2 Istraživanje i eksperimentalni razvoj u društvenim i humanističkim naukama

72.20 Istraživanje i eksperimentalni razvoj u društvenim i humanističkim naukama

Ovaj razred uključuje:

- istraživanje i razvoj u društvenim naukama,
- istraživanje i razvoj u humanističkim naukama,
- multidisciplinarno istraživanje i razvoj pretežno u društvenim i humanističkim naukama.

Ovaj razred isključuje:

- istraživanje tržišta (vidjeti: 73.20).

73 Reklama, propaganda i istraživanje tržišta

Ova oblast obuhvaća osmišljavanje reklamnih kampanja i njihovo plasiranje u časopisima, novinama, na radiju i televiziji ili drugim medijima, kao i kreiranje i postavljanje reklama na otvorenom prostoru.

73.1 Reklama i propaganda

73.11 Agencije za reklamu i propagandu

Ovaj razred obuhvaća cijeli spektar usluga reklamiranja i propagande (putem sopstvenog kapaciteta preduzeća ili na osnovu poddugovora), obuhvaćajući savjetovanje, kreativne usluge, izradu reklamnog i propagandnog materijala i kupovine.

Ovaj razred uključuje:

- kreiranje i provođenje reklamne i propagandne kampanje:
  - kreiranje i postavljanje reklama u novinama, časopisima, na radiju, televiziji, Internetu i ostalim medijama,
  - kreiranje i postavljanje reklama na otvorenom prostoru, npr. oglasnih ploča, panoa, saopćenja, izloga, oslikavanje automobila i autobusa u izložbenim dvoranama itd.,
  - reklamiranje iz zraka,
  - distribuciju reklamnog i propagandnog materijala ili uzoraka,
  - uređivanje štandova i ostalih izložbenih objekata i prostora,
- vođenje marketinških kampanja i ostale usluge predstavljanja (oglašavanja) koji ima za cilj privlačenje i zadržavanje kupaca:
  - promociju proizvoda,
  - marketing na mjestu prodaje,
  - predstavljanje (oglašavanje) direktno poštom,
  - marketinško savjetovanje. Ovaj razred isključuje:
- izdavanje reklamnog i propagandnog materijala (vidjeti: 58.19),
- snimanje reklamnih i propagandnih poruka za televiziju i film (vidjeti: 59.11),
- snimanje reklamnih i propagandnih poruka za radio (vidjeti: 59.20),
- istraživanje tržišta (vidjeti: 73.20),
- izradu reklamnih fotografija (vidjeti: 74.20),
- organizaciju sastanaka i poslovnih sajmova (vidjeti: 82.30),
- poštanske usluge kao što su razvrstavanje, adresiranje itd. (vidjeti: 82.19).

73.12 Usluge oglašavanja (predstavljanja) preko medija

Ovaj razred uključuje:

- oglašavanje (predstavljanje) preko medija, tj. prodaju vremena i prostora za različite vrste medijskog predstavljanja (oglašavanja).

Ovaj razred isključuje:

- prodaju vremena ili prostora za oglašavanje (predstavljanje) direktno od strane vlasnika (izdavača itd.), (vidjeti: odgovarajući razred djelatnosti),
- odnose sa javnošću i djelatnosti saopćavanja (vidjeti: 70.21).

73.2 Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnjenja

73.20 Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnjenja

Ovaj razred uključuje:

- istraživanje tržišnog potencijala, obaviještenost, prihvaćenost i prepoznatljivost proizvoda i usluga, kupovinske navike potrošača u cilju unapređenja prodaje i razvoja novih proizvoda i usluga, obuhvaćajući statističke analize rezultata,
- ispitivanje javnog mnjenja o političkim, ekonomskim i društvenim pitanjima, kao i statističku analizu ispitivanja.

74 Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti

Ova oblast obuhvaća pružanje stručnih, naučnih i tehničkih usluga (osim pravnih i računovodstvenih djelatnosti; arhitektonskih i inženjerskih djelatnosti; tehničkog ispitivanja i analize, upravljanja i savjetovanja koje se odnosi na upravljanje; istraživanje, razvoj, reklamne i propagandne djelatnosti).

74.1 Specijalizirane dizajnerske djelatnosti

74.10 Specijalizirane dizajnerske djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- modni dizajn tkanina, odjeće, obuće, nakita, namještaja i drugih predmeta (opreme) za interijere, ostalih modnih proizvoda, kao i drugih proizvoda za osobnu potrošnju ili domaćinstvo,
- industrijski dizajn, tj. izradu i razvoj nacрта i specifikacija koji optimalizuju upotrebu, vrijednost i izgled proizvoda, uključujući izbor materijala, mehanizma, oblika, boje i načina površinske obrade proizvoda, a uzimajući u obzir ljudske osobine i potrebe, sigurnost, tržišnu zanimljivost kod distribucije, upotrebe i održavanje proizvoda,
- usluge grafičkog dizajna,
- djelatnosti uređenja interijera.

Ovaj razred isključuje:

- izradu i programiranje internetskih stranica (vidjeti: 62.01),
- arhitektonsko projektiranje (vidjeti: 71.11),
- tehničko projektiranje tj. primjenu zakona fizike i principe inženjerskog projektiranja mašina, materijala, instrumenata, strukture, procesa i sistema (vidjeti: 71.12).

74.2 Fotografske djelatnosti

74.20 Fotografske djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- izradu fotografija u komercijalne svrhe i za potrošače:
  - izradu fotografija za pasoš, školu, vjenčanja itd.,
  - izradu fotografija za komercijalne svrhe, za potrebe izdavaštva, modne, turističke svrhe i poslovanje sa nekretninama,
  - snimanje iz zraka (aerofoto snimanje),
  - video snimanje važnih događaja: vjenčanja, sastanci itd.,
- obradu filmova:
  - razvijanje, izradu i povećavanje fotografija sa negativa ili filmova preuzetih od klijenata,
  - djelatnosti laboratorije za razvijanje filmova i izradu fotografija,
  - djelatnosti foto-studija za izradu fotografija (koji nisu dio prodavnica fotografske opreme),
  - montiranje dijapozitiva,
  - kopiranje i restauracija ili retuširanje fotografija,
- djelatnosti foto-reportera. Ovaj razred također uključuje:
- mikrofilmiranje dokumenata.

Ovaj razred isključuje:

- obradu igranih filmova koji se odnose na filmsku i televizijsku industriju (vidjeti: 59.12),
- djelatnosti kartografskog i prostornog informiranja (vidjeti: 71.12),
- rad foto-automata na kovanice (samousluživanje), (vidjeti: 96.09).

74.3 Djelatnosti prevodilaca i tumača

74.30 Djelatnosti prevodilaca i tumača

74.9 Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti, d. n.

74.90 Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti, d. n.

Ovaj razred obuhvaća razne uslužne djelatnosti koje se obično pružaju komercijalnim potrošačima. Obuhvatajući djelatnosti koje zahtijevaju veće stručne, naučne i tehničke vještine, međutim, ne obuhvaćajući tekuće, rutinske poslove koji su obično kratkotrajni.

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti poslovnog posredovanja, tj. organizaciju kupovine i prodaje malih i srednjih poslovnih subjekata, obuhvaćajući i privatne prakse, osim posredovanja u poslovanju nekretninama,
- djelatnosti posredovanja u vezi sa patentima (organiziranje kupovine i prodaje patenata),
- djelatnosti procjene, osim za nekretnine ili osiguranje (npr. za antikvitete, nakit itd.),
- reviziju računa i informacije o naknadama za prijevoz robe,
- djelatnost vremenske prognoze,
- savjetovanje u području zaštite i sigurnosti,
- savjetovanje u području poljoprivrede,
- savjetovanje u području zaštite životne sredine,
- ostalo tehničko savjetovanje,
- djelatnosti savjetnika, osim u području arhitektonskih djelatnosti, inženjerstva i poslovnog upravljanja,
- djelatnosti kvantitativnih procjenjivača.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti agenata i agencija koji zastupaju lica u cilju dobivanja angažmana u filmskim, pozorišnim ili drugim predstavama ili u sportu i plasiranju knjiga, igrokaza, umjetničkih dijela, fotografije itd., izdavačima, rediteljima itd.

Ovaj razred isključuje:

- trgovinu na veliko polovnim motornim vozilima putem aukcije (vidjeti: 45.1),
- aukcije preko Interneta (u vezi sa trgovinom na malo), (vidjeti: 47.91),
- djelatnosti aukcijskih kuća u vezi sa trgovinom na malo (vidjeti: 47.79),
- djelatnosti posrednika u poslovanju nekretninama (vidjeti: 68.31),
- knjigovodstvene djelatnosti (vidjeti: 69.20),
- savjetovanje u vezi sa poslovanjem i ostalim upravljanjem (vidjeti: 70.22),
- arhitektonske djelatnosti, inženjerstvo i tehničko savjetovanje (vidjeti: 71.1),
- izradu nacrtu za mašine i industrijski dizajn (vidjeti: 71.12 i 74.10),
- veterinarsko ispitivanje i kontrolu proizvodnje hrane (vidjeti: 71.20),
- kreiranje i postavljanje reklama u medijima i na otvorenim prostorima (vidjeti: 73.11),
- uređivanje štandova i ostalih izložbenih objekata i prostora (vidjeti: 73.11),
- organiziranje sastanaka i poslovnih sajmova (vidjeti: 82.30),
- djelatnosti neovisnih (samostalnih) aukcionara (vidjeti: 82.99),
- upravljanje programima lojalnosti (vidjeti: 82.99),
- savjetovanje koje se odnosi na kreditiranje i dugovanja (vidjeti: 88.99).

75 Veterinarske djelatnosti

Ova oblast obuhvaća djelatnosti veterinarsko-zdravstvene zaštite i kontrole stoke, peradi i ostalih životinja ili kućnih ljubimaca. Ove djelatnosti obavljaju diplomirani veterinari u veterinarskim stanicama i bolnicama, kao i prilikom posjeta poljoprivrednim gazdinstvima, štenarama, domovima, u privatnim veterinarskim ordinacijama i operacionim salama ili na drugom mjestu.

Ova oblast isto tako obuhvaća i djelatnosti prijevoza oboljelih životinja.

75.0 Veterinarske djelatnosti

75.00 Veterinarske djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti veterinarsko-zdravstvene zaštite i kontrole stoke, peradi i ostalih životinja,
- djelatnosti veterinarsko-zdravstvene zaštite i kontrole kućnih ljubimaca.

Ove djelatnosti obavljaju diplomirani veterinari u veterinarskim stanicama i bolnicama kao i prilikom posjete poljoprivrednim gazdinstvima, štenarama, kućama, u privatnim veterinarskim ordinacijama i operacionim salama ili na drugom mjestu.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti veterinarskih asistenata ili pomoćnog veterinarskog osoblja,
- kliničko-patološke i druge dijagnostičke djelatnosti koje se odnose na životinje,
- djelatnosti prijevoza oboljelih životinja.

Ovaj razred isključuje:

- ishranu i smještaj stoke, peradi i ostalih životinja bez zdravstvene zaštite (vidjeti: 01.62),
- šišanje ovaca (vidjeti: 01.62),
- usluge testiranja stada, vođenja stada, usluge iznajmljivanja polja za ispašu, kastriranje peradi (vidjeti: 01.62),
- djelatnosti koje se odnose na vještačko osjemenjivanje (vidjeti: 01.62),
- djelatnosti smještaja i ishrane kućnih ljubimaca bez zdravstvene zaštite (vidjeti: 96.09).

PODRUČJE N - ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI

Ovo područje obuhvaća različite djelatnosti koje podupiru opće poslove. Te djelatnosti se razlikuju od onih u području M s obzirom na to da njihova glavna namjena nije prijenos specijaliziranog znanja.

77 Djelatnosti iznajmljivanja i davanja u zakup (lizing)

Ova oblast obuhvaća djelatnost iznajmljivanja i davanja u zakup (lizing) materijalnih akata i nefinansijskih, nematerijalnih akata, tj. sredstava, obuhvaćajući raznovrsne grupe materijalnih dobara, kao što su: automobili, računari, roba široke potrošnje i industrijske mašine i opreme potrošačima u zamjenu za periodično plaćanje najamnine ili zakupnine.

Podijeljen je na: (1) iznajmljivanje motornih vozila, (2) iznajmljivanje opreme za rekreaciju, sport i predmete za osobnu upotrebu i domaćinstvo, (3) davanje u zakup (lizing) ostalih mašina i opreme koji se često upotrebljavaju u poslovanju, obuhvaćajući ostala prijevozna sredstva i (4) davanje u zakup (lizing) prava na upotrebu intelektualne svojine i sličnih proizvoda.

Ova oblast obuhvaća samo operativni zakup (lizing).

Ova oblast isključuje:

- finansijski zakup (lizing), (vidjeti: 64.91),
- iznajmljivanje nekretnina (vidjeti: područje L),
- iznajmljivanje opreme sa rukovaocem [vidjeti: odgovarajući razred prema djelatnosti koja se obavlja uz pomoć te opreme, npr. građevinarstvo (područje F), saobraćaj (područje H)].

77.1 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) motornih vozila

77.11 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) automobila i motornih vozila lake kategorije

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje i operativni zakup (lizing) sljedećih vrsta vozila:

- putnički automobili i ostala motorna vozila lake kategorije (nosivosti manje od 3,5 tone) bez vozača.

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje ili davanje u zakup (lizing) automobila ili motornih vozila lake kategorije sa vozačem (vidjeti: 49.32 i 49.39).

77.12 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) kamiona

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje i operativni zakup (lizing) sljedećih vrsta vozila:
  - kamiona, tegljača i teških motornih vozila (nosivosti veće od 3,5 tone) bez vozača,
  - vozila za rekreaciju (kamp prikolice itd.).

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje ili davanje u zakup teških vozila ili kamiona sa vozačem (vidjeti: 49.41).

77.2 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo

Ova grana obuhvaća iznajmljivanje predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo, kao i iznajmljivanje opreme za rekreaciju, sport i video-trake. Djelatnosti uopćeno uključuju kratkoročno iznajmljivanje robe i ako se u nekim slučajevima roba može dati u zakup na duži vremenski period.

77.21 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) opreme za rekreaciju i sport

Ovaj razred uključuje:

- čamce za rasonodu, kanue, jedrilice,
- bicikle,
- ležaljke i suncobrane,
- skije,
- ostalu sportsku opremu. Ovaj razred isključuje:
- iznajmljivanje brodova za rasonodu i jedrilica sa posadom (vidjeti: 50.10 i 50.30),
- iznajmljivanje video-traka i diskova (vidjeti: 77.22),
- iznajmljivanje ostalih predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo, d. n. (vidjeti: 77.29),
- iznajmljivanje opreme za odmor i rasonodu kao sastavni dio rada rekreacionih objekata (vidjeti: 93.29).

77.22 Iznajmljivanje video-traka i diskova

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje video-traka, zapisa, CD-a, DVD-a, itd.

77.29 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) ostalih predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje raznovrsnih predmeta za osobnu upotrebu ili domaćinstvo (osim opreme za sport ili rekreaciju), domaćinstvima ili preduzećima:
  - tekstila, odjeće i obuće,
  - namještaja, proizvoda od keramike i stakla, kuhinjskog i stonog posuđa, električnih aparata za domaćinstvo i kućne potrepštine,
  - nakita, muzičkih instrumenata, scenskih rekvizita i kostima,
  - knjiga, novina i časopisa,
  - mašina i opreme koju upotrebljavaju amateri ili se upotrebljavaju iz hobija, npr. alati za popravku u domaćinstvu,
  - cvijeća i biljaka,
  - elektronske opreme za upotrebu u domaćinstvu. Ovaj razred isključuje:
- iznajmljivanje automobila, kamiona, prikolica i vozila za rekreaciju bez vozača (vidjeti: 77.1),
- iznajmljivanje opreme za rekreaciju i sport (vidjeti: 77.21),
- iznajmljivanje video-traka i diskova (vidjeti: 77.22),
- iznajmljivanje namještaja za urede (vidjeti: 77.33),
- iznajmljivanje motocikala i kamp prikolica bez vozača (vidjeti: 77.39),
- iznajmljivanje posteljine, radnih odijela i sličnih predmeta u perionicama (vidjeti: 96.01).

77.3 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) ostalih mašina, opreme i materijalnih dobara

77.31 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) mašina i opreme za poljoprivredu

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje i operativni zakup (lizing) mašina i opreme za poljoprivredu i šumarstvo bez rukovaoca:
  - iznajmljivanje proizvedenih proizvoda iz razreda 28.30, kao što su poljoprivredni traktori i sl.

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje mašina i opreme za poljoprivredu i šumarstvo sa rukovaocem (vidjeti: 01.61 i 02.40).

77.32 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) mašina i opreme za građevinarstvo

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje i operativni zakup (lizing) mašina i opreme za građevinarstvo bez rukovaoca:
  - kranova,
  - skela i radnih platformi, bez usluga montaže i demontaže.

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje mašina i opreme za građevinarstvo sa rukovaocem (vidjeti: oblast 43).

77.33 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) mašina i opreme za urede, obuhvaćajući računare

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje i operativni zakup (lizing) mašina i opreme za urede bez rukovaoca:
  - računari i periferna oprema za računare,
  - mašine za umnožavanje, pisaće mašine i mašine za obradu teksta,
  - računovodstvene mašine i oprema: registar-blagajni, elektronskih kalkulatora itd.,
  - namještaj za urede.

77.34 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) saobraćajnih sredstava za plovidbu

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje i operativni zakup (lizing) saobraćajnih sredstava za plovidbu bez rukovaoca:
  - komercijalni čamci i brodovi.

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje prijevoznih sredstava za plovidbu sa rukovaocem (vidjeti: oblast 50),
- iznajmljivanje čamaca za razonodu (vidjeti: 77.21).

77.35 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) zrakoplovnih saobraćajnih sredstava

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje i operativni zakup (lizing) zrakoplovnih saobraćajnih sredstava bez rukovaoca:
  - avioni,
  - baloni na topli zrak.

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje zrakoplovnih saobraćajnih sredstava sa rukovaocem (vidjeti: oblast 51).

77.39 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) ostalih mašina, opreme i materijalnih dobara, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- iznajmljivanje i operativni zakup (lizing) ostalih mašina i opreme bez rukovaoca koji se uopćeno upotrebljavaju kao kapitalna dobra u industriji:
  - pogonske mašine i turbine,
  - alatne mašine,
  - oprema za rudnike i naftna polja,

- profesionalne radijske, televizijske i komunikacione opreme,
- opreme za snimanje filmova,
- mjerne i kontrolne opreme,
- ostale naučne, komercijalne i industrijske mašine i oprema,
- iznajmljivanje i operativni zakup (lizing) kopnenih saobraćajnih sredstava (osim motornih vozila) bez rukovaoca:
  - motocikli, kamp-prikolice itd.,
  - vozila za željeznički saobraćaj. Ovaj razred također uključuje:
- iznajmljivanje kontejnera za smještaj ili ured,
- iznajmljivanje životinja (npr. stada, trkaćih konja),
- iznajmljivanje ostalih kontejnera,
- iznajmljivanje paleta. Ovaj razred isključuje:
- iznajmljivanje bicikala (vidjeti: 77.21),
- iznajmljivanje mašina i opreme za poljoprivredu i šumarstvo (vidjeti: 77.31),
- iznajmljivanje mašina i opreme za građevinarstvo (vidjeti: 77.32),
- iznajmljivanje mašina i opreme za urede, obuhvaćajući računare (vidjeti: 77.33).

77.4 Davanje u zakup (lizing) prava na upotrebu intelektualne svojine i sličnih proizvoda, osim radova koji su zaštićeni autorskim pravima

77.40 Davanje u zakup (lizing) prava na upotrebu intelektualne svojine i sličnih proizvoda, osim radova koji su zaštićeni autorskim pravima

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti koje omogućavaju drugima upotrebu intelektualne svojine i sličnih proizvoda za koju plaćaju licencnu naknadu vlasniku imovine, odnosno proizvoda. Zakup (lizing) ovih proizvoda može biti u različitim oblicima, kao dozvola za reprodukciju, upotreba patenata za kasnije proizvode ili procese, poslovanje pod franšizom itd. Sadašnji vlasnici ne moraju biti tvorci ovih proizvoda, odnosno imovine.

Ovaj razred uključuje:

- davanje u zakup (lizing) prava na upotrebu intelektualne svojine (osim radova koji su zaštićeni autorskim pravima, kao što su knjige ili softver),
- primanje licencnih naknada za upotrebu:
  - patenti,
  - zaštitni trgovački i uslužni znaci,
  - marka proizvoda,
  - pravo na vađenje minerala,
  - franšizni ugovori. Ovaj razred isključuje:
- kupovinu autorskih prava i izdavaštvo (vidjeti: oblast 58 i 59),
- proizvodnju, reprodukciju i distribuciju radova koji su zaštićeni autorskim pravima (knjige, softveri, filmovi), (vidjeti: oblast 58 i 59),
- davanje u zakup (lizing) nekretnina (vidjeti: 68.20),
- davanje u zakup (lizing) materijalne imovine (vidjeti: grane 77.1, 77.2 i 77.3).

78 Djelatnosti posredovanja u zapošljavanju

Ova oblast obuhvaća sastavljanje ponuda o slobodnim radnim mjestima, upućivanje ili zapošljavanje kandidata, a pri tome kandidati za posao nisu zaposleni u agenciji za zapošljavanje, zatim zapošljavanje radnika na određeno vrijeme kod klijenata koji imaju potrebu za dodatnom radnom snagom i ostalo ustupanje ljudskih resursa.

Ova oblast obuhvaća:

- djelatnosti traženja i zapošljavanja rukovodioca,
- djelatnosti agencije za posredovanje pri dodijeli pozorišnih ili filmskih uloga ("casting" agencije).

Ova oblast isključuje:

- djelatnosti osobnih pozorišnih ili umjetničkih agenata ili agencija (vidjeti: 74.90).

78.1 Djelatnosti agencija za zapošljavanje

78.10 Djelatnosti agencija za zapošljavanje

Ovaj razred obuhvaća sastavljanje ponuda o slobodnim radnim mjestima i upućivanje ili zapošljavanje

kandidata, a pri tome kandidati za posao nisu zaposleni u agenciji za zapošljavanje.

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti traženja, izbora, upućivanja i zapošljavanja kandidata, obuhvaćajući pronalaženja stručnih kadrova i njihovo zapošljavanje (rukovodioca),
- djelatnosti agencije za posredovanje pri dodijeli pozorišnih ili filmskih uloga ("casting" agencije),
- djelatnost agencija za zapošljavanje preko Interneta. Ovaj razred isključuje:
- djelatnosti osobnih pozorišnih ili umjetnički agenata ili agencija (vidjeti: 74.90).

78.2 Djelatnosti agencija za privremeno zapošljavanje

78.20 Djelatnosti agencija za privremeno zapošljavanje

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti zapošljavanja radnika na određeno vrijeme radi privremene zamjene nekog radnika ili usljed potrebe za dodatnom radnom snagom, na primjer sezonski poslovi, posebni projekti itd. Zaposleni pojedinci su zaposleni preko agencije za privremeno zapošljavanje, koja ne osigurava direktan nadzor zaposlenih na radnom mjestu klijenata.

78.3 Ostalo ustupanje ljudskih resursa

78.30 Ostalo ustupanje ljudskih resursa

Ovaj razred obuhvaća ostalo ustupanje ljudskih resursa klijen- tima. Jedinice koje su ovdje razvrstane predstavljaju poslodavca za zaposlene po pitanjima koja se odnose na plaću, porez, doprinose i ostala kadrovska pitanja, međutim, nisu odgovorna za stručno vođenje ili nadzor zaposlenih.

Ustupanje ljudskih resursa obično je dugoročno ili stalno (na neodređeno vrijeme), a jedinice koje su ovdje razvrstane obavljaju veliki broj zadataka koji se odnose na upravljanje ljudskim potencijalima, a povezane su sa ovim ustupanjem.

Ovaj razred isključuje:

- ustupanje ljudskih resursa zajedno sa nadzorom ili vođenjem poslovanja (vidjeti: razred koji se odnosi na ekonomsku djelatnost tog preduzeća),
- ustupanje ljudskih resursa radi privremene zamjene ili potrebe za dodatnom radnom snagom klijenata (vidjeti: 78.20).

79 Putničke agencije, tur-operatori, ostale rezervacijske usluge i pripadajuće djelatnosti

Ova oblast obuhvaća djelatnosti putničkih agencija koje se prvenstveno bave prodajom putovanja, paket-aranžmana, usluga prijevoza i smještaja individualnim korisnicima i poslovnim strankama. Obuhvaćena je i djelatnost sopstvenog organiziranja putovanja i sastavljanja paket aranžmana koji se prodaju preko putničkih agencija ili direktno preko agenata, kao što su subagenti ili tur-operatori, i ostale usluge povezane sa putovanjima, obuhvaćajući rezervacijske usluge. Ova oblast obuhvaća i djelatnosti turističkih vodiča i turističke promocije.

79.1 Djelatnosti putničkih agencija i tur-operatora

Ova grana obuhvaća djelatnosti putničkih agencija koje se prvenstveno bave organizacijom i prodajom putovanja, paket-aranžmana, usluga prijevoza i smještaja individualnim korisnicima i poslovnim strankama. Ova grana obuhvaća i djelatnost sopstvenog organiziranja putovanja i sastavljanja paket-aranžmana koji se prodaju preko putničkih agencija ili direktno preko agenata kao što su tur-operatori.

79.11 Djelatnosti putničkih agencija

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti agencija, posrednika u organizaciji putovanja (subagenti), koje se prvenstveno bave prodajom turističkih aranžmana organizatora putovanja (tur-operatera), paket-aranžmana, usluga prijevoza i smještaja, na veliko ili na malo, individualnim korisnicima i poslovnim strankama organizatora putovanja (tur-operatera), odnosno posreduje između organizatora putovanja i korisnika usluga.

79.12 Djelatnosti tur-operatora

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti organizatora putovanja koji se bave organiziranjem i sastavljanjem paket-aranžmana koji se prodaju preko putničkih agencija, koji posreduju između organizatora putovanja i korisnika usluga, ili direktno preko agenata kao što su tur-operatori. Putovanja mogu obuhvaćati bilo koju ili sve navedene usluge:
  - prevoz,
  - smještaj,
  - ishrana,
  - posjete muzejima, historijskim ili kulturnim spomenicima, pozorišnim predstavama, muzičkim ili sportskim događajima.

79.9 Ostale rezervacijske usluge i pripadajuće djelatnosti

79.90 Ostale rezervacijske usluge i pripadajuće djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- ostale rezervacijske usluge povezane sa putovanjima:
    - rezervacije prijevoza, hotela, restorana, iznajmljivanje vozila, rezervacije za zabavu, sport itd.,
  - usluge izdavanja stanova (apartmana), za upotrebu u određenom periodu tokom godine ("time sharing"),
  - djelatnosti prodaje karata za pozorišne predstave, sportske i ostale zabavne događaje,
  - usluge pružanja pomoći turistima:
    - davanje turističkih informacija posjetiocima,
    - djelatnost turističkih vodiča,
  - djelatnosti turističke promocije.
- Ovaj razred isključuje:
- djelatnosti putničkih agencija i tur-operatora (vidjeti: 79.11 i 79.12),
  - organizacija i vođenje različitih događaja kao što su sastanci, kongresi i konferencije (vidjeti: 82.30).

80 Zaštitne i istražne djelatnosti

Ova oblast obuhvaća usluge koje pripadaju zaštiti kao što su: istražne i detektivske usluge; usluge čuvanja i patrole; podizanje i dostavljanje novca ili drugih vrijednosti sa personalom i opremom za zaštitu takve vrste imovine dok je u tranzitu; rukovanje elektronskim sigurnosnim alarmnim sistemima kao što su protivprovalni i protivpožarni alarmi, gdje se radi o daljinskom nadzoru takvih sistema. Međutim, često su obuhvaćene i usluge prodaje, postavljanja i popravki. Ako se usluge prodaje, postavljanja i popravki pružaju odvojeno, isključuju se iz ove oblasti i razvrstavaju u trgovinu na malo, građevinarstvo itd.

80.1 Djelatnosti privatne zaštite

80.10 Djelatnosti privatne zaštite

Ovaj razred obuhvaća pružanje jedne ili više sljedećih usluga: usluge čuvanja i patrole; podizanja i dostavljanja novca, primanje novca ili drugih dragocjenosti sa personalom i opremom za zaštitu takvih vrsta imovine dok je u tranzitu.

Ovaj razred uključuje:

- usluge zaštite blindiranim vozilima,
- usluge tjelesne zaštite,
- poligrafske usluge,
- usluge uzimanja otisaka prstiju,
- usluge sigurnosnog čuvanja i patrole,
- sigurnosno davanje informacija za prijenos putem bilo kog medija.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti javne sigurnosti i čuvanja javnog reda i mira (vidjeti: 84.24).

80.2 Usluge zaštite uz pomoć sigurnosnih sistema

80.20 Usluge zaštite uz pomoć sigurnosnih sistema

Ovaj razred uključuje:

- nadzor ili daljinski nadzor elektronskih sigurnosnih alarmnih sistema kao što su protivprovalni i protivpožarni alarmi, obuhvaćajući njihovo postavljanje i održavanje,
- postavljanje, popravku, ponovnu izgradnju i prilagođavanje mehaničkih ili elektronskih uređaja za zaključavanje, sefova i sigurnosnih pretinaca (trezora), koji su povezani sa kasnijim nadzorom i daljinskim nadzorom.

Jedinice koje obavljaju ove djelatnosti mogu se isto tako baviti i prodajom takvih sigurnosnih sistema, mehaničkih ili elektronskih uređaja za zaključavanje, sefova i sigurnosnih pretinaca (trezora).

Ovaj razred isključuje:

- postavljanje sigurnosnih sistema kao što su protivprovalni i protivpožarni alarmi, bez daljinskog nadzora (vidjeti: 43.21),
- trgovinu na malo električnim sigurnosnim sistemima, mehaničkim ili elektronskim uređajima za zaključavanje, sefovima i sigurnosnim pretincima (trezorima) u specijaliziranim prodavnicama, bez usluga nadzora, postavljanja ili održavanja (vidjeti: 47.59),
- savjetovanje u području zaštite i sigurnosti (vidjeti: 74.90),
- djelatnosti javne sigurnosti i čuvanja javnog reda i mira (vidjeti: 84.24),
- usluge umnožavanja ključeva (vidjeti: 95.29).

80.3 Istragne djelatnosti

80.30 Istragne djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- istražne i detektivske uslužne djelatnosti,
- djelatnosti svih privatnih istraživača, bez obzira na vrstu klijenata ili svrhu istrage.

81 Usluge upravljanja i održavanja zgrada i djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina

Ova oblast obuhvaća pružanje velikog broja općih pomoćnih uslužnih djelatnosti kao što su: pružanje kombinacije pomoćnih usluga unutar objekata korisnika usluge, unutrašnje i spoljašnje čišćenje svih vrsta zgrada, čišćenje industrijskih mašina, čišćenje vozova, autobusa, aviona, itd., čišćenje unutrašnjosti cisterni i tankera, djelatnosti dezinfekcije i zaštite od štetočina u zgradama, brodovima, vozovima itd., čišćenje boca, ulica, uklanjanje snijega i leda, uređenje zelenih površina i usluge održavanja, kao i pružanje tih usluga zajedno sa projektiranjem zelenih površina i/ili gradnjom staza za šetnju, potpornih zidova, drvenih podova, krovova, ograda, vještačkih jezeraca ili ribnjaka i sličnih građevinskih radova.

81.1 Pomoćne djelatnosti upravljanja zgradama

81.10 Pomoćne djelatnosti upravljanja zgradama

Ovaj razred obuhvaća pružanje kombinacije pomoćnih usluga unutar zgrade, korisnika, usluge. Te usluge uključuju unutrašnje čišćenje, održavanje, odlaganje otpada, nadzor i zaštitu, raspodjelu pošte, primanje, pranje veša i slične usluge koje omogućavaju rad unutar zgrade. Ove pomoćne djelatnosti obavlja pomoćno osoblje koje nije uključeno ili odgovorno za obavljanje glavne djelatnosti korisnika usluga.

Ovaj razred isključuje:

- pružanje samo jedne pomoćne usluge (npr. samo usluge unutrašnjeg čišćenja) ili samo jedne funkcije (npr. grijanje), (vidjeti: odgovarajući razred prema vrsti pružene usluge),
- pružanje usluga rukovodećeg i radnog osoblja radi potpunog poslovanja preduzeća u vlasništvu korisnika usluge, kao npr. hotela, restorana, rudnika ili bolnice (vidjeti: razred djelatnosti koju obavlja preduzeće),
- upravljanje i rad računarskih sistema korisnika i/ili opreme za obradu podataka (vidjeti: 62.03),
- djelatnosti popravni ustanova uz naplatu ili na osnovu ugovora (vidjeti: 84.23).

81.2 Djelatnosti čišćenja

Ova grana obuhvaća djelatnosti općeg unutrašnjeg čišćenja svih vrsta zgrada, spoljašnje čišćenje zgrada, djelatnosti specijaliziranog čišćenja zgrada ili ostalog specijaliziranog čišćenja, čišćenje industrijskih mašina, čišćenje unutrašnjih cisterni i tankera, dezinfekciju i zaštitu od štetočina u zgradama i za industrijske mašine, čišćenje boca, čišćenje ulica, uklanjanje snijega i leda.

Ova grana isključuje:

- zaštitu od štetočina u poljoprivredi (vidjeti: 01.61),
- čišćenje novih zgrada neposredno nakon završetka gradnje (vidjeti: 43.39)
- čišćenje parom, pješčanim mlazom i slične radove na spoljašnjim dijelovima zgrade (vidjeti: 43.99),
- pranje tepiha i prostirki, čišćenje zavjesa i zastora (vidjeti: 96.01).

81.21 Osnovno čišćenje zgrada

Ovaj razred uključuje:

- opće (nespecijalizirano) čišćenje svih vrsta zgrada kao što su:
  - uredi,
  - kuće ili stanovi,
  - tvornice,
  - prodavnice,
  - ustanove,
- opće (nespecijalizirano) čišćenje drugih poslovnih prostora, stambenih zgrada sa više stanova.

Ove se djelatnosti uglavnom odnose na unutrašnje čišćenje zgrada, iako mogu obuhvaćati i čišćenje povezanih spoljašnjih dijelova kao što su prozori ili prolazi.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti specijaliziranog čišćenja kao što je čišćenje prozora, dimnjaka, kamina, raznih vrsta peći, obuhvaćajući i čišćenje kotlovnica, peći za spaljivanje, kotlova, ventilacionih cijevi, izduvnih jedinica (vidjeti: 81.22).

81.22 Ostale djelatnosti čišćenja zgrada i objekata

Ovaj razred uključuje:

- spoljašnje čišćenje svih vrsta zgrada, uključujući urede, fabrike, prodavnice, ustanove i druge poslovne prostore i stambene zgrade sa više stanova - specijalizirano čišćenje zgrada kao što je pranje prozora, čišćenje dimnjaka i kamina, raznih vrsta peći, obuhvaćajući i čišćenje kotlovnica, peći za spaljivanje, kotlova, ventilacionih cijevi i izduvnih jedinica,
- čišćenje industrijskih mašina,
- ostalo čišćenje zgrada i industrijskih objekata, d. n.

Ovaj razred isključuje:

- čišćenje parom, pješčanim mlazom i slične radove na spoljašnjim dijelovima zgrade (vidjeti: 43.99).

81.29 Ostale djelatnosti čišćenja

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti čišćenja i održavanja bazena za plivanje,
- čišćenje vozova, autobusa, aviona itd.,
- čišćenje unutrašnjosti cisterni i tankera itd.,
- djelatnosti dezinfekcije i zaštite od štetočina,
- čišćenje flaša,
- čišćenje ulica i uklanjanje snijega i leda,
- ostale djelatnosti čišćenja, d. n. Ovaj razred isključuje:
- zaštitu od štetočina u poljoprivredi (vidjeti: 01.61),
- čišćenje i pranje automobila (vidjeti: 45.20).

81.3 Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina

81.30 Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina

Ovaj razred uključuje:

- sadnju, uređenje i održavanje parkova i bašti za:
  - privatne kuće i stambene zgrade,
  - zgrade javne i polujavne namjene (škole, bolnice, administrativne zgrade, crkvene zgrade itd.),
  - gradske površine (parkovi, zelene površine, groblja itd.),
  - zelenilo uz saobraćajnice (puteve, željezničke i tramvajske pruge, vodene puteve, luke),
  - industrijske i komercijalne zgrade,
- zelenilo za:
  - zgrade (krovni vrtovi, fasadno zelenilo, unutrašnji vrtovi itd.),
  - sportski tereni (tereni za fudbal i golf tereni), dječija igrališta, travnate površine za sunčanje i ostali rekreativni parkovi,
  - stajaće i tekuće vode (bazeni, promjenjiva vlažna područja, vještačka jezera, bazeni za plivanje, kanali, vodeni tokovi, sistemi za prečišćavanje kanalizacione vode),
- sadnja i održavanje biljaka za zaštitu od buke, vjetra, erozije, vidljivosti i blještavila.

Ovaj razred isključuje:

- komercijalna proizvodnja i sadnja za komercijalnu proizvodnju ukrasnih biljaka i drveća (vidjeti: oblasti 01 i 02),
- rasadnike drveća, obuhvaćajući i rasadnike šumskog drveća (vidjeti: 01.30 i 02.10),
- održavanje zemljišta u dobrom ekološkom stanju za upotrebu u poljoprivredi (vidjeti: 01.61),
- građevinske radove za potrebe uređenja i održavanja predjela (vidjeti: područje F),
- projektiranje predjela i arhitektonske djelatnosti (vidjeti: 71.11).

82 Uredsko-administrativne, pomoćne uredske djelatnosti i ostale poslovne pomoćne djelatnosti

Ova oblast obuhvaća pružanje velikog broja svakodnevnih uredsko-administrativnih usluga, kao i obavljanje rutinskih poslova za druge, uz naplatu ili na osnovu ugovora.

Ova oblast isto tako obuhvaća sve pomoćne uslužne djelatnosti koje se u pravilu pružaju preduzećima, a koja nisu na drugom mjestu razvrstana.

Jedinice razvrstane u ovoj oblasti ne osiguravaju osoblje koje će obavljati sve poslove preduzeća.

82.1 Uredsko-administrativne i pomoćne djelatnosti

Ova grana obuhvaća pružanje velikog broja svakodnevnih uredsko-administrativnih usluga kao što su finansijsko planiranje, izdavanje računa i vođenje evidencije, raspoređivanje osoblja, nabavka i logistika za druge, uz naplatu ili na osnovu ugovora.

Ova grana isto tako obuhvaća pomoćne djelatnosti, uz naplatu ili na osnovu ugovora, tj. obavljanje rutinskih poslova koje preduzeće i organizacija obično obavljaju za sebe.

Jedinice razvrstane u ovoj grani ne osiguravaju osoblje koje će obavljati sve poslove preduzeća. Jedinice koje obavljaju samo jednu od ovih djelatnosti razvrstavaju se prema toj određenoj djelatnosti.

82.11 Kombinirane uredsko-administrativne uslužne djelatnosti

Ovaj razred obuhvaća pružanje svakodnevnih uredsko-administrativnih usluga, kao i kombinaciju tih usluga, kao što je prijem, finansijsko planiranje, izdavanje računa i vođenje evidencije, kadrovske i poštanske usluge itd. za druge uz naplatu ili na osnovu ugovora.

Ovaj razred isključuje:

- obavljanje samo jednog određenog vida ovih djelatnosti (vidjeti: razred prema određenoj djelatnosti),
- ustupanje personala bez nadzora (vidjeti: 78).

82.19 Fotokopiranje, priprema dokumenata i ostale specijalizirane uredske pomoćne djelatnosti

Ovaj razred obuhvaća raznovrsne djelatnosti kao što su kopiranje i priprema dokumenata i ostale specijalizirane uredske pomoćne djelatnosti. Djelatnosti kopiranja/štampanja dokumenata koje su ovdje obuhvaćene pokrivaju samo djelatnosti kratkotrajnog tipa štampanja.

Ovaj razred uključuje:

- pripremu dokumenata,
- uređivanje dokumenata ili ispravljanje (korektura),
- kucanje i obradu teksta,
- sekretarske pomoćne usluge,
- prepis dokumenata i druge sekretarske usluge,
- pisanje pisama ili sažetaka,
- usluge iznajmljivanja poštanskih sandučića i ostale poštanske usluge kao što su prethodno razvrstavanje, adresiranje itd.,
- fotokopiranje,
- umnožavanje,
- izradu nacerta,
- ostale usluge kopiranja dokumenata (bez pružanja usluga štampanja kao što su ofset štampanje, brzo štampanje, digitalno štampanje, usluge pripreme za štampu).

Ovaj razred isključuje:

- štampanje dokumenata (ofset štampanje, brzo štampanje itd.), (vidjeti: 18.12),
- usluge pripreme za štampu (vidjeti: 18.13),
- kreiranje i organiziranje reklamnih kampanja putem pošte (vidjeti: 73.11),
- specijalizirane stenografske usluge kao što je stenografsko bilježenje sudskih rasprava (vidjeti: 82.99),
- javne stenografske usluge (vidjeti: 82.99).

82.2 Djelatnosti pozivnih centara

82.20 Djelatnosti pozivnih centara

Ovaj razred uključuje:

- pozivne centre za dolazne pozive (“inbound”) gdje na pozive korisnika odgovara operater ili se koristi automatska distribucija poziva, integrisani računarsko-telefonski sistemi, interaktivni govorni sistemi ili slične metode za primanje narudžbi, pružanje informacija o proizvodima, odgovaranje na zahtjeve kupaca ili rješavanje žalbi,
- pozivne centre za odlazne pozive (“outbound”) gdje se koriste slične metode za prodaju ili reklamu proizvoda ili usluga potencijalnim kupcima, provodi istraživanja tržišta ili ispitivanje javnog mnjenja i slične djelatnosti koje se obavljaju za korisnike.

82.3 Organizacija sastanaka i poslovnih sajmova

82.30 Organizacija sastanaka i poslovnih sajmova

Ovaj razred obuhvaća organizaciju, promociju i/ili vođenje događaja kao što su poslovni i trgovački sajmovi, kongresi, konferencije i sastanci, sa ili bez usluga upravljanja i ustupanja personala za provođenje i opremanje prostora u kojim se održavaju ovi događaji.

82.9 Poslovne pomoćne uslužne djelatnosti, d. n.

Ova grana obuhvaća djelatnosti agencije za prikupljanje i naplatu računa, kreditnih ureda i sve pomoćne djelatnosti koje se u pravilu pružaju u poslu, a koje nisu razvrstane na drugom mjestu.

82.91 Djelatnosti agencija za prikupljanje i naplatu računa i kreditnih ureda

Ovaj razred uključuje:

- naplatu potraživanja i doznake naplaćenih potraživanja korisnicima (naručiocima), kao što su usluge naplate mjenica ili dugova,
- prikupljanje informacija kao što su podaci o kreditima, zaposlenosti pojedinaca, podaci o kreditima preduzeća

i davanje informacija finansijskim ustanovama, trgovcima na malo i ostalim radi procjene kreditne sposobnosti tih lica i preduzeća.

82.92 Djelatnosti pakiranja

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti pakiranja, uz naplatu ili na osnovu ugovora bez obzira na to da li obuhvaća automatizirani proces ili ne:
  - punjenje tečnosti u boce, uključujući piće i hranu,
  - pakiranje čvrstih predmeta (vodootporno pakiranje, omotavanje folijom, itd.),
  - sigurnosno pakiranje farmaceutskih preparata,
  - etiketiranje, pečačenje, označavanje,
  - pakiranje paketa i zamotavanje poklona.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju osvježavajućih napitaka i mineralne vode (vidjeti: 11.07),
- djelatnosti pakiranja koje je povezano sa transportom (vidjeti: 52.29).

82.99 Ostale poslovne pomoćne uslužne djelatnosti, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- osiguravanje doslovnog izvještavanja i stenografsko bilježenje pravnih postupaka uživo i kasniji prepis snimljenih materijala kao što su:
  - stenografsko bilježenje sudskih rasprava,
  - javne stenografske usluge,
- direktno (simultano) titlovanje televizijskih prijenosa uživo, sastanaka, konferencija,
- usluge adresiranja linijskih (bar) kodova,
- usluge uštampavanja linijskih (bar) kodova,
- organiziranje prikupljanja novčanih sredstava uz naplatu ili na osnovu ugovora,
- usluge oduzimanja imovine radi prisilne naplate (npr. kod izvršenja sudskih naloga),
- usluge prikupljanja kovanica iz parking-metra,
- djelatnosti neovisnih aukcionara,
- upravljanje programima lojalnosti,
- ostale pomoćne djelatnosti koje se u pravilu pružaju preduzećima, a koje nisu na drugom mjestu razvrstane.

Ovaj razred isključuje:

- usluge osiguravanja prepisa dokumenata (vidjeti: 82.19),
- usluge dodavanja teksta (naslova) ili titlovanja filmova ili video-traka (vidjeti: 59.12).

PODRUČJE O - JAVNA UPRAVA I ODBRANA; OBAVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE

Ovo područje obuhvaća djelatnosti, državne prirode, koje obično provodi javna uprava. Obuhvata donošenje zahtjeva i pravno tumačenje zakona i njihovih saglasnih uredbi, kao i upravljanje programima koji su zasnovani na njima, zakonodavne djelatnosti, poreznu politiku, nacionalnu odbranu, poslove javne sigurnosti, čuvanje javnog reda i mira, imigracione politike, inozemne (vanjske) poslove i upravljanje vladinim (državnim) programima.

Pravni ili institucionalni status nije sam po sebi odlučujući faktor za razvrstavanje djelatnosti u ovo područje, već prema djelatnostima koje su navedene u prethodnom paragrafu. To znači da djelatnosti razvrstane u drugim područjima ove klasifikacije djelatnosti ne pripadaju ovom području, čak i ako ih obavljaju javna tijela, npr. upravljanje školskim sistemom (izrada pravilnika, provjere, definiranja nastavnih programa) pripada ovom području, međutim, podučavanje samo po sebi ne (vidi područje P), kao i zatvorske i vojne bolnice koje su razvrstane pod zdravstvenu zaštitu (vidi područje Q). Slično, neke djelatnosti opisane u ovom području mogu obavljati nevladine jedinice.

Ovo područje isto tako obuhvaća djelatnosti obaveznog socijalnog osiguranja.

84 Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje

84.1 Javna uprava, ekonomska i socijalna politika zajednice

Ova grana obuhvaća opće djelatnosti javne uprave (npr. izvršne, zakonodavne, finansijsko-administrativne djelatnosti itd. na svim nivoima javne uprave) i nadzor u području društvenog i ekonomskog života.

84.11 Opće djelatnosti javne uprave

Ovaj razred uključuje:

- izvršne i zakonodavne administrativne djelatnosti centralnih, regionalnih i lokalnih organa,
- vođenje i nadzor fiskalnih poslova:
  - primjenu poreznog sistema,
  - prikupljanje carina i poreza na proizvode i usluge, istraga carinskih i poreznih prekršaja,
  - carinsku upravu,
- izvršavanje budžeta i upravljanje javnim fondovima i javnim dugom:
  - prikupljanje i primanje novca i kontrolu njegovog trošenja,
- upravljanje cjelokupnom istraživačkom i razvojnom politikom i povezanim fondovima,
- upravljanje i primjenu općeg ekonomskog i socijalnog planiranja i statističkih usluga na različitim nivoima vlasti.

Ovaj razred isključuje:

- upravljanje zgradama koje su u vlasništvu države ili su iznajmljene (vidjeti: 68.2 i 68.3),
- upravljanje istraživačkom i razvojnom politikom sa namjerom povećanja osobne dobrobiti, kao i s tim povezanih fondova (vidjeti: 84.12),
- upravljanje istraživačkom i razvojnom politikom radi poboljšanja ekonomskih rezultata i konkurentnosti (vidjeti: 84.13),
- upravljanje istraživačkom i razvojnom politikom i povezanim fondovima u području odbrane (vidjeti: 84.22),
- djelatnosti državnih arhiva (vidjeti: 91.01).

84.12 Reguliranje djelatnosti javnih ustanova koje osiguravaju zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, kulturne usluge i druge društvene usluge, osim obaveznog socijalnog osiguranja

Ovaj razred uključuje:

- javno upravljanje programima namijenjenim povećanju lične dobrobiti:
  - zdravlje,
  - obrazovanje,
  - kultura,
  - sport,
- rekreacija,
- javno upravljanje istraživačkom i razvojnom politikom i povezanim fondovima za ta područja,
  - zaštita okoline,
  - stanovanje,
  - socijalne usluge.

Ovaj razred također uključuje:

- sponzorisanje rekreativnih i kulturnih djelatnosti,
- dodjelu javnih subvencija umjetnicima,
- upravljanje programima za snabdijevanje pitkom vodom,
- upravljanje radovima za prikupljanje i odlaganje otpada,
- upravljanje programima zaštite životne sredine,
- upravljanje programima stanovanja.

Ovaj razred isključuje:

- uklanjanje otpadnih voda, odlaganje otpada i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine (vidjeti: oblasti 37, 38 i 39),
- djelatnosti obaveznog socijalnog osiguranja (vidjeti: 84.30),
- djelatnosti obrazovanja (vidjeti: područje P),
- djelatnosti zdravstvene zaštite (vidjeti: oblast 86),

- djelatnosti muzeja i ostalih ustanova za kulturu (vidjeti: oblast 91),
- djelatnosti knjižara i državnih arhiva (vidjeti: 91.01),
- sportske ili druge rekreativne djelatnosti (vidjeti: oblast 93).

84.13 Reguliranje i doprinos uspješnijem poslovanju privrede

Ovaj razred uključuje:

- javno upravljanje i reguliranje raznih ekonomskih područja, obuhvaćajući dodjeljivanje subvencija:
  - poljoprivreda,
  - korištenje zemljišta,
  - izvori energije i rudarstva,
  - infrastruktura,
  - saobraćaj,
  - komunikacija,
  - hoteli i turizam,
  - trgovina na veliko i na malo,
- upravljanje istraživačkom i razvojnom politikom i povezanim fondovima radi poboljšanja ekonomskih rezultata,
- upravljanje općim poslovima u području rada (radne snage),
- primjenu mjera politike regionalnog razvoja, npr. u cilju smanjenja nezaposlenosti.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti istraživanja i eksperimentalni razvoj (vidjeti: oblast 72).

84.2 Djelatnosti vezane za osiguravanje usluga za zajednicu u cjelini

Ova grana obuhvaća inozemne (vanjske) poslove, poslove odbrane i poslove javne sigurnosti, čuvanja javnog reda i mira.

84.21 Inozemni (vanjski) poslovi

Ovaj razred uključuje:

- upravljanje i vođenje vanjskih poslova, diplomatskih i konzularnih predstavništava u inozemstvu ili pri uredima međunarodnih organizacija,
- upravljanje, poslovanje i podršku informativnih službi i službi za kulturu namijenjenim širenju izvan nacionalnih granica,
- pomoć stranim zemljama bez obzira na to da li je usmjerena preko međunarodnih organizacija ili nije,
- pružanje vojne pomoći drugim državama,
- upravljanje vanjskom trgovinom, međunarodnim finansijama i inozemnim tehničkim poslovima.

Ovaj razred isključuje:

- usluge međunarodne pomoći za žrtve velikih nesreća ili izbjeglica (vidjeti: 88.99).

84.22 Poslovi odbrane

Ovaj razred uključuje:

- upravljanje, nadzor i vođenje vojnih odbrambenih poslova kopnenih, morskih, zračnih i vasionkih odbrambenih snaga kao što su:
  - borbene snage kopnene vojske, mornarice i zračnih snaga,
  - inženjerske, saobraćajne, komunikacione, obavještajne, materijalne, ljudske i druge neborbene snage i komanda,
  - rezervne i pomoćne snage odbrambenog sistema,
  - vojna logistika (osiguravanje opreme, zgrada, pribora itd.),
  - zdravstvena zaštita vojnog osoblja na terenu,
- upravljanje, vođenje i podršku civilnih odbrambenih snaga,
- podršku u razradi planova za nepredviđene situacije i izvođenje vježbi u koje su uključene civilne institucije i građani,

- upravljanje istraživačkom i razvojnom politikom i povezanim fondovima u području odbrane.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti istraživanja i eksperimentalni razvoj (vidjeti: oblast 72),
- pružanje vojne pomoći drugim državama (vidjeti: 84.21),
- djelatnosti vojnih sudova (vidjeti: 84.23),
- osiguravanje snabdijevanja za domaće potrebe u slučaju mirnodopskih nesreća (vidjeti: 84.24),
- obrazovne djelatnosti vojnih škola, koledža i akademija (vidjeti: 85.4),
- djelatnosti vojnih bolnica (vidjeti: 86.10).

84.23 Sudske i pravosudne djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- upravljanje i rad građanskih i kaznenih sudova, vojnih sudova i pravosudnih sistema, obuhvaćajući savjetovanje i zastupanje u ime državnih organa ili kada ih pružaju državni organi, u obliku isplate u novcu ili usluge koje finansira država,
- donošenje presuda i tumačenja zakona,
- arbitražu u građanskim sporovima,
- upravljanje zatvorima i popravnim domovima, obuhvaćajući rehabilitacione usluge bez obzira na to da li obavljaju te djelatnosti državni organi ili privatne jedinice uz na platu ili na osnovu ugovora.

Ovaj razred isključuje:

- savjetovanje i zastupanje u građanskim, kaznenim i ostalim sporovima (vidjeti: 69.10),
- djelatnosti škola u zatvorima (vidjeti: oblast 85),
- djelatnosti bolnica u zatvorima (vidjeti: 86.10).

84.24 Poslovi javne sigurnosti, čuvanje javnog reda i mira

Ovaj razred uključuje:

- upravljanje i vođenje redovnih i pomoćnih policijskih snaga, koje finansira javna uprava, lučkih, graničnih, obalskih straža i ostalih specijalnih policijskih snaga, obuhvaćajući reguliranje saobraćaja, registraciju stranaca i vođenje registra uhapšenih,
- osiguravanje snabdijevanja za domaće potrebe u zemlji u slučaju mirnodopskih nesreća.

Ovaj razred isključuje:

- rad policijskih laboratorija (vidjeti: 71.20),
- upravljanje i vođenje vojnih oružanih snaga (vidjeti: 84.22).

84.25 Djelatnosti vatrogasnih jedinica

Ovaj razred uključuje:

- gašenje i sprečavanje požara:
  - upravljanje i vođenje redovnih i pomoćnih vatrogasnih brigada u sprečavanju i gašenju požara, spašavanju ljudi i stoke, pomoći u civilnim nesrećama, poplavama, saobraćajnim nesrećama itd.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnost sprečavanja i gašenja požara u šumarstvu (vidjeti: 02.40),
- gašenje požara na plinskim i naftnim poljima (vidjeti: 09.10),
- djelatnosti gašenja i sprečavanja požara na aerodromima koje pružaju nespecijalizirane jedinice (vidjeti: 52.23).

84.3 Djelatnosti obaveznog socijalnog osiguranja

84.30 Djelatnosti obaveznog socijalnog osiguranja

Ovaj razred uključuje:

- finansiranje i upravljanje vladinim programima socijalnog osiguranja:
  - osiguranje za slučaj bolesti, nesreća na radu i nezaposlenosti,
  - penzijsko osiguranje,

- programe koji pokrivaju gubitak prihoda zbog materинства, privremene nesposobnosti, udovištva itd.

Ovaj razred isključuje:

- neobavezno socijalno osiguranje (vidjeti: 65.30),
- djelatnosti socijalne službe i socijalnog rada (bez smještaja), (vidjeti: 88.10 i 88.99).

PODRUČJE P – OBRAZOVANJE

Ovo područje obuhvaća obrazovanje na svim nivoima i za sve struke. Nastava se može provoditi usmeno ili pismeno putem radija, televizije, Interneta ili dopisnim putem.

Obuhvaćeno je obrazovanje pri svim ustanovama redovnog školskog sistema, na svim nivoima, kao i obrazovanje odraslih, programi za opismenjavanje itd. Isto tako su obuhvaćene vojne škole i akademije, škole u zatvorima itd., na odgovarajućim nivoima. Ovo područje obuhvaća državno i privatno obrazovanje.

Na svakom nivou obrazovanja razredi obuhvaćaju obrazovanje za djecu sa posebnim potrebama.

Podjela kategorija u ovom području zasnovana je na nivoima obrazovanja definiranim prema nivoima ISCED-a 1997. Djelatnosti obrazovnih ustanova koji provode nastavu na nivou 0 ISCED-a razvrstavaju se u razred 85.10, a na nivou 1 i 2 ISCED-a u razred 85.20 i 3 ISCED-a u granu 85.3, na nivou 4 ISCED-a u razred 85.41 i na nivoima 5 i 6 ISCED-a u razred 85.42.

Ovo područje isto tako obuhvaća obuku koja se prvenstveno odnosi na sportske i rekreativne djelatnosti kao što su tenis ili golf i pomoćne djelatnosti u obrazovanju.

85 Obrazovanje

85.1 Predškolsko obrazovanje

85.10 Predškolsko obrazovanje

Ovaj razred uključuje:

- predškolsko obrazovanje (prethodi obrazovanju na prvom

85.2 Osnovno obrazovanje

85.20 Osnovno obrazovanje

Ovaj razred obuhvaća osnovno obrazovanje (obrazovanje na prvom nivou) opremljeno školskim programom i udruženim programskim radom, koji pruža učenicima osnovno znanje iz čitanja, pisanja, matematike i osnovno razumijevanje drugih predmeta kao što su historija, geografija, prirodne i društvene nauke, umjetnost i muzika.

Ovakvo se obrazovanje u pravilu organizira za djecu, međutim, programi opismenjavanja unutar ili izvan školskog sistema, koji su po sadržaju slični programima osnovnog obrazovanja, ali su namijenjeni onima koji su prestari da bi pohađali osnovnu školu (tj. programi opismenjavanja odraslih) isto tako su ovdje obuhvaćeni.

Ovaj razred isključuje:

- obrazovanje odraslih definirano u grani 85.5,
- djelatnosti dnevne brige o djeci, obuhvaćajući dnevnu brigu za učenike (vidjeti: 88.91).

85.3 Srednje obrazovanje

Ova grana obuhvaća opće srednje obrazovanje, tehničko i stručno srednje obrazovanje.

Ova grana isključuje:

- obrazovanje odraslih kao što je definirano u 85.5.

85.31 Opće srednje obrazovanje

Ovaj razred obuhvaća obrazovanje koje postavlja osnovu za učenje i ljudski razvoj za cijeli život i omogućava dalje širenje obrazovnih mogućnosti. Takve jedinice pružaju nastavne programe koji su više predmetno usmjereni, a koje predaje stručno nastavno osoblje i često zapošljavaju nekoliko nastavnika koji predaju predmete, svaki iz svog područja specijalizacije.

Predmetna specijalizacija na ovom nivou često ima uticaj i na obrazovna iskustva onih koji pohađaju opći program. Takvi programi oblikovani su kako bi osposobili učenike za tehničko i stručno obrazovanje ili za

pristupanje visokom obrazovanju, bez posebnih dodatnih uvjeta.

Ovaj razred uključuje:

- niže opće srednje obrazovanje, koje više ili manje odgovara periodu obaveznog školovanja,
- više opće srednje obrazovanje, koje u principu omogućuje pristup visokom obrazovanju.

85.32 Tehničko i stručno srednje obrazovanje

Ovaj razred obuhvaća obrazovanje koje obično naglašava usku specijalizaciju, kako teoretsku tako i praktičnu obuku, uglavnom povezanu sa sadašnjim ili budućim zanimanjem. Svrha programa može varirati od opće pripreme za zaposlenje do pripreme za vrlo specifičan posao.

Ovaj razred uključuje:

- tehničko i stručno obrazovanje ispod nivoa visokog obrazovanja kao što je definirano u grani 85.4.

Ovaj razred također uključuje:

- obuku turističkih vodiča,
- obuku kuvara, hotelijera i ugostitelja,
- škole za kozmetičare, frizere i berbere,
- obuku za popravku računara,
- vozačke škole za profesionalne vozače npr. kamiona, autobusa, tramvaja, škola za profesionalne pilote.

Ovaj razred isključuje:

- tehničko i stručno visoko obrazovanje (vidjeti: 85.4),
- obuku u području izvođačke umjetnosti u cilju rekreacije, hobija ili za potrebe osobnog razvoja (vidjeti: 85.52),
- vozačke škole koje nisu namijenjene profesionalnim vozačima (vidjeti: 85.53),
- poslovno usavršavanje kao dio djelatnosti socijalnog rada bez smještaja (vidjeti: 88.10, 88.99).

85.4 Visoko obrazovanje

Ova grana obuhvaća sticanja obrazovanja nakon srednjeg koje nije nivou). Predškolsko obrazovanje je definirano kao početna faza organiziranog obrazovanja, prvenstveno visoko i visoko, akademsko, obrazovanje, te dobivanje diploma na najnižem akademskom stepenu, na diplomskom i postdiplomsom nivou. Uvjet za pristup ovom nivou obrazovanja je najmanje diploma (svjedočanstvo) nivoa višeg srednjeg obrazovanja.

Ova grana isključuje:

- obraz vanje odraslih definirano u grani 85.5.

85.41 Obrazovanje nakon srednjeg koje nije visoko

Ovaj razred obuhvaća obrazovanje nakon srednjeg, koje se ne može smatrati visokim obrazovanjem, na primjer obrazovanje koje slijedi nakon srednjeg kao priprema za visoko obrazovanje ili usavršavanje u struci nakon stečenog trogodišnjeg ili četvorogodišnjeg tehničkog i stručnog srednjeg obrazovanja.

85.42 Visoko obrazovanje

Ovaj razred uključuje:

- prvi, drugi i treći stepen visokog obrazovanja, tj. sve stepene visokog obrazovanja.

Ovaj razred također uključuje:

- umjetničke škole koje pružaju visoko obrazovanje.

85.5 Ostalo obrazovanje

Ova grana obuhvaća dalje opće ili stručno obrazovanje i usavršavanje za sva zanimanja, kao hobi ili u svrhu osobnog razvoja.

Isključuje obrazovne djelatnosti navedene u granama 85.1 do 85.4, tj. predškolsko obrazovanje, osnovno obrazovanje, srednje obrazovanje i visoko obrazovanje. Obuhvata kampove i škole koje pružaju grupama ili pojedincima obuku iz sportskih disciplina, obuku iz stranih jezika, obuku iz likovne, dramske ili muzičke umjetnosti i ostalo obrazovanje ili specijalizirano usavršavanje koje se ne može uporediti sa obrazovanjem u granama 85.1 do 85.4.

85.51 Obrazovanje u oblasti sporta i rekreacije

Ovaj razred obuhvaća pružanje obuke iz sportskih disciplina za grupe ili pojedince, npr. u kampovima i školama. Isto tako su obuhvaćeni sportski kampovi bez obzira na to da li uključuju noćenje ili ne. Ne obuhvaća sportske gimnazije i visoke škole. Obuka se može organizovati u različitoj sredini, na primjer u dvoranama ili na sportskim terenima organizatora obuke ili u prostorijama stranaka, u obrazovnim ustanovama ili na neki drugi način. Obuka koja se pruža u ovom razredu je formalno organizirana.

Ovaj razred uključuje:

- obuku iz sporta (bejzbol, košarka, kriket, fudbal, itd.),
- djelatnosti sportskih kampova,
- obuku iz gimnastike,
- obuku iz jahanja (djelatnosti akademije za jahanje i škole za jahanje),
- obuku iz plivanja,
- djelatnosti profesionalnih sportskih instruktora, učitelja i trenera,
- obuku iz borilačkih vještina,
- obuku iz kartaških igara (kao što je bridž),
- obuku iz joge.

Ovaj razred isključuje:

- obrazovanje u području kulture (vidjeti: 85.52).

85.52 Obrazovanje u oblasti kulture

Ovaj razred obuhvaća pružanje obuke iz likovne, dramske i muzičke umjetnosti. Jedinice koje pružaju ovakvu vrstu obuke mogu se zvati “škole”, “studije”, “kursevi” itd. One pružaju formalno organiziranu obuku, uglavnom za svrhe hobija, rekreacije ili osobnog razvoja. Isto tako, takva vrsta obuke ne vodi sticanju profesionalne diplome ili akademskog nivoa.

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti učitelja klavira i drugu obuku iz muzike,
- obuka iz umjetnosti (npr. moda i sl.),
- obuku iz plesa i djelatnosti plesnih studija,
- djelatnosti glumačkih škola (osim akademije),
- djelatnosti škola likovne umjetnosti (osim akademije),
- djelatnosti škola za izvođačku umjetnost (osim akademija),
- djelatnosti škola za fotografiju (osim komercijalnih). Ovaj razred isključuje:
- obuku iz stranih jezika (vidjeti: 85.59).

85.53 Djelatnosti vozačkih škola

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti škola letenja, jedrenja, škola za upravljanje plovnim objektima koje ne izdaju profesionalna svjedočanstva (sertifikate) i dozvole.

Ovaj razred isključuje:

- vozačke škole za profesionalne vozače (vidjeti: 85.32).

85.59 Ostalo obrazovanje, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- obrazovanje koje nije definirano nivoima,
- privatna obuka za učenike i studente,
- djelatnosti centara za obuku (učenje) koji nude pomoć pri učenju putem raznih kurseva,
- pripremne kurseve za polaganje ispita radi sticanja profesionalnih diploma ili svjedočanstva,
- obuku iz jezika i konverzionih vještina,
- obuku iz računara,
- religijsku obuku.

Ovaj razred također uključuje:

- obuku za spasioce,

- kurseve koji polaznike osposobljavaju za preživljavanje u prirodi,
- kurseve za javno govorništvo (osposobljavanje polaznika za nastupanje u javnosti),
- obuke u brzom čitanju. Ovaj razred isključuje:
- programe opismenjavanja odraslih (vidjeti: 85.20),
- opće srednje obrazovanje (vidjeti: 85.31),
- tehničko i stručno srednje obrazovanje (vidjeti: 85.32),
- visoko obrazovanje (vidjeti: 85.4).

85.6 Pomoćne uslužne djelatnosti u obrazovanju

85.60 Pomoćne uslužne djelatnosti u obrazovanju

Ovaj razred uključuje:

- pružanje usluga koje pomažu obrazovne procese ili sisteme:
  - savjetovanje u oblasti obrazovanja,
  - usluge savjetovanja koje se odnosi na profesionalnu orijentaciju,
  - djelatnosti ispitne procjene nivoa obrazovanja,
  - djelatnosti provjere napredovanja u obrazovanju,
  - organizaciju programa razmjene učenika i studenata,
  - djelatnosti provođenja ispita i testiranja. Ovaj razred isključuje:
- istraživanje i eksperimentalni razvoj u društvenim i humanističkim naukama (vidjeti: 72.20).

PODRUČJE Q - DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNOG RADA

Ovo područje obuhvaća pružanje usluga zdravstvene zaštite i socijalnog rada. Obuhvata široku lepezu djelatnosti, počevši od zdravstvene zaštite koju pružaju stručno medicinsko osoblje u bolnicama i drugim zdravstvenim ustanovama, preko djelatnosti socijalnog rada sa smještajem koja obuhvaća određeni stepen zdravstvene brige, do socijalnog rada bez ikakvog angažiranja stručnih zdravstvenih radnika.

86 Djelatnosti zdravstvene zaštite

Ova oblast obuhvaća djelatnosti kratkotrajnog ili dugotrajnog hospitaliziranja pacijenata u općim i specijalističkim bolnicama, hirurzijama, psihijatrijskim bolnicama i bolnicama za liječenje ovisnosti od alkohola, droge i dr. opojnih sredstava, sanatorijima, centrima preventivne medicine, staračkim domovima sa medicinskim osobljem, utočištima, centrima za mentalno zdravlje, centrima za rehabilitaciju, leprozarijima i drugim zdravstvenim ustanovama koje imaju smještajne kapacitete i pružaju dijagnostičke i medicinske usluge bolničkim pacijentima koji su različitog zdravstvenog stanja.

Isto tako obuhvaća medicinsko savjetovanje i liječenje u oblasti opće i specijalističke medicine koju pružaju doktori opće prakse, doktori specijalisti i hirurzi. Obuhvata djelatnosti opće i specijalističke stomatološke prakse i ortodontske djelatnosti. Osim toga ova oblast obuhvaća djelatnosti zdravstvene zaštite koju ne pružaju bolnice ili doktori medicine, već paramedicinski radnici kojima je legalno priznato pravo na liječenje pacijenata.

86.1 Djelatnosti bolnica

86.10 Djelatnosti bolnica

Djelatnosti su uglavnom namijenjene bolničkim pacijentima i obavljaju se pod direktnim nadzorom doktora medicine.

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti kratkotrajnog ili dugotrajnog liječenja pacijenata tj. medicinske djelatnosti, dijagnostičke djelatnosti i djelatnosti liječenja u općim bolnicama (npr. državne i regionalne bolnice, bolnice neprofitnih organizacija, univerzitetske bolnice, vojne i zatvorske bolnice) i specijalizirane bolnice (npr. psihijatrijske bolnice i bolnice za liječenje ovisnosti od alkohola, droge i dr. opojnih sredstava, bolnice za infektivne bolesti, porodilišta, specijalizirani sanatoriji),
  - usluge medicinskog i paramedicinskog osoblja,
  - usluge laboratorija i tehničke pomoći, obuhvaćajući radiološke i anesteziološke usluge,
  - usluge hitne službe,
  - obavljanje operativnih zahvata, usluge bolničkih apoteka, usluge ishrane bolničkih pacijenata i ostale

bolničke usluge,

- usluge centara za planiranje porodice koji pružaju medicinske usluge kao što su sterilizacija ili prekid trudnoće sa smještajem.

Ovaj razred isključuje:

- laboratorijsko ispitivanje i kontrolu svih vrsta materijala i proizvoda, osim medicinskih (vidjeti: 71.20),
- veterinarske djelatnosti (vidjeti: 75.00),
- zdravstvenu zaštitu vojnog osoblja na terenu (vidjeti: 84.22),
- djelatnosti opće i specijalističke stomatološke prakse, npr. liječenje bolesti zuba, endodoncija i pedodoncija; oralna patologija, ortodontske djelatnosti (vidjeti: 86.23),
- privatne savjetodavne usluge za bolničke pacijente (vidjeti: 86.2),
- djelatnosti medicinskih laboratorija (vidjeti: 86.90),
- djelatnosti transporta bolesnika vozilima hitne medicinske pomoći (vidjeti: 86.90).

86.2 Djelatnosti medicinske i stomatološke prakse

Ova grana obuhvaća medicinsko savjetovanje i liječenje koje obavljaju liječnici opće prakse i doktori specijalisti, obuhvaćajući hirurge, stomatologe itd.

Te djelatnosti mogu se obavljati u privatnim ordinacijama, domovima zdravlja i bolničkim ambulancama za vanjske pacijente, ambulancama pri preduzećima, školama, staričkim domovima, radnim organizacijama, kao i u domovima samih pacijenata.

Ova grana obuhvaća:

- privatne savjetodavne usluge za bolničke pacijente.

86.21 Djelatnosti opće medicinske prakse

Ovaj razred uključuje:

- medicinsko savjetovanje i liječenje, uključujući preventivnu medicinsku zaštitu u oblasti opće medicine koju obavljaju doktori opće prakse.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti bolnice (vidjeti: 86.10),
- djelatnosti paramedicinskog osoblja kao što su babice, medicinske sestre, fizioterapeuti (vidjeti: 86.90).

86.22 Djelatnosti specijalističke medicinske prakse

Ovaj razred uključuje:

- medicinsko savjetovanje i liječenje, uključujući preventivnu medicinsku zaštitu, u oblasti specijalističke medicine koje obavljaju doktori specijalisti i hirurzi.

Ovaj razred također uključuje:

- usluge centara za planiranje porodice, koji pružaju medicinske usluge kao što su sterilizacija ili prekid trudnoće, bez smještaja.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti bolnice (vidjeti: 86.10),
- djelatnosti paramedicinskog osoblja kao što su babice, fizioterapeuti i ostalo paramedicinsko osoblje (vidjeti: 86.90).

86.23 Djelatnosti stomatološke prakse

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti opće i specijalističke stomatološke prakse, npr. liječenje bolesti zuba, endodoncije i pedodoncije; oralna patologija,
- ortodontske djelatnosti.

Ovaj razred također uključuje:

- oralnu hirurgiju.

Ovaj razred isključuje:

- izradu vještačkih zuba, zubala i zubnih proteza u zubotehničkim laboratorijama (vidjeti: 32.50),
- djelatnosti bolnica (vidjeti: 86.10),
- djelatnosti paramedicinskog osoblja kao što su zubni higijeničari (vidjeti: 86.90).

86.9 Ostale djelatnosti zdravstvene zaštite

86.90 Ostale djelatnosti zdravstvene zaštite

Ovaj razred uključuje:

• djelatnosti zdravstvene zaštite koje se ne obavljaju u bolnicama ili ih ne obavljaju doktori medicine ili stomatolozi:

- djelatnosti medicinskih sestara, babica, fizioterapeuta i ostalog paramedicinskog osoblja u oblasti optometrije, hidroterapije, medicinske masaže, radne terapije, govorne terapije, pedijatrije, homeopatije, kiropraktike, akupunkture itd.

Te se djelatnosti mogu obavljati u zdravstvenim ambulantama pri preduzećima, školama, staračkim domovima, radnim organizacijama, u domovima zdravlja i poliklinikama (osim bolnica), privatnim ordinacijama, u domovima pacijenata i na drugom mjestu.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti stomatološkog paramedicinskog osoblja kao što su zubni terapeuti, zubni asistenti i zubni higijeničari u školskim ambulantama, koji mogu raditi samostalno, ali čiji rad redovno nadziru stomatolozi,
- djelatnosti medicinskih laboratorija kao što su:
  - radiološke laboratorije i ostali dijagnostički centri,
  - laboratorije za analizu krvi,
- djelatnosti banaka krvi, sperme, transplatacijskih organa itd.,
- transport bolesnika vozilima hitne medicinske pomoći i drugim specijalnim prijevoznim sredstvima, uključujući avione. Te usluge su često povezane sa pružanjem hitne medicinske pomoći.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju vještačkih zuba, zubala i zubnih proteza u zubotehničkim laboratorijama (vidjeti: 32.50),
- prijevoz bolesnika prijevoznim sredstvima bez opreme za spašavanje života i medicinskog osoblja (vidjeti: oblasti 49, 50 i 51),
- djelatnosti nemedicinskih laboratorija za tehničko ispitivanje i analizu (vidjeti: 71.20),
- djelatnosti ispitivanja u oblasti higijene hrane (vidjeti: 71.20),
- djelatnosti bolnica (vidjeti: 86.10),
- djelatnosti medicinske i stomatološke prakse (vidjeti: 86.2),
- djelatnosti domova sa uslugama zdravstvene zaštite (vidjeti: 87.10).

87 Djelatnosti socijalne zaštite u ustanovama sa smještajem

Ova oblast obuhvaća djelatnosti socijalne zaštite sa smještajem u kombinaciji sa brigom, nadzorom ili ostalim oblicima zdravstvene zaštite, ovisno od potreba lica koje su smještene u takvim ustanovama. Te ustanove su važan dio proizvodnog procesa, a pružena zaštita mješavina je zdravstvenih i socijalnih usluga, gdje se zdravstvene usluge uglavnom odnose na neke oblike usluga zaštite.

87.1 Djelatnosti socijalnih ustanova sa smještajem koje obuhvaćaju određeni stepen zdravstvene zaštite

87.10 Djelatnosti socijalnih ustanova sa smještajem koje obuhvaćaju određen stepen zdravstvene zaštite

Ovaj razred uključuje:

• djelatnosti:

- domova za starija i nemoćna lica, sa uslugama zdravstvene zaštite,
- domova za oporavak/rehabilitaciju,
- domova za odmor, sa uslugama zdravstvene zaštite,
- centara zdravstvene zaštite,
- staračkih domova.

Ovaj razred isključuje:

- zdravstvene usluge u domovima koje pružaju stručni zdravstveni radnici (vidjeti: oblast 86),
- domove za starija i nemoćna lica, bez usluga zdravstvene zaštite ili sa minimalnom zaštitom (vidjeti: 87.30),
- djelatnosti socijalnog rada u ustanovama sa smještajem kao što su sirotišta, domovi za djecu, privremena skloništa za beskućnike (vidjeti: 87.90).

87.2 Djelatnosti socijalne zaštite u ustanovama sa smještajem za lica ometena u razvoju, duševno bolesna i lica ovisna od alkohola, droge i drugih opojnih sredstava koje obuhvaćaju određeni stepen zdravstvene brige

87.20 Djelatnosti socijalne zaštite u ustanovama sa smještajem za lica ometena u razvoju, duševno bolesna i lica ovisna od alkohola, droge i drugih opojnih sredstava koje obuhvaćaju određeni stepen zdravstvene brige

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti u domovima i drugim ustanovama koje pružaju usluge cjelodnevne zaštite (ali ne i bolničke brige) za lica ometena u razvoju, duševnim oboljenjima i problemima sa alkoholom, drogom ili drugim opojnim sredstvima. Te ustanove pružaju usluge smještaja, prehrane, nadzora u smislu zaštite, savjetovanja i minimalne zdravstvene brige. Ovaj razred obuhvaća i pružanje usluga cjelodnevne zaštite i liječenja za bolesnike sa duševnim oboljenjima i bolesnike ovisne o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima.

Ovaj razred uključuje:

• djelatnosti:

- domova za lica ovisna od alkohola, droge ili drugih opojnih sredstava,
- domova za psihički bolesna lica,
- terapijskih zajednica za lica sa emocionalnim poremećajima (psihički nestabilna lica),
- domova za lica ometena u razvoju (lica sa mentalnim oštećenjima),
- ustanova za resocijalizaciju duševno bolesnih lica ("halfway house").

Ovaj razred isključuje:

- psihijatrijske bolnice (vidjeti: 86.10),
- djelatnosti socijalnog rada sa smještajem, kao što su privremena skloništa za beskućnike (vidjeti: 87.90).

87.3 Djelatnosti socijalne zaštite u ustanovama sa smještajem za starija lica i lica sa invaliditetom bez ili sa minimalnom zdravstvenom brigom

87.30 Djelatnosti socijalne zaštite u ustanovama sa smještajem za starija lica i lica sa invaliditetom bez ili sa minimalnom zdravstvenom brigom

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti domova i drugih ustanova koje pružaju usluge cjelodnevne brige za starija lica i lica sa invaliditetom, koja nisu sposobna u potpunosti da se brinu o sebi i/ili koja ne žele da žive samostalno. Zaštita u pravilu obuhvaća smještaj, ishranu, nadzor i pomoć u svakodnevnom životu kao što su usluge održavanja domaćinstva. U nekim slučajevima ove jedinice pružaju usluge stručne brige svojim korisnicama u izdvojenim prostorima koji se nalaze u okviru samog objekta.

Ovaj razred uključuje:

• djelatnosti:

- domova za smještaj lica sa invaliditetom (lica sa fizičkim oštećenjima),
  - udruženja penzionera u kojima imaju kontinuiranu pomoć i brigu,
  - domova za starija, bolesna i nemoćna lica, bez usluga zdravstvene zaštite ili uz minimalnu zdravstvenu zaštitu,
  - ustanova za odmor bez medicinske zaštite. Ovaj razred isključuje:
- domove za starija i nemoćna lica sa zdravstvenom zaštitom (vidjeti: 87.10),
  - djelatnosti socijalnog rada sa smještajem, pri čemu ni liječenje ni obrazovanje nisu važni elementi (vidjeti: 87.90).

87.9 Ostale djelatnosti socijalne zaštite u ustanovama sa smještajem

87.90 Ostale djelatnosti socijalne zaštite u ustanovama sa smještajem

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti cjelodnevne zaštite za lica koja nisu sposobna u potpunosti da se brinu o sebi ili koja ne žele da žive samostalno, osim za odrasla i nemoćna lica.

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti koje se pružaju neprekidno 24 časa kako bi se osigurala socijalna pomoć djeci, odraslim i licima sa ograničenom sposobnošću da se sama brinu o sebi, a pri čemu ni liječenje ni obrazovanje nisu važni elementi:

- sirotišta,
- domovi za djecu (za djecu bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske brige),
- privremena skloništa za beskućnike,
- ustanove koje se brinu o samohranim nezaposlenim majkama i njihovoj djeci.

Djelatnosti mogu provoditi vladini uredi ili privatne organiza- cije.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti:
  - ustanova za resocijalizaciju za lica sa socijalnim ili osobnim problemima,
  - ustanova za resocijalizaciju za počinioce krivičnih djela i prekršaja,
  - vaspitnih domova za maloljetnike.

Ovaj razred isključuje:

- finansiranje i upravljanje programima obaveznog socijalnog osiguranja (vidjeti: 84.30),
- djelatnosti ustanova za socijalnu zaštitu (vidjeti: 87.10),
- djelatnosti socijalne zaštite sa smještajem za odrasla lica i lica sa invaliditetom (vidjeti: 87.30),
- djelatnosti koje se odnose na usvajanje djece (vidjeti: 88.99),
- djelatnosti privremenog smještaja za žrtve velikih nesreća (vidjeti: 88.99).

88 Djelatnosti socijalnog rada bez smještaja

Ova oblast obuhvaća različite usluge socijalne pomoći koje se pružaju direktno korisnicima. Djelatnosti u ovoj oblasti ne obuhvaćaju usluge smještaja, osim privremenog.

88.1 Djelatnosti socijalnog rada bez smještaja za starija lica i lica sa invaliditetom

88.10 Djelatnosti socijalnog rada bez smještaja za starija lica i lica sa invaliditetom

Ovaj razred uključuje:

- socijalne, savjetodavne, dobrotvorne i slične usluge koje se pružaju starijim licima i licima sa invaliditetom u njihovim domovima ili na drugom mjestu, a provode ih vladini uredi ili privatne organizacije, nacionalne i lokalne humanitarne organizacije i stručnjaci koji pružaju savjetodavne usluge:
  - posjećivanje starijih, bolesnih lica i lica sa invaliditetom,
  - djelatnosti dnevne brige za starija lica i odrasla lica sa invaliditetom,
  - djelatnosti stručne rehabilitacije i habilitacije za lica sa invaliditetom, pod uvjetom da je obrazovna komponenta ograničena.

Ovaj razred isključuje:

- finansiranje i upravljanje programima obaveznog socijalnog osiguranja (vidjeti: 84.30),
- djelatnosti slične onima koje su opisane u ovom razredu, ali obuhvaćaju smještaj (vidjeti: 87.30),
- djelatnosti dnevne brige za djecu sa invaliditetom (vidjeti: 88.91).

88.9 Ostale djelatnosti socijalnog rada bez smještaja

88.91 Djelatnosti dnevne brige o djeci

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti dnevne brige za predškolsku djecu (obdaništa i sl.) i dnevne brige za učenike obuhvaćajući dnevnu brigu za djecu sa posebnim potrebama.

88.99 Ostale djelatnosti socijalnog rada bez smještaja, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- socijalne, savjetodavne i dobrotvorne usluge, usluge koje se odnose na izbjeglice i prognane i slične usluge koje se pružaju pojedincima i porodicama, u njihovim domovima ili na drugom mjestu, a provode ih vladini uredi ili privatne organizacije, organizacije za ublažavanje posljedica velikih nesreća, nacionalne i lokalne humanitarne organizacije i stručnjaci koji pružaju savjetodavne usluge:

- djelatnosti socijalne pomoći, usmjeravanje i savjetovanje djece i omladine,
- djelatnosti koje se odnose na usvajanje djece i djelatnosti sprečavanja zlostavljanja djece i ostalih,
- usluge savjetovanja o kućnom budžetu, usluge savjetovanja o braku i porodici, usluge savjetovanja o kreditima i dugovanjima,
- djelatnosti zajednice i susjedstva,
- djelatnosti pomaganja žrtvama velikih nesreća, izbjeglicama i prognanim, imigrantima itd., obuhvaćajući privremeni ili duži smještaj za njih,
- djelatnosti stručne rehabilitacije i habilitacije za nezaposlena lica, pod uvjetom da je obrazovna komponenta ograničena,
- utvrđivanje prava na dodjelu socijalne pomoći, naknade za stanarinu ili bonove za ishranu,
- dnevnu pomoć za beskućnike i ostale socijalno ugrožene grupe,
- dobrotvorne djelatnosti kao što su prikupljanje novčanih sredstava i druge pomoćne djelatnosti koje se odnose na socijalni rad.

Ovaj razred isključuje:

- finansiranje i upravljanje programima obaveznog socijalnog osiguranja (vidjeti: 84.30),
- djelatnosti slične onima koje su opisane u ovom razredu, ali obuhvaćaju smještaj (vidjeti: 87.90).

PODRUČJE R - UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA

Ovo područje obuhvaća široki raspon djelatnosti kako bi se zadovoljili različiti kulturni, zabavni i rekreativni interesi javnosti, obuhvaćajući izvođenja uživo, rad muzeja, djelatnosti kockanja, sportske i rekreativne djelatnosti.

90 Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti

Ova oblast obuhvaća rad objekata i pružanje usluga u svrhu zadovoljavanja kulturnih i zabavnih interesa njihovih korisnika. To obuhvaća pripremu i promociju u izvođenju uživo, priredbi ili izložbi namijenjenih javnosti, kao i učestvovanje u njima, odnosno pružanje umjetničkih, kreativnih ili tehničkih vještina za stvaranje umjetničkih djela i izvođenja uživo.

Ova oblast isključuje:

- rad muzeja svih vrsta, botaničkih i zooloških vrtova; čuvanje historijskih znamenitosti; djelatnosti prirodnih rezervata, (vidjeti: oblast 91),
- djelatnosti kockanja i klađenja (vidjeti: oblast 92),
- sportske, zabavne i rekreativne djelatnosti (vidjeti: oblast 93).

Neke jedinice koje osiguravaju kulturne, zabavne ili rekreativne sadržaje i usluge razvrstane su u drugim razredima i granama kao što su:

- proizvodnja i distribucija filmova i video filmova (vidjeti: 59.11, 59.12, 59.13),
- prikazivanje filmova (vidjeti: 59.14),
- emitiranje radijskog i televizijskog programa (vidjeti: 60.1, 60.2).

90.0 Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti

Ova grana obuhvaća izvođačku umjetnost, umjetničko stvaralaštvo i pripadajuće djelatnosti.

90.01 Izvođačka umjetnost

Ovaj razred uključuje:

- pripremanje i izvođenje pozorišnih predstava, koncerata, opera, plesnih i drugih vrsta scenske umjetnosti:
  - djelatnosti pozorišnih i plesnih grupa ili ansambala, cirkuskih društava, orkestara ili muzičkih bendova,
  - djelatnosti slobodnih umjetnika kao što su glumci, plesači, muzičari, predavači ili govornici.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti osobnih pozorišnih, umjetničkih agenata ili agencija (vidjeti: 74.90),
- djelatnosti koje se odnose na dodjelu pozorišnih ili filmskih uloga (vidjeti: 78.10).

90.02 Pomoćne djelatnosti u izvođačkoj umjetnosti

Ovaj razred uključuje:

- pomoćne djelatnosti u izvođačkoj umjetnosti potrebne za izvođenje pozorišnih predstava, koncerata i opera ili plesnih i drugih vrsta scenske umjetnosti:
  - djelatnosti režisera, producenata, scenografa, kostimografa, majstora rasvjete itd.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti producenata ili organizatora umjetničkih događaja uživo, sa ili bez scenske opreme.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti osobnih pozorišnih ili umjetnički agenata ili agencija (vidjeti: 74.90),
- djelatnosti koje se odnose na dodjelu pozorišnih ili filmskih uloga (vidjeti: 78.10).

90.03 Umjetničko stvaralaštvo

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti slobodnih umjetnika kao što su skulptori, slikari, crtači crtanog filma ili karikaturisti, graveri, bakroresci itd.,
- djelatnosti slobodnih autora (pisaca), za različita područja, obuhvaćajući beletristiku, tehničke tekstove itd.,
- djelatnost naovisnih (samostalnih) novinara,
- restauraciju umjetničkih djela kao što su umjetničke slike itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju statua, osim umjetničkih originala (vidjeti: 23.70),
- restauraciju orgulja i drugih historijskih muzičkih instrumenata (vidjeti: 33.19),
- proizvodnju filmova i video filmova (vidjeti: 59.11, 59.12),
- restauraciju namještaja (osim restauracije predmeta muzejskih zbirki), (vidjeti: 95.24).

90.04 Rad umjetničkih objekata

Ovaj razred uključuje:

- rad koncertnih dvorana, pozorišnih dvorana i ostalih umjetničkih objekata.

Ovaj razred isključuje:

- rad bioskopa (vidjeti: 59.14),
- djelatnosti agencija za prodaju karata (vidjeti: 79.90),
- rad muzeja svih vrsta (vidjeti: 91.02).

91 Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti

Ova oblast obuhvaća djelatnosti biblioteka, arhiva, rad muzeja svih vrsta, botaničkih i zooloških vrtova; rad historijskih mjesta i djelatnosti prirodnih rezervata.

Ova oblast obuhvaća i čuvanje i izlaganje predmeta, znamenitosti i prirodnih čuda historijskog, kulturnog ili obrazovnog značaja (npr. znamenitosti svjetske baštine itd.).

Ova oblast isključuje:

- sportske, zabavne i rekreativne djelatnosti kao što je rad kupališta i rekreativnih parkova (vidjeti: oblast 93).

91.0 Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti

91.01 Djelatnosti biblioteka i arhiva

Ovaj razred uključuje:

- dokumentacione i informacione djelatnosti biblioteka svih vrsta, čitaonica, slušaonica i prostorija za gledanje i javnih arhiva, koje pružaju usluge javnosti ili specijalnim korisnicima kao što su studenti, naučnici, personal, članovi itd., kao i rad državnog arhiva:
  - organizacija zbirki, specijaliziranih ili nespecijaliziranih,
  - izrada kataloga (katalogizacija zbirki),
  - pozajmljivanje i čuvanje knjiga, geografskih karata, časopisa, filmova, ploča, traka, umjetničkih

- djela itd.,
- pronalaženje materijala prema zahtjevima korisnika itd.,
- djelatnosti fototeka i filmoteka.

91.02 Djelatnosti muzeja

Ovaj razred uključuje:

- rad muzeja svih vrsta:
  - umjetnički muzeji, muzeji nakita, namještaja, kostima, keramike, srebrnine,
  - prirodno historijski, naučni i tehnički muzeji, historijski muzeji, obuhvaćajući vojne muzeje,
  - ostali specijalizirani muzeji,
  - muzeji na otvorenom.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti prodajnih umjetničkih galerija (vidjeti: 47.78),
- restauraciju umjetničkih djela i predmeta muzejskih zbirki (vidjeti: 90.03),
- djelatnosti biblioteka i arhiva (vidjeti: 91.01).

91.03 Rad historijskih mjesta, građevina i sličnih znamenitosti za posjetioce

Ovaj razred uključuje:

- rad i zaštitu historijskih mjesta i građevina.

Ovaj razred isključuje:

- renoviranje i restauraciju historijskih mjesta i građevina (vidjeti: područje F - Građevinarstvo).

91.04 Djelatnosti botaničkih i zooloških vrtova i prirodnih rezervata

Ovaj razred uključuje:

- rad botaničkih i zooloških vrtova, obuhvaćajući dječije zoološke vrtove,
- rad prirodnih rezervata, obuhvaćajući zaštitu divljih i ugroženih životinjskih vrsta itd.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina i bašta (vidjeti: 81.30),
- rad lovišta i rezervata za sportski ribolov (vidjeti: 93.19).

92 Djelatnosti kockanja i klađenja

Ova oblast obuhvaća rad objekata u kojima se održavaju igre na sreću kao što su kockarnice, automat-klubovi, kladionice i usluge održavanja igara na sreću kao što su lutrijske igre i pojedine vrste klađenja.

92.0 Djelatnosti kockanja i klađenja

92.00 Djelatnosti kockanja i klađenja

Ovaj razred uključuje:

- prodaju lutrijskih listića,
- rad automata na kovanice za kockanje,
- rad virtualnih internetskih stranica za kockanje,
- klađenje na rezultate sportskih i ostalih takmičenja,
- klađenje na konjskim trkama i izvan mjesta održavanja trke,
- rad kockarnica, obuhvaćajući i "ploveće kockarnice".

93 Sportske, zabavne i rekreativne djelatnosti

Ova oblast obuhvaća sportske, zabavne i rekreativne djelatnosti (osim djelatnosti muzeja, čuvanja historijskih mjesta, botaničkih i zooloških vrtova i prirodnih rezervata i djelatnosti kockanja i klađenja).

Iz ove su oblasti isključene djelatnosti dramske umjetnosti, muzičke umjetnosti i ostale umjetničke i zabavne djelatnosti kao što su pripremanje i izvođenje pozorišnih predstava, koncerata, opera, plesnih priredbi i drugih vrsta scenske umjetnosti (vidjeti: oblast 90).

93.1 Sportske djelatnosti

Ova grana obuhvaća rad sportskih objekata; djelatnosti sportskih timova ili klubova koji uglavnom učestvuju u sportskim takmičenjima uživo pred publikom; djelatnosti samostalnih sportista koji učestvuju u sportskim disciplinama ili trkama uživo pred publikom; djelatnosti vlasnika učesnika trke kao što su automobili, psi, konji itd. koji se, prije svega, bave njihovim prijavljivanjem na trke i druge oblike sportskih disciplina; djelatnosti sportskih trenera koji pružaju stručne usluge učesnicima na sportskim događajima ili takmičenjima, rad arena i stadiona; ostale djelatnosti organiziranja, promoviranja i upravljanja sportskim događajima, d. n.

93.11 Rad sportskih objekata

Ovaj razred uključuje:

- rad objekata za sportska takmičenja na otvorenom ili u zatvorenom prostoru (objekti mogu biti otvorenog tipa, zatvorenog tipa, ograđeni, natkriveni i sa ili bez sjedišta za gledaoce):

- stadioni za fudbal, hokej, kriket, ragbi,
- trkaće staze za automobilske trke, trke pasa, konjske trke,
- plivački bazeni i stadioni,
- stadioni za atletiku,
- arene i stadioni za zimske sportove,
- arene za boks,
- igrališta za golf,
- tereni za kuglanje,

- organiziranje i vođenje sportskih takmičenja na otvorenom ili u zatvorenom prostoru, za profesionalce ili amatere, u sopstvenim sportskim objektima.

Ovaj razred obuhvaća upravljanje sportskim objektima i osigu- ravanje potrebnog osoblja za rad tih objekata.

Ovaj razred isključuje:

- rad skijaških liftova (vidjeti: 49.39),
- iznajmljivanje opreme za rekreaciju i sport (vidjeti: 77.21),
- djelatnosti fitnes centara (vidjeti: 93.13),
- djelatnosti rekreacionih parkova i plaža (vidjeti: 93.29).

93.12 Djelatnosti sportskih klubova

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti sportskih klubova, profesionalnih, poluprofesionalnih ili amaterskih, koji daju svojim članovima priliku učestovanja u sportu.

Ovaj razred uključuje:

- rad sportskih klubova:

- fudbalski klubovi,
- kuglački klubovi,
- plivački klubovi,
- golf klubovi,
- boksterski klubovi,
- klubovi za zimske sportove,
- šahovski klubovi,
- atletski klubovi,
- streljački klubovi itd. Ovaj razred isključuje:

- obuku iz sporta koju pružaju samostalni sportski učitelji, treneri (vidjeti: 85.51),
- rad sportskih objekata (vidjeti: 93.11),
- organizaciju i vođenje sportskih takmičenja na otvorenom ili u zatvorenom prostoru za profesionalce ili amatere, od strane sportskih klubova u njihovim sopstvenim sportskim objektima (vidjeti: 93.11).

93.13 Fitnes centri

Ovaj razred uključuje:

- rad fitnes i bodi-bilding klubova.

Ovaj razred isključuje:

- obuku iz sporta koju pružaju samostalni sportski učitelji, treneri (vidjeti: 85.51).

93.19 Ostale sportske djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti pripreme, izvođenja i promoviranja sportskih događaja, sa ili bez sportskih objekata,
- djelatnosti samostalnih sportista, atletičara, arbitara, sudija, mjerača vremena (štopera) itd.,
- djelatnosti sportskih liga i sportskih saveza,
- djelatnosti povezane sa promoviranjem sportskih takmičenja,
- djelatnosti štala za trkaće konje, štenara za pse i sportskih (reli) garaža,
- rad lovišta i rezervata za sportski ribolov,
- djelatnosti planinskih vodiča,
- pomoćne djelatnosti u sportskom ili rekreativnom lovu i ribolovu.

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje sportske opreme (vidjeti: 77.21),
- djelatnosti škola za razne sportove i igre (vidjeti: 85.51),
- djelatnosti sportskih instruktora, učitelja, trenera (vidjeti: 85.51),
- organiziranje i vođenje sportskih takmičenja na otvorenom ili u zatvorenom prostoru, za profesionalce ili amatere, od strane sportskih klubova u sopstvenim sportskim objektima ili izvan njih (vidjeti: 93.11 i 93.12),
- djelatnosti rekreativnih parkova i plaža (vidjeti: 93.29).

93.2 Zabavne i rekreativne djelatnosti

Ova grana obuhvaća veliki broj jedinica koje upravljaju objektima ili osiguravaju usluge kako bi zadovoljile različite interese svojih korisnika u oblasti zabave i rekreacije. Obuhvata rad raznovrsnih atraktivnih sadržaja kao što su jahanje na mehaničkim životinjama, jahanje na vodi, zabavne predstave, izložbe sa zadatom temom i prostori za izlet (piknik).

Ova grana obuhvaća sportske djelatnosti, djelatnosti dramske umjetnosti, muzičke umjetnosti i ostale umjetničke i zabavne djelatnosti.

93.21 Djelatnosti zabavnih i tematskih parkova

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti zabavnih i tematskih parkova. Obuhvata djelatnosti mjesta sa različitim atraktivnim sadržajima kao što su jahanje na mehaničkim životinjama, jahanje na vodi, zabavne predstave, izložbe sa zadatom temom i prostori za izlet (piknik).

93.29 Ostale zabavne i rekreativne djelatnosti

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti koje se odnose na zabavu i rekreaciju (osim zabavnih i tematskih parkova) koje nisu na drugom mjestu razvrstane.

Ovaj razred uključuje:

- rad automata za igru na kovanice,
- djelatnosti rekreativnih parkova (bez smještaja),
- rad rekreativnih saobraćajnih objekata, npr. marina,
- rad skijališta,
- iznajmljivanje opreme za odmor i razonodu kao sastavni dio rada rekreativnih objekata,
- sajmove i priredbe zabavne prirode,
- djelatnosti plaža, obuhvaćajući iznajmljivanje objekata ili opreme kao što su kabine za presvlačenje, ormarići, ležaljke itd.,
- djelatnosti diskoteka i plesnih dvorana, bez usluge posluživanja pića.

Ovaj razred obuhvaća i djelatnosti producenata ili organizatora muzičkih priredbi uživo, osim umjetničkih i sportskih priredbi, u objektima ili izvan njih.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti žičara, sjedala, ski-liftova i kablovskih liftova (vidjeti: 49.39),
- krstarenja povezana sa ribolovom (vidjeti: 50.10 i 50.30),
- prostore i objekte za kraći boravak posjetilaca u rekreativnim parkovima, šumama i kampovima

(vidjeti: 55.30),

- kampove za auto-prikolice, kampove za rasonodu, kampove za lov i ribolov i prostore za kampiranje (vidjeti: 55.30),
- djelatnosti diskoteka (sa uslugom posluživanja pića), (vidjeti: 56.30),
- djelatnosti pozorišnih i cirkuskih grupa (vidjeti: 90.01).

PODRUČJE S - OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI

Ovo područje (kao rezidualna kategorija) obuhvaća djelatnosti članskih organizacija, popravku računara i predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo i različite osobne uslužne djelatnosti koje nisu razvrstane na drugom mjestu u Klasifikaciji.

94 Djelatnosti organizacija na bazi učlanjenja

Ova oblast obuhvaća djelatnosti organizacija koje zastupaju interese posebnih grupa ili promoviraju ideje javnosti. Te organizacije u pravilu imaju članove i u njihove se djelatnosti mogu uključivati lica koja nisu članovi odnosno mogu imati koristi od njih. Osnovna podjela ove oblasti određena je prema svrsi tih organizacija, tj. interesu poslodavaca, samozaposlenih pojedinaca i naučnih zajednica (grana 94.1), interesu zaposlenih (grana 94.2) ili promoviranju vjere, politike, kulture, obrazovanja ili rekreativnih ideja i djelatnosti (grana 94.9).

94.1 Djelatnosti poslovnih i strukovnih udruženja i udruženja poslodavaca

Ova grana obuhvaća djelatnosti jedinica koje promoviraju interese članova poslovnih subjekata i organizacija poslodavaca. U slučaju stručnih članskih organizacija obuhvaća i djelatnosti promoviranja stručnih interesa članova određene struke.

94.11 Djelatnosti poslovnih udruženja i udruženja poslodavaca

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti organizacija u kojima je interes članova usmjeren na razvoj i napredak preduzeća u određenom poslovnom području, u području trgovine, poljoprivrede ili na ekonomski rast određene geografske regije ili političko-teritorijalne jedinice bez obzira na vrstu poslovne djelatnosti,
- djelatnosti saveza takvih udruženja,
- djelatnosti trgovačkih komora, cehova i sličnih organizacija,
- širenje informacija, predstavljanje pred vladinim agencijama, odnose sa javnošću i pregovore o radu poslovnih organizacija i organizacija poslodavaca.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti sindikata (vidjeti: 94.20).

94.12 Djelatnosti strukovnih udruženja

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti organizacija u kojima je interes članova uglavnom usmjeren na jedno školsko, profesionalno ili tehničko područje kao što su udruženja doktora, pravnika, računovođa, inženjera, arhitekata itd.,
- djelatnosti udruženja specijalista angažiranih u naučnim, akademskim ili kulturnim djelatnostima kao što su udruženja pisaca, slikara, umjetnika raznih vrsta, novinara itd.,
- širenje informacija, određivanje i nadzor standard prakse, predstavljanje pred vladinim organima, agencijama i odnosima sa javnošću strukovnih organizacija.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti naučnih društava.

Ovaj razred isključuje:

- obrazovnu djelatnost takvih organizacija (vidjeti: oblast 85).

94.2 Djelatnosti sindikata

94.20 Djelatnosti sindikata

Ovaj razred uključuje:

- promoviranje interesa zaposlenih koji su organizirani preko organizacija radnika i saveza zaposlenih, tj. sindikata.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti udruženja čiji su zaposleni članovi uglavnom zainteresirani za predstavljanje svojih stavova u vezi sa platama i uvjetima rada i za zajedničko djelovanje preko organizacija,
- djelatnosti pojedinačno osnovanih sindikata, sindikata sastavljenih od udruženih podružnica i organizacija radnika sastavljenih od udruženih sindikata na osnovu struke, regije, organizacione strukture ili drugih kriterija.

Ovaj razred isključuje:

- obrazovnu djelatnost takvih organizacija (vidjeti: oblast 85).

94.9 Djelatnosti ostalih organizacija na bazi učlanjenja

Ova grana obuhvaća djelatnosti jedinica (osim poslovnih organizacija i organizacija poslodavaca, strukovnih organizacija, sindikata) koje promoviraju interese svojih članova.

94.91 Djelatnosti vjerskih organizacija

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti vjerskih organizacija ili pojedinaca koji direktno osiguravaju usluge vjernicima u crkvama, džamijama, hramovima, sinagogama ili drugim mjestima,
- djelatnosti manastira i samostana,
- djelatnosti vjerskih utočišta. Ovaj razred također uključuje:
- vjerske pogrebne usluge. Ovaj razred isključuje:
- obrazovnu djelatnost takvih organizacija (vidjeti: oblast 85),
- zdravstvenu djelatnost takvih organizacija (vidjeti: oblast 86),
- djelatnosti socijalnog rada koju obavljaju takve organizacije (vidjeti: oblast 87 i 88).

94.92 Djelatnosti političkih organizacija

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti političkih organizacija i pomoćnih organizacija kao što su organizacije omladine pridružene političkim strankama. Te se organizacije uglavnom bave uticajem na donošenje odluka u vladinim organima, stavljajući članove stranke ili njene simpatizere u službu politike i uključujući ih u širenje informacija, odnose sa javnošću, prikupljanje sredstava itd.

94.99 Djelatnosti ostalih organizacija na bazi učlanjenja, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti organizacija koje nisu direktno pridružene političkoj stranci, a promoviraju interese javnosti ili upozoravaju na probleme obrazovanja javnosti, političkog uticaja, prikupljanja sredstava itd.:
  - inicijativu građana ili protestne pokrete,
  - pokrete za zaštitu životne sredine i ekologije,
  - organizacije za podržavanje zajednice i obrazovnih kapaciteta d. n.,
  - organizacije za zaštitu i poboljšanje položaja posebnih grupa, npr. etničkih ili manjinskih grupa,
  - udruženje patriota, uključujući udruženja ratnih veterana,
- udruženje potrošača,
- auto-moto udruženja,
- udruženje sa svrhom društvenog zbližavanja kao što su rotarijanski klubovi, masonske lože ("slobodni zidari") itd.,
- udruženja mladih, omladinska udruženja, studentska udruženja, klubove i bratstva itd.,
- udruženja za bavljenje kulturnim ili rekreativnim djelatnostima ili hobijima (osim sportova i igara), npr. pjesnički i književni klubovi, historijski klubovi, baštovanski klubovi, klubovi za film i fotografiju, muzički i umjetnički klubovi, klubovi zanatlija i kolekcionara, društveni klubovi, karnevalski klubovi itd.

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti davanja novčane pomoći (donacija) od strane organizacija na bazi učlanjenja i drugih organizacija.

Ovaj razred isključuje:

- dobrotvorne djelatnosti kao što je prikupljanje novčanih sredstava povezanih sa socijalnim radom (vidjeti: 88.99),
- djelatnosti profesionalnih umjetničkih grupa ili organizacija (vidjeti: 90.0),
- djelatnosti sportskih klubova (vidjeti: 93.12),
- djelatnosti strukovnih organizacija (vidjeti: 94.12).

95 Popravka računara i predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo

Ova oblast obuhvaća popravku i održavanje računara i periferne opreme kao što su stoni računari, laptopi, računarski terminali, uređaji za odlaganje podataka i štampači.

Isto tako obuhvaća popravku komunikacione opreme kao što su telefaksni uređaji, dvosmjerni radio-uređaji i potrošački elektronski uređaji kao što su radio-uređaji i televizori, popravku opreme za kuću i baštu kao što su kosačice za travnjake i uređaji za čišćenje snijega i lišća, kožne obuće i odjeće, namještaja i pokućstva, odjevnih predmeta i pribora, sportske opreme, muzičkih instrumenata, proizvoda za hobi i ostalih predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo.

Iz ove oblasti je isključena popravka medicinske i dijagnostičke opreme, mjernih instrumenata i uređaja za premjeravanje zemljišta, laboratorijskih instrumenata, radarske i sonarne opreme (vidjeti: 33.13).

95.1 Popravka računara i komunikacione opreme

Ova grana obuhvaća popravku i održavanje računara, periferne opreme i komunikacione opreme.

95.11 Popravka računara i periferne opreme

Ovaj razred obuhvaća popravku i održavanje elektronske opreme kao što su računari, računarske mašine i periferna oprema.

Ovaj razred uključuje:

- popravku i održavanje stonih računara,
- popravku i održavanje laptopa,
- popravku i održavanje magnetnih disk uređaja, memorijskih stikova (flash drive uređaji) i ostalih uređaja za odlaganje podataka,
- popravku i održavanje optičkih disk uređaja (CD-RW, CD-ROM, DVD-ROM, DVD-RW),
- popravku i održavanje štampača,
- popravku i održavanje monitora,
- popravku i održavanje tastature,
- popravku i održavanje miševa, palica za igru (joystick) i pokretnih kuglica (trackball),
- popravku i održavanje unutrašnjih i spoljašnjih modema za računare,
- popravku i održavanje računarskih terminala za posebne namjene,
- popravku i održavanje računarskih servera,
- popravku i održavanje skenera, obuhvaćajući skenere bar-koda,
- popravku i održavanje čitača pametnih kartica,
- popravku i održavanje kaciga za virtuelnu stvarnost,
- popravku i održavanje računarskih projektoru (video-projektoru).

Ovaj razred također uključuje:

- popravku i održavanje računarskih terminala kao što su automatske mašine za brojanje novca (ATM`s), uređaji namijenjeni elektronskom plaćanju proizvoda i usluga na prodajnom mjestu (POS terminali), kojima se mehanički ne upravlja,
- popravku i održavanje ručnih računara (PDA`s). Ovaj razred isključuje:
- popravku i održavanje modema (vidjeti: 95.12).

95.12 Popravka komunikacione opreme

Ovaj razred obuhvaća popravku i održavanje komunikacione opreme.

Ovaj razred uključuje:

- bežične telefone,
- mobilne telefone,

- modeme,
- telefaksne uređaje,
- komunikaciono-prijenosnu opremu (npr. ruteri, prenosnici, modemi),
- dvosmjernu radio-uređaje,
- profesionalne televizijske kamere i video kamere.

95.2 Popravka predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo

Ova grana obuhvaća popravku i održavanje predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo.

95.21 Popravka elektronskih uređaja za široku potrošnju

Ovaj razred uključuje:

- popravku i održavanje elektronskih uređaja za široku potrošnju kao što su:
  - televizori i radio-prijemnici,
  - video uređaji,
  - CD uređaji,
  - kućne video kamere.

95.22 Popravka aparata za domaćinstvo i opreme za kuću i baštu

Ovaj razred uključuje:

- popravku i održavanje aparata za domaćinstvo:
  - frižideri, peći, veš-mašine, sušilice za veš, sobni klimatizacioni uređaji itd.
- popravku i održavanje opreme za kuću i bašte:
  - kosačice za travnjake, makaze za živicu, uređaji za čišćenje snijega i lišća, šišači trave (trimeri) itd.

Ovaj razred isključuje:

- popravku ručnog alata na električni pogon (vidjeti: 33.12),
- popravku sistema za klimatizaciju (vidjeti: 43.22).

95.23 Popravka obuće i proizvoda od kože

Ovaj razred uključuje popravku i održavanje obuće i proizvoda od kože:

- popravku čizama, cipela, putničke prtljage i sličnih predmeta,
- popravku potpetica na cipelama.

95.24 Popravka namještaja i pokućstva

Ovaj razred uključuje:

- ponovno tapaciranje, popravku i restauraciju namještaja i pokućstva, obuhvaćajući uredski namještaj.

95.25 Popravka satova i nakita

Ovaj razred uključuje:

- popravku satova i njihovih dijelova kao što su kućišta satova od svih vrsta materijala; popravka mehanizama za satove, hronometara itd.,
- popravku nakita.

Ovaj razred isključuje:

- popravku uređaja za mjerenje vremena kao što su satovi za mjerenje vremena, uređaji za otiskivanje vremena i datuma, brave sa ugrađenim satnim mehanizmom i slični uređaji mjerenja vremena (vidjeti: 33.13).

95.29 Popravka ostalih predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo

Ovaj razred obuhvaća popravku predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo.

Ovaj razred uključuje:

- popravku bicikala,

- krpljenje i prepravljavanje odjeće,
- popravku predmeta za sport (osim sportskih pištolja) i opreme za kampiranje,
- popravku knjiga,
- popravku muzičkih instrumenata (osim orgulja i historijskih muzičkih instrumenata),
- popravku igraćaka i sličnih proizvoda,
- popravku ostalih predmeta za osobnu upotrebu i domaćinstvo,
- podešavanje (štimanje) klavira,
- umnožavanje ključeva. Ovaj razred isključuje:
- industrijsko graviranje metala (vidjeti: 25.61),
- popravku sportskih pištolja i pištolja za rekreaciju (vidjeti: 33.11),
- popravku ručnog alata na električni pogon (vidjeti: 33.12).

96 Ostale osobne uslužne djelatnosti

Ova oblast obuhvaća sve uslužne djelatnosti koje nisu na drugom mjestu spomenute u Klasifikaciji. Posebno obuhvaća usluge kao što su pranje i hemijsko čišćenje proizvoda od tekstila i krzna, djelatnosti frizerskih salona i salona za uljepšavanje, pogrebne djelatnosti i pripadajuće djelatnosti.

96.0 Ostale osobne uslužne djelatnosti

96.01 Pranje i hemijsko čišćenje proizvoda od tekstila i krzna

Ovaj razred uključuje:

- pranje i hemijsko čišćenje, peglanje itd. odjeće svih vrsta (obuhvaćajući i odjeću od krzna) i ostalog tekstila, koje se obavlja mehanički, ručno ili pranje odjeće aparatima za samoposluživanje na kovanice, bilo za građane, industrijske ili komercijalne korisnike,
- prikupljanje i isporuku veša,
- čišćenje tepiha i prostirača, pranje zavjesa i zastora, u prostorijama ili na drugom mjestu,
- iznajmljivanje posteljine, radnih odijela i sličnih predmeta u perionicama veša,
- usluge pranja pelena.

Ovaj razred isključuje:

- iznajmljivanje odjeće, osim radnih odijela, čak i ako je čišćenje tih predmeta sastavni dio djelatnosti (vidjeti: 77.29),
- krpljenje i prepravljavanje odjeće itd., kao samostalne djelatnosti (vidjeti: 95.29).

96.02 Frizerski i drugi tretmani za uljepšavanje

Ovaj razred uključuje:

- pranje, podrezivanje i šišanje kose, friziranje, bojenje, nijansiranje, onduliranje, ravnanje kose i slične djelatnosti za muškarce i žene,
- brijanje i podrezivanje brade,
- masažu lica, manikiranje i pedikiranje, šminkanje itd.

Ovaj razred isključuje:

- proizvodnju perika (vidjeti: 32.99).

96.03 Pogrebne i pripadajuće djelatnosti

Ovaj razred uključuje:

- sahranjivanje (pokopavanje) i spaljivanje ljudskih ili životinjskih leševa i pripadajuće djelatnosti:
  - pripremanje mrtvaca za sahranjivanje ili spaljivanje, usluge balzamovanja,
  - usluge mrtvačnica i krematorija,
  - iznajmljivanje opremljenog prostora u mrtvačnici,
- iznajmljivanje ili prodaju grobova,
- održavanje grobova i mauzoleja.

Ovaj razred isključuje:

- uređenje groblja (vidjeti: 81.30),

- vjerske pogrebne usluge (vidjeti: 94.91).

96.04 Djelatnosti za njegu i održavanje tijela

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti turskih kupatila, sauna, parnih kupatila, solarija, salona za mršavljenje, salona za masažu itd.

Ovaj razred isključuje:

- medicinsku masažu i terapiju (vidjeti: 86.90),
- djelatnosti fitnes klubova i bodi-bilding klubova (vidjeti: 93.13).

96.09 Ostale osobne uslužne djelatnosti, d. n.

Ovaj razred uključuje:

- astrološke i spiritualističke djelatnosti,
- društvene djelatnosti kao što su usluge pratnje, usluge zakazivanja sastanaka, usluge matičara,
- usluge brige o kućnim ljubimcima kao što su ishrana, smještaj, timarenje i treniranje kućnih ljubimaca,
- djelatnosti rodoslovnih organizacija,
- djelatnosti studija za izradu tetovaža i "piercinga",
- usluge čistača cipela, nosača, čuvara parkiranih automobila itd.,
- rad, na osnovu koncesije, aparata za samoposluživanje na kovanice za osobne usluge (kabine za fotografisanje, mašine za vaganje, mjerenje krvnog pritiska, automatskih ormarića na kovanice za čuvanje stvari itd.).

Ovaj razred isključuje:

- veterinarske djelatnosti (vidjeti: 75.00),
- rad automata na kovanice za kockanje (vidjeti: 92.00),
- rad automata za samoposluživanje na kovanice za pranje veša (vidjeti: 96.01).

PODRUČJE T - DJELATNOSTI DOMAĆINSTAVA KAO POSLODAVACA; DJELATNOSTI DOMAĆINSTAVA KOJA PROIZVODE RAZLIČITU ROBU I OBAVLJAJU RAZLIČITE USLUGE ZA SOPSTVENU UPOTREBU

97 Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca osoblju za održavanje domaćinstva

97.0 Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca osoblju za održavanje domaćinstva

97.00 Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca osoblju za održavanje domaćinstva

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca koja zapošljavaju posluhu kao što su kućne pomoćnice, kuvari, konobari, sobari, sluge, pralje, baštovani, vratari, konjušari, vozači, čuvari, vaspitači, lica koja čuvaju djecu, učitelji, sekretarice itd.

To omogućava zaposlenoj posluhu da se izjasni za djelatnosti domaćinstva kao poslodavca u popisima stanovništva, tj. istraživanjima, iako je riječ o poslodavcu kao pojedincu. Usluge ili proizvode ove djelatnosti koristi domaćinstvo koje zapošljava posluhu.

Ovaj razred isključuje:

- pružanje usluga kao što su kuvanje, baštovanstvo itd. od strane neovisnih davalaca usluga (preduzeća ili pojedinaca), (vidjeti: prema vrsti usluga).

98 Djelatnosti privatnih domaćinstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za sopstvenu upotrebu

Ova oblast obuhvaća djelatnosti domaćinstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za sopstvenu upotrebu.

Domaćinstva se razvrstavaju u ovu oblast samo onda kada nije moguće odrediti glavnu djelatnost koju obavljaju radi zadovoljavanja svojih osnovnih potreba. Ako je domaćinstvo angažirano u tržišnoj djelatnosti, onda se razvrstava prema glavnoj tržišnoj djelatnosti koju obavlja.

98.1 Djelatnosti privatnih domaćinstava koja proizvode različitu robu za sopstvenu upotrebu

98.10 Djelatnosti privatnih domaćinstava koja proizvode različitu robu za sopstvenu upotrebu

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti domaćinstava koja proizvode različitu robu za sopstvenu upotrebu, odnosno koja obavljaju različite djelatnosti kojima proizvode robu za zadovoljavanje svojih osnovnih potreba. Te djelatnosti obuhvaćaju lov i prikupljanje, gajenje usjeva i uzgoj stoke, izradu skloništa i odjeće i ostale robe koju domaćinstva proizvode za sopstvenu upotrebu.

Ako domaćinstva osim proizvodnje robe za sopstvenu upotrebu isto tako proizvode robu za tržište, razvrstavaju se u odgovarajući razred djelatnosti prerađivačke industrije ove klasifikacije djelatnosti. Isto tako, ako se uglavnom bave proizvodnjom određene robe, razvrstavaju se u odgovarajući razred djelatnosti prerađivačke industrije ove klasifikacije djelatnosti.

98.2 Djelatnosti privatnih domaćinstava koja proizvode različite usluge za sopstvenu upotrebu

98.20 Djelatnosti privatnih domaćinstava koja proizvode različite usluge za sopstvenu upotrebu

Ovaj razred obuhvaća djelatnosti domaćinstava koja obavljaju različite usluge. Te usluge obuhvaćaju kuvanje, podučavanje, brigu za članove domaćinstva i ostale usluge koje domaćinstvo obavlja za sopstvene potrebe.

Ako je domaćinstvo angažirano u proizvodnji raznovrsne robe, oni su klasificirani u djelatnosti domaćinstava koja proizvode različitu robu za sopstvenu upotrebu.

Ako domaćinstva, osim proizvodnje robe za sopstvenu upotrebu isto tako proizvode robu za tržište, razvrstavaju se u odgovarajući razred djelatnosti prerađivačke industrije ove klasifikacije djelatnosti. Isto tako, ako se uglavnom bave proizvodnjom određene robe, razvrstavaju se u odgovarajući razred djelatnosti prerađivačke industrije ove klasifikacije djelatnosti.

PODRUČJE U - DJELATNOSTI EKSTERITARIJALNIH ORGANIZACIJA I ORGANA

99 Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa

99.0 Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa

99.00 Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa

Ovaj razred uključuje:

- djelatnosti međunarodnih organizacija kao što su: Ujedinjene nacije (UN) i specijalizirane agencije sistema Ujedinjenih nacija, regionalni organi itd., Međunarodni monetarni fond, Svjetska banka (WB), Svjetska carinska organizacija (WCO), Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), Organizacija zemalja proizvođača i izvoznika nafte (OPEC), Evropska unija (EU), Evropsko udruženje za slobodnu trgovinu (EFTA).

Ovaj razred također uključuje:

- djelatnosti stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija, koja su određena prema mjestu gdje se nalaze, a ne prema zemlji koju predstavljaju.

Ovaj razred isključuje:

- djelatnosti vlastitih diplomatskih i konzularnih misija smještenih u inozemstvu ili pri međunarodnim uredima (vidjeti: 84.21).